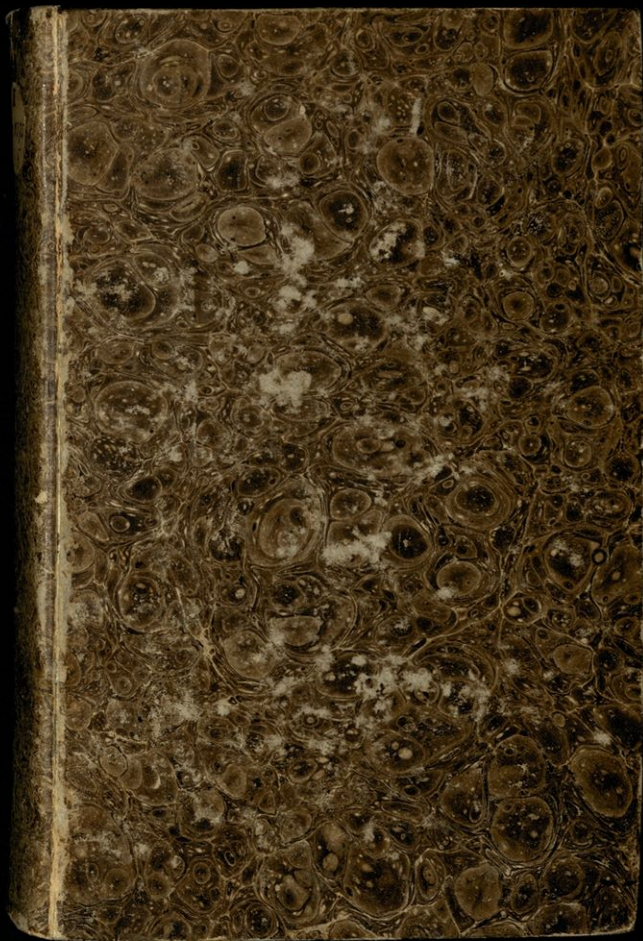
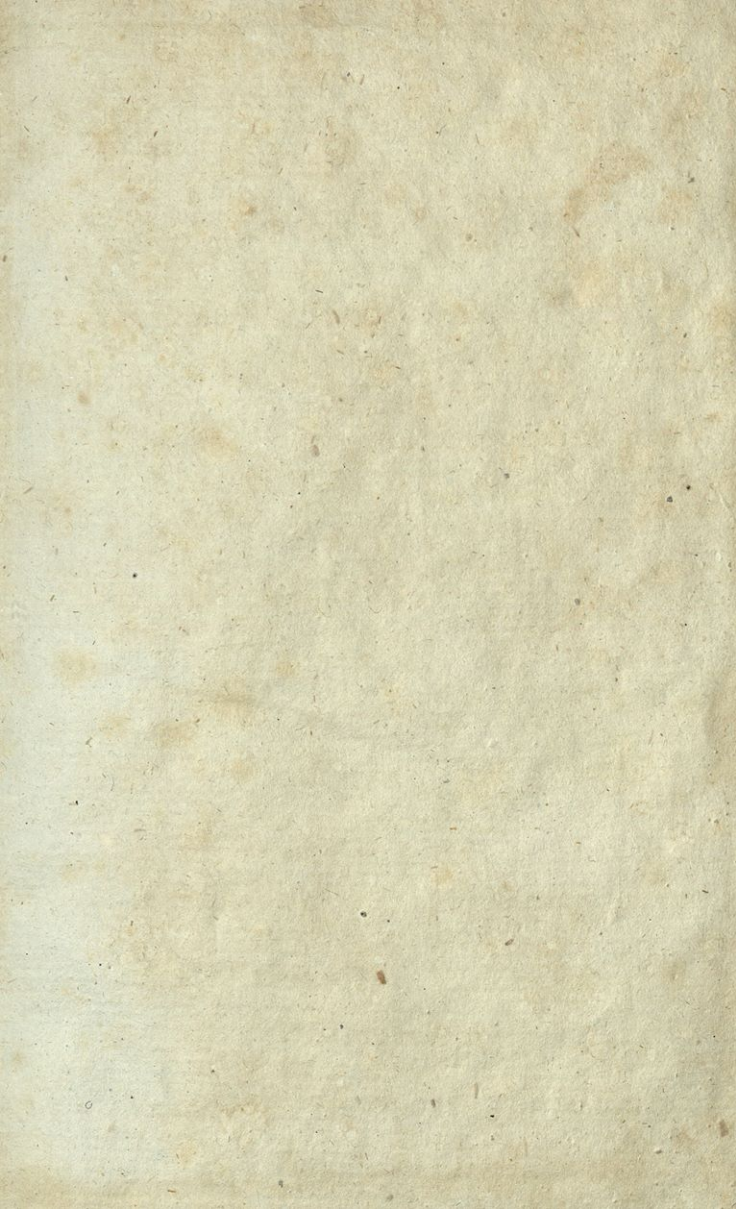
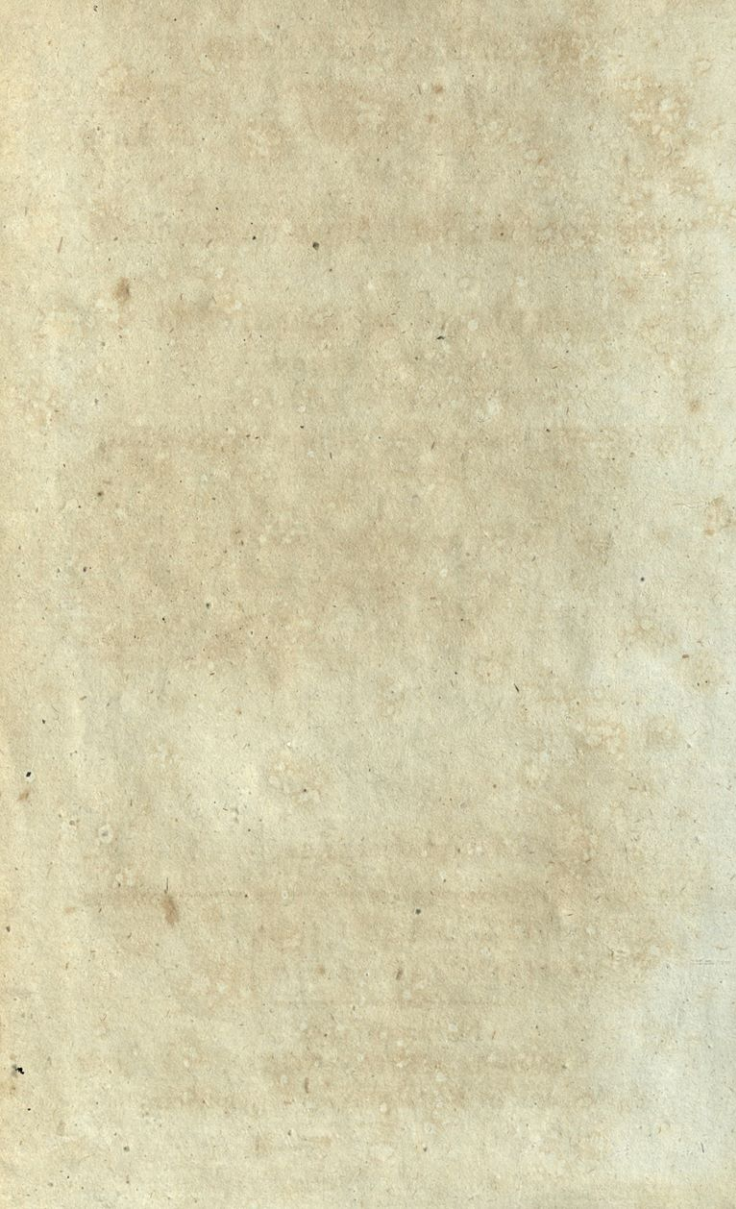

✓ 10275. II. C. e. i. d.

KERŠANŠKI KATOLŠKI

N A U K,

o d

nar potrebnishih resniz svete vére.]

V' natif téh bukev so milostljivi Firšht

Gospod Gospod

ANTON ALOJS,

Ljubljanski škof, 8ga veliziga travna 1830,
dovolili.

DRUSIGA NATIŠA.

V' LJUBLJANI 1830.

Natifnil Joshef Blasnik.

Na prodaj per

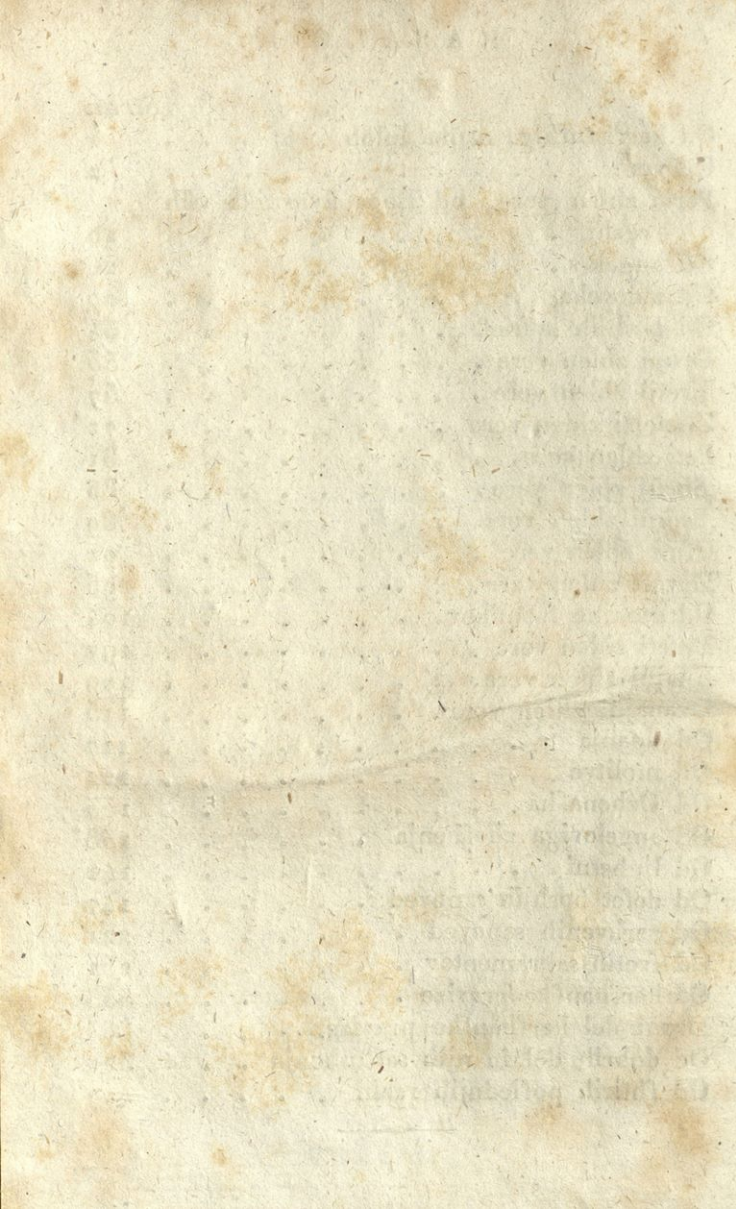
ADAM HENR. HONU,

bukvovesu in kupzhevavzu s' popirjem.

*En Gospod je, ena vera, en kerst. En Bog
in Ozha je vsih, kteri je zhes vse, in po
vsim, in v' nas vsih. Efes. 4, 5 — 6.*

111-030005280

Od keršhanskiga nauka sploh	1
Od vere	2
Pervi zhlen vere, od Boga stvarnika vsih rezhi	20
Od angelov	26
Od zhloveka	29
Od boshjih lastnost	34
Drugi zhlen vere	53
Tretji zhlen vere	57
Zheterti zhlen vere	72
Peti zhlen vere.	81
Shesti zhlen vere.	86
Sedmi zhlen vere.	89
Osmi zhlen vere	91
Deveti zhlen vere.	95
Od gmajne svetnikov.	104
Deseti zhlen vere	107
Enajsti zhlen vere.	109
Dvanajsti zhlen vere	115
Od upanja	117
Od molitve	122
Od Ozhenasfa	133
Od angeloviga zheshenja	138
Od ljubesni	141
Od deset boshjih sapoved	147
Od zerkvenih sapoved	221
Od svetih sakramentov	251
Od keršhanske pravize	333
Drugi del keršhanske pravize.	363
Od dobrih del in njih saflushenja	392
Od shtirih poslednjih rezhi	407

Od kerfhanfkiga nauka sploh.

Kaj naš uzhi kerfhanfski nauk?

Kerfhanfski nauk naš uzhi Boga sposnati, in mu tako flushiti, de se s' pomozhjo gnade boshje svelizhamo.

Ali nam je slo potrebno vediti kerfhanfski nauk?

Slo nam je potrebno vediti kerfhanfski nauk, ker je Bog sato stvaril zhloveka, de bi ga sposnal, mu flushil, in se svelizhal; kar mu pa ni mogozhe, zhe ne vé Jesufovih naukov.

Kako pa svemo. kaj je Jesus uzhil?

Svemo, zhe v' zerkvi poslushamo boshje namestnike, ki nam Jesufove nauke osnanujejo, in zhe verno beremo bukve, ki so Jesufovi nauki v' njih spisani. „Vera je is poslushanja.“ Riml. 10, 17. „Namesti Kristusa smo poslani, kakor bi Bog skosi naš opominjal.“ 2 Kor. 5, 20.

Koliko poglavitnih delov ima kerfhanfski nauk?

Kerfhanfski nauk ima pet poglavitnih delov: vero, upanje, ljubesen, svete sakramente in kerfhanfsko pravizo.

Pervi del.

Od kerfhanfke katolfhke vere.

Kaj je vera katolfhkiga kristjana?

Vera katolfhkiga kristjana je dar boshji, zhesnatorna luzh, od Boga mu vlita zhednost, fko-si ktero vse sa ref ima in terdi, kar je Bog rasodel, in kar katolfhka zerkev sapove verovati, naj bo v' svetim pismu sapifano ali ne.

Sakaj pravimo, de vera je dar boshji?

Sato, ker noben zhlovek ni bil vreden darú vere, in bi je f' svojimi deli nikoli ne bil saflushil, ako bi mu je Bog is svoje milosti ne bil dal. To naf uzhi Jesus rekozh: „Nihzhe ne more k' meni priti, ako ga Ozhe ne vlezhe, kteri me je poslal.“ Jan. 6, 44. „Sakaj is milosti ste svelizhani postali fskosi vero, in to ne is sebe, sakaj boshji dar je to.“ Efesh. 2, 8.

Sakaj pravimo, de je vera zhesnatorna luzh?

Sato, ker fskosi njo sposnamo k' svelizhanju potrebne refnize, kterih bi f' svojo pame-tjo ne bili nikoli sposnali.

Nafha pamet po svoji natori ni vfigavedo-
zha, to je le sam Bog, in skosi poverbani greh
je tako otemnéla, de le nektore refnize, in she
teh prav ne sposna. Skosi s. vero she le
prav sposnamo Boga in njegove popolnamasti,
dolshnosti do njega, dolshnosti do sebe, do
blishnjiga in do drugih stvari; skosi njo sposna-
mo boshjo previdnost, ktera zéli svet, in per-
godbe ljudi vlada, (visha), refnizo od vezhniga
svelizhanja pravizhnih v' nebeshih, in vezhniga
pogubljenja gresnikov v' peklu, neumerjzh-
nost zhloveshke dushe, in skosi njo svemo po-
trebne perpomozhke k' svelizhanju i. t. d. Teh
refniz bi ne bili nikoli sposnali, ako bi jih Bog
nam ne bil rasodel, nafhiga uma ne bil ras-
svetlil, in nafhih serz s' svojo gnado k' vero-
vanju perpravnih storil. Torej pravi prerok
Isajia. „Ljudstvo, ktero je v' temi hodilo, je
veliko svetlobo vidilo, prebivajozhim v' desheli
smertne senze je luzh safjala.“ Isa. 9, 2. To
je, ljudem, ki so bili v' nevednosti, v' neveri,
se je Jesus nebeshka luzh perkasal, in jim sko-
si osnanovanje svete vere pamet rasvetlil, de
sposnajo, kaj jim je verovati in storiti, de vezh-
no shivljenje doseshejo.

*Sakaj pravimo, de vera je od Boga kristja-
nu vlita zhednost?*

Sato, ker posvezhujozha gnada boshja, ki
jo je kristjan she per s. kerstu sadobil, zhlo-
veshko voljo perpravno stori, de vse to sa ref
ima in terdi, kar je Bog rasodel in obljudil; de
veselje do teh refniz sadobi, in s' njeno po-

mozhjo po refnizah svete vere shivi, in se vezhniga shivljenja vredniga štori.

Kaj je po keršhansko katolšhko verovati?

Je vse sa ref imeti in terditi, kar je Bog rasodel, in kar zerkev verovati ukasuje, naj bo v' svetim pismu sapifano ali ne.

Sakaj moremo vse terdno verovati, kar je Bog rasodel?

Sato, ker je Bog vezhna refniza in modroft, ki 'ne more golufáti, ne golufán biti. Torej ne dajmo se v' veri nizh premotiti, in raji martre in smert terpímo, kakor de bi kako refnizo svete vere savergli. S. Pavel pravi: „Nekteri so, kateri vas motjo, in hozhejo prevrniti evangeli Kristusov. Ali desiravno bi mí, ali angel is nebes vam kaj osnanoval rasun tega, kar smo vam osnanovali, naj bo preklet.“ Galazh. 1, 8. „Naj ne bomo vezh (ko) otrozi omahljivi, de nas ne bo gonil sem ter tje vsak veter uka po zhlovefhki hudobii, po svitosti, f' katero nas hozhejo v' smoto saplesti.“ Efesh. 4, 14.

Apostelni in marterniki nam dajo nar lepshi sgléde terdnosti v' veri. Sovrashniki vere so jih nar gerfshi in hujfshi, ko so mogli, martrali, jih na kole raspenjali, po shivinško gajshlali, f' skirami sekali, s' rasbeljenim shelesam shgali, na sherjavzi pekli, s' gorezhimi rezhmi namasali in take sashgali, f' shagami shagali, v' vrelin olji kuhali, s' kamni pobijali, s' kolmi do smerti topli, šteljali, divjim sverinam

sa jed metali i. t. d. pa vender se niso dali v' veri premotiti, veliko bolj so se veselili, in sa slo frezhne shteli, de so imeli perloshnost sa Jesusa terpeti. Heb. 11.

Sakaj smo dolshni vse verovati, kar nam katolshka zerkev verovati ukasuje?

Sato, ker se ona nikoli ne smoti v' refnizah svete vere, ko je steber in terdnost refnize, in ko je Jesus pred vso smoto varuje. „Pole jest sim s' vami vse dni do konzhanja sveta.“ Mat. 28, 20.

Ali je katolshka vera k' svelizhanju potrebna?

Katolshka vera je vsakimu zhloveku k' svelizhanju potrebna, ker bres vere ne more nobeden Bogu dopasti, torej tudi ne svelizhan biti. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ Efesh. 4, 5. „Kadar se bo pokasal Gospod Jesus od neba s' angeli svoje mozhi, v' plemenu ognja, kateri se mashuje nad njimi, kateri Boga ne posnajo, in kateri niso pokorni evangelju Gospoda nashiga, Jesusa Kristusa, ti bodo v' pogubljenji vezhno terpljenje prejeli od oblizhja Gospodoviga.“ II. Tefalonizh. 1, 7 — 9.

Je k' svelizhanju sadoosti, de katolshki kristjan le v' serzu veruje, kar je Bog rasodel?

To she ni sadoosti, on more ludi:

1) Svojo vero v' delih kasati:

„Kaj pomaga moji bratje, ako kdo pravi, de ima vero, zhe pa del nima, ga bo mar sa-

mogla vera svelizhati.“ Jak. 2, 14. „Kakor je telo bres dufhe mertvo, tako je tudi vera bres del mertva.“ Jak. 2, 26.

2) Kar v' serzu veruje, kadar je savoljo zhaſti boſhe in svelizhanja bliſhnjiga treba, tudi s' uſtmi ozhitno prizhati.

„Kterikoli me bo ſposnal pred ljudmi, ga bom tudi jeſt ſposnal pred ſvojim Ozhetam, kteri je v' nebeſih.“ Mat. 10, 32. „Ako boſh f' ſvojimi uſtmi ſkaſal vero na Goſpoda Jeſufa in v' ſvojim ſerzu veroval, de je Bog njega od mertvih obudil, boſh svelizhan. Sakaj f' ſerzam ſe veruje k' pravizhnoſti, s' uſtmi pa ſe vera kaſhe k' svelizhanju.“ Rim. 10, 9. 10.

Ko je S. Pavl v' jezhi ſapert bil, ſe mu je po nozhi Goſpod perkaſal, in mu je rekel: „Stanoviten bodi, kakor ſi od mene v' Jerusalemu prizheval, tako moreſh tudi v' Rimu prizhevati.“ Apoſt. djan. 23, 11.

Kdaj more kriſtjan od vere s' uſtmi ſprizhevati?

1) Kadar je od oblaſtnikov ſavoljo vere vpraſhan. 1) Kader ſliſhí ſoper vero govoriti, in ſhe ſoſebno takrat, zhe previdi, de ho kdo s' njegovim molzhanjem v' smoti poterjen.

Smemo kterikrat vero ſatajiti?

Nobenkrat je ne ſmemo ſatajiti, temuzh raji moremo umreti, kakor pa vero ſatajiti.

Jeſuf pravi: „Kdor me bo pred ljudmi ſatajil, tega bom tudi jeſt ſatajil pred Ozhetam, kteri je v' nebeſih.“ Mat. 10, 33. Kdor ſe bo

mene in mojih besedi framoval, tega se bo Sin zhlovekov framoval, kadar bo prishel v svoji, Ozhetovi in svetih angelov zhaſti. Luk. 9, 26.

Je dolshnost v' veri rasti, in jo v' sebi uterjevati?

Dolshnost je, sakaj vera je velik dar boshji, in njo sgubiti, ali v' nji oflabeti je velik greh. Zhe si pa zhlovek ne persadeva svoje vere smirej bolj sposnovati, se vedno v' nji uterjevati, bo v' njem oflabela, in szhafama jo bo zlo sgubil, in vezhno svelizhanje sapravit.

Kaj more kristjan storiti, de bo v' veri mozhnejshi perhajal?

1) More svoje serze od grehov ozhistiti, in se Bogu in refnizi is serza vdati: „Moj uk ni moj, ampak tega, kateri me je poslal. Kdor bo hotel njegovo voljo storiti, bo uk sposnal, zhe je is Boga.“ Jan. 7, 17. „Evangeli je boshja mozh v' svelizhanje vsakimu, kateri veruje.“ Riml. 1, 16.

2) Skerbno in verno boshjo besedo poslušati in brati.

3) Nagnenja, ki so verovanju nasprotne, lastno ljubesen in samoglavnost ukrotiti, in pognishen biti.

4) Jesuſovim naukam pokoren biti, in svoje misli, shelje, besede in dela po njih ravnati in obrazhati.

Kako greshti kristjan soper vero?

Greshti: 1) zhe se resniz svete vere ne uzhi, in boshje besede ne premishljuje. 2) Zhe kake resnize ne veruje, ko je sanikern v' poslusljanji boshje besede. 3) Kadar ne mara ali je v' pravi veri, ali pa ne. 4) Kader vsega ne veruje, kar katolshka zerkev verovati ukasuje. 5) Ako se vere framuje. 6) S' nevero. 7) Zhe v' tako drushino hodi, kjer njegova vera slabi. 8) S' molzhanjem, kadar flishti druge veri ali postavam s. evangelja nasproti govoriti, in previdi, de bi njegovo svarjenje pomagalo; ali pa, de bi jim dopadel, zlo s' njimi potegne in resnizo sanizhuje.

Kaj je kristjanu storiti, kader ga skushnjave soper vero nadleshvajo?

1) Si more persadevati takih skushnjav, prej ko more, se snebiti. 2) Vero v' to resnizo obuditi, savoljo ktere je skushan. 3) Se pred Bogam ponishati, in ga sa gnado profiti, de bi ga v' tej resnizi poterdil, in ne prevezh nepokojin savoljo tega biti; temuzh v' Boga saupati.

Ali samoremo po katolshki veri shiveti?

Is svoje lastne mozhi ne samoremo, ker je nasha natora popazhena, s' pomozhjo gnade boshje pa samoremo shiveti po veri; tode moremo Boga sa njo profiti.

Od kod vemo s'he dan danashni, kar je Bog rasodel?

Kar je Bog rasodel, vemo is *sapifane* in *nesapifane* boshje besede.

Kaj je sapifana boshja beseda.

Sapifana boshja beseda, ktero tudi sveto pismo imenujemo, so vse tiste bukve stariga in noviga testameta, ktere so sveti moshje od svetiga Duha navdihnjeni spisali, in jih je katolshka zerkev sa take sposnala in poterdila.

Kaj sapopadejo sploh v' sebi bukve stariga testameta?

Vse, kar je Bog od stvarjenja sveta do Jesusoviga prihoda na svet ljudem rasodel, in storil, de bi svelizhani bili. Is teh bukev se uzhimmo, de so vse rezhi od Boga vstvarjene, de zhlovek je pervo pravizhnost in svetost s' nepokorshino do svojiga stvarnika sgubil, de sam od sebe je popazhen in hudoben, de nemore v' nebesa priti; de usmiljeni Bog je popazhenimu zhloveku odreshenika obljubil, v' kteriga so s'he pravizhni stariga testameta verovali in upali i. t. d.

Kaj sploh v' sebi sapopadejo bukve noviga testameta?

Kar je Jesus sa nashe svelizhanje storil in uzhil. Popisujejo njegovo rojstvo, njegovo shivljenje, prezhudno spozhetje in zhudeshe, prerokovanja, sgleda, ki nam jih je dajal, terplje-

nje in smert, od smerti vstajenje, vnebohod, rasfhirjenje katolske zerkve po apostelnih.

Is kterih bukev je s. pismo stariga testamenta?

Je is bukev, ki so sgodbe, nauki in pre-rokevanja v' njih. Ki so sgodbe v' njih, so pe-tere bukke Mojsefove, perve povedo od stvarje-nja sveta, od raštenja in rasfhirjenja zhlovesh-kiga rodu po svetu, v' drugih je odhod Isra-elfkiga ljudstva is Egipta popisano; v' tretih, kako morejo Israelzi ozhitno in unanjo slushbo boshjo opravljati; v' zhetertih je popisano Isra-elfko ljudstvo in njegovo rasdeljenje; v' petih so vse zapovedi, ktere je jim Bog dal. Potim so Josuetove bukke, bukke sodnikov, zhetvere bukke kraljev, dvoje bukke kronike, Esdrove bukke, Nehemijeve bukke, dvoje bukke Maka-bejev, Jobove bukke, Rutine bukke, Juditine bukke, Elsterne bukke, Tobijeve bukke.

Ki so nauki v' njih, so: psalmi, pripovisti, pridgar, visoka pesem, modrostne bukke, Jesuf Sirahov.

Ki je prerokovanje v' njih, so: Isaija, Je-remija, Ezechiel in Daniel. Potlej Jona, Hagej, Osej, Joel, Amos, Abdija, Mihej, Nahum, Ha-babuk, Sofonija, Zaharija in Malahija. Pervim shtirim se pravi veliki, dvanajstim poslednjim mali preroki, ker so nam prvi vezh, ti pa manj sapisaniga prerokovanja sapustili.

Is kterih bukev je s. pismo noviga testamenta?

Je is shtirih evangeljev: is evangelja s. Ma-tevsha, s. Marka, s. Lukesha in s. Janefa, is

apostolfskiga djanja, is shtirnajst listov f. Pavla; eden do Rimljanov, dva do Korinzhanov, eden do Galazhanov, eden do Efeshanov, eden do Filipljanov, eden do Kolosanov, dva do Tefalonizhanov, dva do Timoteja, eden do Tita, eden do Filemona, eden do Hebrejev; list f. Jakopa, dva lista f. Petra, trije listi f. Janesa apostelna, en list f. Juda, in skrivno rasodenje f. Janesa.

S' zhim so bogabojezhi moshje, ki so pisali sveto pismo sploh sprizhali, de jih je Bog poslal.

1) S' zhudeshi, ki so jih delali, ki jih nobeden drug delati ne more, kakor le Bog sam, ali komur Bog mozh da.

2) S' prerokovanjem, ker so take prihodne rezhi napovedovali, kakor so se potlej godile, ki jih le Bog sam vé, ali komur jih Bog rasodene.

3) S' resnizami, ktere so uzhili, kterih pa is svoje lastne pameti niso mogli vediti, ampak le is rasodenja boshjiga.

Kako se sprizha, de je sgoli resniza, kar je v' f. pismu noviga testamenta?

Se sprizha, ko so apostelni vse pisali, ki so bili sveti bogabojezhi moshje, svesti tovarshi Jesufovi, od njega v' vsm poduzbeni, prizhe vsih njegovih dél, so vse dobro vedili, kar je uzhil, torej so lahko resnizo povedali. Sato se smemo terdno sanesti, de je vse res, kar je v' svetim pismu.

Jesuf sam, ki jih je nar bolj posnal, jim pravi, de bodo od njega prizhevali, ker so od sazhetka per njem bili Jan. 15, 27.

S. Janes sam od sebe in od tega, kar piše, pravi: „In ta, ki je vidil, prizhuje, in njegovo prizhevanje je resnizhno, in on vé, de resnizo govori, de tudi vi verujete.“ Jan. 19, 35. In s. Lukesh pove od sebe in svetiga evangelja tako. „Kakor so nam isrozhili ti, kateri so od sazhetka sami vidili, in so bili flushabniki Gospodove besede, se je tudi meni prav sdelo, kateri sim vse skerbnno od sazhetka isprafhal, po versti tebi popifati, preljubi Teofil.“ Luk. 1, 2 — 3.

De je vse res, kar so apostelni pisali in uzhili, in tako uzhili, kakor so is Jesufovih ust flifhali, se še bolj terdno preprizhamo, ker vemo, de so s' pomozhjo in navdihovanjem s. Duha pisali, in torej se smotiti niso mogli. Jesuf pravi: „Jest bom Ozheta profil, in vam bo dal drusiga Troshtarja, de per vas ostane na vekomaj, Duha resnize, kteriga svet ne more prejeti, ker ga ne vidi, in tudi ne posna, vi pa ga boste posnali, ker bo per vas ostal, in bo v' vas.“ Jan. 14, 16 — 10.

Kadar vas bodo pa isdali, ne skerbite, kako ali kaj imate govoriti, sakaj tisto uro vam bo dano, kaj imate govoriti. Sakaj vi niste tisti, kateri bote govorili, ampak Duh vashiga Ozheta je, kateri bo skosi vas govoril.“ Mat. 10, 19 — 20.

„Troshtar pa sveti Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imenu poslal, tisti vas bo vse uzhil,

in vam bo vse povedal, karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 14, 26.

S. Pavel ni s' Jesufam shivel, in sam od sebe tako govori: „Evangelij, kteriga fim jest osnanil, ni od zhloveka; jest namrežh ga nisim od zhloveka prejel, ali se nauzhil, ampak skosi rasodenje Jesufa Kristufa.“ Galazh. 11 — 1.

Ker Jesuf do konzhanja sveta per svojih ostane, in je apostelnam svetiga Duha k' pomožhi poslal, in ozhitno njih nauk sa svojiga sposna rekozh: („*Kdor vas poslušha mene poslušha.*“ Luk. 10, 16.) tako bi bila pregrešhna oshabnost nad resnizami svetiga pisma zviblati, Jesufu in s. Duhu, kteri v' svetim pismu govori, ne verovati.

Sakaj se smemo tudi na sveto pismo stariga testamenta ravno tako terdno sanesti, kakor na tega noviga testamenta?

Sato, ko ga Jesuf sam in njegovi apostelni poterdiyo.

Jesuf in njegovi apostelni per vsaki perloshnosti kashejo na sgodbe, prerokovanja, sapovedi in nauke svetiga pisma stariga testamenta, in poterdujejo svoje nauke s' tistimi resnizami, kar bi ne bili storili, zhe bi ne bilo od Boga rasodeto. Tako pravi Jesuf: „Vsi preroki in postava noter do Janesa so prerokovali.“ Mat. 11, 13. „Kakor je bil Jonas v' trebuhu morskega soma tri dni in tri nozhi, ravno tako bo fin zhlovekovi v' serzu semlje tri dni in tri nozhi.“ Mat. 12, 40. „Preišhite pisma, ker vi

menite, de imate v' njih vezhno shivljenje, in tiste so, ktere od mene prizhujejo.“ Jan. 5, 39.

„Vse more dopolnjeno biti, kar je pisano v' poslavi Mojsefa in prerokih, in v' psalmih od mene. Tako je pisano, in moglo je biti, de je Kristuf tako terpel in na tretji dan od mertvih vstal.“ Luk. 25, 44. 46.

Ali smejo kristjani s. pismo brati?

Smejo ga brati. S. pismo je Bog ljudém dal, de bi se is njega uzhili, kar jim je verovati, in storiti, de v' nebesa pridejo. Bog pa hozhe ljudi svelizhati, tako tudi hozhe, de s. pismo berejo, v' katerim so besede vezhniga shivljenja.

To poterdijo tudi besede s. pisma. „Nepusti bukev postave od svojih ust priti, ampak nozh in dan jih premishljuj, de derfish in storish vse, kar je v' njih sapisano, takrat boish prav in sastopno ravnal.“ Josue 1, 8. „Karkoli je pisano, (*pravi s. Pavel*) je k' nashimu poduzhenju pisano, de skosi poterpeshljivost in poveljenje pisem upanje imamo.“ Rimlj. 15, 14.

Tudi v' djanji apostelnov je sapisano, de prvi kristjani so besedo prav sheljno poslushali, in vsak dan pisma pregledovali, ako bi tém tako bilo. 17 p. 11.

Apostelni so sapovedovali kristjanam, de naj liste bero, in tudi drugim zerkvam (*gmajnam kristjanov*) brati dajo. S. Pavel ukashe Kolo-fhanam rekozh: „Kadar bo per vas prebran ta list, storite, de bo tudi v' Lavdizejski zerkvi

bran; in tega, kleri je na Lavdizejze, vi berite.“ Kolofh. 1, 16. Apostelni niso listov le shkofam in duhovnam, ampak gmajnam kristjanov pisali. S. Pavl je pisal Rimljanam, Korinzhanam, Galazhanam, Efeshanam, Filipianam i. t. d. kar skafhe, de je hotel, de bi jih brali, in se is njih uzhili, kako naj shivé; kar je bilo pa tém perpušheno, je tudi sedanjim kristjanam.

Kako se more s. pismo brati?

1) S. Duha sa gnado profiti, de bi, kar beremo, v' serzu ohranili, in po tem storili.

2) S ponishnim in zhistim serzam, in s' posebno zhaſtjo, kakor de bi flishali samiga Boga s' nami govoriti, ker nauki s. pisma so zhiſta boshja beseda.

3) S' gorezhimi sheljami se vernih refniz od Boga, od Jesufa in sa nafhe sadershanje nauzhiti, in jih potlej v' djanji spolnovati,

4) Ne lohka saſtopnih refniz po svoji glavi slagati, ampak duhovne vprashati.

5) Sosebno le take bukve brati, ki so bolj saſtopne in potrebne: kakor pfalme, bukve moſtroſti, Sirahove, pridgarjeve, pregovore, Tobijeve, Jobove, s. evangeli, i. t. d.

Ali je v' ſvetim piſmu noviga testamenta vſe ſapiſano, kar je Jeſuf uzhil?

Ni. Veliko refniz so apostelni Jeſusovi le s' besedo uzhili, pa ne ſapiſali, kar sami povedo. S. Pavl Teſalonizhane opominja rekozh:

„Bratje, bodite stanovitni, in dershite isrozhenje, kteriga ste se nauzhili ali skosi govorjenje, ali skosi nash list.“ Tefal. 1, 14.

S. Janes pove, de je Jesus fizer she veliko drugih zhudeshev storil vprizho uzhenzov, kteri niso v' teh bukvah sapisani, ti pa so sapisani, sato de verujete, de Jesus je Kristuf, Sin bo-shji, in de vi, ker verujete, shivljenje v' njegovim imenu imate. Jan. 20, 30. — 31. In she vezh pove: De je Jesus she veliko drusih rezhi storil, od kterih, ako bi fleherne posebej popisane bile, menim, de bi zel svet sadoosti prostoren ne bil sa te bukve, ktere bi se popisale. Jan. 21, 25. „Kar si od mene slishal (*govori sveti Pavel*) pred ozhmi veliko prizh, to perporozhi svetim ljudem, kteri bodo samogli tudi druge uzHITE.“ 2. Tim. 2, 2.

Od kod vemo, kar so apostelni le s' besedo uzhili, pa ne sapisali?

To vemo is uſtniga isrozhila. — Naſtopniki apoſtelnov ſo reſnize, ki ſo jih od apoſtelnov ſliſhali, druge uzhili, tako, de ſo jih ſpet eden od drusiga ſvedili do danaſhnjga dneva. Poſtavim verne reſnize, de je ſ. kerſt tudi otrokam k' ſvelizhanju potreben, de nedeljo na meſti ſabote poſvezhujemo, kako naj ſe ofer ſvete maſhe opravlja, kako naj ſe ſveti ſakramenti delé, de ſvetnike zhaſtiti je dobro in koriſtno i. t. d. ſo nam le is uſtniga isrozhila snane.

Kako se preprizhamo, de to uſtno iſrozhilo, ki ga imamo, je reſnizhno Jeſusovo in njegovih apoſtelnov?

Se preprizhamo iſ tega, ker ga je katoliſhka zerkev ob vſih zhaſih ſa Jeſusov in njegovih apoſtelnov nauk verovala in oſnanovala.

Kaj je tedaj neſapiſana boſhja beſeda ali uſtno iſrozhilo?

So tiſti nauki vere, ki nam gre jih verovati, in po njih ſhiveti, ktere ſo apoſtelni ali iſ uſt ſamiga Jeſufa Kriſtufa ſliſhali, ali pa raſſvetljeni od ſ. Duha le oſnanovali, pa ne ſapiſali.

Kje je uſtno iſrozhilo hranjeno?

„Samo v' kerſhanſki, katoliſhki Rimſki zerkvi je ſtanovitno, ſveſto in nepopazheno hranjeno. Ona ſama je od Jeſusovih in apoſtolſkih zhaſov, in bo do konzhanja ſveta; ona je vſelej po redu papeſhe in ſhkofe iméla, kteri ſo pravi naſtopniki apoſtelnov, torej ji more kriſtjan vſe verovati, kar mu ſa boſhjo beſedo oſnani, zhe tudi ni v' ſvetim piſmu, ker jo ſ. Duh vodi. „Troſhtar pa ſ. Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imeni poſlal, tiſti vaſ bo vſe uzhil, in vam bo vſe povedal, karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 14, 26.

Poſluſhájmo naſho mater katoliſhko zerkev, kakor pokorni otrozi, ona je prejela od Jeſufa in njegovih apoſtelnov ſvete iſrozhila, ona jih hrani bres popazhenja, in hvalimo Jeſufa, ki ſa naſhe ſvelizhanje vedno ſkerbi.

Is koga tedaj vse svemo, kar nam je verovati?

Is f. pisma in ušniga isrozhila.

Kaj more vsak zhlovek, kadar se pameti save, potrebno vediti in verovati, de bo svelizhan.

1) De je en Bog.

2) De je Bog pravizhni sodnik, kateri vse dobro plazhuje, in vse hudo shtrafuje.

„Kdor hozhe k' Bogu priti, more verovati, de je tem, kateri ga ishejo. plazhevavez.“ Heb. 11, 6.

3) De so tri boshje pershone eniga bitja, in ene nature: Ozhe, Sin in sveti Duh.

„Trije so, kateri v' nebi prizhujejo, Ozhe, Beseda in sveti Duh, in ti trije so eno.“ 1. Jan. 5, 7.

4) De je druga boshja pershona zhlovek postala, nal f' svojo smertjo na krishu odreshiti in vezhno svelizhati.

5) De je zhlovefhka dusha neumerjozha. „Ne bojte se tistih, kateri telo umore, dushe pa ne morejo umoriti, temuzh bojte se veliko bolj tistiga, kateri samore dusho in telo pogubiti v' pekel.“ Math. 10, 26. „Prah pride spet v' semljo, is ktere je bil vset, duh pa se k' Bogu poverne, kateri ga je dal.“ Pridg. 12, 7.

6) De je gnada boshja k' svelizhanju potrebna, in de bres gnade boshje zhlovek nizh sa vezhno shivljenje saflushenja vredniga storiti

ne more. „Bres mene ne morete nizh storiti.“ Jan. 15, 5. „Ne kakor de bi premogli is sebe kaj misliti, kakor is sebe, ampak nasha pre-moshnost je is Boga.“ II. Korin. 3, 5.

Kaj je vsakimu katolshkimu kristjanu snati sapovedano?

Vsakimu katolshkimu kristjanu je snati sapovedano :

- 1) Apostolsko vero.
- 2) Gospodovo molitev ali ozhenash.
- 3) Deset sapoved boshjih, in pet zerkvenih sapoved.
- 4) Sedem svetih sakramentov.
- 5) Kershanfko pravizo.

Kje je sosebno sapopadeno, kar katolshki kristjan verovati more?

Kar katolshki kristjan verovati more, je sosebno v' apostolski veri sapopadeno, ktera se tako glasi:

Verujem v' Boga Ozheta, vsigamogozhniga stvarnika nebes in semlje. In v' Jesufa Kristusa, Sina njegoviga ediniga, Gospoda nashiga. Kteri je spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije devize. Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan hil, umerl in v' grob poloshen. Shel je pred pekel, tretji dan od smerti vstal. Shel je v' nebefa, sedi na desnizi Boga Ozheta vsigamogozhniga. Od ondod bo prishel sodit shive in mertve. Verujem v' svetiga Duha. Eno sveto, katolshko zerkev, gmajno svetnikov. Odpusha-

nje grehov. Vstajenje mesa. In vezhno shivlje-
nje. Amen.

Sakaj pravimo, apostolska vera?

Sato, ko so jo apostelni sloshili.

*Ali je nam kristjanam dobro in koristno
apostolsko vero vediti?*

Dobro jo je vediti: 1) ker se ob kratkim
na vse poglavitne resnize s. vere spomnimo,
kadar jo molimo.

2) Smo v' nashi veri mozhno poterjeni,
ker vemo, de ravno té resnize verujemo, ki so
jih apostelni verovali in uzhili.

Koliko delov ali zhlenov ima apostolska vera?

Apostolska vera ima dvanajst delov ali zhle-
nov.

Od 12 delov ali zhlenov apostolske vere.

Pervi zhlen: Verujem v' Boga Ozheta, vfi-
gamogozhniga stvarnika nebes in semlje.

Bog, stvarnik vsih rezhi.

Kdo je vse stvaril?

Bog je nebo in semljo in vse, kar je stva-
ril. „V' sazhetku je Bog stvaril nebo in sem-
ljo.“ I. Mojs. 1, 1.

Kaj pomeni beseda stvariti?

Beseda stvariti pomeni, is nizh kaj storiti.

Is koga je Bog vse stvaril?

Is nizh je Bog vse stvaril, ker je pred, dokler Bog vfiga ni stvaril, le Bog sam bil.

Kako je Bog is nizh vse stvaril?

S' svojo vfigamogozhno voljo; kar hotel je, pa je bilo. „Bog je rekel; naj bo, in bilo je.“
I. Mojs. 1.

Kaj nam pove sveto pismo od stvarjenja sveta?

De je v' sazhetku Bog stvaril nebo in semljo; semlja je bila pa pušta in prasna, in tema je bila zhes shirjavo bresnov, in Duh boshji je bil sproštert zhes vodé, in potlej je v' shestih dnéh vse stvaril. Pervi dan svetlobo. Drugi dan je Bog rekel: Bodi firmament med vodami, in raslozhi vodé od voda. Tretji dan je Bog rekel: Naj se sbero vodé, ktere so pod nebam, na en kraj skupej, in suho se pokashi: In je rekel: Posheni semlja seljshe in rodovitne drevesa. Zheterti dan je Bog rekel: Naj postanejo luzhi na nebu, in naj lozhijo dan in nozh, in naj boda sa snamnja in zhase, in dneve in leta; in je stvaril sonze, luno in svesde. Peti dan je Bog rekel: Rodite vodé lasijozho shival, in kar leta nad semljo pod firmamentam nebés. In stvaril je ribe, vse shive in gibljive stvari v' vodi, ptize in vse, kar léta po svojim rodu. Shesti dan je Bog rekel: Rodi

semlja shivali po svojim rodu, shivino in lasi-
jozhe shivali in sverine semlje po svojim rodu.
In poslednjizh je zhloveka stvaril. I. Mojs. 1.

Kaj je Bog sedmi dan stvaril?

Bog sedmi dan ni nizh stvaril, ampak je
pozhiyal (to je- je nehal od stvarjenja) in
ga je posvetil, de bi tudi mi shest dni v' te-
dnu delali, sedmi dan pa pozhiyali, ga s' do-
brim delmi posvezhevali, in se vezhniga pozhit-
ka v' nebesih vredne delali.

*Ali Bog sdaj nizh ne dela, kar je svet
stvaril?*

Bog she vedno dela; f' svojo vfigamogozh-
nostjo, modrostjo in dobroto svet in vse stvari
ohranuje, obdershi in jim ostanik daja, on stori,
de se na svetu vse na svojim mestu, vse v' svo-
jim zhasu godi, vse obrazha in vlada ali visha.

„Moj Ozha do sdaj dela, in jest delam.“
Jan. 5, 17.

„Kako bi kaj ostanik imelo, ko bi Bog ne
hotel! Vse je njegovo djanje od konza do kon-
za.“ Modr. 7, 8. „Bog vse po sklepu svoje vol-
je ravna.“ Eseh. 1, 11. „Gospod, kako velike
in zhasitljive so tvoje dela! vse si modro storil,
semlja je polna tvoje lastine. — Vse stvari zha-
kajo, de jim das h jed v' pravim zhasu. Ako
svojo roko odpresh, so vse f' tvojim blagam
nasitene. Ako pa svoje oblizhje skrijesh, se pre-
strashijo, zhe jim sapo vsamesh, poginjejo, in
spét prah postanejo.“ Psalm. 103.

Sa koga Bog s'he fosebno fkerbi?

Sa zhloveka, ker on sam je po boshji podobu vstvarjen, sam samore Boga prav zhaftiti, hvaliti, moliti in s' svestim spolnjenjem boshjih sapoved v' nebela priti, in k' temu mu Bog gnado daja; Bog obrazha, kje, kdaj, in v' kakim zhasu naj kdo shivi, in kako naj se mu godi. „Bog je, kteri v' vas daja, de hozhete in storite, kar je njegova sveta volja.“ Filiplan. 2, 13.

Sgodbe, ki so v' svetim pismu sapisane na od té reznize terdno preprizhajo. Adama je Bog v' lep vert (paradish) postavil, v' njim je bil s' vsm potrebnim preskerbljen. Ko je gres'hil, se Bogu samirel, in gnado boshjo sgubil, ga fizer Bog po pravizi shtrafa, is raja isshe, pa ga vender s'he s' potrebnim shiveshem preskerbi, in mu s'he odres'henika poslati oblubi, kteri je tudi v' svojim zhasu na svet prishel. Noeta s' njegovo drushino je ohranil, ko je ves svet v' vodi potopil. Abrahamu je ukasal iti is deshele malikovavzov v' deshelo, ktero mu je odkasal. Kako zhudno je vodil Joshesa, de je v' Egipt prishel, in ga tam k' veliki zhasti povsdignil. Mojsefa v' pletenizi na vodi Nilu ohrani, in stori, de kraljeva hzhi k' vodi pride, de ji ga is vode dajo, in preskerbela ga je bolj, ko bi ga bila mati samogla. Israelsko ljudstvo nam kashe, de tako Bog sa zelo ljudstvo fkerbi, kakor sa ljudi po samim, spelje ga is Egiptovske fushnosti, in ohrani ga prezhudno shirdefet let v' pusti pushavi. Davida pastirja isvoli sa kralja

namésti Savla. Elija po orlu f' kruham in me-
sam vsak dan preskerbi. Zhisto Susano pred
nezhistimi sodniki obvaruje, in krive sodbe soper
njo sklenjene po mladenzhu Danielu overshe.
Daniela v' jami med levi ohrani i. t. d.

*Ali nam je sa svoje ohranjenje skerbeti, ker
Bog sa nas skerbi?*

Vse si moremo persadevati, sebe ohraniti;
sato nam je Bog um, pamet in telefno mozh
dal; pa nesmerno ne smemo skerbeti, ker Bog
po ozhetovo sa nas skerbi. „Né skerbite tedaj
rekozh: Kaj bomo jedli ali pili, ali f' zhém se
bomo oblekli? saj vašh nebeshki Ozha vé, de
vsiga tega potrebujete.“ Mat. 6, 32.

*Ker Bog po ozhetovo sa nas skerbi, sakaj
je pa tolikanj hudiga na svetu?*

Sato, ker Bog hozhe, de bi vsi ljudje sve-
lizhani bili, nadloge jim pa veliko k' svelizha-
nju pomagajo, ker

1) vést zhloveka obudé, de svoje grehe
sposna, ki bi jih ne bil sposnal, zhe bi mu
smirej dobro bilo.

Sgubljeniga sina je lakota k' ozhetu gnala,
fizer bi bil she le pregrešno shivel.

2) Stiske in sopernosti uzhé zhloveka Bo-
ga sposnovati. V' obilnosti dobriga zhlovek Bo-
ga posabi, mu ni mar moliti, v' zerkev hoditi
in svete rezhi premishljevat.

Kralj Manase ne bil pokore storil, zhe bi
ga Bog ne bil dal sovrashnikam v' roké, kateri

so ga v' Babilon odpeljali in v' jezho vergli, kjer se je spokoril.

3) Nadloge zhloveka ponishajo, in upanje v' Boga v' njegovim serzu budé, ker zhlovek sposna, de mu Bog pomagati samore.

4) S' nadlogami in britkostmi Bog pravi-zhne zhisti in greshnike pokori.

5) Stóré, de radi molimo.

6) Stóré zhloveka usmiljeniga, ker is last-ne skusnje vé, kaj de je terpljenje, in ga ishe tudi drugim manjšhati.

Kako se more zhlovek sadershati, ko vé de Bog vse po svoji previdnosti obrazha?

1) More v' Boga saupati, in s' vsm sado-voljin biti, kar mu Bog da, ko vé, de mu bo vse v' dobro saleglo, desiravno sdaj ne vé, sa-kaj se mu tako godi.

2) Verno moliti, Boga gnade profiti, in se ne dati motiti, ko vidi, de se tolikanj naro-be godi; temuzh misliti, enkrat bo vse srav-nano.

3) Vse dobro in slabo, kar mu Bog da, Bogu isrozhiti, v' boljshanje svojiga shivljenja in v' svelizhanje svoje dushe oberiniti, in sa vse Boga sahvaliti.

Sakaj je Bog nebo in semljo stvaril?

Bog je nebo in semljo k' svoji zhasti stva-ril, de je svojo vfigamogozhnost in dobroto ra-sodel, in de bi ga ljudje sa svojiga vfigamogo-

zhniga Boga sposnali in molili. „Vse je Gospod savolj samiga sebe storil.“ Prip. 16, 4.

Kako samorejo stvarjene rezhi k' vezhni srezhi flushiti?

1) Zhe po dolshnosti vse stvarjene rezhi k' boshjimu sposnanju in zhashti obrazhamo.

2) Zhe rezhi, ktere je Bog stvaril, smer-no vshivamo.

3) Zhe smo dobrotljivimu stvarniku refni-zhno hvaleshni, in ga ljubimo, ker nam je toliko dober.

Ktere so nar imenitnishi stvari boshje?

Nar imenitnishi stvari boshje so angeli in ljudje.

Od angelov.

Kaj so angeli?

Angeli so sgoli duhovi, ki imajo um in voljo, pa ne telefa. „Ti storish svoje angele hitre ko vetrove, in svoje flushabnike mozhne, ko ognjen plemen.“ Psalm. 103, 4.

Kakshne je Bog angele stvaril?

Bog je angele v' svoji gnadi in s' velikimi popolnamaftmi stvaril.

Zhimu je Bog angele stvaril?

Bog je angele stvaril, de ga zhasaté, molijo, ljubijo, mu flushijo, svelizhanje vshivajo in

ljudi varujejo. „Hvalite Gospoda vi vsi njegovi angeli, vi, kateri ste tako mozhni, kateri njegovo povelje izpolnite, kakor hitro glas njegove besede slišite.“ Psalm, 102, 20.

Od kod vemo, da imamo angele varhe?

Is boshjiga rasodenja to vemo, kar so pravoverni tudi vselej verovali. „Savolj tebe je svojim angelam sapovedal, da te na vsih tvojih potih varujejo.“ Psalm. 90, 11.

„Kaj ne, (pravi *f. Pavel*) vsi angeli so flushabni duhovi, sa streshbo poslani savoljo njih, kateri bodo delesh svelizhanja prejeli.“ Heb. 1, 14. In Jesus pravi: „Glejte, da ne sanizhujete eniga tih majhnih, sakaj vam povem, da njih angeli v' nebesih vselej gledajo oblizhje mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 18, 10.

Kadar je angel *f. Petra* is jezhe ispeljal, je prishel *f. Peter* k' hishi, kjer so bili verni skupej, je na dur terkal, in verni niso verjeli, da bi on bil, rekli so, Petrov angel je. To prizha vero vernih v' angele varhe. — Lota so angeli oteli is Sodome, da ni sgorel. — Angel je rekel Filipu, da naj gre na zesto, po kateri se od Jerusalema v' Gazo gre, tam bo Etjopza mogozhniga kraljize Kandaze kerstil i. t. d.

Kaj dobriga nam angeli varhi storé?

1) Sa nas Bopa profijo, in nashe molitve Bogu srozhujejo. „Kadar si, (pravi angel *Tobiju*) f' solsami molil, fim tvoje molitve Bogu srozheval.“ Tob. 12, 12.

2) Na boshje povelje vezhkrat ljudém boshjo voljo osnanujejo.

Kadar je Agari v' pufhavi vode smanjkalo, je bilo otroku (*Ismaelu*) od shéje umreti. Agar ga poloshi pod drevo, gre sa strelej dalezh od otroka, sakaj djala je: Ne morem gledati otroka umirati, in je milo jokala. Bog pa je uflifhal jok otrokov, in angel boshji je Agar is nebes klizal rekozh: Kaj delash Agar? ne boj se, Bog je uflifhal glaf otrokov. I. Mojs. 21, 15 — 17.

Angel je Marii osnanil uzhlomezhenje Sinu boshjiga. Joshefu se je v' spanji perkasal. Angel je pastirjem osnanil rojstvo Jesusa Kristusa i. t. d.

3) Varujejo nas mnogih skufhnjav in nevarnost.

4) Obudujejo v' nas dobre misli in fklepe, in nas teh spomnujejo.

5) Odvrazhujejo nas od fkhodljivih savés, ktere bi nas lahko pogubile, in nas k' pokori nagibljejo.

Kakfhne dolshnosti imamo do angelov?

Ker angeli sa nashe svelizhanje fkerbé, smo dolshni,

1) jih zhaftiti, ljubiti, in jim hvaleshni biti.

2) Njih svarjenje poslushati, in nizh ne storiti, kar bi jih shalilo, ker so vselej prizhe nasfhih dél.

3) Jih profiti, posebno sjutrej in svezher, de naj Boga sa naf grosijo, de bi naf pred graham varoval.

Ali so vsi angeli v' gnadi boshji ostali?

Veliko angelov je gnado boshjo s' graham prevsetnosti sgubilo.

Kako je Bog prevsetne angele shtrafal?

Bog je prevsetne angele, ktere hudizhe imenujemo, vezhno savergel, in v' pekel pahnil. „Bog tudi angelam, kateri so greshili, ni sanefil, ampak jih je s' peklenfskimi ketnami v' pekel potegnil, in v' terplenje isdal, de bojo k' sodbi perhranjeni.“ 2. Pet. 2, 4.

Kakshni so hudobni angeli do ljudi?

Ljudi is nevoshljivosti skushajo, de bi jih v' greh sapeljali in pogubili.

Ali samorejo hudobni angeli nam shkodovati?

Ne samorejo, zhe v' Boga terdnó saupamo, se f' pomozhjo gnade boshje skushnjavam vstavimo, in v' greh ne dovolimo. „Ako je Bog sa naf (*pravi f. Pavel*) kdo bo soper naf.“

Od zhloveka.

Ktere so sa angeli nar imenitnishi stvari boshje?

Sa angeli so ljudje nar imenitnishi stvari boshje.

Is koga je zhlovek?

Zhlovek je is telefa in neumerjozhe dufhe, ktera je po boshji podobi stvarjena.

Po zhigavi podobi je dufha zhlovekova vstvarjena?

Dufha zhlovekova je po boshji podobi vstvarjena.

V' zhim je dufha zhlovefhka Bogu podobna?

Dufha zhlovefhka je Bogu podobna v' tim: ona je duh, je neumerjozha, ima um, prosto voljo, spomin in samore sveto shiveti in svelizhana biti.

Zhimu je Bog ljudi stvaril?

Bog je ljudi stvaril, de bi ga sposnali, zhaslili, ljubili, molili, mu flushili, mu pokorni in svelizhani bili.

Ktera sta bila perva zhloveka na svetu?

Perva zhloveka na svetu sta bila Adam in Eva.

Kdaj je Bog perviga ozheta Adama stvaril?

Bog je perviga ozheta, Adama stvaril shesti dan. Bog je nebo, semljo, shivali in vse stvaril; kadar je bilo to lepo stanovanje dodelano, je zhloveka stvaril, de bi zhes vse rezhi gospodoval, in de bi svojiga usmiljeniga Stvarnika hvalil.

Bog je Adamovo telo is persti storil, in je va-nj dihnil, mu je dal pametno in neumerjозho dušho.

Kako je Bog Evo stvaril?

Bog je Evo is Adamoviga rebra stvaril.

Kadar je Bog Adama stvaril, kam ga je bil postavil?

Bog je Adama v' lep vert postavil.

Kakšhen je bil vert, v' klerim so prvi starishi bili?

Vert je bil filno lep, f. pismo pravi tako: Gospod Bog je od sazhetka vert veselja sašadil, in tje je zhloveka postavil. V' njem so bile mnoge drevesa, lepe viditi, in prijetne jesti, tudi drevo shivljenja v' fredi paradisha, in drevo snanja dobriga in hudiga.“ I. Mos. 2, 8 — 9. Vse je bilo lepo in prijetno v' raji, de bi bil zhlovek dobriga Stvarnika hvalil.

Sakaj je Bog Adama v' vert veselja postavil?

Sato, de bi ga obdeloval in varoval. I. Mos. 2, 15. Adam in njegovi otrozi bi bili semljo obdelovali, pa ne s' terpljenjem, kakor sdaj.

V' kakšhem stanu so bili nashi prvi starishi stvarjeni.

V' stanu gnade boshje in nedolshnosti, in tudi po telesu neumerjозhi so bili stvarjeni; popolnoma so is rok boshjih prishli, njih um

je bil rasvetljen, volja je bila mozhna, od hudiga nagnenja prosta. Telo je bilo dušhi pokorno, dušha pa Bogu.

Is koga sposna zhlovek Boga in njegovo sveto voljo?

1. Is stvarjenih rezhi, 2) is samiga sebe po vesti, in 3) po veri.

Kako sposna zhlovek Boga is stvarjenih rezhi?

Zhe premišljuje kako lepe, dobre in v kakim lepim redu so vse stvarjene rezhi, ktere stvarnika in ohranika svojiga osnanujejo, more rezhi: to ni samo od sebe, Bog je vse stvaril; in on je vsigamogozhen, neskonzhno moder in dobrotljiv, ki je vse tako stvaril in ohrani.

„Sakaj kar je nevidno na njem, se od stvarjenja sveta is stvari sastopi in vidi“. Rim. 1, 20. „Vprashaj shivino in te bo uzhila, ptize pod nebam, in ti bodo povedale, ogovori semljo, in ti bo odgovorila, in ribe v morji bodo povedale. Kdo ne vé, de je vse to Gospodova roka naredila?“ Job. 12, 7 — 9.

„Nebesa pravijo boshjo zhašt, in firmanent osnanuje dela boshjih rok, en dan dopoveduje drugimu, in ena nozh drugo uzhi, ni jesika, ne besedi, kjer bi se njih glas ne slishal.“ Psalm. 18, 1 — 4.

„Vsi ljudje pa so nezhimerni, kteri nimajo snanja boshjiga, in is vidnih dobrot niso mogli sposnati, kdo je njih stvarnik.“ Buk. Mod. 13, 1.

Kako spoznamo Boga in njegovo voljo po vesti?

Vest zhloveka k' dobrimu opominja in ga hudiga varuje, glasi se, kadar zhlovek hozhe hudo storiti, in, kadar je hudo storil, ga svari, mu ne da miru, vedno mu govori, de je gnado in dopadajenje boshje sgubil, in shtrafingo saflushil. Kadar je pa dobro storil, mu vest govori, de je Bogu prijeten, in mu serzé pokojno in veselo stori.

Ta notrajni glas, to je vest, sprizhuje, de Bog je, ki je vest stvaril, in de je svet, ker ljubi dobro, in sovrashi hudo, in pravizhen, ko dobro s' dobrim in hudo s' hudim plazhuje.

Sveti Pavel pravi: „Neverniki, kateri postavljajo sami od sebe to délajo, kar je v' postavi sapopadeno, oni so, ker postavljajo, sami sebi postava, in kashejo, de so déla postavve v' njih serzih sapifane, ker jim njih vest prizhuje, in njih misli se med seboj ali toshi-jo ali sgovarjajo.“ Rim. 2, 14 — 15.

Samoremo Boga po stvarjenih rezhéh, po vesti in pameti prav spoznati?

Ne samoremo. Nasha pamet je preflaba, je popazhena, in sato ne more Boga in njegove svete volje prav spoznati. Ona nas fizer uzhi, de stvarjene rezhi stvarnika imajo, in de je vsigamogozhen, moder, svet, dober in pravizhen; ali bres vere od Boga rasodete ne samoremo praviga in zhistiga spoznanja imeti, le ona nas uzhi Boga prav spoznati.

Od boshjih lastnosti.

Kaj je Bog?

Bog je sam is sebe nar bolj popolnoma bitje, stvarnik vseh rezhi. „Sakaj is njega, in po njem in v' njem je vse.“ Rim. 11, 36.

Sakaj pravimo, Bog je nar bolj popolnoma bitje?

Sato, ker so vse dobre lastnosti v' njem popolnoma, v' njem je vse dobro, in vse dobro je le od njega.

Ktere so lastnosti boshje?

So leté.

1) Bog je vezhen; je vselej bil, je, in bo vselej.

Po zhim vémo, de je Bog vezhen?

Po tem, ker on stvarnik vseh stvari je biti mogel, pred ko je kaj drusiga bilo; torej ni mogel od nikogar stvarjen biti, in ker ima shivljenje sam od sebe, mu ga tudi nihzhe vseti ne more, sato, kakor ni nikoli sazhel biti, tudi nikoli nehal ne bo.

„Preden so gore postale, in preden je semlja in svet stvarjen bil, si ti Bog od vekomaj do vekomaj.“ Psalm. 89, 2.

Kaj naš uzhi ta resniza, de je Bog vezhen?

Ta resniza naš uzhi, de se nam ni tréba bati, de bi svojiga tolikanj dobriga Ozheta sgu-bili; de moremo Bogu svesto flushiti, in nik-dar od njegove slushbe odstopiti, ker Bog ve-ko-maj ostane, naš bo vekomaj frezhne storil, ako mu homo svesto flushili; varujmo se pa tudi greha, ki ga bo vezhni Bog vezhno shtra-foval.

2) Bog je sgoli duh; sam od sebe nar bolj popolnoma bitje, ktero ima nefkonzhno popol-nama um in voljo, telefa pa ne.

„Bog je duh.“ Jan. 4, 24. „Kralju pa vezhnimu, neumerjzozhimu, nevidnimu, sami-mu Bogu bodi zhašt in hvala od vekomaj. Amen.“ I. Tim. 1, 17.

Zhe je Bog sgoli duh, sakaj sveto pismo od njega pravi, de govori, vidi, flishti, ima roke, noge?

Sveto pismo tako od Boga govori sovoljo našhe slabosti, de loshej saštopimo, ker druga-zhi od Boga ne moremo govoriti, in vsak vé, de se po duhovno saštopiti more, ko Bog tele-fa nima. Se rezhe, de Bog govori, ker f' svo-jo vsigamogozhnostjo stori, de zhlovek besede flishti. Se rezhe, de Bog vidi in flishti, ker vse vé, je vsigavedozh, in vsigaprizhjozh; de ima roke, ker je vsigamogozhen, vse lahko sto-ri; de sedi na sedeshu, ker ima vso oblast do vsiga v' nebesih in na semlji.

Kaj naf to uzhi, de Bog je sgoli duh?

To naf uzhi, de moremo Boga v' duhu in v' refnizi moliti, to je, misliti in storiti, kar Bogu dopade. — Kdor po mesenih sheljah shivi, bo vekomaj umerl, ker to Bogu ne more dopasti, kdor sheljé mesa s' mozhjo duha premaguje, bo vekomaj shivel, ker to Bogu dopade,

Ker je Bog sgoli duh, je mar napak, de pisane podobe od njega imamo?

To ni napak, podobe naf she le vezhkrat opomnijo na Boga, in naf budé k' zheshenju boshjimu; le misliti ne smemo, de podobe kako mozh v' sebi imajo, ali de bi od njih kaj dobili ali sprosil.

3) Bog je vsigavedozh; vé, kar je bilo, kar je, in kar bo, vé nafhe nar skrivnishi misli, ne more tedaj golufan biti.

„Nobena stvar pred njegovimi ozhmi ni nevidna, ampak vse je golo in odgernjeno ozhém tige, od kteriga govorimo.“ Hebr. 4, 13. „Gospod ti vesh moje djanje in moje nehanje, ti sastopish od delezh moje misli. Ti vse vesh prihodno in pretezheno.“ Psalm 138, 1 — 5. „Ali ta, kteri je uho stvaril, ne flishi? Ali ta, kteri je oko naredil, ne vidi?“ Psalm. 93, 3.

Kajⁿ naf uzhi boshja vsigavedozhnost?

Uzhi naf, de se nam ni treba bati, zhe ljudje hudo od naf mislijo, in govoré; nafha nedolshnost je Bogu snana,

Hvala ljudi ne pomaga hudodelniku, tudi obdolshenje ne shkodje pravizhnimu, ker Bog bo vsakiga po pravizi sodil; pred njim je vsaka stvar in vsako serze raskrito.

Sato tudi radi na skrivnim dobro storimo, desiravno ljudje ne vidijo in ne svedo. Vse hudo naj se nam gnuši, zhe tudi nobeden ne vidi, in zhe se nikogar ne bojimo.

Shiva vera v' vfigavedozhnost boshjo je nedolshniga Joshefa in zhisto Susano obvarovala, de se nista dala sapeljati. Kako hozhem, odgovori Joshef sapeljivi sheni, pred ozhmi svojiga Boga tako velik greh storiti! In Susana rezhe: Boljsi je sa-me, de bres greha po krivizi umerjem, kakor pred ozhmi Gospodovimi greh storiti. Voljno je Tobija terpel slepoto in uboshnost, Job svojo revshino, strashne bolezhine in spezhenine, ker sta vedila, de Bog dobro sa-nje vé.

4) Bog je nar modrejshi; ima nar boljsi voljo, in de se vse po njegovi volji sgodi, isvoli tudi nar boljsi pomozhi.“ Gospod, kako velike in zhashitljive so tvoje déla. Vse si dobro storil.“ Psalm. 103, 24.

„Gospod je po modrosti semljo uterdil, in po rasumnosti nebefa naredil. Po njegovi modrosti vode is bresnov hahlajo, in napojeni oblaki rosé.“ Pripov. 3, 14 in 8, 22 — 32.

„O visokost bogastva boshje modrosti in snanja. Kako nesapopadljive so njegove sodbe, in neisvedljive njegove pota!“ Rim. 11, 33.

Sakaj Bog toliko hudiga na svetu perpuſti?

Bog perpuſti toliko hudiga, de greſhnika od greha odvrazha, in ga ſa ſtorjene grehe pokori; pravizhnimu pa perloſhnoſt daje, doſti do-
briga ſi ſa nebefa perdobiti, in ſe v' dobrim smirej bolj uterditi; in de bi zhlovek sraven hudiga, kar ga ſadene, dobro, kar mu da, bolj ſpoſnal.“ Kteri Boga ljubijo, jim vſe k' dobri-
mu tekne.“ Rim. 8, 28.

Kako ſe moremo ſadershati, ko je Bog moder?

V' terpljenji moremo v' Boga upati, de ga bo k' naſhimu ſvelizhanju obernil, smirej bolj brumno shiveti, in modri biti ſi persadevati.

Kako Bog po ſvoji modroſti vſe terpljenje k' pridu pravizhnih obrazha, ſe preprizhamo is ſgleda Egiptovſkiga Joſhefa, Tobija, Joba i. t. d.

5) Bog je vſigamogozhen; je ſtvaril nebo in ſemljo, in vſe, kar je, njemu ni nizh nemogozhe ſtoriti. „Gospod je vſe, kar je hotel, v' nebefih in na ſemlji, v' morji in vſih globozhinah ſtoril.“ Pfalm. 134, 6.

„On je rekel, in vſe je bilo ſtvarjeno.“ Pfalm. 32. 9.

„Per Bogu ne bo nobena rezh nemogozha.“ Luk. 1, 37.

Kako ſe moremo ſadershati, ker je Bog vſigamogozhen?

Ker je Bog vſigamogozhen, terdno v' nje-
ga upajmo, de bo nam vſo potrebno pomozh

dodelil, in greha se varujmo. „Strašno je pa-
sti v' roke shiviga Boga.“ Hebr. 10, 31.

„Ako je Bog sa nas, kdo bo soper nas.“
Rim. 8, 31.

6) Bog je povsod prizhijozh, je povsod, v' nebesih in na semlji. „Menish li, rezhe Gospod, de sim jest Bog od blis, in de nisim Bog od delezh? Se bo li kdo v' fkrivaljish fkril, de bi ga jest ne vidil, ne napolnujem li jest neba in semlje? rezhe Gospod.“ Jerem. 23. 23 — 24. „Kam hozhem jest iti pred tvo-
jim duham? in kam hozhem pred tvojim o-
blizhjem beshati? Ako gori v' nebefa grem, si ti tamkaj, ako doli v' pekel grem, si tudi ti tukaj. Ako bom s' danizhnimi perutami sletel, in na kraji morja prebival, me bo tudi tjekej tvoja roka peljala, in me bo tvoja desniza der-
shala. Pfalm. 138, 7 — 10.

Kaj se uzhimò is té refnize, Bog je povsod prizhijozh?

Ker je Bog povsod prizhijozh, moremo v' njega upati, njega na pomozh klizati, ker nam povsod lahko pomaga, in povsod se greha varo-
vati, zhe tudi nobeden ne vidi, in povsod dobro storiti, zhe tudi nikomur snano ne bo; Bog je per nas, vidi nashe dobre in hude déla.

„Sakaj v' njem shivimò, in se gibljemo, in smo.“ Apost. Djan. 17, 28.

7) Bog je nar svetejsi; hozhe in ljubi vse dobro, in sovrashi vse hudo. „Jest sim Gospod vasz Bog, sveti bodite, kakor sim jest svet.“

3. Mos. 11, 44. „Ti si Bog, kateri nozhe krivize, hudobni ne bo sraven tebe prebival, in krivizhni ne bodo pred tvojimi ozhmi obstali. Ti sovrashish vse, kateri hudo delajo, ti bošh pogubil vse, kateri lashnjivo govore.“ Psalm. 5, 5 — 7.

Kakshni moremo biti, ker je Bog, nash Ozhe, svet?

Vse dobro moremo ljubiti in storiti, vse hudo pa sovrashiti, kakor Bog, kateri nas je k' svetošči poklizal. „Bodite popolnoma, kakor je vash Ozha v' nebesih popolnoma.“ Mat. 5, 48.

Ali gleda Bog na veljanje ljudi?

Bog ne gleda na veljanje ljudi, kateri dobro stori, per njem velja. Savergel je prevsetniga Savla, in ljubil je ponishniga pastirja Davida, savergel je bogatiga mosha, desiravno ga je veliko perlisovavzov hvalilo, in vsel je v' svoje narozhje revniga poterpeshljiviga Lazarusa, na kteriga se ni nobeden oserl, ko je pred durmi bogatina vbogajme profil.

8) Bog je nar refnizhnihi in nar svestejshi; ne more ne legati ne golfati.“ Bog je refnizhen, vsak zhlovek pa je lashnjiv. Rim. 3, 4. „Bog ni kakor zhlovek, de bi legal, tudi ne, kakor sin zhloveka, de bi se premenil. Ker je tedaj on rekel, ali ne bo storil; ker je govoril, ali ne bo spolnil?“ 3. Mos. 23, 19. Vse tvoje sapovedi so refniza.“ Psalm. 118, 151.

K' kakšnemu pridu nam flushi vediti, de je Bog resnizhen in svest?

De stanovitno verovati moremo vse, kar je Bog rasodel, in s' svestjo perzhakovati, kar je Bog obljubil. Gotovo bo brumne svelizhal; in hudobne savergel.

9) Bog je nespremenljiv; je od vekomaj do vekomaj smirej tisti. „Jest sim Gospod in se ne spremenim.“ Malah. 3, 6. „Ti, o Gospod! si semljo v' sazhetku uterdil, in nebo je delo tvojih rok. Ono bo minulo, ti pak ostanesh; vse se bo kakor oblazhilo postaralo, ti pak ostanesh ravno tisti, in tvoje léta ne bodo nikoli prefhle. Psalm. 101, 26 — 27.

Kaj se nam je uzhati is té resnize, Bog je nespremenljiv?

Na boshje obljube se moremo vselej sanefti, in njegoviga shuganja vselej se bati, on ne bo nehal vsiga spolniti, kar je obljubil, in tudi greslnikam, zhe se is zeliga serza k' njemu ne bodo spreobernili, bo vse hudo po saflushejni povernil. 2. Petr. 2, 4 — 7. Zhe se pa spokoré, naj se pa tudi terdno saneso, de jim bo milost dodelil kakor Adamu, Evi, Davidu, Magdalení i. v. d.

10) Bog je nar dobrotljivshi; ni le sam na sebi nar bolji popolnoma, in nar boljshi bitje; ampak je tudi nar boljshi ali dobrotljivshi do svojih stvarí, vse dobro imamo od njega. „Hvalite Gospoda, sakaj Gospod je dobrotljiv.“ Psalm. 103, 3. „Bog je dober,“ govori Kristus. Mat.

19, 17. „Kaj se hvališ, kakor de bi ne prejel?“ I. Korin. 4. 7.

Kako more zhlovek to boshjo lastnost posnemati?

On si more posadevati, sam smirej boljši, in tudi do svojiga blishnjiga dobrotljiv biti, kolikor samore,

11) Bog je nar milostljivši, nam odpušča naše grehe. „Ti nar vikši oblastnik, Gospod in Bog, usmiljen in milostjiv, veliziga usmiljenja in reznizhen, kateri svojo milost noter do tavshent perhraniš, kateri krivizo, hudobije in grehe odjemlješ.“ 2. Mos. 34, 6 — 7. „Bodite usmiljeni, kakor je tudi vaš ozhe usmiljen.“ Luk. 6, 56. V' vezh perglihah svetiga pisma nam Jesus milost boshjo ozhitno pokashe. V' perglihi dobriga pastirja, ki svoje sgubljene ovze ishe, in kadar jo je najdel, jo na svojih ramah nasaj pernese. V' perglihi od kralja, kateri je svojimu hlapzu dolg, deset tavshent talentov odpustil. Od sgubljeniga sina, ki ga je ozha tako milostljivo sprejel. Magdaleni in rasbojniku je grehe odpustil. Nar lepši pa se boshja milost kashe, ker je Jesus „Sin boshji sa greshnike umerl. Torej veselimo se, ker vemo, de je Bog usmiljen, in de sgrevanim greschnikam grehe odpušti.

Kako se moremo do tistih sadershati, ki so nas rasshalili, ker je Bog usmiljen?

Moremo tudi do njih milostljivi biti, in jim is serza odpušiti. „Tisti bo sodbo bres

usmiljena imel, kateri ni usmiljenja skasal.“ Jakop. 2, 13.

12) Bog je nar pravizhniſhi; plazhuje dobro, in ſhtrafuje hudo. „Po tvoji terdovraſtnoſti pa, in po tvojim neſpokorjenim ſerzu ſebi jeſo nakopavaſh na dan jeſe in raſodenja pravizhne ſodbe boſhje, kateri bo vſakimu po njegovih delih povernil.“ Rim. 2, 5 — 11. „Kdor koli bo piti dal enimu is tih nar manjiſhih le en koſarz mersle vode v' imenu eniga uzhenza, reſnizhno vam povem, ne bo ſgubil ſvojiga plazhila.“ Mat. 10, 42. „Jeſt vam povem, de ſa vſako praſno beſedo, ktero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na ſodni dan.“ Mat. 12, 36.

Iſgledov boſhje pravize najdemo obilno. Hudobne angele je is nebeſ v' pekel ſavergel, Adama in Evo is paradisha, ſvét potopil, Noeta pravizhniga in njegovo druſhino ohranil. Sodomo, Gomoro, Adama in Seboim ſo bile s' vſimi prebivauzi vred poſhgane, in pravizhni Lot po angel otét. Jeruſalem je bil raſdjan, in kriſtjani ſo bili od vſiga ſlega, ki ſo ga ljudje v' meſtu preterpeli, reſheni. Nar bolj ozhiten ſgled ſvete boſhje pravize imamo nad Jeſuſam, ki je naſhe grehe na ſe vſel, kako oſtro ga je boſhja praviza ſavoljo njih ſhtrafovala.

Kako ſe moremo ſadershati, ker je Bog pravizhen?

Ker je Bog pravizhen, moremo le dobro s' veſeljem delati, in hudiga ſe bati, nikoli

nizh zhes voljo boshjo storiti, in tudi svojimu blishnjimu nikoli nobene krivize narediti. Tudi se moremo veseliti, ker vemo, de bo Bog vse poplazhal, karkoli bomo dobriga savoljo njega storili, ali hudiga voljno preterpeli. „On bo vsakimu po njegovih delih povernil; tem, ki s' stanovitnostjo dobriga djanja zhasť in hvalo in nestrohljivosti ishejo, vezhno shivljenje; tem pa, kateri so prepirljivi, in se resnizi ne vdajo, krivizi pa verjamejo, jeso in serd. Nadloga in britkost zhaka dushe vsaziga zhloveka, kateri hudo dela; zhasť pa, in hvala, in mir vsakiga, kateri dobro dela.“ Rim, 2, 6 — 10.

Od Boga ediniga v' natori, trojniga v' pershonah.

Koliko je Bogov?

En sam Bog je. „Poslufhaj Israel, Gospod nash Bog je le en sam Gospod.“ 5. Mojs. 6, 4. „Jest sim Gospod, in ni drusiga Boga rasun mene.“ Isa. 45, 5. „Mi vender eniga samiga Boga imamo, Ozheta, od kteriga je vse.“ I. Kor. 8, 6.

Koliko je boshjih pershon?

Tri boshje pershone so. Mat. 28, 19. „Kerfite jih v' imenu Ozheta, Sinu in svetiga Duha.“ 1. Janes. 5, 7. „Trije so, kateri v' nebu prizhujejo: Ozhe, Beseda, in sveti Duh: in ti trije so eno.“ Kadar je s. Janes Jesusa v' vodi

Jordan keršheval, so se tudi vse tri boshje peršhone rasodele. Bog Ozhe je govoril: ta je moj ljubi Sin, nad katerim vse dopadajenje imam; Bog Sin je na semlji stal, in f. Duh je bil v' podobi goloba nad glavo Jesufovo.

Od kod vemo, de so tri boshje peršhone?

Is svetiga pisma vemo, de so tri boshje peršhone, katerih sledni se perlastuje, 1) boshja natora in bitje, 2) boshje lastnosti, 3) boshje ime, 4) boshje déla in 5) boshja zhaft.

Kako se imenujejo tri boshje peršhone?

Perva boshja peršhona se imenuje Ozha, druga Sin, tretja sveti Duh.

Kako so tri boshje peršhone ena od druge raslozhene?

Tri boshje peršhone so ena od druge tako raslozhene: Bog Ozhe je sam od sebe od vekomaj, Sin je rojen od Ozheta od vekomaj, in f. Duh se is-haja od Ozheta in Sina od vekomaj. „Gospod mi je djal: Ti si moj Sin, danš fim te rodil.“ Psalm. 2, 7. „Kadar bo pa Trofhtar prišel, kteriga vam bom od Ozheta poslal, Duh rešnize, kteri se od Ozheta is-haja, ta bo od mene prizheval.“ Jan. 15, 26.

Sakaj se pravi prvi boshji peršhoni Bog Ozha?

1) Ker je svojiga ediniga Sina od vekomaj rodil?

2) Ker je vse stvaril, vse ohrani, torej je Ozha vseh ljudi, angelov i. t. d. „Eden je vaš Ozha, kateri je v' nebesih.“ Mat. 23, 9. Savoljo tega per pogujemo svoje kolena pred Ozhetam Gospoda našhiga, Jesufa Kristufa, kateri je pravi Ozha vsiga, kar je v' nebesih in na semlji. Efesh. 3, 14, 15.

Ktere déla se sosesbno sleherni boshji pershoni posebej perlastujejo?

Leté déla se sleherni boshji pershoni posebej perlastujejo: Ozhetu stvarjenje, Sinu odrešjenje, svetimu Duhu posvezhenje.

Koliko nator ima Bog Ozha?

Bog Ozha ima eno samo boshjo natoro.

Koliko nator ima Bog Sin?

Dve natori, boshjo in zhloveshko.

Koliko nator ima sveti Duh?

Samo boshjo natoro.

Koliko volj ima Jesus Kristus?

Kakor ima Jesus dve natori, tako ima tudi dve volje, boshjo in zhloveshko.

Ali je Jesus Kristus nebeshkimu Ozhetu enak?

Ko Bog je Jesus svojimu nebeshkimu Ozhetu v' vsm enak, ker ima vse boshje popolnamasti, je vezhen, vsigamogozhen, vsigavedozh i. t. d. kakor Bog Ozhe; ko zhlovek mu pa ni

enak, ampak je manj. „Jest in Ozha sva eno.“ Jan. 10, 50. „De vsi Sina zhašté, kakor Ozhet zhašté.“ Jan. 5, 23. „Ozha je vikshi, kakor jest.“ Jan. 14, 28.

So tedaj trije Bogovi, ker je vsaka pershona Bog?

Niso, le en sam Bog je, ker te tri pershone imajo le eno samo boshjo natoro.

Nihzhe ne more tega umeti, ker je skrivnost, verovati pa je vsak dolshen, sato ko je Bog sam rasodel.

Ker pravimo: verujem v' Boga Ozheta vsfigamogozhniga, ali je le Bog Ozhe vsfigamogozhen?

Ni le Bog Ozhe, temuzh tudi Bog Sin in f. Duh je vsfigamogozhen. Kakor prizhamo, Ozha je Bog, Sin je Bog, in f. Duh je Bog, in vender niso trije Bogovi, temuzh le en sam Bog; tako tudi prizhamo, de Ozhe, Sin in f. Duh so vsfigamogozhni, in de niso trije; temuzh le en sam vsfigamogozhni Bog.

Kako se tri boshje pershone skupej imenujejo?

Skupej se tri boshje pershone f. Trojiza imenujejo,

S' zhem sposna katolshki kristján sveto Trojizo?

Katolshki kristjan sposna f' snamnjem svetiga krisha presveto Trojizo; ker takrat, kadar

krish déla, vsako boshjo perfhono posebej imenuje.

Kaj drusiga she sposna katolshki kristjan s' snamnjem s. krisha?

Katolshki kristjan s' snamnjem svetiga krisha tudi sposna, de naš je Jesuf Kristuf na krishu s' svojo smertjo odreshil.

Kako se krish dela?

Krish se déla, zhe fi s' defno roko zhelo, ušta in perfi prekrishama rekozh: „V imenu Boga Ozheta †, in Sina †, in svetiga Duha †. Amen.

Ali je dobro vezhkrat krish storiti?

Dobro je vezhkrat krish storiti; fosebno pa bersh, ko se kristjan sbudi, preden ko spat gre, pred in po molitvi, pred in po jedi, pred delam in po storjenim delu, v' nevarnosti in skufhnjavah i. t. d.

Koga naj se spomni kristjan, kadar krish dela?

Naj se spomni, de je v' imenu Boga Ozheta, Sina in s. Duha kershen, de ga je Jesuf na krishu odreshil, in se sa-nj daroval; de naj tudi on Bogu svešto flushi, in naj bo perpravljén, tudi raji umreti, kakor s' greham Boga rasshaliti,

Od greha prvih stvarškov.

Sta Adam in Eva v' nedolshnosti in v' gnadi boshji oftata?

Nista, ker Eva, od hudizha sapeljana, je v' raju sad drevesa sposnanja dobriga in hudiga, kteriga jesti jima je bil Bog prepovedal, sama jedla, in tudi Adamu jesti dala, tako sta greh storila.

Kako nam s. pismo od tega pove?

Sveto pismo nam tako pove: „Gospod Bog je zhloveka v' paradish veselja postavil, de bi ga obdeloval in varoval, in mu je sapovedal rekozh: Od vsakiga drevesa verta jej, od drevesa snanja hudiga in dobriga ne smesh jesti, sakaj kteri dan bosh od njega jedel, bosh smeri ti umerl. Kazha pa je bila bolj prekanjena od vsih shival semlje, ktere je Gospod stvaril. Rekla je sheni: Sakaj vama je Bog sapovedal, de bi ne jedla od vsaziga drevesa tega verta? Shena ji je odgovorila: Od sadu dreves, ktere so v' vertu, jeva, od sadu tega drevesa pa, ktero je na sredi verta, nama je Bog sapovedal, de bi ne jedla, in se ga ne dotaknila, de bi ne umerla. Kazha pa je sheni rekla: Ne bota kratko nikar umerla, sakaj Bog vé, de kteri dan koli bošta od njega jedla, se bodo vayne ozhi odperle, in bošta kakor bogovi, in bošta vedila dobro in hudo. Shena je tedaj vidila, de je to drevo dobro in lepo viditi, in je vsela od njegoviga sadu in je jedla, in je dala svojimu moshu, kteri je tudi jedel.“ I. Mos. 2. in 3. p.

Kaj je greh nepokorshine pervima zhlovekama shkodoval?

Greh nepokorshine je na dushi in na telesu pervima zhlovekama shkodoval:

- 1) Gnado boshjo in nedolshnost sta sgubila.
- 2) Bila sta ob pravizo do nebeshkiga kraljestva, in saflushila si vezhno pogubljenje in vezhne shtrafenge.
- 3) Prishla sta pod oblast hudizha.
- 4) Njih um je otamnil, in njih volja je bila popazhena in k' hudimu nagnjena.
- 5) Is raja sta bila isgnana.
- 6) Teshko sta mogla delati, mnogim nadlogam, telesnim slabostim in bolesnim sta bila podvershena, in umreti sta mogla.

Adamu je Bog rekel: „Ker si posluschal glas svoje shene, si od drevesa jedel, od kteriga sim ti sapovedal, de ne smesh jesti, bodi semlja prekleta v' tvojim delu, v' trudu se bosh od nje shivel vse dni svojiga shivljenja. Ternje in ofat ti bo rodila, in ti bosh selje semlje jedel, dokler se ne povernefh v' semljo, is ktere si vset, sakaj ti si prah, in v' prah nasaj pojdesfh.“ I. Mos. 5, 17 — 19.

Sheni pa je rekel: „Jest bom pomnoshil nadloge tvojiga noshezhiga stanu, v' teshavi bosh ti svoje otroke rodila, in bosh pod oblastjo moshha, in on bo zhes te gospodoval.“ I. Mos. 3, 16.

„Bog je zhloveka neumerjjozhiga stvaril, in ga je k' svoji podobi storil. Po nevozhljivosti

hudizha pa je smert na svét prishla.“ Buk. mod. 2, 23. 24.

Kako sta Adam in Eva po storjenim grehu shivela?

V' pokori sta shivela. Njima je bilo filo britko, ker sta bila pred greham zhes vse frezhna, potlej pa nefrezhna, in sta grosovitno veliko terpela.

Ali je ta greh le Adamu in Evi shkodoval?

Ni le njima shkodoval, ampak tudi nam vsm, ki smo njih rodu. Vsi smo v' poverbanim grehu rojeni, torej tudi shtranfeng tega greha vredni; zhasno in vezhno smert in she vezh drusih slegov na dushi in telesu nam je pernefil.

Kaj prizhuje, de smo greh, in shtrafenga greha pervih starshev poverbali?

Boshja beseda, mati katolska zerkev in nasha popazhena natora.

Kako prizhuje boshja beseda, de smo po pervih starskih greh in shtrafenge greha poverbali?

Tako, ker v' vezh krajih svetiga pisma od tega govori. „V' hudobii sim spozhet, in v' grehu me je moja mati spozhela.“ Psalm 50, 7.

„Bili smo od nature otrozi jese, kakor tudi drugi.“ Efesh. 2, 3.

„Kakor je po enimu zhloveku greh na svét prishel, in po grehu smert, tako je tudi smert

na vse ljudi prishla po tem, v' katerim so vsi gresili.“ Rim. 5, 12.

„Sakaj vemo, de je postava duhovna, jest pa fim mesen, pod greh prodan.“ Rim. 7, 14.
 „Kteri je nas otel od oblasti teme, in postavil v' kraljestvo svojiga preljubiga Sina.“ Kolosh. 1, 13.

„Zhlovek od shene rojen malo zhasa shivi, in je s' mnogimi nadlogami obdan, on se kakor zvet perkashe in ufahne, beshi kakor senza, in nikoli stanoviten ne ostane. In se vredniga storish zhes taziga svoje ozhi odpreti, in s' seboj v' sodbo vseti? Kdo samore ozhištiti, spozhetiga is nezhištiga rodu? Kaj ne, ti sam si isti?“ Job. 4, 1 — 4.

Kako mati katolshka zerkev prizha, de smo greh in greha shtrafenge poverbali?

Ker je vselej verovala in uzhila, de vsi smo v' grehu spozheti in rojeni. „Kdor pravi, de Adam je le sebi, ne pa v'fim sgubil pravizhnosti, ali pravi, de njegova nepokorshina je le smert in zhasne shtrafenge, ne pa smerti dushe nam saflushila, ta naj bo is gmajne kristjanov isbrisan (naj bo preklet,) govori mati katolshka zerkev v' svetim Tridentinskim sboru. Sej. 5.

Kako popazhena natora od poverbaniga greha prizhuje?

Prizhuje, ker take, kakorshna je sdaj, ni mogel Bog stvariti, kteri je svet, in le dobro ljubi. Zhlovek pa je poln slabosti in meseniga

poshelenja, oflepljen na um, vezhkrat sposna dobro, pa hudo stori. sheli frezhen biti, pa si radovoljno sam nefrezho nakopava.

Je presveta deviza Marija tudi Adamovi greh poverbala?

Nauk, de je bila Marija mati boshja bres madesha spozheta, zerkev sa dobriga sposna, in zhe ga ravno ni sa verno refnizo sposnala, je vender prepovedala drugazhi uzhiti. Trident. sbor. sej 5.

Ali je Bog ljudi, kakor napuhnjene angele vekomaj savergel.

Ljudi ni Bog vekomaj savergel, kakor napuhnjene angele.

Koga je Bog k' odreshenju savoljo greha pogubljenja vredniga zhloveka obljudil?

Bog je obljudil Odreshenika poslati, kterimu se tudi Mesija pravi.

Kaj tedaj samore popazhenimu zhloveku pomagati, de po volji boshji shivi?

Le gnada, milost boshja, ki nam jo je Jesus Kristus saflushil.

Drugi zhlen vere.

In v' Jesusa Kristusa, Sinu njegoviga ediniga, Gospoda nashiga.

Ali je bil Odreshenik potreben?

Odreshenik je bil potreben, sakaj vsi smo v' Adamu greshili, boshjo gnado in pravizhnost sgubili, in pogubljenja vredni postali.

Bi bili tedaj vſi pogubljeni bres Odreſhenika?

Vſi bi bili pogubljeni, ko ſmo vſi greſhnik, ako bi ne bil uſmiljen Bog is ljubesni Odreſhenika dal.

Ali je obljubljen Odreſhenik prezej po grehu prvih ſtarishev na ſvet priſhel?

Obljubljen Odreſhenik je ſhe le ſhtir taviſhent let po grehu prviga zhloveka na ſvet priſhel.

Kako ſe imenuje Odreſhenik, kteriga je Bog zhloveku obljubil in tudi dal?

Imenuje ſe Jeſuf Kriſtuſ.

Kako ſpoſnamo, de je Jeſuf Kriſtuſ pravi obljubljeni Meſija ali Odreſhenik?

Nad ſnamnji, ktere je Bog po prerokih oſnanoval, ki ſo ſe nad Jeſuſam Kriſtuſam ſpolnile.

Kakſhne ſnamnja ſo preroki napovedovali, de ſe bodo nad Jeſuſam Kriſtuſam ſpolnile?

Preroki ſo lete ſnamnje napovedovali: de bo is Judoviga rodu, is hiſhe Davidove, od devize in v' Betlehemu rojen, v' Nazaretu ſrejen, de bo zhudeshe delal, de ga bodo ljudje ſovraſhili, preganjali, martrali. umorili, de bo od ſmerti vſtal, de ſe bo njegovi nauk po vſim ſvetu raſſhiril, in de bo do konzhanja ſveta.

Kdo je tedaj Jesus Kristus?

1) Edinorojen Sin Boga Ozheta. „Tako je Bog svet ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sinu.“ S. Jan. 3, 16.

2) Bog in zhlovek skupej. „Dete bo nam rojeno, Sin nam bo dan, in njemu bo ime. Prezhuden, Svetovavez, Bog.“ Isa. 9, 6.

„En sam Bog je, tudi en sam sodnik med Bogam in med zhloveki, zhlovek Kristus Jesus.“ I. Tim. 2. 5.

3) Nafh Gospod, sapovednik, uzhenik in sodnik. „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji.“ Mat. 28, 18.

Mojstra in Gospoda me imenujete: in pravimate, sakaj jest sim.“ Jan. 13, 15.

„Duh Gospoda je nad mano, sato me je pomasal, in me je poslal evangeli osnanovat ubogim.“ Luk. 4, 18.

Kaj se pravi Jesus?

Jesus se toliko pravi, kot Svelizhar.

Sakaj se Jesusu Svelizhar pravi?

Jesusu se Svelizhar pravi, ker smo po njem svelizhanje dosegli, ker naf je od dolga in shtrafenge greha, od vezhne smerti odreshil, in gnado boshjo saflushil. „Ona (Maria) pa bo rodila Sina, in tega ime Jesus imenuj: sakaj on sbo voje ljudstvo od njih grehov odreshil.“ Mat. 1, 21.

Kako she je Jesus imenovan?

Jesus je tudi Kristuf, to je pomasani (po-shavban) imenovan. „Kako je Bog pomasal f' f. Duham in s' mozhjo Jesusa is Nazareta.“ Djan. apost. 10, 38.

Sakaj je Jesus Kristuf edinorojen Sin boshji imenovan?

Jesus Kristuf je edinorojen Sin boshji imenovan, ker je on sam od svojiga nebesfhkiga Ozheta od vekomaj rojen.

Sakaj pravimo, Jesus Kristuf je Bog in zhlovek skupej?

Sato, ko je Jesus Kristuf od vekomaj, in ker je zhlovesfhko natoro ob zhasu na se vsel, in pravi zhlovek postal.

Sakaj se Jesusu Kristufu nash Gospod pravi?

Jesufu Kristufu se pravi nash Gospod, sato, ko je Bog in nash Odreshnik.

Sakaj je Sin boshji zhlovek postal?

Sin boshji je zhlovek postal, de je nal f' svojo smertjo na krishu odreshil in svelizhal. „Ker so tedaj otrozi meso in kri s' njim imeli, je tudi on ravno tako s' njimi deleshen postal, de bi f' smertjo poterl tega, kateri je oblast zhes smert imel, to je hudizha. De bi té odreshil, kateri so smertnimu strahu vse svoje dni kakor fushni podversheni bili,“ Hebr, 2, 14 — 15.

Kako nas je Jesus odresul?

On je dolg in shtrafinge naslih grehov na-se vsel, in sa-nje na svetim krishu umerl, boshji pravizi sadoštitoril, s' Bogam nas spravil, in nam gnado boshjo saflushil. de samoremo pravizhno shiveti in svelizhani biti.

Ali je Bog Sin s' zhloveshko natoro tudi hudo posheljenje na-se vsel?

Sin boshji je slabost zhloveshke nature na-se vsel, hudiga posheljenja pa ne; on je imel podobo greslniga zhloveka, greha pa ni imel.

Tretji zhlen vere.

Spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije devize.

Ima Jesus Ozheta?

Jesuf kakor Bog ima nebeshkiga Ozheta; kakor zhlovek nima ozheta. S. Joshef je bil le rednik Jesufa Kristusa. „Gospod je meni rekel: ti si moj Sin, danš fim te rodil.“ Pfalm. 2, 7, „Deviza bo spozhela in finu rodila, kateri bo Emanuel imenovan.“ Isa. 7, 14.

Ali je imel Jesus mater?

Jesuf, kakor Bog ni imel matere; kakor zhlovek je imel Marijo, presveto devizo, mater.

Sakaj je Marija mati boshja imenovana?

Marija je mati boshja imenovana sato, ker je Jesufa Kristusa, kateri je Bog in zhlovek skupej, rodila.

Od koga je Marija Jesusa spoznala?

Marija je Jesusa od svetiga Duha spoznala.

Kdo je Marii to veliko skrivnost vzhlovezhenja Jesusa Kristusa osnanil?

Angel Gabrijel je bil od Boga k' Marii v' Nazaret poslan, in ji je veliko skrivnost vzhlovezhenja Jesusa Kristusa osnanil.

Kako je angel Gabrijel Marii govoril?

Angel Gabrijel je Marii tako govoril: „Zhefhena si Marija, gnade polna, Gospod je s' tabo, shegnana si med shenami. Ti bošh spoznala v' svojim telesu; in sinu rodila, in ga bošh Jesus imenovala. Ta bo velik in Sin Narvisihiga imenovan.“ Luk. 1, 28 — 32.

Kaj je Marija angelu odgovorila?

Marija se je prestrašhila nad govorjenjam angela Gabrijela, in je mislila, kakšhno posdravljenje bi to bilo, in je angelu odgovorila: Kako se bo to sgodilo, ker moshha ne sposnam.

Kaj je angel Gabrijel na ta odgovor Marii rasodel?

Angel Gabrijel ji pove: Sveti Duh bo v' te prishel, in mozh Narvisihiga te bo obsenzhila, in sa voljo tega bo to sveto, ktero bo is tebe rojeno, Sin boshji imenovano.

Kaj je na to Marija angelu rekla?

Marija je angelu odgovorila: Glej jest sim dekla Gospodova, sгоди se meni po tvoji besedi. Takrat je Sin boshji zhlovek postal.

Kje je Marija Jesusa rodila?

Marija je Jesusa v' Betlehemu v' hlevu rodila.

Kako je, de je Marija Jesusa v' Betlehemu rodila, ker je v' Nazaretu stanovala?

Marija je Jesusa v' Betlehemu rodila, ker je savoljo napovedaniga popifa v' Betlehem shla. Zesar Avgust je sapovedal vse ljudi popisati. Marija pokorna zesarjevi sapovdi je shla s' Joshefom v' mesto Betlehem, ko sta bila Davidoviga rodu, kateri je bil v' tistim mestu rojen. Ravno takrat so bili dnovi dopolnjeni, in tamkej je Jesusa rodila. To se je sgodilo, de se je dopolnilo, kar je prerokoval Mihea 5, 2. „Ti Betlehem nisi nar manjšhi med vojvodi Juda, sakaj is tebe bo prishel, kateri bo v' Israelu gospodoval.“

Kako se je pergodilo, de je Marija Jesusa v' hlevu rodila?

Mesto Betlehem je bilo polno ljudi savoljo popisvanja. Marija in Joshef sta bila uboga, in nista od ljudi pod streho bila vseta. Sta bila permorana is mesta iti, sta nashla ravno hlev, v' kteriga sta shla, in tam je bil Jesus rojen, in Marija ga je v' pelnize povila, in v' jafli poloshila.

Sakaj je hotel Jesus v' revnim hlevu rojen biti?

Sato, de je on nam dal sgled poterpeshljivosti, ponishnosti, in ljubeshni do uboshiva.

Ali je Marija vedno deviza ostala?

Marija je ko deviza spozhela, rodila in vedno deviza ostala. — To je verna resniza, in tistiga, ki bi drugazh veroval ali uzhil, bi zerkev sa krivoverza imela.

Kdaj zerkev hvaleshno ohhaja vesel spomin rojstva Jesusa Kristusa?

Zerkev hvaleshno obhaja vesel spomin rojstva Jesusa Kristusa na svet boshizhni prasn timer.

Sakaj je zerkev ta prasn timer postavila?

Sato, de bi se kristjani spomnili neisrezhe ne gnade nashiga odreshenja, katero je Jesus ta dan ozhitno delati sazhel, de bi ga sato molili, hvalili, in posnemali njegov sgled, ki ga je nam v' rojstvu dal: torej nas zerkev v' adventu k' posvezhvanju tega prasn timer perpravlja.

Kaj sosesbno premishlja zerkev v' adventnim zhasu?

Zerkev premishlja: 1) gorézhe shelje in sdihovanje svetih ozhakov po prihodu obljubljeniga Mesija.

2) Pridgvanje s. Janesa Kerstnika od pokore, s' katero je Jesusu Kristusu pot perpravljjal.

3) Drugi prihod Jesusa Kristusa, ker bo prishel sodit shive in mertve.

Kako moremo zhas adventa posvezhevat i?

1) Moremo si persadevat i sposnati, in shivo obzhutiti, de je nam Jesus in njegova gnada potreben.

2) Se moremo s' pokoro vsiga ozhistiti, kar bi vtegnilo na poti biti, de bi Kristuf k' nam ne prishel, in v' nas ne prebival,

3) Profiti Jesusa Kristusa, de bi se hotel s' nami skleniti skosi gnado, ktero je per pervimu prihodu pernefil, de bi se nam ne bilo treba bati njegoviga drusiga prihoda, kader nas bo po svoji sveti pravizi sodil, zhe si ne bomo perviga njegoviga prihoda k' svojimu pridu obernili.

Kaj se je po rojstvu Jesusovim sobechniga sgodilo?

Rojstvo Jesusa Kristusa je bilo osnanjeno. Namrezh:

1) Ga je osnanil Angel pastirjem, ki so bili na ponozhnih strashah per svoji zhedi.

Kader je Marija Jesusa rodila, se je angel pastirjem perkasal, in svitloba boshja jih je obsvetila, in so se bali, in angel jim je djal: Ne bojte se, sakaj osnanujem vam veliko veselje, ktero bo vsimu ljudstvu, danas vam je rojen Svelizhar, kateri je Kristuf Gospod, v' mesti Davidovim. In to vam ho snaminje: Neslhli bote dete v' pelnize povito, in v' jastlih leshati. In s' angelam je bila mnoshza nebeshke vojske, kateri so Boga hvalili rekozh: Zhasht Bogu na visokosti, in mir na semlji ljudem, ki so dobre volje. In kadar so angeli od njih v' nebesa odshli, so parstirji med seboj rekli: Pojdimo do Betlehe-ma, in poglejmo to rezh, ktera se je sgodila, ktero je nam Gospod osnanil. In oni so hitro

prishli, in so najdli Marijo in Joshefa, in v' jasle polosheno dete. Ker so pa vidili, so spoznali, de je beseda tako, kakor se jim je bila povedala, od tega deteta. In vsi, ki so slis'hali, so se zhudili nad tem, kar so jim pastirji pravili. Marija pa je vse te rezhi ohranila, in jih v' svojim serzi premishljevala. In pastirji so se vernili, in Boga zhas'tili in hvalili sa vse to, kar so slis'hali in vidili, kakor je njim bilo povedano. Luk. 2.

2) Svesda modrim v' jutrovi desheli, in modri Herodeshu kralju in pismauzhenim.

Kader je bil Jesus rojen v' Betlehemu, so modri (*ktere sploh tri kralje imenujemo*) prishli od jutrove deshele v' Jerusalem rekozh: Kje je rojen kralj Judov? Sakaj vidili smo svesdo v' jutrovi desheli, in smo prishli njega molit. Kader je pa Herodesh, kralj to slis'hal, se je prestrashil in ves Jerusalem s' njim. In je sklizal vse vikshi duhovne in pismarje ljudstva, in jih je sprasheval, kje bi imel Kristus rojen biti.

Oni so mu rekli: V' Betlehemu na Judejskim, sakaj tako je pisano od preroka: In ti Betlehem, semlja Juda, nisi nikakor nar majns'hi med vojvodi Judovimi, sakaj is tebe bo prishel vojvoda, kteri bo vishal moje ljudstvo Israel. Tedaj je Herodesh modre skrivaj poklizal, in je skerbno is njih isprasheval, kteri zhas' se jim je svesda perkasala. In jih poshlje v' Betlehem rekozh: Pojdite, in skerbno oprashujte po Detetu, in kader ga bote nashli, pridite nasaj mi povedati, de tudi jest pridem, in ga molim. Oni pa, ko so bili kralja saslis'hali, so prozh

fhli, in lej svesda, ktero so vidili v' jutrovi desheli, je pred njim fhla, dokler ni prishla, in sgoraj obstala, kjer je Déte bilo. Kader so pa svesdo sagledali, so se filno obveselili, in ker so v' hifho prishli, so nashli Déte s' Marijo, njegovo materjo, in so pred-nj padli in ga molili, in mu darovali slato, kadilo in mire. Mat. 2.

3) Simeon in Ana ljudem v' tempelnu.

Kader so bili dnevi nje ozhishevanja po sapovdi Mojsefovi dopolnjeni, so Jesufa pernesli v' Jerusalemu, de bi ga pred Gospoda postavili, kakor je bilo v' postavi Gospodovi sapovedano. Vsaki pervirojen otrok moshkiga spola naj bo Gospodu posvezhen. In de bi dali ofer, kakor je rezhen v' postavi Gospodovi, dve garliz ali dva mlada golobza. In Simeon pravizhen in bogabojezh zhlovek v' Jerusalemu je zhakal na oveselenje Israela, in svet Duh je bil v' njemu, in mu je bilo od svetiga Duha rasodeto, de ne bo umerl, preden bo vidil Gospodoviga Kristufa. On je prishel v' tempel, in kader so otroka Jesufa starshi noter pernesli, de bi po shegi postave sa-nj storili, ga je tudi na svoje narozhje vsel, Boga hvalil rekozh: Gospod sdaj ispustitih svojiga hlapza po svoji besedi v' miru, ker so moje ozhi vidile tvoje svelizhanje, ktero si perpravil pred oblizhjam vsih narodov, sa luzh v' rasvetlenje nevernikam, in k' zhasi svojimu ljudstvu Israel. Luk. 2.

Kaj se je ósmi dan po rojstvu Kristusovim sgodilo?

Kristuf je bil obresan, in ime Jesuf mu je

bilo dano, ktero mu je bilo ad angela prej dano, ko je bil spozhet.

Ali so modri fhli k' Herodeshu nasaj?

Niso; v' spanji so odgovor prejeli, de se ne smejo k' Herodeshu verniti, in so fhli po drugi poti nasaj v' svojo deshelo.

Kaj je Herodesh pozhel, kader je svedil, de so modri po drugi poti v' svojo deshelo fhli?

Herodesh se je rasferdil, in je sapovedal vse otroke pomoriti, kar jih je bilo v' Betlehemu in po vsih tistih straneh, ki so bili spod dvejih let stari, ker je mislil, de bo tudi Jesus s' drugim vred umorjen.

Kako je Jesus smerti odschel?

Jesus je smerti tako odschel: Angel Gospodovi se je Joshefu v' spanji perkasal, rekozh: Vstani, vsemi Déte in njegovo mater, in bejschi v' Egiptovsko deshelo, in ostani tamkej, dokler ti porezhem. Joshef je tedaj vstal, je vsel Déte, in njegovo mater po nozhi, in se je vganil v' Egiptovsko deshelo.

Koliko zhafa je bil Jesus v' Egiptu?

Toliko zhafa, de je Herodesh umerl, po tim je bil na Israelsko semljo nasaj p erneshen in v' Nazaretu isrejen.

Kader je bil pa Herodesh umerl, lej angel Gospodov se je Joshefu v' spanju perkasal v' Egiptovski desheli rekozh; Vstani, in vsemi Déte in njegovo mater, in pojdi na Israelsko sem-

ljo, sakaj tiſti ſo pomerli, kateri ſo iſkali Déte-
tu ſhivljenje vſeti. On je tedaj vſtal, je vſel
Déte in njegovo mater, in je priſhel na Israel-
ſko ſemljo. Kadar je pa ſliſhal, de Arhelaj na
meſti ſvojiga ozheta kraljuje, ſe je bal kjekej
iti; ker je pa v' ſpanji odgovor prejel, ſe je
vganil v' kraje Galilejſke deſhele. In je pri-
ſhel, in prebival v' meſti, kterimu je imé Na-
zaret, de bi ſe dopolnilo, kar je govorjeno ſko-
si preroka, de bo Nazarejan imenovan.“ Mat.
2, 19 — 23.

Kaj vemo ſoſebniga od Jeſuſove mladosti?

1) De je Jeſuf, ko je bil dvanajſt let ſtar,
na praſnik v' Jeruſalem s' ſvojimi ſtarſhi pri-
ſhel.

2) De je v' Jeruſalemi oſtal, zhes tri dni
pa ſo ga ſtarſhi v' tempelnu naſhli ſedet med
piſmauzhenimi, ki jih je poſluſhal in popra-
ſhoval, de ſo ſe vſi njegovimu umu in njego-
vim odgovoram zhudili.

3) De ſe je ſpet v' Nazaret vernil, in on-
di oſtal.

4) De je ſvojim ſtarſham pokoren bil.

5) De je raſtel v' ſtarosti, modroſti in gna-
di pred Bogam in pred ljudmi.

*Kaj nar imenitniſhiga od Jeſuſa vemo,
preden je uzhiti ſazhel?*

1) Janes je prizhal, de je Jeſuf jagnje bo-
ſhje, ki grehe ſveta odjemlje.

2) Jeſuf ſe je dal Janesu v' reki Jordan
kerſtiti.

3) Nebesa so se odperle, in sveti Duh je v' golobji podobi vidno dolj na nj prishel.

4) Bog Ozhe se je oglašil: Ta je moj ljubeznivi Sin, nad katerim dopadejenje imam. — Per te sgodbi so se vse tri boshje pershone ozhitno rasodele.

5) Duh je peljal Jesusa v' puslavo, in ko se je shtirdeset dni in nozhi postil, ga je hudizh skuslhal, in po tem so mu angeli stregli.

Kaj se je sgodilo, kader je bil Jesus trideset lét star?

S. Janes je she v' mladosti ozhetovo hisho sapustil, je shel v' puslavo, tam je molil, in spokorjeno shivel, in kader je trideset let star bil, je na povelje boshje v' puslavi per reki Jordanu ozhitno uzhati sazhel, ljudi k' pokori opominjal, in jih kerstil.

So ljudje skosi kerst f. Janesa sadobili odpushtenje grehov?

Niso sadobili odpushtenja grehov, f. Janesa kerst je bil le kerst pokore, kakor je sam rekel: „Jest kerslujem v' vodi, Jesus vas bo kerstil v' svetim Duhu.“ Luk. 3, 16.

Sakaj se je Jesus Janesu kerstiti dal?

Jesus se ni dal kerstiti, kakor de bi bil kersta pokore potreben; sakaj on je bil nedolshen, bres vsiga greha, in tudi bres nagnenja k' grehu, temuzh sato, de je

1) Svetiga Janesa pridigovanje in kerst kakor snaminje pokore poterdil.

2) De je dal sgled ponishnosti, ker se je grešnikom enakiga storil.

3) De ga je Ozhe nebeshki ozhitno pred veliko ludstva sa svojiga boshjiga Sina osnanil. Mat. 3, 15.

4) De je spolnil vse, kar je od Boga sapovedaniga.

Kam je Jesus po prejetim kerstu shel?

Jesus je bil po prejetim kerstu od svetiga Duha v' pushavo peljan, de je tam odlozhen od ljudi molil, se postil, in skuhan bil.

Kaj naf uzhi Jesus s' tem, de je shel v' pushavo?

Uzhi naf, de zhe hozhemo gnado svetiga kersta in nedolshnosti ohraniti, moremo tudi

1) v' samoto iti, to je, se lozhiti od slabih, sapeljivih ljudi, in skodljivih skerbi.

2) De zhlovek v' odlozhenji od slabih ljudi Boga najde, ker ima zhas svete rezhi premishljevat.

3) Naf uzhi s' molitvijo vse svoje dela sazheti.

Kako je bil Jesus v' pushavi skuhan?

Jesus, kader se je shtérdeset dni in nozhi postil, je bil v' pushavi trikrat od hudizha skuhan:

1) Skufhnjavez je k' njemu stopil rekozh: Ako si ti Sin boshji, rezi de to kamenje kruh postane. Jesus mu odgovori: Je pisano: zhlo-

vek ne shivi od samiga kruha, temazh od vsake besede, ktera is bosjih uft pride.

2) Skufhnjavež je vidil, de Jesus ne spreoberne kamenja v' kruh, ga je vsel v' sveto mesto, in ga postavi verh tempelna, in mu rezhe: Ako si ti Sin boshji, spusti se doli, sakaj stoji pisano: Svojim angelam je savoljo tebe sapovedal, in na rokah te bodo nosili, de svoje noge kje ob kak kamen ne sadenesh. Jesus mu odgovori: Sapisano je: Ne skufhaj Gospoda svojiga Boga.

3) Skufhnjavéz Jesusa vsame na visoko gorro: in pokashe mu vse kraljestva sveta in njih zhaft, in mu rezhe: Vse to ti bom dal, ako pred-me padesh in me molish. Jesus mu je odgovoril: Poberi se prozh satan, sakaj pisano je: Gospoda svojiga Boga moli, in njemu samimu flushi. Tedaj ga je hudizh pustil, in angeli so perstopili, in mu stregli. Mat. 4,1 — 11.

Sakaj se je pustil Jesus skufshati?

Pustil se je Jesus skufshati:

1) De bi nam pokasal, de je pravi, resnizhen zhlovek, samo s' tem raslozhkam, de greha nima nad seboj, kakor vsaki drugi zhlovek.

2) De je nam gnado saflushil sovrashnika premagovati.

3) De nam je dal sgled, de naj tudi mi s' molitvijo, postam in s' besedo boshjo sovrashnike svoje dushe premagujmo.

4) De nas je poduzhil, de tudi sveti niso bres skufhnjav.

Koliko je bil Jesus star, ko je ozhitno uzhit sazhel?

Jesuf je bil v' tridesetim letu svoje starosti, ko je uzhit sazhel.

Kaj nar imenitshiga od Jesufa vemo, ko je uzhit sazhel?

1) To le: Jesuf je po svoji domazhi desheli hodil od kraja do kraja.

2) Si je uzhenzov vsel, in smed njih isvolil dvanajst apostelnov.

3) Je osnanoval sapovedi gnade, rasodeval refnize, ki nam jih je verovati, in uzhil zhednosti, ki nam jih je v' djanju spolnovati.

4) Je svaril nevéro in pregréhe, je ovrazil smote Judov, pismauzhenih in farisejev.

5) Je poterdoval svoje nauke s' prizhleji svetiga pisma, f' zhudeshi in f' svojimi sgledi.

6) Je prerokoval prihodne rezhi.

7) Je povsod dobro delal.

„Kako je Bog pomasal s' svetim Duham, in s' mozhjo Jesufa is Nazareta, kateri je okoli hodil, dobrotljiv bil, in osdravljaj vse od hudizha obsédene, ker je Bog s' njim bil,“ Dianje apost. 10, 38.

Kaj je Jesus osnanoval?

Jesuf je svet evangeli osnanoval.

Kaj pomeni beseda evangeli?

Evangeli pomeni veselo osnanilo.

Sakaj se nauki Jesufovi imenujejo evangeli ali veselo osnanilo?

Sato, ker nam spravo s' Bogam osnanujejo, in ker le s' njih spolnenjam bomo rešeni od vezhne smerti, sadobimo odpushtenje grehov, mir in veselje serza in vezhno shivljenje v' nebesih.

Kakshine zhudeshe je Jesus delal?

Jesuf je v' Kani v' Galileji na shenitnini vodo v' vino spremenil, slepe je osdravil, de so vidili, gluhe, de so shlishali, hromove, de so hodili, mutaste, de so govorili, hudobne duhove je isganjal is obsedenih, in mnoge bolesni je osdravil. Enkrat je pet taushent ljudi s' petimi kruhi in dvema ribama, drugikrat s' sedmimi kruhi in malo rib per shtir taushent ljudi nahranil, in vsakikrat je vezh jerbasov ostankov ostalo. Mertve je v' shivljenje obudil, ediniga sina vdove is mesta Najm, ki so ga k' pogrebu nefli. Luk. 7. Lazara, ki je she shtir dni v' grobu leshal. Jesuf pride k' grobu, sapove kamen od groba odvaliti, poklizhe Lazara, in Lazar pride shiv is groba. Jan. 11, 1 — 45. Ko so se imeli na morji potopiti, je vetram in morju sapovedal, in velika tihota je postala, in ohranjeni so bili. Mat. 8, 24 — Po morji je kakor po suhim hodil. Mat. 14, 25. Na gori se je spremenil v' prizho Petra, Janesa in Jakopa. Mat. 17, i. t. d.

Kakshine prihodne rezhi je Jesus prerokoval?

Jesuf je take prihodne rezhi prerokoval, ki

jih nihzher drugi, kakor Bog sam, véditi ne more, ktere vse so se tako na tanko sgodile, kakor je poprej povedal. Jesuf je prerokoval svoje terpljenje, smert, in od smerti vstajenje na tretji dan. Svojim apostelnam in uzhenzam je prerokoval, kako hudo se jim bo godilo, Judeshu pové, de ga bo isdal, Petru, de ga bo satajil, pove jim, de jim bo svetiga Duha poslál, kaj de se bo godilo s' Jerusalemam in tempelnam, in od svojiga uka, de bo smiram, in se po vsm svetu rasšhiril.

So verovali vsi v' Jesusa in v' njegovi nauk?

Veliko jih je verovalo, ker so se preprižhali, de Jesuf ne mogel takih rezhi storiti in vediti, zhe Bog ne bil s' njim; pa višhi duhovni, písmauzheni in fariseji so ga sovrashili savoljo njegoviga uka, ko jih je svaril, in so sheléli ga umoriti. „Rabi mi vemo (*pravi Nikodemus Jesufu*,) de si kakor uzhenik od Boga prishel, sakaj te zhudeshe ne more nobeden délati, ktere ti délašh, ako bi Bog ne bil s' njim.“ Jan. 3, 2.

„Vender pa je tudi veliko is višhih v' nje-ga verovalo, pa savoljo farisejev se niso rasodeli, de bi ne bili is shol versheni. Sakaj oni so zhašt ljudi vezh ljubili, kakor zhašt boshjo.“ Jan. 12, 42, 43.

Ali smo dolshni po Jesusovim nauki shiveti?

Dolshni smo po njim shiveti, sakaj beseda Jesusova ostane vekomaj, in po ti besedi bo vsak sojen, naj bo bogat ali ubog, mlad ali

star, flabe ali dobre natore. Ni ga isgovora, ni je navade soper evangeli. Jesus je djal. „Bese-da, ktero sim govoril, bo zhloveka sodila posle-dni dan.“ Jan. 12, 48.

Koliko zhasa je Jesus uzhil?

Tri leta je Jesus uzhil, in vselej vsim k' sgledu sveto shivel.

Zheterti zhlen vere.

Terpel pod Ponzijam Pilatusham, krishan bil, umerl in v' grob poloshen.

Je samogel Jesus terpeti?

Kakor zhlovek, ne pa kakor Bog, je Jesus samogel terpeti; in je na dushi in na telesu tudi filno veliko terpel.

Kaj je Jesus na svoji dushi terpel?

Jesus je na svoji dushi veliko britkost in shalost terpel. Bil je per svojim Ozhetu nash porok, in je vse nash grehe na se vsel; pre-vidil je, kaj bo vse na svojim telesu terpel; sraven tega je pa tudi vidil nasho pregreshno nehvaleshnost, in je prevedel, de njegova pre-sveta kri bo sa-njih veliko sahtonj prelita. Vse to ga je tako filno shalostniga storilo, de je ker-vav pot potil, in svojim apostelnam rekel: Mo-ja dusha je shalostna, de mi je umreti.

Kaj je Jesus na svojim telesu terpel?

Jesus je na svojim telesu veliko rev in na-dlog terpel. Judesh njegov apostel ga je prodal

in ujel. Judje in neverniki so ga svesali, topli, fuvali, va-nj pljuvali, ga gajshljali, s' ternjami kronali in krishali. Njegovo sveto telo je bilo vse ranjeno, kakor je shé Isaia prej pravil rekozh: „Vidili smo ga, ali ni ga bilo posnati, ker je bil ves smesarjen in polen kervi in sa-teklin.“ Isai. 53.

Kaj je Jesusf she terpel?

Jesusf je terpel veliko ozhitniga sanizhevanja, hudiga obdolshenja. preklinjevanja, obrekovanja, lakote in sheje; krishan je bil med dvema hudodelnikama, kakor de bi bil on nar vezhi hudodelnik. Isa. 53, 12.

Pod kom je Jesusf terpel?

Jesusf je terpel pod Ponzijam Pilatusham, deshelnim oblastnikom rimskiga zesarja Tiberja na Judejskim.

Kdo je toshil Jesusa per Pilatushu?

Veliki duhovni, pismauzheni in ljudski starashini so toshili Jesusa per Pilatushu.

Sakaj je bil Jesusf per Pilatushu toshen?

Jesusf je bil per Pilatushu is sgoli sovrash-tva in is nevoshljivosti toshen, kakor ko bi bil sapeljivez in podpihovavez ljudstva. „Sakaj on je vedil, de so ga veliki duhovni is nevoshljivo-sti isdali.“ Mark. 15, 10.

Kaj se je po toshbi velikih duhovnov, pismauzhenih in ljudskih starashin sgodilo?

Jesusf Kristuf je bil krishan, v' kar so Judje filili, in v' kar je Pilatush dovolil.

Kje je bil Jesus Kristus krishan, in kje je umerl?

Jesus Kristus je bil na gori Kalvarii, bliso Jerusalema krishan, in je na krishi umerl.

Sakaj si je Jesus takshno shtrafengo isvolil?

1) De je nam pokasal, kako mozno naf ljubi, de bi ga tudi mi ljubili.

2) De bi spoznali hudobo greha, sa kteri-ga neisrezhenno veliko terpi; in kakoshne shtrafenge naf zhakajo, zhe se is ljubeshni do Boga ne bomo greha varovali, in se zhes storjene grehe ne bomo spokorili.

3) De je na lesi hudizha premagal, kteri je na lesi nafhe perve starshne sapeljal, in de je shivljenje tam sazhetek sadobilo, kjer je smert sazhelda.

Kakshina shtrafenga je bilo krishan biti?

Krishan biti je bila nar bolj saframvana smertna shtrafenga.

Ali je bil Jesus persiljen vse to terpeti in na krishi umreti?

Jesus je radovoljno in ne persiljen terpel, in na krishi umerl; on je umerl, kader in kjer je sam hotel. „Darovan je bil, ko je sam hotel.“ Isa, 53, 7.

Kaj so pozheli Jesusovi sovrashniki, kader je bil on krishan?

Sovrashniki Jesusovi so bili veseli, ker so

dosegli, kar so nar bolj sheleli; pod krisham so se sprehajali, ga sanizhevali in kleli rekozh: Drugim je pomagal, in sebi ne more pomagati, sdaj naj si pomaga, ako je Kristuf, Sin bo-shji.

Kako se je Jesus do svojih sovrashnikov sadershal?

Jesus je sa-nje ljubesnjivo molil rekozh: Ozhe odpušti jim, sakaj ne vedo, kaj delajo. Defiravno niso bili isgovora vredni, vender jih je sgovarjal; po usmilenji je delal, in nam sgled sapustil, kako se do svojih sovrashnikov sadershati.

Kako sta se sraven Jesusa krishana rasbojnika sadershala?

Eden smed njih je Jesusa klel rekozh: Zhe si Kristuf, pomagaj sebi in nama. Drugi je Jesusa sposnal, ga je profil, de bi ga v' svoje kraljestvo vsel. In Jesus mu je milost dodelil rekozh: She danf bofh s' menoju v' raj. Luk. 23, 43.

Kdo je bil she pod Jesusovim krisham?

Bila je tudi Marija, f. Janes, vezh drusih brumnih shén in drugi prijatli, kteri so Jesusa obshalovali.

Komu je Jesus svojo mater srozhil?

Srozhil jo je f. Janesu, de bi sa-njo fkerbel.

Srozhil je devizo devizi, in zhaft, imenitnoft in saflushenje nedolshniga devifhtva na kri-shi umirajozh zelimu svetu perporozhil. Dal je lep sgled vřim otrokam, ker v' svojih velikih bolezhinah ne posabi svoje matere, de bi tudi otrozi nikoli ne posabili svojih řtarishev, in jim vřelej pomagali.

Kdaj je Jefuf umerl?

Jefuf je umerl v' petik ob treh popoldan. Spomni se torej vřakdan svojiga shivljenja s' hvaleshnim řerzam na terpljenje in řmert Jefufa Kristufa, řosebno v' petek ob treh popoldan, ker takrat je Jefuf sa te umerl, de bi ti shivel, in obřhaljuy svoje grehe, řavoljo kterih je terpel in umerl.

Kaj ře je godilo ob Jefusovi řmerti?

Zhudeshi řo ře godili, řonze je otemnelo, in tema je bila tri ure, *(to je od poldan do treh po nařhim řhitevihu)* řagrinjalo pred nar řvetejřhim v' tempelnu ře je raftargalo na dvoje, řemlja ře je terřla, řkale řo pokale, grobje řo ře odpirali, in veliko telef řvetnikov, kteri řo řpali, řo ře obudili. Řimřki řtotnik in vři, ki řo ř' njim bili, ko řo potref zhutili in vidili, kar ře je godilo, řo trepetali in rekli: Sareř, ta je bil řSin boshji! In mnofřhize, ki řo vře to vidile, řo ře vernile, in na perři terkale.

Sakaj řo ře zhudeshi per řmerti Jefusovi godili?

Sato, de je Jefuf svojo vřigamogozhnořt in

boshjo natora skasal, de bi vsi v' njega verovali, in svelizhani bili.

Sakaj je Jesus terpel in umerl?

1) De je nas od poverbaniga greha, nashih djanfskih grehov in pogubljenja odreshil, kakor f. Janes govori: „On nas je ljubil in opral od nashih grehov.“ Skriv. sasod. 1, 5. „Bog je svet tako ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sina, de vsakteri, ki v' njega veruje, ne bo pogubljen, ampak vezhno shivljenje ima.“ Jan. 3, 16.

2) De je nas od oblasti hudizha in pekla odreshil. Jesus sam rezhe: „Sdaj je sodba zhes svet, sdaj bo vojvoda tega sveta vun vershen, in jest, kader bom od semlje povikshan, bom vse k' sebi vlekel.“ Jan. 12. 31 — 32.

3) De je nas, kakor srednik med Bogam in zhlovekam skosi svoje terplenje in smert s' Bogam spravil, nam gnado boshjo saflushil in vrata nebeshke odperl. Heb. 10, 19. in v' 2. Kor. 5, 18, 19.

Po kateri natori nas je Jesus odreshil?

Po boshji in zhlovefhki natori: po zhlovefhki je terpel in umerl, in boshjo natora je terpljenju neskonzhno saflushenje dala, ki je bila f' zhlovefhko v' Jesufu sdrushena.

H' zhimu nam she flushi Jesusovo terpljenje?

Nam flushi v' sgled nar lepfshih zhednost. Jesusovo shivljenje je fizer od njegove mladosti popolnoma sgled vsih zhednost, pa sadnje dni

je Jezus posebno s' svojim sadershanjem v' terplenji in v' smerti vse spolnil, karkoli je naš uzhil. Mi vidimo:

1) Sgled ponishnosti, ker svojim apostelnam noge umiva, in se da svojimu isdajavzu kushniti.

2) Sgled nar vezhi ljubesni, ker svoje telo in svoje kri v' podobah kruha in vina nam vshivati sapusti.

3) Sgled prave molitve; s' otrozhjim saupanjem je molil, in mozhnejshi ko so skushnjave in britkosti perhajale, s' vezhi gorezhostjo je molil, in se je v' svoji molitvi volji boshji podvergel.

4) Sgled krotkosti, ker molzhi k' vsm krivim toshbam in perklinvanju.

5) Sgled poterpeshljivosti. On filne bolezhine terpi, je med dvema rasbojnikama, kakor nar vezhi med njima, obejshe, svet ga ima sa hudodelnike, in Jezus molzhi, kakor jagne, ne sagovarja svoje nedolshnosti, ampak vse srozhni svojimu nebeshkimu Ozhetu.

6) Sgled popolnoma pokorshine; pokoren je bil do smerti, in smerti na krishi.

7) Sgled nar vezhiga uboshtva, ker ni imel ob svoji smerti kam glave poloshiti.

8) Sgled ljubesni do svojih sovrashnikov, na krishi visejozh sa-nje profi.

9) Sgled ljubesni do svoje matere.

10) Sgled, kako moremo svoje spazhenomemo krishati, kako more svet nam, in mi svetu krishani biti.

11) Tudi vidimo, kako velika je hudobija greha, in kako ostra praviza boshja, ker nji ni moglo drugazhi sadoiti storjeno biti, kakor s' terpljenjem in smertijo Sina boshjiga.

12) V' terplenji in smerti Jesufovi najde grešnik nar mozhnejši terdnobo upanja, ko vidi Jesufa is ljubeshni do njega toliko terpeti, in sa njega umreti, de bi grešnik ne bil pogubljen, temuzh de bi shivel.

Po kom samoremo svelizhani biti?

Po Jesufu Kristusu. „In ni v' nobenim drugim svelizhanja. Sakaj ni dano nobeno drugo ime pod nebam ljudém, pod kterim bi mogli svelizhani biti.“ Djan, apost. 4, 12.

Jesuf Kristus je sa vse ljudi terpel in umrl, ali bodo tudi vsi svelizhani?

Ne vsi, ampak le tišči, kteri se bodo Jesufova odrefšenja deleshne storili. Efes. 5, 1. I. Pet. 1, 18. 19.

Kaj pa morejo ljudje storiti, de bodo Jesufova odrefšenja deleshni?

1) Morejo verovati in upati v' Jesufa Kristusa, Sina boshjiga, ga moliti, ljubiti in sa veliko dobroto odrefšenja hvaliti.

2) Svete sakramente po vrednim prejemati.

3) Po svetim evangelji pravizhno shiveti, Jesufove sglede posnemati, is ljubeshni do njega vse svoje teshave in nadloge voljno terpeti.

4) Sa gnado pravizhnosti in stanovitnosti v' dobrim Boga ponishno profiti.

Kdaj je bilo Jesusovo telo is krisha sneto?

She tisti dan svezher je bilo s' krisha sneto in pokopano. Ker je bila drugi dan velikanozh, so Judje profili Pilatusha, de bi se krishanim kosti polomile, in njih trupla pokopale, de bi ob velikanozhnim prasniku na krishi ne vifile.

Ali so bile tudi Jesusu kosti sterte?

Jesuf je bil she mertev, sato mu niso kosti sterli, ampak en soldat je prebodil njegovo sverte desno stran s' sulzo, in kri in voda je is nje tekla. — Jesuf je pravo velikanozhno jagnje 1. Kor. 5, 7. Judovsko jagnje je bilo le tega podobna, tistimu niso smeli nobene kosti slomiti, tako se je prerokovanje spolnilo: Nobene kosti mu ne slomite.“ 2. Mos. 12, 46. Sraven se je pa tudi spolnilo, kar prerok Zaharija 12, 10. govori rekozh: „Vidili bodo, koga so prehodili.“

Kdo je telo Jesusa Kristusa pokopal?

Joshef Arimatejz in Nikodem sta telo Jesusa Kristusa pokopala.

Kam je bilo telo Jesusa Kristusa pokopano?

Telo Jesusa Kristusa je bilo v' nov v' skalo issekan grob djano, kjer ni she nobeden pokopan bil.

Ali je boshja natora po smerti Jesusovi s' telesam in s' njegovo dusho sklenjena ostala?

Boshja natora je s' telesam in dusho sklenjena ostala, desiravno se je per smerti Jesusovi dusha od telefa lozhila.

Peti zhlen vere.

Shel je v' predpekel, tretji dan od smerti vstal.

Kam je shla Jesufova duſha po ſmertí?

V' predpekel je ſhla ſtare ozhake troſhtat in reſhit.

Kaj pomeni beſeda pekel?

Beſeda pekel pomeni tiſte ſkrivne kraje, kjer ſo bile duſhe mertvih hranjene, ktere ne-beſhkiga ſvelizhanja ſhe niſo doſegle.

Ali je vezh takih krajev, ki ſe pekel imenujejo?

Vezh jih je, in 1) kraj, kjer bodo pogubljeni vezhno terpeli: „Bogatin je umerl, in je bil v' pekel pokopan.“ Luk. 16, 22.

2) Kraj, kjer duſhe zhaſne ſhtraſenge ter-pé ſa grehe, ki ſe jih v' ſhivlenji niſo ſadoſti ſpokorili. *Zerkev per maſhi ſa mertve tako moli*: Goſpod Jeſuf Kriſtuſ, kralj zhaſti, odreſhi duſhe vſih ſvojih mertvih vernih od peklenſkih ſhtraſeng. — Timu kraju ſe pravi vize.

3) Kraj, v' kterim ſo bile duſhe pravizhnih mertvih ohranjene, kjer ſo v' veſelim upanji odreſhenja mirno in bres bolezhin perzhakovalé, dokler ni bil Jeſuf k' njim priſhel; temu kraju ſe pravi predpekel: „Sakaj tudi Kriſtuſ je enkrat ſa naſhe grehe umerl, pravizhen ſa krivizhne, de bi naſ Bogu ofral, po meſi fizer

umorjen, po dušhi pa oshivljen: v' katerim je tudi k' duhovam, kateri so v' jezhi bili, prišel in pridigoval, kateri so nekdaj maloverni bili, ki so se v' dnevih Noeta na boshjo poterpeshljivoſt sanafhali, kadar se je barka delala. I. Pet. 3, 18 — 20.

Kdo so bili ſtari ozhaki?

Bili ſo: patriarhi, preroki in drugi praviſhni. ki ſo v' Jeſufa verovali in upali, pa pred umerli, kakor je Jeſuf Kriſtus terpel in umerl.

Sakaj pravizhni niſo mogli v' nebefa priti?

Sato, ker Jeſuf ſhe ni bil ſveta odreſhil in nebeſ odperl, ktere ſo ſavolj greha ſaperte bile.

Kdaj je Jeſuf od ſmertí vſtal?

Jeſuf Kriſtus je tretji dan iſ laſtne mozhi neumerjozh in zhaſtitljiv, premagovaviz ſmertí in hudizha od mertvih vſtal: „Sato me Ozhe ljubi, ker ſvoje ſhivljenje dam, de ga ſpet vsamem; ſakaj nihzhe mi ga ne vsame, ampak jeſt ga ſam od ſebe dam, in imam oblaſt ga dati, in imam oblaſt ga ſpet vſeti.“ Jan. 10, 17, 18. De bi ſkosi ſmert poterl njega, ki je imel oblaſt zheſ ſmert, to je hudizha. Heb. 2, 14.

Kaj ſe je goſtilo takrat, ko je Jeſuf od mertvih vſtal?

Per vſtajeſji Jeſuſovim, ktero ſe je v' nedeljo ſjutraj ob ſoru godilo, je bil velik potreſ,

angel je odvalil veliki kamen od pokopalisha. in varhi so ostermeli in sbejšali.

Kdo je varhe postavil k' Jesufovimu grobu?

Judje so varhe postavili k' Jesufovimu grobu savoljo strahu, ker so se bali, da bi apostelni in uzhenzi Jesufoviga telefa ne ukradili, in potlej ne govorili, da je Jezus od smerti vstal.

So varhi prizhevali, da je Jezus od smerti vstal?

Varhi so prizhevali, da je Jezus od smerti vstal, kakor se bere per f. Math. 2, 11 — 15. Eni smed varhov so v' Jerusalemu perfhli, in povedali vishim ljudstva vse, kar se je sgodilo. Vishi ljudstva so varham veliko dnarjev dali rekozh: Rezite, njegovi apostelni so po nozhi perfhli, in ga ukradili, kader smo mi spali. Varhi so dnar vseli, in so govorili, kakor so bili nauzheni.

Kako je Jezus preprizhal ljudi od svojiga od smerti vstajenja?

Jezus se je vezhkrat in vezhim perkasal po svojim od smerti vstajenji, namrezh:

- 1) Se je perkasal Marii Magdaleni na vertu.
- 2) Drugim shenam, ki so k' pokopalishu fhle.
- 3) Simonu Petru.
- 4) Dvema uzhenzama, ki sta v' Emaus fhla.
- 5) Apostelnam, ki so per misi bili, ker je k' njim perfhel skosi saperte duri.

6) Apostelnam, ki je tudi Tomash per njih bil, kateri ni pred verovati hotel, de je sam videl Jesufa, in poloshil svoje roke v' njegove rane.

7) Per morji Tiberja Petru, Jakopu, Janesu, Tomashu, Jerneju in dvema drugima uzhenzama.

8) Enkrat se je perkasal vezh ko pet sto bratam. I. Kor. 15, 6.

9) Sadnizh vsim svojim apostelnam in uzhenzam na dan svojiga v' nebohoda.

Ali so tudi apostelni prizhevali, de je Jesus od smerti vstal?

Apostelni so po vsim svetu osnаноvali, de je Jesus od smerti vstal, in so sa to resnizo tudi svoje shivljenje dali.

Zhimu je Jesus Kristuf od smerti vstal?

Jesuf Kristuf je od smerti vstal:

1) De se je s. pismo dopolnilo, ktero je od njegove smerti, in od njegoviga vstajenja govorilo. Tudi de se je dopolnilo, kar je sam govoril.

„Moje meso bo v' upanji pozhivalo, sakaj ti ne bofh moje dushe v' pekli pustil, tudi ne bofh perpushtil, de bi tvoj svetnik strohljivost vidil.“ Psalm 15, 9, 10. „Ti si me is jame islekel, ti si me ismed teh, kateri v' grob gredo, per shivlenji ohranil.“ Psalm. 29, 4.

Jesuf je velikrat od tega pravil, de bo tretji dan od smerti vstal. To je bilo zlo njego-

vim sovrashnikam snano: sato so pred Pilatusham rekli: Sapeljivez, dokler je fhe shiv bil, je rekel: zhes tri dni bom od smerti vstal. Mat. 27, 63. Jesuf je djal: Poderite ta tempel, in jest ga bom v' treh dneih spet vsdignil, in je od svojiga telefa govoril. Jan. 2, 19 — 21.

2) De je svet preprizhal, de je vse ref, kar je uzhil, in de ga je ref Bog poslal; sakaj zhe bi ne bil od smerti vstal, kakor je velikrat govoril, bi mu ne bili verovali, kar je uzhil, ko je pa od smerti vstal, tako je Bog, in vse refniza, kar je govoril.

„Zhe Kristuf ni od smerti vstal, je prasen nash nauk, prasna vafha vera.“ 1. Kor. 15, 14. „Nekteri fariseji in pismauzheni so hotli zhudesh viditi, Jesuf pa jim je odgovoril: hudobni in preshefhtni rod ishe zhudesha, in mu ne bo zhudesh dan, kakor zhudesh Jona preroka. Kakor je bil Jona v' trebuhu morskega soma tri dni in tri nozhi, ravno tako bo Sin zhloveka v' serzi semlje tri dni in nozhi.“ Mat. 12, 39, 40. 1. Petra 1, 18.

Jesufovo vstajenje je bilo tako potrebno, kakor njegova smert, ker f' svojim od smerti vstajenjem je nash odrefhenje konzhal. „Isdan je bil savoljo nashih grehov, in je vstal savoljo nashiga opravizhenja.“ Riml. 4, 25.

3) De je nash upanje poterdil, de bomo tudi mi od smerti vstali. „Kristuf je od mertvih vstal, pervina spijozhih, sakaj fkosi zhloveka (*Adama*) je smert, in fkosi zhloveka (*Kristu-fa*) vstajenje mertvih. In kakor v' Adamu vfi

umerjejo, tako bodo tudi v' Kristusu vsi oshivali." 1. Kor. 15, 20 — 22. 1, Pet. 1, 3, 4. Vsi bomo tedaj vstali, pa eni k' shivljenju, eni k' smerti. *Sato pravi f. Pavl.:* „Glejte vsi fizer bomo vstali, ali ne bomo se vsi spremenili.“ 1. Kor. 15, 51.

Kako moremo po sgledu Jesusa po duhovno vstati?

Pergresfno shivljenje moremo opustiti in sveto shiveti.

Kako se sposna nashe duhovno vstajenje?

Sposna se:

1) De se vezh v' perloshnosti greha ne snajdemo. Kakor je Jesus grob sapustil, ravno tako more tudi gresfnik grehe in perloshnost greha sapustiti.

2) De je zhlovek stanoviten v' dobrim. Jesus je vstal, in ni vezh umerl, tako more gresfnik s' pomozhjo gnade boshje od smerti greha vstati, in ne vezh gresfhati.

3) De ta, ki je od smerti greha vstal, le nebesfko sheli in ishe, *kakor f. Pavl govori:* „Ako ste s' Kristusam vstali, ishite, kar je tam gori, kjer je Kristus, in sedi na desnizi boshji, saftopite, kar je sgorej, ne pa, kar je na semlji.“ Kolof. 3, 1, 2.

Shefti zhlen vere.

Shel je v' nebefa, sedi na desnizi Boga Ozheta, vfigamogozhniga.

Kdaj je Jezus v' nebesa shel?

Jesus je shtirdefeti dan po svojim vstajenji is lastne mozhi, ko Bog in zhlovek, v' nebesa shel.

Kako se je godil Jesusov vnebohod?

Jesusov vnebohod se je tako godil: Kadar je zhas' pershel, de je imel Jesus v' nebesa iti, je svojim apostelnam rekel, de naj v' Galilejo, na oljsko goro gredo, in kadar do njih pride, jim rezhe: „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji. Pojdite tedaj, in uzhite vse narode, in kerstite jih v' imenu Ozheta, in Sina in svetiga Duha. Uzhite jih spolnovati vse, karkoli sim vam sapovedal. In lej, jest sim s' vami vse dni do konzhanja sveta.“ Mat. 28, 18 — 20.

Dal je apostelnam oblast zhudeshe delati, hudizhe isganjati, nove jesike govoriti, in bolnike osdravljati, sato de bi vsi verovali besede, k' jih bodo osnаноvali v' Jesusovim imenu.“ Mark. 16, 17, 18. Obljubil jim je f. Duba poslati, kteriga naj zhakajo v' Jerusalemu. „Ne hodite is Jerusalema, ampak zhakajte obljuje Ozhetove, ktero ste flis'hali is mojih ust, ker bote kersheni s' f. Duham.“ Djanj. apost. 1, 4, 5. Potem je Jesus svoje roke vsdvignil, in jih je shegnal, se je od njih lozhil, in je shel is lastne mozhi v' nebesa. Luk. 24, 50, 51. In kader so v' nebo gledali sa njim, sta dva angela pershla, in jim rekla: „Moshje Galilejki, kaj stojete in gledate v' nebo. Ta Jesus,

kteri je spred val v' nebo vset bil, bo tako prishel, kakor ste ga vidili v' nebo iti. Djanj. apost. 1, 9 — 11. Potem so se v' Jerusaleu vernili, in so bili stanovitni v' molitvi, de bi svetiga Duha prejeli,

Ali Jesus, ko je v' nebesa shel, ni vezh na semlji?

Vidno ne, ampak nevidno je she na semlji:

1) V' sakramentu f. réshniga Tetesa, kakor Bog in zhlovek.

2) S svojim duham in f' svojo gnado in posebno pomozhjo per svoji zerkvi, in per pravovernih kristijanih.

Kje sedi Jesus v' nebesh?

Jesus sedi v' nebesh na desnizi Boga Ozhetá, vsigamogozhniga. „Zhe ste s' Kristusam vstali, ishite, kar je sgorej, kjer Kristus na desni boshji sedi.“ Kolos. 3, 1.

Kaj to pomeni: Jesus sedi na desnizi Boga Ozhetá, vsigamozhniga?

Jesus sedi na desnizi boshji je toliko, kó: Jesus ima nar vezhi oblast in zhasť zhes vse v' nebesh in na semlji, kakor Bog Ozhe. „Meni je dana vsa oblast v' nebesh in na semlji.“ Mat. 28, 18.

Sakaj je Jesus v' nebesa shel.

Jesus je v' nebesa shel:

1) De je pokasal, de njegovo kraljestvo ni

od tega sveta, kakor je Pilatushu povedal. Jan. 18, 36,

2) De je zhloveshko natoro povikshal, in jo na defnizo Ozheta postavil.

3) De je vsm nebefa odperl, ktere so bile savoljo greha vsm saperte.

4) De je nasho vero in upanje poterdil, de kamor je po premaganih sovrashnikik glava shla tje tudi udje pojdejo, zhe bodo glavi pokorni, ker nam je sam povedal, de gre nam mesto perpraviti, de tudi mi sa njim pridemo. Jan. 14, 2, 3,

5) De je nash besednik in srednik per Ozhetu. „Moji otrozhizhi, to vam pissem, de ne bote greshili. Ampak zhe je tudi kdo greshil, imamo besednika per Ozhetu, Jesusa Kristusa, pravizhniga. In on je sprava sa nashe grehe, ne pak samo sa nashe, temuzh tudi sa zeliga sveta grehe.“ 1. Jan. 2, 1 — 2,

6) De je s, Duha poslal.

7) De nas je poduzhil, de nashe misli in shelje, zhe smo ravno na semlji, morejo le v' nebesih biti, kjer je nashe stanovanje; de se moremo tukaj le popotne, le ptujze misliti, kteri v' vezhnost gremo. Heb. 11, 13,

Sedmi zhlen vere.

Od ondod bo prishel sodit shive in mertve.

Ali bo Jesus spet prishel na svet.

Jesuf bo poslednji dan v' oblakih neba ozhitno, s' veliko mogozhnostjo in zhashtjo spet

prishel sodit shive in mertve, to je pravizhne in krivizhne. „Vidili bodo priti zhlokoviga Sina v' oblakih na nebu s' veliko mozhjo in velizhastvam.“ Mat. 24, 30.

„Sapovedal nam je ljudstvu pridigovati in sprizhevati, de je on tisti, ki ga je Bog sodnika shivih in mertvih postavil.“ Djan. apost. 10, 4, 2.

Kako bo Jesus poslednji dan ljudi sodil?

Jesus bo ljudi po dobrim in hudim sodil, kolikor so kteriga storili. Sodil bo njih misli, shele, besede in dela. Pravizhne bo Jesus plazhal s' vezhnim shivlenjem v' nebesih, in greslnike bo vezhno shtrafal v' pekli. „Vsi moremo rasodeti biti pred sodnim stolom Kristusovim, de sleherni prejme po tem, kar je v' svojim shivlenji dobriga ali hudiga storil.“ 2. Kor. 5, 10. „Potem bodo hudobni v' vezhno terplenje, pravizhni v' vezhno shivlenje shli.“ Mat. 25, 46.

Kolikrat bo zhlovek sojen?

Zhlovek bo dvakrat sojen, prezej po smerti, in ta se imenuje *posebna* sodba, in poslednji dan, in ta se imenuje *poslednja* sodba.

Sakaj prvo sodbo posebno sodbo imenujemo?

Sato, ker je vsak posebej sojen. S. Pavl pravi: „Ljudém je postavljeno enkrat umreti, potem pa sodba.“ Hebr. 9, 27.

Kam pojde dušha po posebni sodbi?

Po posebni sodbi pojde dušha, kamor si bo saflushila, ali v' nebesa, ali v' vize, ali pa v' pekel.

Ktere dušhe pridejo v' nebesa?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji bres vsiga greha od trupla lozhile.

Ktere pridejo v' vize?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji od telef lozhile, pa s'he kake majhne grehe nad seboj imajo, ali sa grehe s'he niso sadoštitorile.

Ktere pridejo v' pekel?

Tiste, ki so se v' enim ali vezh smertnih grehah od telef lozhile.

Ktera se poslednja sodba imenuje?

Poslednja sodba se imenuje tista, ki jo bo Jezus po konzhanji sveta imel, in bo sodil vse ljudi v'ih zhasov in krajev. Posledna se pa imenuje sato, ker sa njo vezh druge ne bo.

Ofmi zhlen vere.

Verujem v' svetiga Duha.

Kaj so pozheli apostelni po Jezusovim v' nebohodu?

Po Jezusovim v' nebohodu so se s' oljske gore vernili v' Jerusalem, in tamkej skupej

sbrani moliki, se postili in zhakali prihoda f. Duha, kteriga jim je Jesus obljubil poslati.

Kdaj so apostelni svetiga Duha prejeli?

Apostelni so deset dni po Jesusovim v' nebohodu na binkufhtni prasnik svetiga Duha prejeli?

Kaj sosebniga se je ob prihodu f. Duha godilo?

Ko so bili apostelni v' Jerusalemu sbrani in so molili, je na naglim sjutraj ob devetih is neba vstal shum, kakor prihajozhiga filniga pisha, in je vso hisho napolnil, v' kteri so bili. In perkasali so se jim rasdeljeni ognjeni jesiki verh njih. In vfi so bili s' svetim Duham napolnjeni. Djanje apost. 2, 2 — 41.

Kaj je storil sveti Duh v' apostelnih?

1) Um apostelnov je rasvetlil, de so Jesusov nauk, in njegove nar vikshi skrivnosti prav saftopili, kakor jim je she pred Jesus obljubil rekozh: „Kadar bo pa prishel Duh resnize, val bo on uzhil vso resnizo, sakaj on ne bo sam is sebe govoril, ampak bo govoril, karkoli bo flishal, in vam bo prihodne rezhi osnanoval.“ Jan. 16, 13.

2) Voljo apostelnov je popolnoma spreobernil, v' veri jih poterdil in serzhne storil Jesusov nauk po zelim svetu osnanovati.

3) Mozh jim je dal k' poterjenju vere zhu-deshe delati, in mnoge jesike govoriti, in

4) de so serzhno Jesusov nauk pridigovali.

Kdo je sveti Duh.

Sveti Duh je tretja boshja pershona v' sveti Trojizi, kateri ishaja od Boga Ozheta in Boga Sina od vekomaj, in je s' njima pravi vezhen Bog. V' svetiga Duha moremo tako verovati in upati, in ga ravno tako zhasiti in moliti, kakor Boga Ozheta in Sina.

Kaj dobriga nam stori sveti Duh?

S. Duh nas posvezhuje.

Kje nas s. Duh posvezhuje?

S. Duh nas posvezhuje:

1) Per svetim kerstu. „Ni nas savoljo del pravize, temuzh po svojim usmilenji svelizhal skosi kópvo prerojenja.“ Tit. 3, 5.

2) V' sakramentu svete pokore.

3) Kolikorkrat druge sakramente vredno prejmemo.

Kako nas posvezhuje sveti Duh?

Sveti Duh nas posvezhuje, ker v' nas gnado boshjo vlije in nas otroke boshje stori, ali pa gnado boshjo v' nas pomnoshi. S. Duh nas stori s' svojo gnado is gresnikov pravizhne, ljubesen do Boga v' nashe serza vlije, in nas smoshne dela is ljubesni do Boga pravizhno zhiveti in se svelizhati. „Po kterim nam je nar vezhi in drage obljubljene dari dal, de po njih postanete deleshni boshje natore, zhe se bošte sder-shali spazheniga poshelenja, ktero je na sveti.“ II. Petr. 1, 4.

Kaj s'he dela sveti Duh s' svojo gnado v' nas?

Sveti Duh rasvetljuje naš um, naš uzi in obuduje po volji boshji delati, nam daje svoje sosebne dari.

„Trofhtar pa sveti Duh, kteriga bo Ozhe v' mojim imenu poslal, on vas bo vse uzhil.“ Jan. 14, 26. „Bog je, kteri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite njegovo dobro voljo.“ Filip. 2, 13.

Kteri so darovi svetiga Duha?

So leti: 1) Dar modrosti. 2) Dar umnosti. 3) Dar sveta. 4) Dar mozhi. 5) Dar uzhenosti. 6. Dar brumnosti. 7) Dar strahu boshjiga.

So ti darovi kristjanam potrebni?

Silno potrebni so, ker dus'ho Bogu prijetno storé. „Vse to pa dela eden in ravno tisti Duh, kteri slednimu daje, kakor hozhe.“ 1. Kor. 12, 4 — 11.

1) Dar modrosti stori, de kristjan to ljubi, kar je boshjiga, in ne, kar je posvetniga ali ptujiga. „Vsa modrost je od Gospod Boga.“ Sir. 1, 1.

2) Dar sastopnosti ali umnosti rasvetli dus'ho, de sastopi resnize in skrivnosti vere.

3) Dar sveta stori, de kristjan raslozhi in svoli, kar je Bogu bolj dopadljiviga, in k' svelizhanju pomagljivihiga.

4) Dar mozhi daje kristjanu serzhnost. de dobro dela, zhe ima savolj dobriga she f' tem vezh terpeti, in de vse sovrashnike svojiga svelizhanja premaga.

5) Dar snanja, ali uzhenosti rasvjetli kristjana, de sposna Boga in njegove popolnamosti, pa tudi pot, po katerim je hoditi, de vezhno svelizhanje dofeshe, in de ve nevarnosti svojiga svelizhanja odverniti.

6) Dar brumnosti stori, de kristjan Boga vredno moli, mu je pokoren, in njegovo voljo dopolni, ne kakor hinavzi, kateri se mu le s' besedo perlisujejo, tudi ne kakor fushni, kateri jo le is strahu dopolnujejo, ampak kakor dobri otrozi, kateri is ljubeshni radi boshjo voljo storé.

7) Dar strahu boshjiga déla v' kristjanu, de se Boga is ljubeshni boji, in vse odvrazhuje, kar bi utegnilo Boga shaliti. Modri pravi: „Srezhna dusha tistiga, kateri se Gospoda is ljubeshni boji, sakaj Bog mu bo mozhen varh.“ Sir. 34, 17 — 19.

Kokoshni sad pernese sveti Duh v' kristjanu?

Takiga le, pravi s. Pavl: „Ljubeshen veselje, mir, poterpeshljivost, prijasnost, dobroto, dolgosanashanje, krotkost, vero, pohlevshino, sdershnost in zhifost.“ Gal. 5, 22. 23. Is letih zhednost se kristjan sposna, de s. Duh v' njem prebiva.

Deveti zhlen vere.

Eno, sveto, katolshko zerkev, gmajno svetnikov.

Od Zerkve Jesufove.

Kaj je Jesus storil, de je ves njegov nauk zhift in nepopazhen she po njegovim v' nebohodu na svetu ohranjen?

Zerkev je postavil, in s. Duha ji je poslal, kateri per nje ostane do konza sveta, de se v' resnizah s. vere nikoli motiti ne more.

Kaj je sveta, kololshka kershanska zerkev?

Je vidni sbor (ali sdrushek) vsih pravovernih kristjanov pod oblastjo duhovnih pastirjev in sosebno Rimskiga papesha, kateri vsi ravno tisti nauk verujejo, in vsi ravno tiste sakramente imajo in prejemajo.

Kako se je Jesufova zerkev sazhelda in rashirila?

Jesus je sam uzhil, in si tudi svolil dvanajst apostelnov, jih je poduzhil, in jim je sapovedal po vsm svetu vsm ljudem njegov nauk osnanovati. Mat. 28.

Jesus je sam tri leta uzhil, s' svetimi sgledi svoje nauke poterdoval, in zhudeshe delal, de so ljudje v' njega verovali. Svolil si je tudi dvanajst apostelnov, kateri so bili njegovi stanovitni tovarshi in prizhe vsih njegovih del in

befedi. On jih je v' vſim poduzhil, de ſo ſa-
mogli ljudi uzhiti, potem ko je Jeſus k' ſvoji-
mu Ozhetu v' nebefa odſhel. Rekel jim je:
„Kakor je Ozhe mene poſlal, tako tudi jeſt vaſ
poſhljem.“ Jan. 20, 21. „Pojdite tedaj, in u-
zhite vſe narode, in kerſtite jih v' imenu Ozhe-
ta, ſina in ſ. Duha.“ Mat. 28, 19. Poſlal
jim je ſvetiga Duha, kateri jih je raſſvetlil,
mozhne ſtoril, de ſo bili ſerzhni v' oſnanovanji
vere, dal jim je dar mnoge jeſike govoriti, de
ſo s' vſakim ljudſtvam ſaſtopno in lohka govo-
rili; in k' poterjenji njih naukóv tudi mozh
zhudeshe delati.

Perva od Jeſufa ſvoljena apoſtelna ſta bila
ſ. Peter in ſ. Andrej. Kader je Jeſuf ob Gali-
lejſkim morji hodil, je vidil dva brata, ſimo-
na, ko je imenovan Peter, in Andreja njegoviga
brata, ker ſta mreſho v' morje metala (ker ſta
bila ribzha). In jima je rekel: „Hodita ſa me-
noj, in jeſt bom ſtoril, de bota ribzha ljudi.
Oba ſta prezej ſvoje mreſhe popuſtila, in ſta
ſhla s' njim. In kader je on od tam naprej
ſhel, je vidil dva druga brata Jakopa Zebede-
jeviga in Janesa njegoviga brata v' zholnu s'
njih ozhetam Zebedejam, kjer ſo ſvoje mreſhe
popravljali, in on jih je poklizal, in ſta prezej
mreſhe in ozheta ſapuſtila, in ſta ſhla ſa njim.
Mat. 4, 18 — 22. S. Matevſha je vidil Jeſuf
na zolu ſedeti in mu je djal: Pojdi ſa menoj,
in on je vſtal, in ſhel ſa njim. Tako ſi je bil
Jeſuf eniga ſa drugim vſih dvanajſt ſvolil.
Imena apoſtelnov pa ſo lete: Pervi ſimon, imen-
van Peter, in Andrej njegov brat. Jakop Zebe-

dejev in Janes njegov brat, Filip in Jernj, Tomash in Matevsh, zolnar, Jakop Alfejev in Tadej, Simon Kananejz, in Judesh Ishkarjot, kateri je tudi Jesusa isdal.“ Mat. 10, 2 — 4 in Luk. 6, 13.

Po Jesusovim v' nebohodu so apostelni namešt Judesha Ishkariota s. Matia apostelna svasili. Djan. apost. 1, 12 — 26. Skosi sosebno velik zhudesh je bil s. Pavl apostel od Boga svoljen. Djanj. apost. 9, 1 — 19.

Jesuf je sraven dvanajst apostelnov tudi she dva in sedemdeset uzhenzov svolil, ktere je, dokler je na svetu shivel, po desheli poshiljal njegov nauk osnanovat. Luk. 10, 1. Po Jesusovim v' nebohodu so tudi apostelni uzhenike postavljali, kjer so vidili, de jih je bilo treba, tako de pravoverni kristjani niso nikoli bres duhovnih pastirjev in uzhenikov bili. Tak je bil sazhetik Jesusove zerkve.

Kaj se je sgodilo, ko so apostelni po svetu shli, in nauk Jesusov osnaneli?

Veliko Judov in nevernikov je verovalo v' Jesusov nauk, se je spokorilo, in se jih je dalo kerstiti. She, na prvo pridigo s. Petra na binkushtni prasniki se jih je per treh taushent kerstiti dalo. Djanj. apost. 2, 14. Per perloshnosti, ko je Peter od rojstva hromiga mosha per durih tempeljna v' imenu Jesusa Kristusa osdravil, in potlej boshjo besedo v' tempeljni osnanel, je bilo pet taushent mosh pravovernih postalo. Djanj. apost. 4, 4. Tako se je vera

Jesufova hitro rasfhirila, od dne do dne je bilo vezh kristjanov, ker so apostelni povsod evangeli osnanoi, in Gospod Jesus je bil s' njimi, ker je vero poterdoval s' zhudeshi, kateri so se godili. Mark. 16, 20.

Kako so bili imenovani tisti, ki so v' Jesusa in njegov nauk verovali?

Kristjani so bili imenovani, in to lepo ime so nar pervizh verni v' Antiohii dobili. Djanj. ap. 11, 26. Tudi so se svetniki imenovali, ker so bili skosi posvezhujozho gnado boshjo posvezhevani, k' svetosti poklizani, in ker je tudi njih shivljenje sveto bilo. Djanj. ap. 26, 18.

Kdo je nevidni poglavar zerkve?

Nevidni poglavar zerkve je Jesus Kristus.

Koga je Jesus Kristus vidniga poglavarja zerkve postavil?

Jesus Kristus je s. Petra vidniga poglavarja svoje zerkve postavil she prej, ko je v' nebeshel, rekozh: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovze.“ Jan. 21, 16. 17. „Ti si Peter, in na to skalo bom sidal svojo zerkev, in peklenške vrata je ne bodo premagale. In tebi bom dal kljuzhe nebeshkiga kraljestva, in karkoli bosh savesal na semlji, bo savesano tudi v' nebeshih, in karkoli bosh rasvesal na semlji, to bo rasvesano tudi v' nebeshih.“ Mat. 16, 18. 19.

Kdo je sa Petram vidni poglavar zerkve?

Vsi pravi Rimski papesi saporedama so vidni poglavarji zerkve in namestniki Jesusa

Kristufa. — Papesh, ki je vidna glava zerkve, ima prvo zhašt in oblast v' Jesufovi zerkvi, kakor jo je Peter prvi med apostelni imel.

Kdo so shkofje?

Shkofje so pravi namestniki apostelnov.

Ali so shkofje tudi oblast apostelnov sadobili?

Tudi oblast apostelnov so sadobili; sakaj zerkev bo do konza sveta, tako je Kristuf hotel, de tudi oblast apostelnov v' njih namestnikih, shkofjeh do konza sveta ostane. „Resnizhno vam povem, karkoli bote savesali na semlji, bo tudi v' nebesih savesano, in karkoli bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano.“ Mat. 18, 18. „Glejte na sebe in na vso zhedo, v' kateri vas je sveti Duh sa shkose postavil k' vishanju boshje zerkve, ktero je s' svojo ker-vijo perdobil.“ Djan. apost. 20, 28.

Ali je vezh pravih zerkva?

Le ena je prava zerkev, sunaj ktere ni upati svelizhanja.

Kako se da sposnati prava zerkev?

Is shtirih lastnost, namrezh 1) de je edina, 2) sveta, 3) katolska, 4) in apostolska.

Kako je prava zerkev edina?

Edina je 1) ker ima eno glavo. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ Efes. 4, 5.

„Tako naš je tudi veliko eno telo v' Kristusu, vsak posebej pa smo eden drusiga udje.“ Rim. 12, 5. „Imam s'he druge ovze, ktere niso is tega hleva, in morem tudi tiste perpeljati, in bodo moj glas slishale, in bo en hlev in en pastir.“ Jan. 10, 16.

2) Ker ima en nauk in ene sakramente. „Skerbite ohraniti edinošt duha v' s'avesi miru. Eno telo in en duh bodite, kakor s'he poklizani k' enimu upanju svojiga pokliza.“ Efes. 4, 3. 4. „Prosim vas pa, bratje, skosi ime Gospoda našhiga Jesufa, de vsi eno govorite, in de med vami ne bodo raspertja, ampak de bote popolnoma eniga duha in ene misli.“ 1. Kor. 1, 10.

Kako se preprizhamo, de mati katol'shka zerkev ravno tisti nauk uzhi, ki ga je od Kristusa po apostelnih prejela?

Se preprizhamo, ko ji je Jesus s. Duha poslal, kateri je od sazhetka, in bo do konza sveta per nje; on je varuje pred vso smoto, jo vso resnizo uzhi, jo posvezhuje in vlada; Jesus ji je obljubil, de vrata peklen'ske (smote) jo ne bodo nikoli smagale, in de on ostane s' njo do konza, tako se ne more smotiti v' resnizah s. vere, torej vselej ravno tisti nauk uzhi, ki ga je Kristus in njegovi apostelni uzhili, in ravno tiste s. sakramente deli, ki jih je Jesus postavil.

Jesus pravi: Jest bom Ozheta profil, in vam bo drusiga Troshtarja dal, de per vas ostane vekomaj, Duh resnize, kteriga svet ne mo-

re prejeti, kí ga ne vidi, in tudi ne posna, vi pa ga boste posnali, ker bo per vas ostal, in bo v' vas. Jan. 14, 16, 17. „Kadar pa on pride, Duh rešnice, vas bo uzhil vso rešnico.“ Jan. 16, 13. „Ti si Peter, in na to skalo bom sidal svojo cerkev, in vrata peklenške jo ne bodo smagale.“ Mat. 16, 18.

Kako je prava cerkev sveta?

Sveta je 1) ker je nje sazhetnik Jezus Kristus svet, 2) ker je nje nauk svet, 3) ker svete sakramente ima, 4) ker svoje ude v' svetosti napeljuje, 5) ker so vedno svetniki v' nje. „De bi jo posvetil, ker jo je s' besedo shiviljenja v' kopvi vode ozhivil. De bi sam sebi napravil zhaštitljivo cerkev, ktera nima madesha, ali gerbe, ali kaj drusiga taziga, ampak de je sveta in neomadeshana.“ Efes. 5, 26. 27.

Vsi nauki Jezusovi napeljujejo kristjana k' svetosti in jo sapovedujejo; in kar je Jezus Kristus storil, je le storil, de bi nas posvetil: tako tudi prava cerkev svoje ude ob vseh zhasih v' svetosti napeljuje, kar prizhajo toliko tavshent marternikov in marterniz, svetnikov in svetniz, ki so od nje poduzheni in napeljani bili sveto shiveli, lepe sglede dajali in vezhno svelizhanje sadobili.

Kako je prava cerkev katolshka?

Katolshka je: 1) ker jo je Jezus Kristus sa vse ljudi, 2) sa vse zhase, 3) sa vse kraje postavil.

Jesuf sam svojim uzhenzam pravi, de mu bojo prizhe v' Jerusalemu, in po vfi Judeji in Samarii, in do kraja sveta. Djanj. apost. 1, 7. Ker je Jesuf hotel, de bi bili ljudje srezhni in deleshni njegoviga odreshenja in neskonzhniga saflushenja, je svoje apostelne in uzhenze po vsm sveti poslal njegov evangeli osnanovat, de sledni, kateri v' njega veruje, ne bo pogubljen. ampak vezhno shivljenje ima. „Sakaj od sonzhniga is-hoda do sahoda bo moje ime veliko med narodi, in povsod se bo darovalo, in zhafti daritev darovala mojimu imenu, sakaj moje ime bo veliko med narodi, pravi Gospod vojsknh trum.“ Malah. 1, 11.

Kako je prava zerkev apostolska?

Apostolska je: 1) ker veruje in uzhi, kar so apostelni verovali in uzhili, 2) ker so apostelni na Jesufovo povelje njene nauke po vsm svetu rasfhirili, 3) ker so njeni fhkofje nastopniki apostelnov.

„Ste sidani na fundament apostelnov in prerokov, in sam Jesuf Kristuf je poglaviten vogalni kamen.“ Efes. 2, 20.

Sama ta zerkev je prava, ktera skashe, de je od apostelnov, leta uzhi zhišto resnizo, ker le svoji zerkvi je Jesuf obljudil, de ji bo poslal svetiga Duha, kateri jo bo pred smoto varoval, in de on sam bo per nji do konzhanja sveta; in ta je katolska zerkev.

Ker je katolshka kershanska zerkev edina, sveta, apostolska in katolshka, kaj is tega sposnamo?

Is teh lastnosti sposnamo, de le ona je prava Jesufova zerkev, v' kateri samoremo svelizhaniti biti.

Kako se prava zerkev od pervih zhasov kershanstva she imenuje?

Prava zerkev se tudi rimska imenuje, ker je zerkev v' Rimu glava vsih drugih zerkva in sredi edinosti. Torej se tisti, ki se od rimske zerkve odlozhi, od prave zerkve odlozhi.

Kaj nam je storiti, ker smo v' pravi Jesufovi zerkvi?

1) Boga sa ta dar milosti hvaliti, ki je nal po svoji veliki ljubeshni v' svojo sveto zerkev vsel in ljudstvo boshje storil. 2) Zerkev, svojo mater, serzbno ljubiti. 3) Sa njeno rasshiranje in povikshanje moliti. 4) S' njo sklenjeni in nji pokorni biti. 5) Vse njenje udje kakor bratje in sestree ljubiti, in kar je mogozhe storiti, de bi jim v' svelizhanje pomagali.

Od gmajne svetnikov.

V' zhim obstoi gmajna svetnikov?

V' tém, de so vsi pravoverni kristjani kakor udje telefah med seboj svesani; in de so vsi udje verkve duhovnih darov in dobrot deleshni.

Kdo nas stori udje Jesufoviga telefä?

S. Duh; on oshivi nafhe dufhe sa vezhno shivljenje, vshge v' nafhih ferzah ljubesen do Boga, in jo ohrani, po kateri smo svesani s' Jesufam, kakor fo udje telefä s' glavo.

Kaj dobriga sadobimo is te savefe s' Jesufam?

Veliko dobriga: 1) Smo deleshni Jesufoviga nefkonzhniga saflushenja, ki ga je nam fvojim udam dal.

2) Kar dobriga sa svelizhanje storimo, Jesus s' nami in v' naf dela, in sato bodo nafhe dobre dela vezhniga shivljenja vredne. „Oftanite v' meni, in jest v' vas, kakor mladika ne more fama od febe fadu roditi, ako na terti ne oftane, tako tudi vi ne, ako v' meni ne oftanete. Jest fim vinska terta, vi mladike, kdor v' meni oftane in jest v' njem, ta veliko fadu rodi, sakaj bres mene ne morete nizh storiti.“ Jan. 15, 4, 5.

3) Smo deleshni eden drusiga dobrih del, zhe v' ljubefni boshji in blishniga shivimo, ker smo udje med feboj, fklenjeni s' Jesufam, glavo nafho.

„In vse je njegovim nogam podvergel, in njega glavo zeke zerkve poftavil, ktera je njegovo telo, in polnost njega, kateri vse v' vfih dopolne.“ Efes. 1, 22. „Sakaj v' enim duhu smo vfi v' eno telo kerfheni. — Vi pa fte Kristufovo telo in udje med feboj.“ 1. Kor. 12,

Kteri posebni duhovni darovi so, ki so jih vsi udje zerkve deleshni?

So: 1) Jesufov nauk, 2) gnada boshja, 3) sveti sakramenti, v' kterih posebno gnado boshjo sadobimo, 4) nar svetejsi offer svete mashe, 5) molitev, in 6) saflushenje vernih in dobre dela.

Kteri udje zerkve imajo med seboj gmajno?

Vsi pravoverni na semlji, svetniki v' nebesih in dushe v' vizah.

Kako se tedaj rasdeli Jesufova zerkev, ker smo kristjani na semlji tudi s' svetniki v' nebesih in s' dushami v' vizah v' saveši?

Se rasdeli, 1) v' zerkev v' veselji, to so svetniki v' nebesih, ki so frezhno svet premagali, in se sdaj v' nebesih veselé.

2) V' zerkev v' terplenji, to so dushe v' vizah, ki se s'he pokoré, de bodo od vsih madeshev ozhishene,

3) V' zerkev v' vojskvanji; to so vsi pravoverni na semlji, ki se s'he soper slabo poshlenje, svet in hudobniga duha vojskujejo.

Kakshno gmajno imajo verni na semlji med seboj?

Verni na semlji imajo gmajno med seboj, de njih molitev, in saflushenje dobrih del eden drusimu pomaga.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji s' svetniki v' nebesih?

Verni na semlji imajo gmajno s' svetniki v' nebesih, de verni na semlji svetnike zhašé, in se v' njih prošnje perporozhajo, svetniki v' nebesih pa sa verne na semlji prošijo. „Onija pa je odgovoril in djal: To je Jeremija, prerok boshji, ljubik bratov in Israelskiga ljudstva; ta je tisti mosh, kateri veliko sa ljudstvo moli in sa zelo sveto mesto.“ 2. Mak. 15, 14.

Kakšno gmajno imajo verni na semlji s' dušhami v' vizah?

Verni na semlji imajo gmajno s' dušhami v' vizah, de verni na semlji sa dušhe v' vizah Boga prošijo, in jim s' molitvijo, s' dobrimi déli, in sosebno s' tem pomagajo, de sveto maho sa nje ofrujejo, dušhe mertvih pa is hvalshnosti sa verne na semlji Boga prošijo.

„Sveta in dobra je tedaj misel sa mertve moliti, de bi bili od grehov resheni.“ 2. Mak. 12, 46.

Defeti zhlen vere.

Odpufhanje grehov.

Kaj nas ta zhlen vere uzhi?

Nas uzhi, de je Kristuf svoji zerkvi oblast dal grehe odpufhati. „Prejmite svetiga Duha, kterim bošte grehe odpustili, so jim odpushteni,

in katerim jih bote sadershali, so jim sadershani.“ Jan. 20, 22, 23.

So vsi ljudje tega shaza (saklada) deleshni, kteriga je Jesus Kristus v' svoji zerkvi s' svojim terplenjem in svojo smertjo perpravil, de bodo odpushanje grehov in shtrafeng sado-bili?

Deleshni so skosi gnado, kateri v' Jesusa Kristusa verujejo in so kersheni, s' Kristusovo zerkvijo sklenjeni, in v' pokorshni do nje ostanajo; kateri, zhe so po kerstu greshili, pravo pokoro storé, in s. sakramente s' potrebno perpravo prejemajo.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast grehe odpushati?

V' pravi zerkvi imajo shkofje in mashniki oblast grehe odpushati.

Imajo shkofje in mashniki od Jesusa oblast odpushati grehe, kader in komur hozhejo?

Shkofje in mashniki imajo od Jesusa oblast le sgrevanim in spokorjenim greshnikom grehe odpushati. Jesus je sato svojim namestnikom oblast dal grehe odpushati, ali pa perdershevat, de bi storili, kakor sposnajo, de so greshniki sgrevani in spreobrnjeni, ali ne. Bog grehov ne odpusti, zhe greshnik ni sgrevan, in ni ma terdne volje se poboljšati.

„Kdor svoje grehe sposna in opusti, usmiljenje dofeshe. Prip. 28, 13.“

Kje se grehi odpustajo?

Grehi se v' sakramentu s. kersta, in v' sakramentu s. pokore odpustajo.

Kteri grehi se per s. kerstu, in kteri v' s. pokori odpusté?

Poverban greh, in vsi pred s. kerstam storjeni grehi se per s. kerstu odpusté, v' s. pokori pa tiši grehi, kteri so po s. kerstu storjeni.

Ali samore gresnik odpushtenje grehov saflushiti?

Gresnik nikdar ne more odpushtenja grehov po vrednosti saflushiti. Zhe je sgrevan in poboljšhan, sadobi odpushtenje grehov po boshji milosti in skosi Jesufovo saflushenje, ne pa skosi dela, ktere bi on storil, ker zhe se poboljšha in dobro stori, stori le to, kar bi bil tudi pred mogel storiti. Sato pravi Isaija prerok 55, 7. „Zhe gresnik sapusti svojo hudobno pot, Gospod se bo zhes njega usmilil.“ Tedaj tudi reshnizhno poboljšhanimu gresniku daje Bog odpushtenje grehov le is sgoliga usmiljenja. Torej vsak naj hvali in ljubi usmiljeniga Jesusa, kteri je svoji zerkvi to oblast dal, in vsak naj si veliko persadeva se te posebne milosti s' pravo pokoro deleshniga storiti.

Enajsti zhlen vere.

Vstajenje mesa.

Kaj verujemo od teles mertvih ljudi?

Verujemo, de bo Bog sodni dan vse mertve obudil, in de bodo telesa mertvih s' svojimi du-

shami sklenjene shive is groba vstale. „Ne zhudite se nad tém, sakaj ura pride, v' kateri bodo vsi, kateri so v' pokopalishih, glas Sinu bo-shjiga slishali, in kateri so dobro delali, bodo is njih shli v' vstajenje shivljenja, kateri so pa hudo storili, v' vstajenje obsojenja.“ Jan. 5, 28. 29.

Od kod vemo, de bodo trupla mertvih ljudi spet shive vstale?

De bodo mertvi ljudje s' temi shivotmi, ki so jih v' shivljenji imeli, vstali vemo: 1) Is bo-shjiga rasodenja, kar so pravoverni ob vsih zhash verovali. 2) Nar bolj pa nas preprizha od te refnize Jesufovo od smerti vstajenje.

„Vem, de moj Odrefhenik shivi, in de bom poslednji dan is semlje vstal, in bom spet s' svojo kosho obdan, in v' svojim mesu bom svojiga Boga vidil. Ravno jest ga bom vidil, in moje ozhi ga bodo gledale, kateri ne bom drugi.“ Job. 19, 25 — 27.

„In pride zhas, kakorshniga she ni bilo od takrat, kar so se ljudstva sazhele. — In veliko tih, (*to je vfi*) kateri v' prahu semlje spé, se bo sbudilo, eni k' vezhnimu shivljenju, in drugi k' oframotenju, ktero bo vselej pred njimi vezhno.“ Daniel 12, 1 — 2.

Drugi sin makabejske matere je v' martrah umirajozh tako govoril: „Ti nar hudobnish nam fizer prizhijozhe shivljenje vsamesh, ali kralj sveta nas bo, ker savoljo njegove po-

štave umerjemo, per vstajenju k' vezhnimu shivlenju obudil." 2. Mak. 7.

„Sakaj oni ne bodo mogli vezh umreti, sakaj oni so angeljam enaki, in so otrozi boshji, ker so otrozi vstajenja. De bodo pa mertvi vstali, je tudi Mojsef skasal per germu, ker Gospoda imenuje Boga Abrahamoviga, in Boga Isakoviga, in Boga Jakopoviga, Bog pa ni mertvih, ampak je Bog shivih, sakaj vfi v' njem shive.“ S. Luk. 20, 36 — 38. Jesuf je rekel Marti: „Tvoj brat bo spet vstal.“ Marta mu rezhe: „Vem, de na poslednji dan ob vstajenju bo spet vstal. In Jesuf ji je djala: „Jest fim vstajenje in shivljenje, kdor v' mene veruje, bo shivil, ako ravno bi she bil umerl.“ Jan. 11, 23 — 25.

Jesuf je tudi vezh mertvih v' shivljenje obudil, in kadar je na krishu umiral, so se grobi odpirali, in veliko telef svetnikov, kateri so spali, se je sbudilo, in kader so po njegovim vstajenju is grobov fhli, so prifhli v' sveto mesto, in so se mnogim perkasali. Mat. 27, 52- 53,

„S. Pavl pravi: Kakor v' Adamu vfi umerjejo, tako bodo v' Kristusu vfi oshiveli.“ 1. Kor. 15. „Sakaj sam Gospod bo s' poveljam, in s' glasam vishiga angela in s' trobento boshjo od nebes prifhel, in mertvi, kateri so v' Kristusu saspali, bodo nar prvi vstali. Po tim bomo tudi mi, kateri shivimo in ostanemo, s' njimi vred kvishko vseti v' oblakih Kristusu naproti, in tako bomo na vselej s' Gospodam, sato po-

veselujte se med seboj s' temi besedami.“ 1. Tef. 4, 15 — 17.

Sakaj bo Bog nashe telefa obudil?

Sato, ko je pravizhen, de jim bo po saflushenji povernil, kar so s' dusho vred dobri-ga ali hudiga storili. „Kteri so dobro delali, bodo is njih shli v' vstajenje shivlenja, kteri so pa hudo storili, v' vstajenje obsojenja.“ Jan. 5, 29.

Kakshne bodo telefa pravizhnih po vstaje-nji?

Telefa pravizhnih bodo po vstajenji ne-strohljive, neumerjzhe, zhaftitljive, duhovne, in po podobi Jesufa, kteri je zhaftitljiv od smer-ti vstal. „Jesuf bo nashe revno telo premenil, ker ga bo po podobi svojiga telefa enakiga storil.“ Filip. 3, 21.

Kakshne bodo telefa hudobnih po vstajenji?

Bodo nezhaftitljive, fizer tudi neumerjzhe, pa le sato, de bodo vezhne martre terpele, ker so bile s' dusho vred Bogu nepokorne. „Bratje, fkrivnost vam povem, vsi bomo vstali, ali ne bomo vsi premenjeni. 1. Kor. 15, 51.

Prav lepo naf s. Pavl od mertvih vstajenja poduzhi v' 1. listu do Korinzhanov 15, 39 — 58. „Ni vse meso eno meso, ampak drugo je zhloveshko, drugo shivinsko, drugo ptizhje, drugo pa ribje. So tudi nebeshke telefa in semljске telefa, ali vender druga zhaft je ne-beshkih, druga pa semljskih. Druga svetloba je

od sonza, druga svetloba od lune, in druga svetloba od svesd. Sakaj svesda se od svesde na svetlobi raslozhi, tako tudi vstajenje mertvih. Seje se v' strohljivosti, vstalo bo v' zhaſti. Seje se v' ſlaboſti, vstalo bo v' terdnoſti; ſeje ſe ſhivalſko telo, vstalo bo duhovno telo. Ako je ſhivalſko telo, je tudi duhovno, kakor je piſano. Pervi zhlovek Adam je poſtal ſhiva duſha, drugi Adam (pa) Duh, kteri oſhivlja. Tode ni pervo, kar je duhovno, temuzh, kar je zhloveshko, potlej, kar je duhovno. Pervi zhlovek je is ſemlje ſemljſki, drugi zhlovek is nebeſ nebeſhki. Kakorſhen je ſemljſki, takſhni ſo tudi ſemljſki, in kakorſhen je nebeſhki, takſhni ſo tudi nebeſhki. Kakor ſmo tedaj podobo ſemljſkiga noſili, tako noſimo podobo nebeſh-kiga. To pa rezhem bratje, de meſo in kri kraljeſtva boſhjiga ne morejo poſeſti, tudi trohnenje ne bo neſtrohljivosti poſedlo. Glejte, ſkrivnoſt vam povem: vſi fizer bomo vſtali, ali ne bomo ſe vſi premenili. Na enkrat, kolikor bi s' ozhmi trenil, na nar poſledno trobento; ſakaj ſabuzhala bo trobenta, in mertvi bodo neſtrohljivi vſtali, in mi bomo premenjeni. Sakaj ſtrohljivo more neſtrohljivoſt oblezhi, in umerjorzhe more neumerjorzhoſt oblezhi. Kadar bo pa umerjorzhe obleklo neumerjorzhoſt, takrat ſe bodo ſpolnile beſede, ktere ſo piſane: Poſherta je ſmert v' premaganji; ſmert, kje je tvoje premaganje? ſmert, kje je tvoje ſelo? ſmertno ſelo pa je greh, mozh greha pa poſtava. Bogu pa bodi hvala, kteri je nam dal premaganje ſkoſi Goſpoda naſhiga, Jeſufa Kriſtufa. Sato moji

ljubi bratje, bodite stanovitni in nepremakljivi, obilni vselej v' opraviu Gospodovim: ker véste, de vaše delo ni saštonj v' Gospodu.“

Kako se bo to sgodilo?

Bog bo s' svojo vsigamogozhnostijo trupla mertvih v' shivljenje obudil. Kakor lahko je bilo Bogu zhloveka is nizh stvariti, ravno tako lahko mu bo trupla mertvih obuditi. „Nafhe prebivanje pa je v' nebefih, od koder tudi Svelizharja zhakamo, Gospoda nafhiga, Jesusa Kristusa, kateri bo nafhe revno telo premenil, ker ga bo podobi svojiga svetliga telefa enakiga storil, po mozhi, s' ktero samore vse rezhi sebi podvrezhi.“ Filip. 3, 20. 21.

Ta vera na vsigamogozhnost boshjo je tudi poterdila vero na vstajenje od mertvih v' serzih mahabejskih marternikov; od te vere shivo preprizhana mati je rekla svojimu sinu. „Prosim te (*moje*) dete, poglej na nebo in semljo, in na vse, kar je v' njih, in sposnaj, de je Bog te rezhi is nizh stvaril, kakor tudi zhloveški rod; tako bo, de se ne bošh tega rabelna bal, ampak vreden delesha svojih bratov storjen, iti k' smerti, de te v' tistim usmilenji (ktero upamo) s' tvojimi bratmi vred spet dobim. Mak. 7, 28. 29.

Kedaj bodo mertvi vstali?

Na dan poslednje sodbe. „In on bo poslal svoje angele s' trobento in s' velikim glasam, in oni bodo sbrali njegove isvoljene od shtirih

vetrov, od eniga kraja neba do drusiga.“ Mat. 24, 31.

Kaj nam je storiti, ko vemo, de bomo od mrtvih vstali?

1) Moremo Jesufa Kristusa hvaliti, ki je smert premagal, de bomo, kakor je on tudi mi od smerti vstali in vezhno shiveli. „Gospod umori, in oshivi, pelje v' grob in unkaj.“ 1. Kralj. 2, 6.

2) Per svoji in svojih prijatlov smerti se tolashimo, in nesmerno ne shalujmo, ker vemo, de bomo vstali, se spet vidili, in vezhno skupej shiveli.

3) Se moremo greha varovati, in svoje udje k' flushbi pravize podati, in svoje telo v' svetošti in zhistošti ohraniti, de bomo veseliga od smerti vstajenja in vezhniga svelizhanja vredni.

D v a n a j s t i z h l e n v e r e.

In vezhno shivljenje.

Kaj verujemo in sposnamo s' besedami dvanajstiga zhlena vere?

S' besedami dvanajstiga zhlena vere verujemo in sposnamo vezhno svelizhanje, katero bo shelje svetnikov in isvoljenih popolnoma spolnilo.

Kako se bodo shelje svetnikov in svoljenih popolnoma spolnile?

Shelje svetnikov in svoljenih se bodo popolnoma spolnile, ker bodo Boga vekomaj gledali, ljubili in vshivali.

Ali bodo tudi hudizhi in pogubljeni vezhno shivljenje imeli?

Tudi hudizhi in pogubljeni bodo vezhno, tode neisrezheni nefrezhno shivljenje imeli, ker bodo terpeli v' pekli vezhne shtrafenge sa svoje grehe.

Sakaj se apostolska vera s' besedo amen sklene?

Sato, de poterdimi s' besedo amen, de vse refnizhno in gotovo verujemo, kar je v' nji sa-popadeniga.

D r u g i d é l.

O d u p a n j a.

Ali sme, kdor v' Boga veruje, tudi to upati, kar je Bog obljubil?

Vse to sme upati, kar je Bog obljubil. „Vera pa je terdno zhakanje na rezhi, ktere se imajo upati.“ Hebr. 11, 1.

Kaj je kershansko upati?

Je f' svestjo perzhakovati od Boga, kar nam je obljubil. „Dershimo se sposnanja svojiga upanja terdno, sakaj svest je, kteri je obljubil.“ Hebr. 10, 23.

Kdor v' Boga veruje, to je, vse saref verjame, kar je Bog rasodel, in skosi svojo sveto zerkev verovati ukasuje; ta more tudi spolnje nje njegovih obljub upati, ker tudi te je Bog sam rasodel. Kdor upanja nima, tudi shive vere nima, ker vera uzhi, de Bog je neskonzhno dobrotljiv, usmiljen, resnizhen, svest in vfigamogozhen, de hozhe in lahko dopolni, karkoli je obljubil. Torej je upanje k' svelizhanju rav-

no tako potrebno, kakor je vera potrebna. Kain in Judesh nista upala, sato nista usmilenja dosegla.

„Kteri se Gospoda bojte, vervajte mu, in ne bote svojiga plazhila sgubili; kteri se Gospoda bojte, upajte va-nj, in usmilenje vam bo s' veseljam prishlo.“ Sir. 2, 8, 9.

Kaj upamo od Boga?

Od Boga upamo vezhno shivljenje, to je, vezhno svelizhanje in vse petrebne pomozhi ga dosezhi.

„Vsako nar boljsi darovanje, in popolnoma dober dar je od sgorej, in pride od Ozhe-ta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

Smemo tudi zhasne in telefne dobrote od Boga upati?

Tudi take dobrote smemo upati od Boga, kolikor so nam k' svelizhanju potrebne. „Ishte tedaj nar poprej boshjiga kraljestva in njegove pravize, in vse to vam bo perversheno.“ Mat. 6, 33.

Ali nam bo Bog dal, karkoli shelimo?

Bog nam ne bo dal, kar shelimo, temuzh le to, kar nam je treba; tega pa mi ne vemo, ampak le Bog sam ve, kaj nam je dobro in potrebno.

Sakaj upamo vse od Boga sadobiti?

Sato 1) ker je Bog vse obljudil, ki je ref-nizhen in svest v' svojih obljudah. „Ne dajmo

se premakniti v' uku svojiga upanja, sakaj on, ki je obljudil, je svest." Hebr. 10, 23.

2) Ker je vsigamogozhen, nam torej vse lahko da, kar nam je sa dušho in sa telo treba.

3) Ker je Bog neskonzhno dobrotljiv in usmiljen, torej tudi hozhe dopolniti, kar je obljudil.

4) Ker je Bog vsigavedozh, torej tudi vé, koga nam je treba.

5) Ker sam Bog sapove, de upajmo va-nj. „Saupajte v' njega (Boga), islite pred njim svoje serze, Bog je našh pomozhnik na vekomaj.“ Psalm. 61, 9.

Po kom moremo upati od Boga vse potrebne gnade in dobrote sadobiti?

Po Jesufu Kristufu, ki je našh srednik per Bogu. „Takshno saupanje pa imamo skosi Kristufa na Boga.“ 2. 3, 4.

Je samo upanje sadoſti?

Ni sadoſti, zhlovek more tudi storiti, kar mu je Bog sapovedal, in gnadi boſhji se ne sme s' grehi vſtavljati. „Preljubi, ako nam našhe serze nizh ne ozhita, imamo saupanje v' Boga, in karkoli homo profili, homo od njega prejeli, ker njegove sapovedi spolnujemo, in ſtorimo, kar je pred njim dopadljivo.“ 1. Jan. 3, 21 — 22.

Jesuf je v' zholn ſtopil, in je rekel Petru: Pelji na globoko, in versite svoje mreshe, de

vlak storite. In Simon je odgovoril: Gospod zelo nozh smo delali, in nismo nizeh vjeli, na tvojo besedo pa hozhem mreshe vrezhi. In sajeli so tako veliko trumo rib, de se je njih mresha tergala, in dva zholna so s' njimi napolnili. Luk. 5, 3 — 7. Zhe bi apostelni ne bili storili, kar jim je Jesus sapovedal, bi tudi rib ne bili vjeli: tako more tudi zhlovek vselej to storiti, kar mu je Bog sapovedal, in potem naj od Boga vse upa.

Jesus je bil nekiga zhloveka, ki je ofem in trideset lét bolan bil, s' besedo osdravil, de je prez vstal, in svojo postjlo sadel, in prozh nesel. Posneji ga je Jesus v' templji najdel, in mu rekel: Lej, ti si sdrav postal, nikar vezh ne greshi, de se ti kaj hujshiga ne sgodi. Jan. 5, 5 — 14.

Kaj pa nas stori k' takimu saupanju perpravne?

Gnada boshja.

Kaj je kershanfko upanje?

Kershanfko upanje je zhesnatorna od Boga vlita zhednost, s' ktero se svesto sanesemo od Boga vse sadobiti, kar nam je obljudil.

Ali smo dolshni upanje v' sebi povikshevati?

Dolshni smo. Kdor upanja nima, tudi Boga ne more prav ljubiti, ker si ga neufmiljeniga misli, on ne more nadlog in britkost sdaj-niga shivlenja po kershanfko preterpeti, ne is

serza moliti, ne pokore delati; tak zhlovek tudi sapovedane dobre dela opufha, ker misli, de mu vse nizh ne pomaga.

Kaj naj kristjan vezhkrat premishljuje, de bo v' upanji mozhnejshi perhajal?

1) Naj premishljuje vezhkrat boshje neskonzhne popolnamasti, posebno boshjo vsigamogozhnost, modrost, dobroto, milost, vsigavednost, svestost in resnizhnost.

2) Spomni naj se velikih boshjih obljub, ktere so se ravno tako spolnile, kakor jih je Bog storil.

3) Spomniti se lepih sgledov, ktero so nam sveti ljudje dajali, ki so v' Boga terdno in svesto upali, in kterim je Bog savoljo njih upanja pomagal.

4) Premishljuje naj, kaj je Bog she sa svoje ljudstvo storil, de bi ga svelizhal, in posebno neskonzhno Jesufovo saflushenje, in nauke, s' kterimi naf Bog k' upanju opominja.

5) Moliti in Boga profiti, de bi ga rasvetlil, in mu mozh dal v' vsih sopernostih, nadlogah in terplenji stanoviten ostati.

Ta sgled nam da David, ki je poln saupanja v' Boga molil rekozh: „Gospod je moja luzh in moja pomozh, koga se bom bal? Gospod je varih mojiga shivlenja, pred kom se bom trefil? Sakaj on me bo v' hudih dnevih s' svojim fhotorjem sakril, on me bo v' skrivnim kraji svojiga fhotorja skril. On me bo na visoko postavil. Gospod poslushaj moj glas, ker

k' tebi vpijem, usmili se zhes me, in uflifhi me. Ne oberni svojiga oblizhja od mene. Bodi moj pomozhnik, ne sapusti me, in ne saversi me o Bog, moj Svelizhar. Sakaj moj ozhe in moja mati sta me sapustila, Gospod pa me je sprejel. Gospod! uzhi me tvoje poti, in vodi me po pravi stesi. Verujem, de bom v' desheli shivih dobrote Gospodove vidil. Zhakaj Gospoda, bodi serzhan, in zhakaj Gospoda." Psalm. 26.

S' zhim kristjan nar bolj kashe, de v' Boga upa?

S' molitvijo.

Od molitve.

Kaj je molitev?

Molitev je povsdigovanje serza k' Bogu.

Sakaj molimo?

- 1) De Boga po dolshnosti zhaftimo.
- 2) De ga sa prejete gnade in dobrote sa-hvalimo.
- 3) De ga sa vse nam potrebne telefne in dufhne dari profimo.
- 4) De ga tudi sa odpushtenje svojih grehov, in
- 5) tudi sa vse nashimu blishnimu potrebne pomozhi profimo.

Ali je molitev sapovedana?

Molitev je od Boga sapovedana, in je k' svelizhanju potrebna. Jesuf sam sapove bres prenehanja moliti, in sam je tudi veliko molil, vzhafi zelo nozh; preden je sazhel uzhiti, je v' pufhavi shtirdefet dni molil, in svoje shivljenje je sklenil s' molitvijo na krishi. Luk. 6, 12, 1. Petr. 3, 7. Jak. 5, 13, 16.

Kolikera je molitev?

Molitev je dvojna, notrajna ali serzhna, in unajna ali uftna.

Kako se snotraj ali v' serzi moli?

Snotraj ali v' serzi se moli, zhe se misli, shelje in obzhutleji serza k' Bogu poshiljejo.

Bogabojezha Ana Samuelova mati je prav serzhno dolgo pred Gospodam molila, in glaf se ni flifhal. Heli jo vidi, in misli, de je vijnjena, rezhe ji: Kako dolgo bosh pijana, Ana mu rezhe, nisim pijana, temuzh sim svoje serze prizho Gospoda raslivala. 1. Kralj. 1, 12 — 15.

Kako se od sunaj ali s' uftmi moli?

Zhe s' besedo isrezhemo, kar v' serzi mislimo, obzhutimo in shelimo od Boga dosezhi. „On (moder) bo svoje ufta k' molitvi odperl, in odpufhenje svojih grehov profil. On bo besede svoje modrosti kakor desh islival, in v' molitvi Gospoda hvalil.“ Sir. 39, 7 — 9,

Kaj se more per unajni molitvi skerbeti?

Skerbeti se more, de nasha dusha ravno to misli, hozhe in sheli, kar s' ustmi isrezhe-mo, fizer bi bila molitev prasen glas, nizh vredna in Bogu she soperna, kar nam sam Jesus pove rekozh: „To ljudstvo me s' ustmi zhasli, njih serze pa je delezh od mene.“ Mat. 6, 7 — 8.

Sakaj je tudi unajna molitev potrebna?

Sato, de se eden drusiga k' poboshnosti obudujemo, tistim, ki nas vidijo ali flishijo, lep sgled dajemo, ker ne morejo nashiga serza viditi?

Kako se moremo per molitvi sadershati?

Spodobno. tako de samoremo sami prav poboshno moliti, in de tudi druge s' svojim unajnim sadershanjem k' poboshnosti obudujemo. Ta vsa spodobnost more is serza isvirati, fizer je nasha molitev hinavshina.

Torej kader svoje roke proti nebesam povsdigujemo, se na persi terkamo, svojo glavo perpogujemo, poklekujemo, naj tudi v' serzi takrat svoj nizh shivo obzhutimo, in dolshnost Bogu v' vsm pokorni biti v' ponishnosti svojiga duha sposnajmo.

Jesufu je bilo unajno ponishvanje ozhitniga greslnika dopadljivo, ker je is serzhne shalosti in ponishnosti isviralo, savergel je pa unajne ponishvanje fariseja, ko je le is napuhnjeniga duha prishlo.

Ali ušlišhi Bog našhe molitve, kadar sa druge prosimo?

Ušlišhi jih, ker smo vsi njegovi otrozi, in bratje med seboj. To nam je sam Bog rasodel, ker je prijal tam Jobovim rekel: „Pojte k' Jobu, mojimu flushabniku, in ofrujte shgan ofer sa-se; Job pa, moj flushabnik bo sa val profil, in njega bom dobrotljivo pogledal, de vam vašha neumnost ne bo sa hudo vseta.“ Job 42, 8.

Sa koga je kristjan dolshan moliti?

1) Sa-se in sa vse ljudi, de bi Boga spošnali, mu flushili, in svelizhani bili, kakor s. Jakop sapove rekozh: „Molite eden sa drusiga, de bote svelizhani.“ Jak. 5, 16.

2) Sa papesha, shkofa in vse druge duhovne pastirje, de bi bili s' svetim Duham napolnjeni, de bi vestno pašli zhedo boshjo is dobri-ga forza, sato de, kadar se bo perkasal pogla-var pastirjev, bodo krono prejeli. 1. Pet. 5, 2 — 4.

3) Sa zesarja in druge deshelske gosposke, de bi mirno in pokojno shiveli v' brumnosti in zhištosti. 1. Tim. 2, 2.

4) Sa svoje staršhe, otroke, shlahto, pri-jatle, dobrotnike, shive in mertve kristjane: „Prosim, de se storé molitve sa vse ljudi.“ 1. Tim. 2, 1.

5) Sa svoje neprijatle in sovrashnike.

6) Sa gresniki, de bi se poboljšhali, po-koro storili, in Boga vezh ne shalili: tudi sa

krivoverze in nevernike, de bi se k' pravi veri spreobrnili.

7) Sa pravizhne, de bi v' gnadi boshji ostali in rasli.

Kaj nam je treba posebno Boga profiti?

Posebno in pred vsim drusim, kar je k' svelizhanju nashe dushe treba, to je gnado in pomozh boshjo, k' poboljsanju nashiga shivlenja in k' odpushtanju grehov. „Ishte tedaj nar poprej boshjiga kraljestva in njegove pravize.“ Mat. 6, 53. „Zhujte in molite, de v' skusnjave ne padete.“ Mat. 26, 41.

Kaderkoli homo molili, in sa karkoli homo Boga profili, naj bo vselej nasha poglavitna misel in shelje, de bi bogabojezhe shiveli in kdaj svelizhani bili, te shelje ne smejo nikoli biti is nashiga serza, spremlujejo naj vse nashe dela, in naj vladajo nashe molitve, ker vse drugo nizh ne velja, zhe bogabojezhe ne shivimo.

Ali nam bo pa Bog dal, kar je nashi dusshi treba?

Gotovo nam bo dal, zhe ga homo prav, in s' gorezhimi sheljami sa duszne dari profili. „Ako tedaj vi, ki ste hudobni, snate dobre dari dajati svojim otrokam, sa koliko vezh bo vaszh Ozhe is nebes dobriga duha dal tem, kateri ga profijo.“ Luk. 11, 13. „Ako pa kdo is vas modrosti potrebuje, naj prosi Boga, kateri vsim obilno da, in ne oponasha, in mu bo dana.“ Jakop. 1, 5.

Kako moremo sa telefne dari profiti?

S' tim perstavkam, zhe je Bogu k' zhashti, in nam k' svelizhanji, de jih dobimo; zhe bi nam utegnile shkodovati, de bi jih pa ne dobili.

Kako se more kristjan k' molitvi perpravljati?

1) More Boga in vezhne resnize, sraven pa tudi svoje slabosti premishljevali, de se serze vname, ponishuje, in k' Bogu sdihuje.

Kader je David premishljeval slabosti in potrebe, je bil shaloften, in Boga pomozh profil rekozh: „Jest sim v' svojim premishlevanju shaloften in prestrashen. Jest hozhem k' Bogu klizati, in on mi bo pomagat.“ Pfal. 54, 3 — 17.

2) More ljubesen do greha v' serzi sadushiti.

3) Sovrashnikam odpustiti.

4) Posvetne smote in skerbi odloshiti.

So rastresene misli per molitvi vselej greh?

Rastresene misli per molitvi so greh, kader je zhlovek rastresenja sam kriv; zhe pa go-rezhe shelje ima, de bi rad poboshno molil, in se rastresenim mislim na vso mozh stavi, mu niso greh.

Kako je zhlovek rastresnosti per molitvi sam kriv?

Je kriv, zhe se k' molitvi ne perpravlja, zhe je prevezh v' zhasne rezhi samishljen; ali

zhe per molitvi v' take kraje gre, kjer ga ka-
ke rezhi motijo, in zhe se osera.

*S' zhim naj zhlovek svojo vest tolashi, zhe
per vsm svojim persadevanji bres rastresnosti
moliti ne more?*

S' tim, de Bog na serze in na voljo zhlo-
vekovo gleda, in de mu bo tudi persadevanje
povernil.

*Kako naj molimo, de bo nasha molitev Bo-
gu prijetna, in uslishana?*

1) V' Jesufovimi imeni; sakaj on je nash
frednik in besednik per Bogu. „Refnizhno, ref-
nizhno vam povem, ako bote Ozheta v' mojim
imeni profili, vam bo dal.“ Profite, in bote
prejeli. Jan. 16, 23 — 24.

Kaj se pravi v' Jesufovimi imeni moliti?

Se pravi moliti s' saupanjem v' Jesufovo
neskonzhno saslusjenje, in sa take rezhi profiti,
ktore so po Jesufovi volji.

2) Poboshno, to je, le na Boga misliti,
in v' serzi obzhutiti, kar Bogu govorimo.

3) S' terdno vero, in serzhnim saupanjem,
kar naf Jesus sam uzhi, rekozh: Vse karkoli
bote v' molitvi profili, bote prejeli, ako bote
verovali.“ Mat. 21, 22. „Naj pa profi s' saupa-
njem bres vsiga pomishljevanja.“ Jak. 1, 6.
Jajr je profil Jesufa sa svojo hzhir, in savoljo
njegove vere jo je Jesus v' shivljenje obudil.
Mark. 5, 36. Hlapza stojniga poglavarja je sa-
voljo vere osdravil. Mat. 8, 5. Ravno sato tudi
hzhir Kananejske shene. Mat. 15, 22.

4) V' ponishnosti in s' sgrevanim serzam. „Molitev tega, ki se ponisha, bo oblake prederla.“ Sir. 35, 21.

Ponishen zhlovek sposna svoje potrebe, slabosti in grehe, in torej tudi svojo nevrednost uflifhan biti, sato obshaluje svoje grehe in moli, kakor ozhitni grefhnik, ne kakor prevsetni farisej. Luk. 18, 10 — 14.

5) V' duhu in v' resnizi. „Bog je duh, torej, kateri ga molijo, naj ga v' duhu in v' resnizi molijo.“ Jan. 4, 24.

Kdaj moli zhlovek Boga v' duhu in v' resnizi?

Kader je, ko premishljeje boshje popolnamasti in dela, ves v' Boga samishljen, njega zhes vse ljubi: Kader je ves v' boshjo voljo udau, in sadovoljen s' vsim, kar mu Bog poshlje; in kader si persadeva vse dopolniti, kar Bog hozhe, takrat ga v' duhu in v' resnizi moli.

6) Stanovitno, in ne jenjati, zhe tudi nismo bersh uflifhani.

Tako neprenehama je profil prijatel svojiga prijatla tri hlebe kruha. Luk. 11, 5 — 13. Vdova krivizhniga sodnika. Luk. 18, 2 — 7. Slepí per Jeriho. Luk. 18, 35 — 43. Kanaejska shena sa hzhir. Mat. 15, 22 — 28.

7) Uflifhanje svojih profhnja boshji volji prepustiti; to je, de bi se to sgodilo, kar Bog hozhe, in sato, ker on hozhe. Tako je Jesuf molil: Ozhe vsemi grenki kelh od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se sгоди.

Sakaj ni vselej uslišana naša molitev?

Sato, ker prav is serza ne molimo, ali pa sa take rezhi profimo, ktere bi nam fhkodvale, kar pa le sam Bog previdi, mi pa ne vemo. „Profite, in ne prejmete, sato ker sa húdo profite, de bi po svojim poshelenji napravili.“ Jak. 4, 3. „Naj pa prosi s' saupanjem bres vsiga pomishljevanja, sakaj kdor se pomishlja, je enak morškimu valu, kteriga veter góni in semtertje mézhe. Naj tedaj ne misli tak zhlovek, de bo od Gospoda kaj prejel.“ Jak. 1, 6 — 7.

Kdaj smo dolshni moliti?

Bres prenehanja. „Molite bres preneha.“ 1. Tef. 5, 17.

Nafhe misli, in shelje nashiga serza morejo vedno per Bogu biti, de nikoli nizh taziga ne storimo, kar bi Boga shalilo. Sosebno pa moremo moliti sjutraj, ko vstanemo, svezher prej ko spat gremo, pred jedjo in po jedi, pred sazhetim in po storjenim deli, ob zhasu sado-bljene frezhe, ali per odvernjenji kake nefrezhe, in kolikorkrat nam je boshje pomozhi treba, slasti v' skushnjav. „Vsaki zhas hvali Boga, in prosi ga, de tvojo pot visha, in de bo vse tvoje naprejevsetje v' njem storjeno.“ Tob. 4, 20.

Kakshna more biti naša molitev sjutraj?

1) Moremo Boga is serza sahvaliti, ki je naf zhes nozh ohranil, in nam dal spet frezhno dan doshiveti.

2) Dobre sklepe v' serzi ponoviti, de ho-

zhemo zhes dan po volji boshji shiveti, se vsi-
ga greha varovati, in vse svoje dela Bogu ofrati.

3) Boga sa gnado, pomozh in shegen pro-
fiti, de bi samogli svoje dobre sklepe in dolsh-
nosti svojiga stanu svesto in savoljo Boga spolniti.

„Ako se ti sgodaj k' Bogu vsdignesh, in
Vfigamogozhniga sa odpushtanje profish, ako
zhisto in pravizhno shivish, se bo hitro k' tvoji
pomozhi obudil, in tvoje prebivalshe savoljo
tvoje pravize mirno storil.“ Job. 8, 5, 6.

„De bi bilo vsim snano, de je treba tebi
hvalo dati, preden sonze iside, in ob sarji te
moliti.“ Buk. modr. 16, 28.

„Moder bo zlo sgodej zhul per Gospodu,
kteri je njega stvaril, in bo pred oblizhjem
Narvikshiga profil. On bo svoje usta k' molitvi
odprel, in odpushtenje svojih grehov profil.“
Sir. 39, 6. 7.

Jesuf nam da svet sgled, kakor s. evangeli
pove: In sjutraj sgodaj je vstal in ven shal, ter
se je podal v' pust kraj, in je tam molil. Mark.
1, 35.

*Na kaj naj se sjutraj she posebno spomni-
mo?*

Na nevarnosti, kterih se moremo ogibati,
de ne bomo ne na dushi in ne na telesu po-
shkodvani.

Kaj naj kristjan svezher stori?

1) Boga naj sa vse dobrote sahvali, ki jih
je zhes dan od njega prejel.

2) Naj svoje shivljenje premisli; kaj je do-
briga samudil, ali pa hudiga storil.

3) Naj Boga s' sgrevanim serzam sa odpu-
shenje svojih grehov prosi, in terdno sklone v'
gréh nizh vezh pervoliti.

4) Boga naj prosi, de bi nas nozofshno
nozih pred vřim slegam obvaroval, in v' svoji
gnadi ohranil.

„Gospod, po nozhi se na tvoje imé spom-
nim, in idershim tvojo postavo. Ob polnozhi
řim vřtajal tebe savoljo tvojih pravizhnih sapos-
ved hvaliti.“ Psalm 118, 54 — 62.

Jesuf nam tudi da sgled, ki je svezher po
vezh ur od uzhenzov odlozhen k' svojimu ne-
besřkimu Ozhetu molil.

Kje nam gre moliti?

Povřod, ker je Bog povřod, in naš povřod,
uřliřhi. Nar raji molimo pa tam, kjer samo-
remo, s' nar bolj sbranimi miřlimi moliti, posta-
vim: v' zerkvi, ki je hiřha molitve, ali s' svojo dru-
řhino, ali pa na řkrivnim. Jesuf pravi: „Ti pa ka-
der molish, pojdi v' svoj hram, sapri duri, in moli
svojiga Ozheta na řkrivnim, in tvoj Ozha, kateri na
řkrivnim viđi, bo tebi povernil.“ Mat. 6, 6.

Zhimu řo nam molitevske bukve?

Zhe prav verno is njih molimo, se řbudé
v' naš bogabojezhe miřli in řvete řhelje, kterih
nam je per molitvi treba.

*V' kateri molitvi najdemo vře, kar je treba
prořiti?*

V' Ozhenasřhi, to je, v' Gospodovi molitvi?

Od Ozhenafha.

Kdo je naf uzhil moliti?

Jesuf Kristuf, nafh Gospod, naf je uzhil moliti.

Ktero molitev naf je Jesuf uzhil?

Jesuf je naf uzhil *Ozhenafh*, sato se mu pravi Gospodova molitev.

Kdaj je Jesuf to molitev uzhil?

Jesuf jo je uzhil, ko so ga njegovi uzhenzi profili. — Vidili so namrezh uzhenzi Jesufa vezhkrat moliti, perporozheval jim je Jesuf molitev, sato so tudi sami sheleli moliti. In sgodilo se je, de je na nekimu kraju molil, in kader je nehal, mu je eden njegovih uzhenzov rekel: „Gospod uzhi naf moliti, kakor je tudi Janes svoje uzhil.“ Luk. 11, 1. Jesuf pa mu je rekel: Tako le molite.

„Ozhe nafh, kteri si v' nebesih. Posvezheno bodi tvoje ime. Pridi k' nam tvoje kraljestvo. Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji. Daj nam danf nafh vsakdanji kruh. In odpusti nam nafhe dolge, kakor tudi mi odpushamo svojim dolshnikom. In ne upelji naf v' skufhnjavo. Temuzh refhi naf od hudiga. Amen.“ Mat. 6, 9 — 13.

Ali je Ozhenafh Bogu prijetna molitev?

Ozhenafh je Bogu nar prijetnishti, in je tudi nar boljshti molitev, ker jo je sam Jesuf

uzhil. Ta molitev tudi vse v' sebi ima, kar koli kristjan sheliti in sa svoje zhasno in vezhno shivljenje profiti samore, in tudi uzhi prav po volji boshji profiti,

Je sadofti snati Ozhenash?

Ni sadofti, kristjan more tudi vediti, kaj leta molitev v' sebi ima, in kar ga uzhi, tudi storiti.

Koliko proshnja ima Ozhenash?

Sedem proshnja in en ogovor,

Kakoshen je ogovor?

Ogovor je ta: Ozhenash, kteri si v' nebesih,

Sakaj pravimo Bogu Ozhe?

Sato, ker je naf po svoji podobi stvaril, po ozhetovo sa naf skerbi, in ker je svojiga Sina na svet poslal naf odreshit.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe nash?

Bogu pravimo Ozhe nash, ker je naf skosi svetiga Duha per f. kerstu sa svoje otroke, verbe in ravnoverbe Jesusa Kristusa, med sabo pa sa brate storil. Rim. 8, 13 — 17.

Kaj naf uzhé lete prijetne besede, Ozhe nash?

Naf uzhé 1) de naj s' otrozhjim saupan-jem k' Bogu molimo, ker vémo, de homo uflishani. On je naf she bres nafhe proshnje in bres vfiga saflushenja sa svoje otroke vsel,

koliko bolj bo naš uflifhal in nam dal, kar ga bomo profili, zhe bo le našhi duſhi potrebno.

2) De naj eden drusiga kakor ſvoje brate in ſestre ljubimo, eden ſa drusiga ſkerbimo in molimo, ker ſmo vſi otrozi ravno tiſtiga Ozheta.

Sakaj pravimo, kteri ſi v' nebeſih?

Pravimo ſato, ker Bog, de ſi je ravno povſod prizhijozh, je ſoſebno v' nebeſih, kjer ſe ſvojim iſvoljenim od obliſhja do obliſhja gledati in vſhivati daja. Tudi ſato, de ſe ſpomnimo, de naſha verbiſhina je v' nebeſih, in de ſato morejo tudi naſhe miſli in ſhelje tam biti.

Ktera je perva proſhnja v' Ozhenafhu?

Polvezheni bodi tvoje imé.

Sakaj proſimo nar pred, de bi bilo boſhje imé polvezheni?

Proſimo nar pred, de bilo boſhje imé polvezheni, ker moremo vſelej in pred vſimi drusimi rezhmi profiti, kar je Bogu k' zhaſti, in potém ſhe le takih rezhi, ktere ſo nam, ali pa naſhimu bliſhnimu potrebne.

Kaj proſimo s' pervo proſhnjo?

Proſimo: 1) de bi vſi ljudje na ſemlji boſhje laſtnoſti in popolnamaſti bolj in bolj ſpoſnali, Boga zhaſtili, in molili.

2) De bi ſe greſhniki ſpokorili, in k' Boga ſpreobernili.

3) De bi se boshjimu presvetimu iménu nikoli nezhašt ne godila, ne s' krivovero, ne s' nevero, ne s' preklinovanjem, in ne s' ne kerfhan-fkim shivlenjem.

Ktera je druga proshnja?

Pridi k' nam tvoje kraljestvo.

Kaj profimo s' drugo proshnjo?

1) De bi vsi ljudje Jesufov nauk bolj in bolj sposnali in po njem shiveli, de bi se kraljestvo njegove zerkve bolj in bolj rasfhirjalo in uterdilo, kraljestvo nevere, smote in greha pa saterlo.

2) De bi Bog vero, upanje in ljubesen v' nas obudil, in te zhednosti v' nas povikshal.

3) De bi nam poslednizh po tém shivlenji nebefa dodelil.

Ktera je tretja proshnja?

Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji.

Kaj profimo s' tretjo proshnjo?

1) De bi nam Bog gnado dodelil njegovo sveto voljo vselej tako svesto in voljno na semlji spolniti, kakor jo angeli in svetniki v' nebesih spolnujejo.

2) De bi Bog vse odvern timer, kar nas njegovo sveto voljo spolniti sadershuje.

Ktera je zheterta profhnja?

Daj nam danf nash vfakdanji kruh.

Kaj profimo s' zheterto profhnjo?

1) De bi nam Bog vse dal, kar nam je treba dushno in telefno shivlenje ohraniti.

2) De bi Bog dragino in lakoto, pa tudi greh, kteriga Bog vezhkrat s' takimi shibami tepe, dobrotljivo od nas odvernili.

Ktera je peta profhnja?

Odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpufhamo svojim dolshnikom.

Kaj profimo s' peto profhnjo?

Profimo, de bi nam Bog nashe grehe odpustil, kakor tudi mi is serza odpustimo vsm, ki so nas rasshalili.

Ktera je shefta profhnja?

In nas ne upelji v' skufhnjavo.

Kaj profimo s' shefto profhnjo?

1) De bi nas Bog v' take perloshnosti varoval, v' kterih bi hudo vidili, slifhali, in tudi mi lohka gresihili.

2) De bi nam Bog ob skufhnjavi svoje pomozhi ne umaknil, temuzh de bi nam gnado dal skufhnjave serzhno premagati.

Kdo nas fosebno skufsha?

Skufsha nas fosebno svet s' hudimi pogo-

vori in sgledi, lastno meso, to je nashe hudo nagnenje in poshelenje, in hudizh.

Ali tudi pravizhne Bog skušha?

Tudi, kader namrezh skušha njih pravizhnost: 1) s' bolesnijo, 2) s' uboshtvam in s' drugimi nadlogami. „Srezhen je zhlovek, kateri skušhnjavo preterpi, sakaj, kader bo skušhan, bo prejel krono shivlenja, ktero je Bog oblubil tištim, ki ga ljubijo.“ Jak. 1, 12.

Ktera je sedma proshnja?

Temuzh refhi naf od hudiga.

Kaj profimo s' sedmo proshnjo?

Profimo: 1) de bi naf Bog slasti od dušniga hudiga, kar je greh, odrefhel, in pred zhasnimi in vezhnimi grehovimi shtrafengami obvaroval.

2) De bi naf refhil tudi od telesniga hudiga, zhe nam ni k' svelizhanju.

3) De bi nam Bog mozh in gnado dodelil, vse nadloge, ki nam jih poshilja, voljno in stanovitno preterpeti.

Kaj pomeni beseda amen?

Beseda amen pomeni toliko, kolikor: Sgoditi se, ali sgodilo se bo, kar profimo.

Od angeloviga zheshenja.

Ktero molitev katolshki kristjani vezh del s' Ozhenasham sklenejo?

Angellovo zheshenje.

Kaj je angelovo zhefhenje?

Je molitev, s' ktero kristjani sveto devizo Marijo, mater boshjo med vsimi angeli in svetniki posebno zhaſte in proſijo.

Kakſhno je angelovo zhefhenje?

Angelovo zhefhenje je tako: Zhefhena ſi Marija, gnade polna, Goſpod je s' teboj. Shegnana ſi med ſhenami, in shegnan je ſad tvojiga teleſa Jeſuf. Sveta Marija, mati boſhja, proſi ſa naſ greſhnike, ſdaj, in naſho ſmertna uro. Amen.

Is koliko delov obſtoji angelovo zhefhenje?

Angelovo zhefhenje obſtoji is treh delov, is poſdravljenja arhangela Gabrijela, kader je Marii povedat priſhel, de bo mati Odreſhenika in boſhjiga Sina; is Elisabetniga poſdravljenja, kadar jo je Marija obiſkala, in is beſedi, ki jih je zerkev perſtavila.

Kako je angel Gabrijel Marijo poſdravil?

Angel Gabrijel je Marijo poſdravil s' tem beſedami: „Zhefhena ſi Marija! gnade polna, Goſpod je s' tabo, shegnana ſi med ſhenami.“

Kako je Elisabeta Marijo poſdravila?

Elisabeta je angeloſe beſede povſela: „Ti ſi shegnana med ſhenami,“ in je ſhe te beſede perdjala, „in shegnan je ſad tvojiga teleſa“

Ktere beſede je zerkev perdjala?

Zerkev je te beſede perdjala: „Jeſuf. Sve-

ta Marija, mati boshja, prosi sa nas greshnike sdaj in nasho smertno uro. Amen.“

Sakaj pravimo: Sveta Marija, mati boshja?

Pravimo sato: 1) ker je sveta deviza Marija Jesusa rodila, kateri je pravi Bog.

2) Ker nam to ime da saupanje, de bo Bog uflifhal nje proshnjo sa nas.

Sakaj pravimo: Prosi sa nas greshnike?

Prosi sa nas greshnike pravimo, de bi sposnanje nashiga uboshtva Marijo omezhilo sprofiti nam od Boga duha pokore, in odpushenje nashih grehov.

Sakaj pravimo: Prosi sa nas sdaj in nasho smertno uro?

Prosi sa nas sdaj in nasho smertno uro pravimo sato; ker potrebujemo boshje pomozhi vselej, in tudi ob smertni uri, v' kateri so skufhnjave hudizhove vezhkrat nar hujshi.

Kdaj slasti zhastu zerkev Marijo s' angelovim zheshenjem?

Zerkev Marijo, mater boshjo, zhastu s' angelovim zheshenjem slasti; kader svoni sjutraj, opoldne in svezher k' molitvi.

Kaj moremo sosebno misliti ob tem svonilu?

Ob tem svonilu moremo sosebno misliti hvaleshno in poboshno v' vzhlovezhenje Sina boshjiga,

T r e t j i d é l.

Od ljubesni.

Kaj je kerfhanfska ljubesen ?

Kerfhanfska ljubesen je zhesnatorna od Boga v' nashe serze vlita zhednost, skosi ktero Boga savoljo njega samiga, ker je nar vezhi dobrotá, blishniga pa savoljo Boga, kakor sami sebe, ljubimo.

Sakaj se pravi, de je ljubesen zhesnatorna od Boga v' nashe serze vlita zhednost ?

To se pravi sato, ker je od Boga f. Duha v' serze kristijanovo vlita, de njegovo voljo perpravno stori, de Boga v' vsm in zhes vse savoljo njega samiga, in blishniga savoljo Boga, kakor samiga sebe ljubi, in stori, de zhlovek per vsih svojih delih nizh drusiga ne sheli, kakor Bogu dopasti. „Ljubesen boshja je islita v' nashe serze skosi f. Duha, kateri nam je dan.“ Rim. 5, 5.

Kaj se pravi Boga savoljo njega samiga, ker je nar vezhi dobrotá, ljubiti ?

Se pravi Boga sato ljubiti, ker ima vse dobre lastnosti in vse popolnamasti v' sebi. On

je nar svetejšhi nar modrejshi, nar pravizhnishhi, nar bolj resnizhen, svest v' svojih obljubah, milostljiv i. t. d.

Zhe she veselje do dobrih ljudi imamo, in njih dobre lastnosti ljubimo, zhe tudi popolnoma niso, kolikanj bolj moremo Boga ljubiti, ker je le on sam popolnoma dober, in ker le od njega ljudje dobro sadobe, kar nad seboj imajo.

Sakaj naj she Boga ljubimo?

Tudi sato, ker je pruti nam neskonzhno dobrotljiv.

Nobeden nas tako ne ljubi kakor Bog, on nas bolj, kakor nashi starshi, ljubi, ker sam pravi: „Zhe bi tudi mati svojiga ediniga sina posabila, nas vender on ne bo posabil.“ Isa. 49, 15. Bog je, od kteriga vse dobro sadobimo, on nas je stvaril, on nas ohrani, svojiga edinorojeniga Sina je poslal, de nas je od vezhniga pogubljenja odreshil; on nas je k' pravi veri poklizal, on gresnikam, zhe se sgrevajo in spokore, dolg in shtrafengo greha odpusti, jih spet, kakor svoje ljube otroke, v' svojo gnado vsame; on she zlo hudodelnikam dobrote deli, in na vse vishe k' sebi klizhe, i. t. d. In Bog nam na stori le samo na tem svetu tolkanj dobriga, ampak tistim, kteri ga bodo do konza ljubili, je tudi po tem zhasnim shivlenji vezhno zhasht in veselje v' nebesih perpravil. „Ljubimo Boga, sej nas je on pred ljubil.“ 1. Jan. 4, 19.

Kako pa moremo Boga ljubiti?

Ker je Bog sam na sebi nar vezhi dobrota in lepota, in nash nar vezhi dobrotnik, ga moremo tudi is prave hvaleshnosti, zhes vse drugo, is ze le svoje dushe, is ze le svoje pameti in is ze le mozhi ljubiti. Mat. 22, 37 — 38.

Kaj se pravi Boga zhes vse ljubiti?

Se pravi Boga rajshi kakor vse druge stvari imeti, kakor Jesus sam uzhi rekozh. „Kdor ozheta in mater bolj ljubi ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi sina ali hzher bolj ko mene, ni mene vreden.“ Mat. 10, 37. In f. Janes naf opominja rekozh: „Nikar ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo svet ljubi, ni ljubesni proti Ozhetu v njem.“ 1. List. 2, 15.

Kdaj zhlovek Boga is ze le dushe, ze le pameti in is ze le mozhi ljubi?

Takrat, kader vse svoje misli in shelje, vse svoje besede in dela po boshji volji obraza, in si vse persadene, de bi se boshje ljubesni vredniga storil; in kadar raji vse preterpi, in se raji vsmi sameri, in tudi raji vso zhasht, frezho, premoshenje, sdravje in shivljenje sgubi, kakor de bi kako boshje sapoved prelomil, in Boga rasshalil.

Od take ljubesni do Boga je bil f. Pavl unet, ker pravi: „Kdo naf bo od ljubesni Kristusove lozhil? ali nadloga ali britkost? ali lakota, ali nagota? ali nevarnost? ali preganja-

nje? ali mezh? Sakaj terdno vem, de ne smert, ne shivljenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanja, ne prihodna fila, ne visokost, ne globozhina, ne druga stvar naš ne bo mogla lozhiti od ljubeshi boshje. „Rim. 8, 35 — 39. Marterniki so raji shivljenje sgubili, kakor de bili Kristusa satajili. Egiptovski Joshef je raji flushbo, zhašt in prostošt sgubil, in je raji v' jezho shel, kakor de bi se bil od pregrešhne shene sapeljati dal, in Boga rasshalil.

Kako pokashe kristjan, de Boga ljubi?

1) Zhe boshje sapovedi spolnuje. „Kdor moje sapovedi ima (*pravi Kristus*) in jih spolni, tisti je, kateri me ljubi.“ Jan. 14. 21. „Vi ste moji priyatli, ako bote storili, kar vam sapovem.“ Jan. 15, 14.

2) Zhe rad na Boga misli in moli, vezkrat njegove dela, njegovo vsigamogozhnost, modrost in dobroto premishluje, s' veseljem od Boga in od njegove previdnosti govori; zhe boshjo besedo s' svetimi sheljami poslussha, in jo v' serzi ohrani; kateri svojo voljo boshji volji tudi v' sopernih pergodbah podvershe, zhe se rad sa boshjo zhašt in sa s. zerkev potegne, zhe drugim lepe sglede daje, in si vse persade-ne, de bi Bogu dopadel.

Kako pokashe kristjan, de Boga ne ljubi?

Zhe boshjih sapovedi ne spolnuje.

Ali Boga ljubi, kdor blishniga ne ljubi?

Tak ga ne ljubi, ampak le tisti, kateri tudi blishniga, kakor sam sebe, savoljo Boga ljubi.

Kdo sebe prav ljubi?

Tisti, ki Boga is zeliga serza na vso mozh ljubi, se greha varuje, hudo posheljenje premaguje, in vezhne frezhe ishe.

Kdo je nash blishen?

Nash blishen je vsak zhlovek, bo naj prijatel ali neprijatel, snan ali nesnan, veren ali nevernik, dober ali hudoben, kakor naf Jesus v' perglihi od usmiljeniga Samarijana uzhi.

Ali smo dolshni blishniga ljubiti?

Dolshni smo ga ljubiti, sato ker je Bog sapovedal ga ljubiti, ker je po boshji podobi stvarjen in s' Jesusovo kervijo odreshen, kakor mi.

Kako je Jesus dolshnost blishniga ljubiti rasloshil?

S' temi besedami: „Storite ljudem vse, karkoli hozhete, de bi vam tudi oni storili, sakaj to so postava in preroki.“

Kdaj blishniga prav ljubimo?

Kader mu vse dobro shelimo kakor sebi, in mu vse storimo, kar shelimo, de bi tudi on nam storil; in mu na dushi in telesu savoljo Boga pomagamo, de bi vekomaj svelizhan bil.

Kdor blishniga prav uzhi, svari, sa-nj moli, mu dober sgled daje, in skerbi, de bi svelizhan bil, ga prav in savoljo Boga ljubi. Kdor pa blishniga ljubi savoljo dobizhka, veselja ali drusiga slabiga namena, ga ne ljubi prav.

Ali je sadoſti bliſhniga le v' ſerzu ljubiti?

To ſhe ni ſadoſti, tudi v' djanji mu moremo ljubesen ſkaſovati, in po mozhi in potrebi mu dobro ſtoriti.

Ali ſmo dolſhni greſhniſe ljubiti?

Dolſhni ſmo jih ljubiti, jim k' ſvelizhanju pomagati, greh pa moremo vſelej ſovraſhiti; pohujſhanja ſe bati, in ſe ſkerbno varovati, de ſe njih hudobe ne navſamemo, in njih grehov ne vdeleſhimo.

Koliko ſapoved od ljubezni nam je Jeſuf dal?

Jeſuf nam je dal dve veliki ſapovedi od ljubezni: Ljubi Boga, ſvojiga Goſpoda zheſ vſe, in bliſhniga, kakor ſam ſebe. Kdor te dve ſapovedi dopolni, dopolni vſe, kar nam je Bog ſkoſi Mojſeſa in ſkoſi preroke ſapovedal. Mat. 22, 37 — 40.

Ali je kerſhanſka ljubesen potrebna,

Tako je potrebna, de zhlovek, kteri je per pameti, bres ljubezni vezhniga ſvelizhanja doſezhi ne more. „Kdor ne ljubi oſtane v' ſmer-ti.“ 1. Jan. 3, 14 — 19.

Kako kriſtjan ljubesen do Boga in do bliſhniga ſkaſuje?

Zhe boſhje ſapoved ſpolnuje. „Kdor moje ſapovedi ima in jih derſhi, tiſti je, kteri me lju-bi. Jan. 14, 21.

Od deset boshjih sapoved.

Ktere so boshje sapovedi?

So le te: 1) Veruvaj v' eniga Boga.

2) Ne imenuj po nemarnim imena svojiga Boga.

3) Spomni se, de bosh prasniki posvezhevali.

4) Spofhtuj svojiga ozheta in svojo mater, de bosh dolgo shivel, in de ti dobro pojde na semlji.

5) Ne vbijaj.

6) Ne preshehtuj, ali ne delaj nezhistosti.

7) Ne kradi.

8) Ne prizhaj po krivim soper svojiga blishniga.

9) Ne shelji svojiga blishniga shene.

10) Ne shelji svojiga blishniga blaga.

Komu je Bog deset sapoved dal?

Mojsefu je Bog deset sapoved dal na gori Sinaji sa Israelsko ljudstvo, ko je po is-hodu is Egipta v' pufhavi bilo. 2. Mojs. 19.

Kako je dal Bog deset sapoved?

Bog je dal deset sapoved na dve kamnitne table sapifane s' gromam in treskam.

Bog, kader je zhas prishel, de bi bil svoje sapovedi dal, je skosi Mojsefa ljudstvu sapovedal, de naj se tri dni prej ozhisti, in svoje oblazhila opere, in naj pride k' gori Sinaj.

Kader je tretji dan prishel, se je gromenje sasilhalo, sazhelo se je bliskati, zhern oblak je goro pokril, glas trobente je zhe dalej bolj buzhal, in ljudstvo se je balo. Vsa gora Sinaj pa se je kadila, in dim se je s' nje valil ko ispezhi; in vsa gora je bila strahna, in glas trobente se je zhe dalej bolj raslegal, in Gospod je deset sapoved povedal.

Sakaj je Bog s' gromam in treskam deset sapoved dal?

Sato 1) de bi se ljudstvo bolj nagnilo po boshjih sapovedih delati, in vezhi zhaft in pokorshino do boshje volje imelo.

2) De bi prelomvavze s' straham pred njegovo mozhjo in sashuganimi shtrafengi navdal.

Smo tudi mi dolshni deset boshjih sapoved dopolniti?

Tudi mi smo dolshni deset boshjih sapoved dopolniti:

1) Ker so raslaga natorne sapovedi, ki jo je Bog v' nashe serza sapisal.

2) Ker jih je sam Jesus Kristus poterdil, in dershati sapovedal. „Vi ne smete meniti, de sim prishel rasvesati postavo ali preroke: jest nisim prishal rasvesati, ampak dopolnit. Mat. 5, 17.

Ali samore zhlovek sam od sebe boshje sapovedi dopolneti?

Sam od sebe jih nemore dopolniti, pa s' boshjo pomozhjo jih samore dopolniti, „Bog je,

kteri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filipp. 2, 13. „Njegove sapovedi niso teshke.“ 1. Jan. 5, 3.

Bog nizh nemogozhiga ne sapoveduje, ampak s' sapovedovanjam te opominja, de florish, kar moresh, in de profish, kar ne moresh, in de ti pomaga, de moresh. Trient. sbor. sej. 6, p. 11.

Ktere dolshnosti imajo deset boshjih sapoved v' febi?

Perve tri boshje sapovedi imajo v' febi dolshnosti do Boga, unih sedem pa imajo v' febi dolshnosti do nas in do blishniga.

Kje je ob kratkim vsih deset sapoved?

V' dveh sapovedih od ljubeshni je ob kratkim vsih deset sapoved.

Kaj gre per vsaki deseti sapoved vediti?

De vsaka sapoved kaj sapoveduje, in tudi kaj prepoveduje.

Od treh pervih sapoved, ki imajo v' febi dolshnosti do Boga.

I. S a p o v e d.

Kaj nam je v' prvi sapovedi sapovedaniga?

Nam je sapovedano le v' eniga samiga Boga veruvati, va-nj upati, lga zhes vse ljubiti, mu pokorni in hvaleshni biti, in ga moliti.

Smo Bogu pokorshino dolshni?

Bogu smo vselej in povsod popolnoma pokorshino dolshni, drugazhi nemoremo svelizhani biti. To nam Jesus sam sapove rekozh: „Ako hozhesh v' shivljenje iti, dershi sapovedi.“ Mat. 19, 16 — 19.

Smo vselej dolshni boshje sapovedi dopolnovati?

Mi smo vselej boshje sapovedi dopolnovati dolshni, sakaj ker je Bog svet, le samo to prepoveduje, kar je hudo in shkodljivo, in le samo to sapoveduje, kar je dobro. On je dobrotljiv, in ravno sato, ker hozhe, de bi vsi njegovi otrozi svelizhani bili, hozhe, de bi vselej dobro delali, in se hudiga varovali, in ravno to nam v' vsih svojih sapovedih sapove, in sato jih moremo tudi vse bres raslozhka spolnovati. „Kdor koli pa zelo postavo dershi, greshti pa v' enim samim, je vfiga kriv. Jak. 2, 10.

Smemo kako boshjo sapoved prelomiti sato, de bi svoje shivljenje ohranili?

Ne smemo, ker nam je Bog zhasno shivljenje le sato dal, de bi si s' njim vezhno perdobili, in sato nam ne more nikoli perpushe-
no biti, de bi sato, de bi zhasno shivljenje ohranili, pa vezhno sgubili, kar bi se pa gotovo sgodilo, ko bi boshje sapovedi prelomili. „Kdor svoje shivljenje najde, ga bo sgubil, in kdor svoje shivljenje savoljo mene sgubi, ga bo nashel.“ Mat. 10, 39.

Smemo savoljo zhasniga dobizhka boshje sapovedi prelomiti?

Ne smemo, sakaj Kristuf pravi: „Kaj pomaga zhloveku, ako ves svet dobi, svojo dusho pa pogubi.“ Mat. 16, 26.

Smemo is strahu pred ljudmi boshje sapovedi prelomiti?

Tudi ne. Jesuf nas uzhi, de se ne smemo tistih bati, kateri truplo umore, dushe pa umoriti ne morejo, temuzh de naj se tistiga bojmo, kateri dusho in truplo v' pekel pogubiti samore. Mat. 10, 28.

Sgled so nam tudi sedem Makabejskih bratov, apostelni, marterniki, ki so se raji umoriti dali, kakor de bili greshili.

Smo Bogu tudi hvaleshnost dolshni?

Tudi, sakaj od Boga smo vse prejeli, kar imamo, in nizh nimamo, kar bi od njega ne bili prejeli. „Kaj imash, kar bi ne bil prejel? ako si pa prejel, kaj se hvalish, kakor de bi ne bil prejel. 1. Kor. 4, 7.

Kako kristjan Bogu hvaleshnost skasuje?

Zhe boshje dobrote premishljuje, zhe rad od njih perpoveduje in jih v' to obrazha, sa kar mu jih je Bog dal, to je v' boshjo zhasht, v' svoje lastno in svojiga blishniga svelizhanje.

Smo dolshni Boga moliti?

Tudi moliti smo ga dolshni, ker nas je sato stvaril, de bi ga molili in mu flushili.

„Moli Boga, svojiga Gospoda in njemu samimu flushi, pravi Jesus.“ Mat. 4, 10.

Kdaj zhlovek Boga resnizhno moli?

Kader Boga sa svojiga narvikshiga Gospoda, in sazhetnika vsiga dobriga sposna, ko njegovo neskonzhno popolnamast vesel hvali, in tako shivi, kakor on sapove.

Kaj je v' prvi sapovedi prepovedaniga?

V' prvi sapovedi je prepovedana nevera, malikovanje, krivoverstvo, vedeshyanje, prasna vera, vera v' zopernije, nesaupljivo, ali pa tudi predersno saupanje v' boshjo milost.

Kdo je nevere kriv?

Nevere je kriv, kateri v' praviga Boga, ali v' to, kar je Bog rasodel, ne veruje.

Kdo je malikovanja kriv?

Kteri stvari kakor Boga moli, ali jim tako zhaft skashe, ktera le samimu Bogu gre. Tako so ajdje, sonze, svesde, luno, imenitne ljudi, shivali in tudi druge rezhi kakor Boga molili.

Samore kristjan, ki le v' eniga Boga veruje, greha malikovanja kriv biti?

Tudi, zhe namrezh kake stvari toliko ali pa she bolj kakor Boga ljubi, ali zhe je perpravljien is ljubeshni do njih Boga rashaliti. Satorej s. apostel Pavl lokomnost malikovanje imenuje.

Kdo je krivoverstva kriv?

Krivoverstva je kriv, kateri kake od Boga rasodete rešnice, ktere mati katoliška cerkev sa take sposna in veruje, terdovratno sametje.

Kaj je kristjanu storiti, de krivoverstva ne bo kriv?

Se more: 1) prevsetnosti varovati, sato ker is napuha krivoverstvo isvira,

2) More Boga ponishno sa stanovitnost v' katoliški veri profiti,

3) Se more takih ljudi skerbno ogibati, kateri radi soper vero in kershanske zhednosti govore, ali se is kakih boshjih rezhi radi norzhujejo.

Ta nauk nam s. Pavl da, ker pravi: „Eni so, kateri val motijo in hozhijo preverniti evangeli Kristusov. Ali desiravno bi mi, ali kaki angel is nebes vam kaj osnaneli, sunaj tega, kar smo vam osnaneli, naj bo perklet.“ Galaz. I. 7, 8. In Titu perporozha: „Krivoverniga zhloveka se na eno ali drugo svarjenje ogibaj, ker vesli, de taki je ves spazhen, in gresli, kakor kdo, k' je skosi lastno sodbo obsojen.“ Tit. 3, 10 — 11.

4) More skerbeti, de bo v' katoliški veri dobro poduzhen.

5) Ne sme slabih bukuv brati, ker govorjenje v' takih bukvih kakor rak okoli sebe je. 2. Tim. 2, 17.

Kdo je vedeshvanja kriv?

Tisti, ki terdi ali veruje, de se is kakih ismishljenih snamenj prihodne rezhi vediti daddo. „Se nima snajditi med tabo, kateri bi uganovauze oprasheval, ali na sanje in na pti-zhje petje dershal, — tudi ne de bi vedeshe sa svet prafhal, ali prerokovavze, ali de bi od mertvih resnize iskal. Sakaj vse to je gnjusoba Gospodu, in savoljo takih hudobij jih bo on per tvojim prihodi pokonzhal.“ 5. Mos. 18, 10 — 12.

Samore zhlovek skrivne ali prihodne sgodbe napovedati?

Zhloveku je to nemogozhe, zhe mu ni od Boga rasodeto. — Preroki so fizer vedili prihodne sgodbe, pa le samo is boshjiga rasodenja.

Kdo je prasne vere ali vrash kriv?

Tisti, ki rezhém posebno mozh perpifuje, ki je ni ne po natori. ne po rasodenju Boga-vanje djat.

Kdo bi bil vere v' zopernije kriv?

Kteri bi se tako premotil, de bi veruval, de se s' pomozhjo vragov posebne rezhi storiti dado, in kateri vse take rezhi, katerih ne umejo, zopernikam in zopernizam perpifhejo. „Ne obernite se h' zopernikam, in od vganvavzov nizh ne prafhajte, de ne bote fkosi nje ognjuseni.“ 3. Mos. 19, 31.

Kako zhlovek zhes upanje greshti?

Zhe premalo ali pa predersno na boshjo milost saupa.

Kdaj zhlovek premalo v' Boga saupa, ali kdaj se s' nesaupnostjo pregreshi?

1) Zhe misli, de mu Bog njegovih grehov odpustiti ne more, ali zhe misli, de je to nemogozhe, de bi svoje pregreshne navade sapustil, in se spreobernil.

2) Zhe v' boshjo previdnost ne saupa, in prevezh sa zhafne in telesne potrebe fkerbi. „Blagor zhloveku, kateri v' Boga saupa.“ Pfl. 33, 9.

„Jest sim bil mlad, in sim star postal, in she nisim vidil, de bi bil pravizhen sapushen, ali de bi bil njegov sarod kruha profil.“ Pfl. 36, 25.

„Ne fkerbite sa svoje shivljenje, kaj bote jedli, tudi ne sa svoje telo, kaj bote oblekli. Ali ni shivljenje vezh kakor jed, in telo vezh kakor oblazhilo? Poglejte ptize neba, sakaj one ne sejejo, in ne spravljajo v' shitnize, in vash Ozhe nebeshki jih shivi, ali niste vi veliko vezh kakor one? — Vash nebeshki Ozhe ve, de vfi-ga tega potrebujete.“ Mat. 6, 25 — 34.

3) Zhe v' kakiga zhloveka, ali v' kako drugo stvar, ali sam v' se bolj kakor v' Boga saupa. „Boljsi je na Gospoda saupati, kakor se na zhloveka sanesti. Boljsi je na Gospoda saupati, kakor se na poglavarje sanesti.“ Psalm. 117, 8, 9.

Ne sanafhajte se na poglavarje, na zhloveshke otroke, per kterih ni pomozhi. Njih duh pojde is njih, in se bodo povernili v' svojo semljo, takrat bo vsiga njih smishljevanja konez. Blagor temu, kteriga upanje je v' Gospodu, njegovim Bogu. Psalm. 145, 2 — 10.

Kdaj pa zhlovek v' Boga predersno upa?

1) Kader se sam na svojo mozh sanafho, de bo bres boshje gnade dobro delal in se svelizhal. „Zhujte in molite, de v' skufhnjave ne padete, naf Kristuf uzhi.“ Mat. 26, 41.

2) Zhe take rezhi od Boga perzhakuje, ali Boga sa-nje profi, kterih mu ni nikolj Bog obljubil. — To bi bilo, ako bi ne hotel delati, in bi si le vender od Boga obilnost shelil. Zhe bi se nevarnosti ne ogibal, in bi le vender hotel, de bi ga Bog obvaroval i. t. d.

Ali ni soper pervo sapoved, de angele in svetnike zhaftimo, in jih na pomozh klizhemo?

To ni soper pervo sapoved, temuzh dobro in koristno je, de angele in svetnike zhaftimo, in na pomozh klizhemo, de bi Boga sa gnade profili, kterih nam je treba,

Kar to refnizo sadene, je mati katolska zerkev v' Tridentinskim sboru tako rasfodila: Leta sveti sbor vsm shkofam in drusim pastirjem sapove kershanfko ljudstvo uzhati, de je dobro in koristno svetnike zhaftiti, se jim perporazhovati, ker oni per Bogu skosi Jesufa Kristufa, Gospoda nashiga, sa naf profijo. Kteri

pa predersno terdi, de zhaſt ſvetnikam dana je malikovanje, ali de njim ſtorjeno perporozhovanje Kriſtufu, Odreſhniku nezhaſt dela, ali de je neſpametno miſliti, de ſvetniki ſa naſ profijo, naj bo is ſhtvila vernih isbrifaſan (prek-let) Sej. 25.

Kdaj kriſtjani ſvetnike prav zhaſté?

Takrat 1) ko jih kakor ſveſte prijatle boſhje in ſvoje prihodne tovarſhe v' nebeſhkim kraljeſtvu lubijo.

2) Ko Boga ſa gnade ſahvalijo, ktere je ſvetnikam dodelil.

3) Ko njih ſhivljenje, to je, njih zhednoſti poſnemajo.

So ſvetniki vredni, de jih zhaſtimo?

Svetniki ſo vredni naſhiga zhaſtenja, in fi-zer ſato, ker jih Bog ſam ljubi in zhaſti, ker je po njih veliko zhudeshev ſtoril, ker jih je v' ſvoje kraljeſtvu vſel, ſato ko ſo mu ſveſto fluſhili, in ker je njih veliko tudi ſvojo kri ſa vero prelilo.

Ali profijo ſvetniki ſa naſ?

Oni profijo v' nebeſih ſa naſ, ſato ker naſ ljubijo, in ker naſ ljubijo tudi gotovo ſhele, de bi tudi mi ſvelizhani bili.

Zhe ſo ſvetniki ravno od naſ po teleſi odlozheni, ſo le vender ſhe ſmiraj ſ' nami ſ' lubesnijo ſklenjeni, in leta njih ljubesen do naſ je ſdaj ſhe veliko bolj zhiſta in popolnama ka-

kor popred, dokler so sſhe na ſveti ſhiveli, torej nam ſhe tolikanj vezh dobra od Boga proſijo.

Ali je ſoper boſhjo zhaſt, zhe kriſtjani ſvetnike proſijo, de bi ſa-nje Boga proſili?

To ni ſoper boſhjo zhaſt, ker kriſtjani verujejo, de ſvetniki s' ſvojo laſtno mozhjo nizh ſtoriti ne morejo, ampak de le Boga, od kteriga vſak dober dar pride, proſijo; in ker vedo, de molitev pravizhniga per Bogu veliko ſamore. Jak. 5, 16. — Torej per litanijah, kader v' Boga klizhejo, rezhejo: Ozhe is nebeſ, vſigamogozhni Bog, uſmili ſe zheſ naſ, in kadar v' ſvetnike klizhejo, le rezhejo: Sa naſ Boga profite.

Kteriga med ſvetniki ſo kriſtjani ſhe poſebno zhaſtiti in profiti dolſhni?

Prezhisto devizo Marijo, mater boſhjo, ker ona je polna gnade per Bogu.

Sa ktere gnade je poſebno treba, de ſe ſvetnikam perporozhujemo, de bi jih nam od Goſpod Boga ſproſili?

Poſebno ſa tiſte gnade, ki ſo nam v' ſvelizhanje potrebne: de bi Boga prav ſpoſnali, ga zheſ vſe ljubili in brumno ſhiveli, in de bi ſe vſi greſhniki ſpreobernili, in pravo pokoro ſtorili.

Sakaj katolſhki kriſtjani angele na pomozh klizhejo?

Sato angele na pomozh klizhejo, ker ſo jim ſa varhe dani, ker jih ljubijo, ſa njih ſveli-

zhanje fkerbe, sa nje profijo, in ker Boga vedno gledajo, in mu molitev ljudi ofrujejo. „Kadar si s' solumi molil, fim jest tvojo molitev pred Gospoda nosil, je djal angel Rafael Tobiju.“ Tob. 12, 12.

„Glejte, de ne sanizhujete eniga letih majhnih, sakaj vam povem, de njih angeli v' nebesih vselej gledajo oblihje mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 18, 10.

Ali ni to soper pervo sapoved, de imamo v' katolshki zerkvi podobe?

Tudi to ni soper pervo sapoved, sakaj v' f. pismu je le podobe delati prepovedano, de bi jih molili. „Ne isresujte si podob, de bi jih molili.“ 3. Mos. 26, 1.

Sakaj katolshki kristjani podobe zhasťe?

Sato ker podobe kaj zhasťitljiviga, kako boshjo pershono, mater boshjo, ali kakiga drusiga fretnika pomenijo. Zhasť se ne daja podob, temuzh tistim, kogar podoba pomeni.

Zhimu pa katolshki kristjani svetinje zhasťe?

Zhasťe jih 1) ker so ostanki tistih trupel, na kterih so svetniki savoljo Boga martre terpeli, ali ker so s' njimi pokoro delali, in s' drusimi dobrimi delami posebno lepo Bogu flusili.

2) Ker je Bog skosi svetinje vezhkrat zhudeshe delal, in veliko dobrot ljudem skasal.

Elisej vdari na vodo s' Elijavim plajsham,

in voda se rasdeli na dve strani, in Elisej je shel skosi. 4. Kral. 2, 3. Ko so mertviga v' grob Elisejevi vergli, je oshivel, kakor hitro se je kosti Elisejevih dotaknil. 4. Kral. 13, 21. Senza s. Petra je bolnike osdravila. Apost. djan. 5, 15. Potne rute in opasila s. Pavla so na bolehnje devali, in so osdravljeni bili. Apost. djan. 19, 12.

3) Ker bo Bog po od smerti vstajenji lih te ostanke, to je trupla svetnikov, vekomaj v' nebesih svelizhal.

II. S a p o v e d.

Kaj je v' drugi sapovedi prepovedanana?

Boshjimu imenu nezhaft delati.

Kako se boshjimu imenu nezhaft dela?

1) S' vsakim greham. Vsaki greh je sanizhevanje in sametovanje oblasti, ker bi ljudje s' svestim spolnenjam boshje sapovedi Boga hvaliti, in mu pokorni biti mogli. S. Apostel Pavl to Rimljanam ozhita rekozh: „Ti se s' postavo hvalish, in s' perlomljenjam postave Bogu nezhaft delash.“ Rim. 2, 23.

2) S' preklinjevanjam, kadar se od Boga, od s. vere in od svetnikov s' sanizhevanjam govor. „Kteri bo ime Gospoda preklinjal, naj smerti umerje.“ 3. Mos. 24, 16.

3) Kadar kdo bres potrebe, ali zlo po krivim perfeshe. „Ti ne smesh v' mojim imeni krivo perfegati, tudi ne imena tvojiga Boga k' nezhafti storiti: Jest sim Gospod. 3. Mos. 19, 12.

4) Zhe Bogu storjene obljube prelomi.

5) Kadar kdo boshje ime bres potrebe ali bres zhaſti isrezhe, „Ne ſmeſh imena Goſpoda ſvojiga Boga po nemarnim imenovati, ſakaj Goſpod ne bo tega ſa nedolſhniga imel, kteri bo ime Goſpoda ſvojiga Boga nemarno imenoval. 2, Moſſ. 20, 7.

6) Zhe kdo boshjo beſedo ſanizhuje, popazhi in krivo obrazha.

Od perſége.

Kako zhlovek perſeſhe?

Zhlovek perſeſhe, ko Boga na prizho vsame, de reſnizo govori, ali de bo ſpolnil, kar govori.

Ali ſme zhlovek Boga na prizho poklizati ali perſegati?

Zhlovek ſme perſegati, kadar je treba.

Ker Bog ni vikſhiga ſoper ſebe imel, je ſam v' ſvojim imenu perſegel; in tudi veliko pravizhnih moſh je perſegalo.

Perſegel ſim ſam per ſebi, pravi Goſpod Abrahamu, ker ſi leto rézh ſtoril, in niſi ſa voljo mene ſvojimu ſinu perſaneſil.“ 1. Moſ. 22, 16. Abimeleh je ſa gotovo vediti hotel, de mu Abraham ne bo ſhkodoval, ſato rezhe Abrahamu: Perſeſi tedaj per Bogu, in Abraham je djal: Jeſt ſim perſegel. 1. Moſ. 21, 22 — 24.

S. Pavl je vezhkrat perſegel. „Kar vam pa piſhem, glejte, Bog je prizha, de ne laſhem.“

Galazh. 1, 20. „Jest pa Boga na svojo dusho sa prizho poklizhem.“ 2. Kor. 1, 23. Jesuf sam je pred velikim duhovnam persegel, ker ga je uprasnal, ali je Sin boshji rekozh: „Jest te sarotim per shivim Bogu, de nam povesli, ako si ti Kristuf, Sin boshji. Jesuf mu rezhe: Ti si rekel.“ Mat. 26, 63 — 64.

Ali ni Jesuf prepovedal persegati?

Jesuf ni prepovedal prav persegati, prepovedal je pa nepotrebne in krive persege.

Jesuf je fizer rekel: Ste flisnali, de je starim rezhen: Ti ne smesh krivo persegati, ampak imash Cospodu svoje persege dershati. Jest pa vam povém, zlo ne persegati, ne per nebi, sakaj ono je sedesh boshji; ne per semlji, sakaj ona je podnoshje njegovih nog; ne per Jerusalemu, sakaj on je mestu velikiga kralja; tudi per svoji glavi ne smesh persegati, sakaj ti ne moresh eniga lasu beliga ali zherniga storiti. Vashe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, kar je pa vezh, kakor leto, je od hudiga.“ Mat. 5, 33 — 37. To govorjenje Jesufovo je soper krive sapopadke, ktere so Judje od persege imeli, ker so fariseji uzgili, de nekte persege zhloveka ne veshejo; in soper njih nepotrebne persege, ki so jih navadno storili, kar se is Jesufoviga govorjenja per s. Mat. 23, 16 — 22, preprizhamo, ker pravi: „Gorje vam, vi slepi peljavzi, kateri pravite: Kterikoli bo persegel per tempelni, ni nizh, kdor bo pa persegel per slatu tempelna, ta je dolshan. Neumni in slepi! Sakaj, kaj je vezh slato ali tempel,

kteri slato posvezhuje? In kdor bo persegel per altarji, ni nizh; kdorkoli bo pa persegel per ofri, kteri je na njem, ta je dolshan. Slepzi! Sakaj, kaj je vezh ofer ali altar, kteri ofer posvezhuje? Kdor tedaj per altarji preseshe, tisti preseshe per njem in per vsim, kar je na njem, in kdor per tempelni preseshe, preseshe per njem, in per tem, ki v' njem prebiva, in kdor preseshe per nebi, preseshe per sedeshi boshjim in per tistim, kteri na njem sedi.“

Satorej varite se kristjani vsake smote, de ne bote mislili, de nektera persega toliko ne velja, kakor nektera, vsaka popolnoma zhloveka veshe, imenujte jo she veliko ali malo persego, dershati jo morete pod velikim smertnim greham.

Varite se slabe in pregreshne navade, ktero nekteri imajo, de vezhkrat reko: To je tako ref, kakor je Bog v' nebesih, per moji veri, per moji dushi i, t. d.

„Pred vsim pa bratje moji, nikar ne persegajte, ne per nebi, ne per semlji, in tudi ne s' kako drugo persego. Vashe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, de ne boste obsojeni.“ Jak. 5, 12.

Sakaj so persege perpushene?

So perpushene, de se resniza skashe, in de se pravde konzahajo. To s. Pavl prizha rekozh: „Ljudje persegajo per komu, kteri je vikshi kakor oni, in vsake njih pravde konez je persega k' poterjenji.“ Heb. 6, 16. „Vsi kteri v'

Boga persegajo, se bodo hvalili, ker so tem ušta samafhene, kateri lash govoré.“ Pfl. 62, 12.

Ali je persega Bogu prijetno in dobro delo?

Kadar je potrebna, resnizhna in pravizhna, ker v' persegi kristjan Boga resnizhniga in pravizhniga sposna, in ga s' tem hvali. — Torej naj vsaki gleda, kako bo s' persego pred Bogam obstal.

Kdaj je persega potrebna?

Kadar se drugazhi sebi, ali drusim velika fhkoda odverniti ne da, ali pa zhe gosposka persego sapove.

Kdaj se zhlovek s' persego soper Boga pregreshi?

Kadar sa prasne rezhi perfeshe, ali kadar ne spolne, kar je s' persego obljubil, ali kadar po krivim perfeshe.

S' zhem Bog takim shuga, kateri po krivim perfeshejo?

Bog pravi, de tak bo preklet, kateri po krivim perfeshe. „Prekletstvo bo prishlo v' hifho tiftiga, kateri lashnjivo v' mojim imenu persega, in bo ostalo v' fredi njegove hifhe, in bo konzhalo njo, in nje les, in nje kamnje. Zah. 5, 3 — 4.

Tak ima tefhko vest vse dni svojiga shivljenja, nima notrajniga miru, nobeniga troshta ne v' shivljenji, ne ob zhafi smerti, ker je s'

krivo persego gnado boshjo in vezhno shivljenje
sapravil.

*Kaj je takimu storiti, kateri je lashnjivo
persegel?*

Tak je dolshen ojstro pokoro delati, sato
ker je to strafhna pregreha; in zhe je s' tem
blishniga poshkodoval, mu more tudi shkodo
poverniti.

*Kaj je takimu storiti, kateri je kako pregresfh-
no rezh s' persego obljudil?*

Tak ne sme svoje storjene obljuje spolniti,
temuzh naj nad svojo pregresfhno obljudo po-
koro dela.

Sgled take pregresfhne persege najdemo v'
f. pismu. Vezh ko shtirdefet Judov se je saro-
tilo in so rekli, de nozhjo ne jesti, ne piti,
dokler f. Pavla ne umoré." Djanje apofst. 23, 12.

Kaj mu je storiti, kdor more persezhi?

On more: 1) dobro v' ferzi premisliti,
de Boga vsigavedozhiga in zhes vse pravizhni-
ga, ki ga sa prizho vsame, na mashevanje kli-
zhe, zhe bo krivo persegel, ali zhe tega ne bo
ravno tako spolnil, kakor s' persego obljudi.

2) Zhe bo ko prizha persegati mogel,
naj se na tanko smisli, kaj je vidil, ali slisfal,
in kar resnizhniga od tiste rezhi ve, sa kar bo
persegal; naj nizh vezh, in nizh manj ne po-
ve, kakor kar prav ref ve, in naj se ne da od
nobeniga smotiti, de bi od resnize prav ne

prizhal. „In bosh persegel, kakor resnizhno Gospod shivi v' resnizi, v' pravizhnosti, in v' pravizi.“ Jerem. 4, 2.

3) Zhe mu je persegati, de bo spolnil, kar bo s' persego oblubil, Naj pred, ko perse-she, premisli, ali bo tudi to hotel in samogel spolniti, kar oblubi; ker more po storjeni per-segi svesto dopolniti, she tako teshko naj ga stane.

O d o b l j u b.

Kaj je obljuba?

Obljuba je radovoljno storjen sklep Bogu k' zhahti kaj takiga storiti, kar nam po boshjih in zerkovnih sapovedih ni ravno sapovedano, pa nam vender pomaga, de smo boljshi in brumnishi.

So obljube zhloveku k' pridu?

So, sato ker se skosi nje she kaj bolj do-briga spolne, kar bi se fizer ne bilo sgodilo.

Kakshne lastnosti more vsaka obljuba imeti, de je Bogu prijetna in dobra?

More biti: 1) radovoljna ne perfiljena.

2) S' premiselkam storjena, ker je veliko boljshi, de zhlovek nizh ne oblubi, kakor zhe storjene obljube ne spolne. Sir. 5, 4.

3) More biti pametna, to je, de zhlovek kako dobro rézh oblubi.

Kaj more zhlovek storiti, preden se s' kako oblubo saveshe?

More: 1) dobro prevdariti sebe, svoj stan, svoje slabosti, svoje potrebe in druge okolščine, zhe bo to, kar Bogu k' zhaſti obljubiti miſli, ſpolniti ſamogel.

2) More Boga ſa raſſvetlenje proſiti; in tudi dobro je ſpovednika ſa ſvet vpraſhati.

Ali je to ſhe obluba, zhe kdo miſli, ali ſheli Bogu k' zhaſti kaj ſoſebniga dobriga ſtoriti?

To ſhe ni nobena obluba, ampak le dober ſklep.

Je dolſhnoſt ſtorjene oblube ſpolniti?

Dolſhnoſt je. Pred oblubo je zhlovek proſt, po oblubi je ſaveſan. „Zhe nozhesh obljubiti, boſh bres greha, kar ſi pa oblubil, moreſh ſtoriti.“ 5. Mos. 23, 22 — 23.

Ali je greh odlaſhati oblube ſpolniti?

Gréh je, ſakaj Bog ſam pravi: „Nikar oblube ſpolniti ne odlaſhaj, ſakaj ako boſh odlaſhal, ti bo greh.“ 5. Mos. 23, 21.

Kdo ima oblaſt raſſoditi, zhe ſtorjena obluba zhloveka ſaveshe ali ne?

Oblaſt to raſſoditi ima zerkev. Sato naj tiſti, kateri ne vé, zhe je njegova ſtorjena obluba dobra ali ne; ali zhe mu je preteſhka, ali zhe ſe mu nemogozha ſdi, ſvojiga duhovniga paſtirja vpraſha. Zhlovek v' leſi rezhi nikoli ſam ſebi ſodbe delati ne ſme.

Kako se boshje ime posvezhuje?

Se posvezhuje: 1) Zhe Boga pred vsm svetam s' besedo in djanjem na ravnost sposnamo. „Kdor me bo pred ljudmi sposnal, tistiga bom tudi jest pred svojim ozhetam v' nebesih sposnal.“ Mat. 10, 32.

2) Zhe od f. vere, od Boga, svetnikov in boshjih rezhi vselej s' veliko zhaſtjo govorimo.

3) Zhe Boga v' vsih dušnih in telesnih potrebah sa pomozh profimo. „V' me klizhi ob nadlogi, in otel te bom, in hvalil me bosh.“ Psalm. 49, 15.

4) Zhe s' pravizhno persego Boga na pri-zho vsamemo, de se nam veruje. „Gospoda, svojiga Boga se boj, in per njegovim imenu perse-gaj.“ 5. Mos. 6, 13.

5) Zhe objube, ki so Bogu storjene, svesto opravimo. „V' kar si se saobljubil, spolni, in ſtori, kakor si Gospodu svojimu Bogu obljudil, in samovoljno is svojih ust isrekel.“ 5. Mos. 28, 23.

6) Zhe boshjo besedo pridno in svesto posluſhamo. „Sreznhi so, kteri boshjo besedo posluſhajo, in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

7) Zhe boshje ime s' spodobno zhaſtjo isrekujemo, in na pomozh klizhemo; in kar pozhnemo, Bogu k' hvali, in k' zhaſti boshjiga imena obernemo in Bogu oframo. „Ali jeste, ali pijete, ali kaj drusiga delate, vse k' zhaſti boshji delajte.“ 1. Kor. 10, 31.

III. S a p o v e d.

Kaj je v' tretji sapovedi sapovedaniga?

V' tretji sapovedi je sapovedano v' nedéljo, kateri dan je she od apostolskih zhašov v' spomin Kristusoviga od smerti vstajenja sa naš postavljén, od dela prejenjati, in le dela bogabojeznosti dopernafhati.

So prasniki kristjanam potrebni?

Potrebni so. Zhlovek je dolshan svojiga stvarnika snotraj v' serzu, in sunaj s' djanjem in tudi ozhitno per boshji flushbi zhaftiti, moli-li in hvaliti, in ravnoasato, de bi se to loshej sgodilo, je Bog sedmi dan posvezhevati sapovedal.

Sakaj je Bog sedmi dan posvetil?

Sato, ker je v' shestih dnevih nebo in semljo in vse, kar je, stvaril, in ker je sedmi dan stvariti jenjal. Mojsef nam to tako pové: „In Bog je dokonzhal sedmi dan svoje delo, kteriga je storil, in sedmi dan je pozhival od vsiga svojiga dela, kteriga je storil. In on je poshegnal sedmi dan, in ga je posvetil, ker je tisti dan pozhival od vsiga svojiga dela, kteriga je stvaril in storil. 1. Mos. 2, 2 — 3.

Kaj je Bog v' tretji sapovedi she v' starim testamentu sapovedal?

Bog je v' tej sapovedi Israelzam sapovedal, de naj shest dni delajo, in vse svoje opr-

vila opravijo, in de naj sedmi dan pozhivajo in boshjo flushbo opravljajo. „Spomni se, de bosh dan sabote (nedélje) posvezheval. Shešt dni delaj, in vse svoje déla opravi. Ali sedmi dan je sabota Gospoda, tvojiga Boga; tisti dan ne smesh nobeniga déla delati, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hzhi, ne tvoj hlapez, ne tvoja dekla, ne tvoja shivina, ne ptuji, kateri se snotraj tvojih vrat snajde. Sakaj v' sheštih dnevih je Gospod nebefa in semljo, in vse, kar je v' njih storil, in sedmi dan je pozhival, sato je Gospod dan sabote poshegnal, in ga je posvetil.“ 2. Mos. 20, 8 — 11.

Sakaj kristjani nedeljo namest sabote prasnujejo?

Sato, ker je Jesus v' nedeljo od smerti vstal, in v' nedéljo apostelnam s. Duha poslal. V' spomin teh velikih skrivnost so apostelni namest sabote nedeljo prasnovati sapovedali, de bi se kristjani hvaleshno na te dobrote vezhkrat spomnili.

Je she sadošti, zhe kristjani ob nedeljih od déla jenjajo?

To she ni sadošti, temuzh morejo tudi dobre déla delati. Pozhitik od zhasnih opravil je ob nedeljih le sato sapovedan, de bi serze s' délam smoteno ne bilo, in de bi loshej leté svéte dneve v' boshji flushbi, in v' dobrih délih dopernesli.

Kakshne dobre déla so kristjani dolshni ob nedeljih posebno dopernafhati?

Kristjani so dolshni, zhe svelizhani biti ho-zhejo, fizer smiraj hudiga se verovati in dobro storiti, ob nedeljih morejo pa tudi she k' bo-shji flushbi v' zirkev priti, s' andohtjo per s. masli biti; naj bodo tudi per pridigi in popoldanshnim kershanskim nauki, per litanijah, in naj vezh kakor druge dneve moljo, sato ker more zel dan Bogu posvezhen biti.

Kaj sosesbno dobriga naj starshi in gospo-darji ob nedeljih she store?

Starshi in gospodarji naj svoje otroke in podloshne slishano pridigo in slishan karshan-fki nauk isprashajo, in naj jih tudi sami opo-minje, kako naj si po letéh slishanih naukih shivéti persadevajo.

Kaj je v' tretji sapovedi prepovedaniga?

So prepovedane 1) vse hlapzhevskie déla bres file in bres praviga perpushenja.

2) Vse druge opravila, ktere temu dnevu nezhaft delajo, ali njegovo posvezhevanje mudé in molijo.

Ktere dela so kristjanam ob prasnikih perpushene?

Take, ktere se bres fhkode odlafhati ne dado, to de le s' perpushenjem duhovske gosposke; in ktere is ljubeshni do Boga, in is ljubeshni do blishniga isvirajo. „Sabota, pravi Je-

suf, je savoljo zhloveka, ne zhlovek savoljo sabote (*nedelje*).“ Mark. 2, 27.

Je perpussheno ob nedeljih in sapovedanih prasniki na pot iti?

To sploh ni perpussheno, ampak le takrat, kadar se to drugazh ali bres shkode odloshiti ne da. Pregreshno je kako opravilo, kako kupzhijo ali kaj drusiga takiga na prihodni blishni prasniki odlashti samo sato, de bi se med tednam nizh ne samudilo.

Ali je kupzhija ob sapovedanih prasniki perpusshena?

Ni perpusshena, ker leti sveti dnevi niso sa kupzhijo, temuzh sa boshjo flushbo. Bog je zhloveku shest dni sa zhasne opravila odlozhil, sedmiga je pa v' svojo flushbo perhranil, torej sapove zhasne fkerbi ob téh dnevih odloshiti.

Je kristjanam ob nedeljih in prasniki kako veselje perpussheno?

Nedolshno veselje, ktero jih v' boshji flushbi ne moti, in od nje ne odvrazha, jim je perpussheno. — S' prasnimi pogovori, s' igro, s' plesam in s' drugimi takimi nerodnimi rezhmi dan sgubljevati, kteri je ljudem v' posvezhevanje sapovedan, je pregreshno.

Kaj shuga Bog tistim, kteri prasniki ne posvezhujejo?

Bog pravi: Kteri bo ta dan delal, tega dusha bo is frede njegoviga ljudstva poginila, tak bo umerl. 2. Mos. 31, 14 — 15,

IV. S a p o v e d.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano staršhe sposhtovati.

„Kdor se Gospoda boji, sposhtuje staršhe, in svojim vikšhim kakor gospodam flushi. Sposhtuj svojiga ozheta s' djanjem, s' besedo in s' vso poterpeshljivostjo, de njegov shegen zhes te pride, in do sadnjiga per tebi ostane, Ozhetov shegen otrokam hišhe uterdi, materna kletuv pa jih do tla podéra. Sir. 3, 8 — 11. „Sposhtuj svojiga ozheta in svojo mater, ta je prva sapoved, ktera ima oblubo, de ti dobro pojde, in de dolgo shivish.“ Efes. 6, 2 — 3.

Kako škashejo otrozi sposhtovanje svojim staršhem?

Zhe od svojih staršhev dobro mislijo, zhe s' zhaštjo s' njimi, in tudi s' drusimi od njih govore, zhe se sa njih zhašt in dobro ime potegnejo, njih slabosti pokrivajo, jih sagovorjejo, in tudi sami s' voljo prenasahajo, ko bi ravno she tako soperni bili.

Ali morejo otrozi staršhe vselej sposhtovati?

Vselej, ker staršhi smiraj njih staršhi ostanejo, tedaj tudi dolshnost jih sposhtovati smiraj ostane.

Tobija je svojiga fina tako uzhil: „Moj fin! poslušhaj besede mojih ušt, in ohrani jih

terdno v' svojim serzu. Kadar bo Bog mojo dušho vsel, pokoplji moje telo, in spofhtuj svojo mater vse dni nje shivljenja.“ Tob. 4, 2 — 5. To je mladi Tobija svesto spolnil, in dobri otrozi storé tudi she dandanafhni.

Kaj so otrozi savoljo spofhtovanja she svojim staršhem dolshni?

1) Dolshni so jih tudi ljubiti.

Starshi so sa Bogam njih nar vezhi dobrot-niki; oni otroke, slasti dokler so majhni, s' vsm preskerbé, in posebno matere tudi veliko s' nijmi terpé, tako de se njih dobrot in lju-besen nikoli ne more sadošti poverniti. Egiptov-ski Joshef, in tudi Jesus sam je otrokam sgled, kako naj svoje staršhe ljubijo.

2) So dolshni staršhem hvaleshni biti, sato ker so po njih nar vezh prejeli.

3) Staršhem v' vsih rezhéh pokorni biti, zhe niso boshjim sapovedam in njih svelizha-nju nasproti. „Otrozi, bodite pokorni staršhem v' vsih rezhéh.“ Kolof. 3, 20.

„Moj sin! ohrani sapovedi svojiga ozheta, in ne sapusti postave svoje matere. Navesuj jih vedno na svoje serzé, in obeshaj jih na svoj vrat. Kodar bosh hodil, naj te sprémljejo, ka-dar bosh spal, naj te varujejo, in kadar se sbu-dišh, imej s' njimi pogovor.“ Prip. 6, 20 — 22.

Sgled pokorshine daje Isak, ki je bil svoji-mu ozhetu Abrahamu v' vsm pokoren, zlo u-moriti se bil dal ozhetu, de bi ga bil Bogu ofral. 1, Mos. 22. Egiptovski Joshef,

Kdaj ne smejo otrozi staršem pokorni biti?

Kadar bi jim starši kaj hudiga sapovedali; postavim, de naj blishnimu kako krivizo storé, de naj se slashejo i. t. d. sakaj zhlovek more Bogu vselej bolj, kakor ljudém pokoren biti. „Kdor ozheta in mater vezh ljubi kakor mene, mene ni vreden.“ Mat. 10, 37.

4) Se svojih staršev ne framovati, zhe so tudi bolj niskiga in revniga stanu.

„Spomni se na ozheta in mater svojo, kadar v' srédi mogozhnih stojish.“ Sir. 23, 18. Lep sgled da otrokam Joshef, ki je v' Egiptu prvi sa kraljem bil, se ni svojiga ozheta framoval.

5) Staršem v' dušnih in telesnih potrebah pomagati. Bog pravi: „Moj sin! podpe-
raj svojiga ozheta v' njegovi starosti, in ne shali ga, dokler shivi, persanesi mu, ako mu na pameti smankuje, in ne sanizhuj ga per svoji mozhi, sakaj usmilenje, ktero se ozhetu skashe, ne bo posabljeno, in sa persanesene prestopke tvoje matere ti bo dobro vernjeno. In ti bosh v' pravizi poterjen, tudi na dan nadloge se bo na te spomin imel, in tvoji grehi se bodo stopili, kakor léd na sonzu.“ Sirah. 3, 14 — 17.

6) Sa starše moliti, de bi jim Bog dodelil, kar na duši in telesu potrebujejo, in zhe so she mertvi, de bi jih Bog, ako morebiti v' vizah terpé, k' sebi vsel v' svoje nebeshko kraljestvo.

7) Sadno voljo staršev tako spolniti, kakor so narozhili, in njih naukov nikoli posabiti.

Kako otrozi v' dušnih potrebah svojim staršem pomagajo?

Ako jih v' sopernostih in v' britkostih tolašijo; zhe jih, kadar kaj nevredniga nad njimi vidijo, s' spofhtovanjem lepo poſvaré, in ſi vſe perſadenejo, de bi jih pohljſhali, in kadar jih v' bolesni s' ſvetimi ſakramenti, in s' vſo duhovno pomozhijo preſkerbé.

Kako otrozi ſtarſhem v' teleſnih potrebah na ſtrani ſtoje?

Kadar jim v' pomanjkanji, v' ſtaroſti, ali v' bolesni, kolikor ſamorejo, pomagajo.

Kaj je v' zheterti ſapovedi otrokam prepovedaniga?

V' zheterti ſapovedi je otrokam prepovedano, ſvojim ſtarſhem nepokornim biti, s' njimi gerdo délati, jih ſovraſhiti, smerjati, ſanižhevati, kleti, jih v' potrebah ſapuſtiti, ali jim ſhkodovati. ſhaloſten ſgled nepokorniga otroka imamo nad Abſolonam. 2. Kral. 15, 18. Nad Kamam, Noetovim ſinam. 1. Moſ. 9.

Ali ſ. piſmo ojſtro od tazih otrok govori, kteri s' ſvojimi ſtarſhi gerdo delajo?

Ojſtro govori. Bog pravi: „Preklet bodi, kteri ne ſpoſhtuje ſvojiga ozheta in ſvoje matere.“ 3. Moſ. 20, 9. „Kdor ſvojiga ozheta ali mater kolne, more ſmerti umreti.“ Pripov. 20, 15 — 16. „Kdor bo ſvojiga ozheta ali mater vdaril, ta more ſmerti umreti.“ 2. Moſ. 21,

15. „T
ozheta
in frezl
vsame,
tovarſh
ta ſaſra
naj od
poſtojni
pravi.
ſmerti

*Kak
teſtam*

B
ſtarſhi
voljo t
ljudſtvo

*Kak
med ſi*

S
veti, e
ne ſha
grehar
ſhivler
vi: „
dar bi
133,

I
tji tak
bratje
pretel
jih je

15. „Neumen sin je ozhetova shalost. Kdor ozheta shali in mater podi, je bres poshtenja in frezhe. Kteri kaj svojimu ozhetu in materi vsame, in pravi, de to ni greh, je ubijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 24. „Okó tega, kteri ozheta saframuje, in porod svoje matere sanizhuje, naj od potokov krokarji iskljuvajo, in mlade postojne snedo.“ Prip. 30, 17. In Jesus sam pravi. „Kteri ozheta ali mater kolne, more smerti umreti.“ Mat. 15, 4.

Kako je Bog take hudlobne otroke v' starim testamentu shtrafati sapovedal?

Bog je po Mojsefu sapovedal, de so mogli starshi take otroke pred sodnike peljati, jih savoljo terdovratnosti toshiti, in de jih je moglo ljudstvo s' kamnjam pobiti.

Kako morejo bratje in sestre, in shlahto med sabo shiveti?

Se morejo med sabo ljubiti, v' miru shiveti, eden drusimu radi storiti, kar je treba, se ne shaliti, ne samirljivi biti, eden drusiga pred greham varovati, in k' lepimu, bogabojezhimu shivlenju nagibati in opominjati. S. pismo pravi: „Pole, kako dobro, in kako veselo je, kadar bratje saštopno vkupej prebivajo.“ Psalm. 133, 1.

Lep sgled da Joshef, ki je s' svojimi bratji tako ljubesnivo ravnal, kaki naj kershanfski bratje in sestre med sabo bodo. Veliko lét je preteklo, ko ni svojih bratov vidil. In kadar jih je vidil, se je od veselja na glas jokal, in

kér ga niso posnali, jim je rekel: Jést sim Joshef vašh brat, kteriga šte v' Egipt prodali. Nikar se ne bojte, in naj vam ne bo teshko, de šte me v' te kraje prodali, sakaj Bog me je pred vami savoljo vašhiga shivlenja v' Egipt poslal. Vše svoje bratje je kufhnil, in per vsazim je jokál. In rekel jim je: Hitite v' Egipt priti, in perpeljite mi ozheta. Kadar jih je od sebe spustil, jim je djál: Nikar se po poti ne kregajte. 1. Mos. 45. Ravno tako lep sgled da Abraham v' sadershanji do Lota, svojiga striza.

Od dolshnost, ktere starshi do svojih otrok imajo.

Kaj so starshi svojim otrokam dolshni?

Sa dusho in telo svojih otrok svesto fkerbeti.

Sato morejo 1) svoje otroke sa boshje, in sa vezhno svelizhanje stvarjene sposnati, ktere je Bog isrozhil, de bi jih lépo v' boshjim strahu redili, varovali, in jim v' nebefa pomagali.

2) Vše svoje otroke bres raslozhka ljubiti.

3) Jih v' pravi veri poduzhiti, in zhe sami niso sato, jih drusim poduzhiti dati; jih k' pridigam in h' kerfhanskim naukam svesto voditi, ali poshiljati. „Vera je is poslushanja poslushanje pa skosi Kristusovo besedo.“ Rim. 10, 17. „Imash sinove, poduzhi jih, in perpogni njih vrat od njih mladosti.“ Sir. 7, 25.

Tako je stari Tobija svojiga fina uzhil rekozh: „Spofhtuj svojo mater vse dni njeniga shivlenja; Boga imej smiraj pred ozhmi, in v' gréh nikar ne pervoli. Od svojiga premoshenja daj ubogim, in tako bo Bog tudi tebi usmiljen. Ako obilno imash; obilno daj, ako malo imash, tudi malo rad podeli. Vari se moj fin vse nezhistosti. Napuha ne pusti v' mislih ali v' besedah gospodariti, sakaj napuh je sazhétek vfiga hudiga. Delavzu bersh plazhilo daj. Kar nozhesh, de kdo tebi stori, nikar tudi ti njemu ne stori. Ishti vselej sveta per modrim. Vsaki zhas hvali Boga, in prosi ga, de tvoje déla obrazha. Mi fizer revno shivimo, pa veliko dobriga bomo imeli, ako se bomo Boga bali.“ Tob. 4.

4) Svoje otroke v' strahu boshjim isrediti, jih od perve mladosti tako voditi, de bodo greh sovrashili, in se ga varovali; dobro pa ljubili, in s' veseljam delali, radi molili, in radi v' zerkev hodili.

Mati sedmih makabejskih bratov je starsham v' sgled, ker jih je vsih sedem v' takshnim boshjim strahu sredila, de so boshjo postavo tako mozno ljubili, in greh sovrashili, de so raji martre terpeli, in shivljenje sgubili, kakor boshjo sapoved prelomili, in greh storili. 2. Mak. 7.

5) Morejo otroke pred vsm pohujshanjem varovati, jim ne dati v' flabe perloshnosti in tovarshije hoditi, in jim s' lepim bogabojezhnim shivlenjem kasati, kako morejo shiveti, de bodo vezhno svelizhani.

„Kteri bo pa pohujšhal eniga od letéh majhnih, kteri v' mene verujejo, temu bi bilo boljshi, de se obesi na njegov vrat malinski kamen, in se vtopi v' globozhino morja.“ Mat. 18, 6.

6) Morejo otroke s' ljubesnijo svariti in shtrafovati, in kadar se poboljšajo, jim spet dobri biti.

Sveto písmo pravi: „Komur se shibe shkoda sdi, sovrashi svojiga fina, kteri ga pa ljubi, ga vedno strahuje.“ Prip. 13, 24. „Gladi fina, in te bo strahoval, igrej se s' njim, in te bo shalil. Nikar ga v' mladosti njegovi volji ne prepusti, in nikar v' nemar ne pusti, kar si umišlja. Perpoguj njegov vrat v' mladosti, in tepi ga s' shibo, dokler je otrok, de ne postane terdovraten, in tebi nepokoren, in de te ne bo serze bolelo.“ Sir. 30, 4 — 11.

„Nikar otroku tepenja ne odtegni, sakaj ako bošh s' shibo udaril, ne bo umerl. Ti bošh njega s' shibo udaril, in njegove dušho od pekla réfhil.“ Prip. 23, 13 — 14.

Kakor je ozhe svojiga sguhleniga pa poboljšhaniga fina s' ljubesnijo sprejel, tako morejo tudi starshi svojiga poboljšhaniga otroka s' ljubesnijo sprejeti.

7) Ne smejo otrók drashiti in v' gréh napeljevati. „Ozhetje, nikar ne drashite svojih otrók k' serdu, de jim serze ne upade.“ Kolos. 3, 21.

8) Sa otroke moliti, de bi jih Bog v' svoji milosti ohranil, in jih na dushi in na telesu poshegnal. Job, pové s. pisno, je molil sa svoje otroke rekozh, Moji sinovi so more biti gréfhili, in Boga v' svojih serzih rasshalili: in sato je Bogu vsaki dan ofre daroval. Job. 1, 5.

Kdaj so starshi posebno sa svoje otroke moliti dolshni?

Posebno takrat, kadar vidiyo, de flabi postajejo, in kolikor bolj so v' nevarnosti, tolikanj bolj morejo sa nje k' Bogu sdihovati, de bi se spreobrnili; ker svarjenje samo bres molitve she ni sadofti, ker le od Boga vsaki dober dar pride.

S. Monika je sa svojiga sina Avgushtina smiraj fkerbela in molila, in she posebno takrat, ko je bil sazhel pregresšno shiveti. Ona je veliko lét sa-nj molila, in Bog je bil njeno prošnjo uslišhal, in Avgushtina spreobrnil.

Kako so dolshni starshi sa telo svojih otrok fkerbeti?

Dolshni so sa shivesh in druge potrebe, in sa sdravje telefa svojih otrok fkerbeti; jih delati, in druge dobre rezhi uzhiti, ali drusim uzhiti dati; jih pred lenobo varovati, in jim v' kaki stan pomagati, de bodo samogli sami sebe poshteno preshiveti.

Kakšno plazhilo bodo starshi prejeli, zhe svoje dolshnosti do otrok svesto in savoljo Boga spolnijo?

Taki starshi imajo: 1) per svojih otrokih

she tukaj na tem svetu veliko veselje, ker vidi-
jo ali slišijo, de njih otrozi po rešnizi shivé.
2) Dobé pomozh od njih. 3) Bodo vezhno pla-
zhilo v' nebesih prejeli, ker bodo Bogu svoje
otroke oddali. „Shena bo pa szelizhana skosi
porode otrok, ako bo ostala v' veri, ljubesni,
svetosti in zhednosti.“ 1. Tim. 2, 15.

*Kaj pa takih starshev zhaka, kateri dolsh-
nost proti svojim otrokam ne spolnijo?*

Takih starshev zhaka zhasna in vezhna ne-
frezha in shaloft. „Ako pa kdo sa svoje, in sla-
sti sa domazhe skerbi nima, je véro satajil, in
je hujshi kakor nevernik.“ 1. Tim. 5, 8.

*Kakshne dolshnost imajo irofi ali ofkerbni-
ki, in botri do sapushenih otrok?*

Po smerti starshev tiste ko starshi, to je, sa
njih dusho in telo, kolikor jim je mogozhe
skerbeti.

*Sadene zheterta sapoved sunaj otrok in star-
shev tudi druge ljudi?*

Zheterta sapoved sadene tudi vse podlosh-
ne, in vse njih duhovske in deshelske gospo-
ske, ravno tudi vse uzhenike, in tudi vse tiste
ljudi, ktere gré savoljo starosti in njih vikshi-
ga stanu sposhtovati.

Od dolshnost kristjanov do duhovnov.

Kaj so kristjani duhovnam dolshni?

Kristjani so dolshni jih sposhtovati, ljubiti.,

jim v' vsih duhovnih rezhéh pokorni biti, sa njih moliti, in sa potrebni shivesh skerbeti.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne shposhtovati?

Sato, ker so duhovni Jesufovi namestniki, delivzi boshjih skrivnost in svetih sakramentov, in fredniki med Jesufam in ljudstvom.

„Is zele dushe ljubi svojiga Boga, in njegove duhovne shposhtuj.“ Sir. 7, 33. Jesuf pravi: „Kdor val sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. Mashniki, kateri dobro vodijo, naj bojo v' dvojni zhastl dershani, slastl kateri delajo v' besedi in v' poduzhenji. 1. Tim. 5. 17.

Koga kristjani zhasté, kader mashnike shposhtujejo?

Jesufa samiga, kteriga poslani in namestniki so. Satorej pravi Jesuf: Kdor val sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Namest Kristusa smo k' vam poslani.“ 2. Kor. 5, 20.

Kako kashejo kristjani shposhtovanje proti duhovnim?

Zhe s' njimi vselej kakor s' boshjimi namestniki ponishno govoré, jih v' prizho drusih s' zhastjo v' mislih imajo; se sa duhovski stan soper sanizhvavze poshenejo, zhe po njih opominovanji radi storé, in s' njimi v' miru shivé.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne ljubiti?

Sato, ker duhovni sa njih svelizhanje skerbé, in ker so Kristusovi namestniki.

Kako kristjani ljubesen proti duhovnim škashejo?

Nar bolj s' pokorshino, zhe tako vse storé, kakor jih duhovni uzhé.

Sakaj so kristjani svojim duhovnim pastirjem pokorshino dolshni?

Sato, ker so duhovni pastirji Kristusovi namestniki, ker ne govoré v' svojim ampak v' Kristusovim imenu, in ker jim je to, kar jih uzhé, k' svelizhanju potrebno. „Kdor vas poslušha, mene poslušha, in kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Kdor vas sprejme, tega sprejme, kateri je mene poslal.“ Mat. 10, 40.

Kako kashejo kristjani pokorshino proti svojim duhovnim pastirjem?

Zhe so jim radi pokorni, in si vse persadenejo, de bi jim s' pokorshino njih flushbo veselo storili. S. apostel Pavl pravi: „Pokorni bodite svojim vishim, in bodite jim podloshni, sakaj oni zhujejo, kakor taki, kateri bodo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljem storé ne sdihovaje, sakaj to sa vas ni dobro.“ Hebr. 13, 17.

Sakaj so kristjani sa duhovne pastirje moliti dolshni?

Sato, de bi jih Bog rasvetlil, de bi jih vselej prav in tako uzhili, de bi svelizbani bili. S. Pavl lam se je vernim v' molitev perporozhal rekozh: „Profim vas skosi Gospoda nashi-

ga 'Jesusa Kristusa, de meni pomagajte v' svojih molitvah sa me k' Bogu." Rim. 15, 30.

Sakaj so kristjani dolshni svoje duhovne pastirje preshiveti?

Sato, de duhovni s' zhasnimi skerbmi niso smotljeni, in de so loshej perpravljeni ljudém v' dušnih rezhéh pomagati. Jesus to sam ver-nim perporozha, ker pravi, de je vsaki delavz svoje jedi vreden. Mat. 10, 10. Ravno tako tudi s. Pavl govori. „Ako smo vam duhovne rezhi sejali, je kaj velikiga, de vashe telesno shanjemo? — Ne veste, de kateri v' svetishu flushbo opravljajo, tudi od téga, kar je od svetisha, jedo, in kateri altarju flushijo, se s' altarjam delé? Tako je tudi Gospod tém, kateri evangeli osnanujejo ukasal, od evangelja shi-veti.“ 1 Kor. 6, 11 — 15.

Od dolshnost do Zesarja in drugih deshelskih gosposk.

Je deshelska gosposka potrebna?

Gosposka je savoljo hudobnih in nepokoj-nih ljudi, savoljo pravize, savoljo sunajniga miru in frezhe vsiga zhloveshkiga rodu filno potrebna. „Oblašnik je na mesti Boga tebi k' dobrim. Ako bosh pa hudo delal, boj se; sa-kaj ne nosi saštonj mezha, sakaj boshji hlapez je on, mashevaviz k' strahovanju tega, kateri hudo stori.“ Rim. 13, 4.

Od koga ima deshelska gosposka oblast?

Od samiga Boga. „Ni oblasti od drugod kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga postavljena.“ Rim. 13, 1. To je tudi Jesus povedal pred Pilatusham rekozh: „Ti bi nobene oblasti zhes me ne imel, ako bi ti ne bilo od sgorej dano.“ Jan. 19, 12.

Kaj smo dolshni zesarju in drusim od nje-ga postavljenim gosposkam?

Smu jih dolshni sposhtovati, tode ne s' perlisnjenim jesikam, ampak is serza kakor hoshje namestnike in slushabnike. Rim. 13, 4.

Greh je od gosposke slabo misliti, jo slabo soditi, nje slabosti rasglasovati, jo kleti in ji hudo voshiti. S. pismo nal opominja, de se she k' takim, kateri gosposke ne sposhtujejo, predrushiti ne smemo, ker pravi: „Moj sin! boj se Boga in kralja, in ne perdrushi se k' njih sanizhevavzam.“ Prip. 24, 21. In Bog je she skosi Mojsesa prepovedal, de se sodniki opravljati ne smejo, kateri so namest Boga. 2. Mos. 22, 28.

Kako kashemo gosposkam sposhtovanje?

Kadar s' njimi ponishno govorimo, kadar jih v' prizho drusih, s' zhashtjo v' mislih imamo, in tudi ne perpuštimo, de bi drugi od njih sanizhljivo govorili.

Kaj so she vezh kristijani gosposkam dolshni?

1) Jim v' vsm pokorni biti, kar ni zhes hoshjo sapoved. „Bodite vsaki zhloveshki stvar

podloshni, (*pravi f. Peter*) savoljo Boga, ali kralju, kakor nar višhimu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim, sakaj tako je volja boshja.“ 1. List. 2, 13 — 15. „Vsaki zhlovek bodi vikshi oblasti podloshen, sakaj ni oblasti od drugod, kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga poslana.“ Rim. 13, 1.

2) Morejo kristjani svojim gosposkam davke dajati. To nam Kristuf sam sapove rekozh: „Dajte zesarju, kar je zesarjeviga.“ Luk. 20, 25. S. Pavl pravi: „Dajte tedaj vsim, kar jim gré, komur davk, davk, komur zol, zol.“ Rim. 13, 7. Jesuf je tudi sam davk dal sa se in sa f. Petra, defi je bil Sin boshji, in kralj vsih kraljev. Mat. 17, 23 — 26.

3) Sa gosposke moliti, de bi jim Bog sdravje in shivljenje ohranil, de bi jim mozh in modrost dodelil, de bi svoje podloshne po boshji volji vodili. „Prosim te nar préd, de se storé proshnje, molitve, perporozhenje, sahvalenje sa vse ljudi, sa kralje in vso gosposhino, de bi mirno in pokorno shiveli v' vsi brumnosti in zhivosti.“ 1. Tim. 2, 1 — 2.

Pervi kristjani so per vsaki boshji flushbi sa kralje in sa gosposke molili, defi so ravno sovrashniki Jesusovi in njegove f. vere bili. Mati katolshka zerkev she prezej od perviga sazhetka per vsaki f. mashi pred povsdigovanjem sa papesha, sa shkosa in sa zesarja ali kralja spomin stori, in to se she v' posebnih molitvah veliki petek per odgernjenji krisha sgoti.

Je greh se zhes gosposko puntati?

Greh je se zhes gosposko puntati, sakaj kateri se oblasti soperstavi, se volji boshji soperstavi, in kateri se soperstavijo, sami sebi pogubljenje nakoplujejo. Rim. 23, 2.

Je kristjan dolshan gosposki rasodeti, zhe bi vedil, de se kdo zhes gosposko spuntati ho-zhe?

Dolshan je to storiti, sato de se pregrehe in nefrezhe odvernejo.

Kaj je kristjanu storiti, zhe bi mu gosposka kaj taziga sapovedala, kar je zhes boshjo sapoved?

Kaj taziga nikoli ne smé storiti, zhe bi savoljo tega tudi shivljenje sgubiti mogel; puntati se pa vender nikoli ni perpušheno. Pervi kristjani so tudi ajdovske zesarje in kralje sposhtovali, in so jim bili v' vsih rezhéh pokorni, ktere niso bile zhes boshje sapovedi; kadar so jim pa malike moliti, in jim ofrovati sapovedovali, so raji kri prelili, kakor pa de bi jim bili pokorni.

Ali more zhlovek tudi hudobni gosposki pokoren biti?

Tudi, sato ker ima vsaka gosposka po besedah s. pisma svojo oblast od Boga. Jesus je bil krivizhnimu sodniku pokoren, in sizer pokoren do smerti.

Od dolshnost poslov.

Kakoshne dolshnosti imajo posli do svojih gospodarjev in gospodinj?

1) Jih morejo spofhtovati savoljo oblasti, ki jo od Boga zhes nje imajo.

2) Jim v' vsih rezhéh, ktere niso boshjim sapovedam nasproti, pokorni biti. „Vi hlapzi, (pravi *f. Pavl*) bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem s' straham in trepetanjem v' prepróshini svojiga serza, kakor Kristusu. In nikar ne flushite na oko, (*k' videsu*) kakor de bi hotli ljudém dopasti, ampak kakor hlapzi Kristusovi, storite boshjo voljo is serza radi, in flushite s' dobro voljo, kakor gospodu in ne kakor zhlovekam.“ Efes. 6, 6 — 7.

3) Jim svesti biti, to je pridno delati, zhe jih gospodar vidi ali ne; gospodarjev ne poshkodovati, ali jim kaj vseti, bodi sa se ali sa druge, in tudi ne perpusliti, de bi jim kdo drugi shkodo delal, in de morejo s' gospodarjevim blagam ravno tako skerbno ravnati, kakor s' svojim.

Lép sgled dobrih poslov je nam Eliezer Abrahamov hlapez; Jakop, ko je per Labanu flushil; Egiptovski Joshef. 1. Mos. 24, 31 — 39. Evangelski hlapzi, kteri bi bili radi luliko is med pskenize ispleli. Mat. 13, 27.

4) Morejo molzhezhi biti, in tega, kar se v' hishi sgodi, ne okoli rasnafhati. Sgled

molzhezhiga posla je nam Juditna dékla. Judith. 10.

5) Morejo sheleti s' svojim délam bolj Bogu kakor gospodarju dopasti, in si smiraj vezh sa vezhno, kakor sa zhasno shivljenje persadevati.

Kakshni morejo posli med sabo biti?

- 1) Morejo eden drusiga ljubiti.
- 2) Eden drusimu per délu pomagati.
- 3) Eden drusiga k' dobrimu opominjevati.
- 4) Eden drusiga slabosti in pregresfhke s' voljo prenasfhati.

5) Med sabo v' miru shiveti.

6) Se ne smejo med sabo sovrashiti, eden drusimu nevosfhljivi biti, se ne eden na drusiga jesiti, eden drusimu nagajati, ne eden drusiga zherniti, in opravljati.

Kaj je poslu storiti, kadar vidi, de otrozi ali pa drugi posli gospodarju shkodo delajo?

Dober posel more take s' ljubesnijo posvariti, zhe pa svarjenje nizh ne pomaga, gospodarju povedati. Ravno to se more tudi takrat sgoditi, zhe od kteriga kaj pregresfhniga vé, fizer je ptujiga gréha deleshen.

Od dolshnost gosposke in gospodarjev do njih podloshnih.

Kaj so gosposke in vikshi svojim podloshnim dolshni?

Gosposke in vikshi so svojim podloshnim vezh dél vse to dolshni, kar starshi svojina o-

trokam; posebno pa de sa njih dushne in telefne potrebe skerbé, de jih per pravi véri ohranijo, pravizo med njimi delajo, in krivize od njih odvrazhajo.

S. pismo pravi: „Zhes te, kateri podloshne imajo, bo nar ojštrejšhi sodba, ker Bog ne bo na nikogar obras gledal, tudi se ne od nikogar visokosti bal, ker je majhniga in velikiga stvaril, in sa vse enako skerbi. Ali bolj mozhnih mozhnejshhi terplenje zhaka.“ Buk. mod. 6, 6 — 9.

Kaj so gospodarji svojim poslam dolshni?

1) So dolshni skerbeti, de so posli v' veri dobro poduzheni. „Kdor sa domazhe ne skerbi, je véro satajil, in je hujshhi, kakor nevernik.“ 1. Tim. 5, 8.

2) Jim s' lastnim sadershanjem lépe sgledé dajati, in jih, kadar so nerodni, svariti, in jih od hudiga odvrazhati.

3) Jih ne sméjo zhes mozh s' délam obkladati, pa tudi ne bres déla pufhati.

4) Jim morejo tudi pozhitek dati, posebno ob prasniki.

5) Jim morejo potreben shivesh dajati, in jih tudi v' bolesni s' vsm, kar potrebujejo preskerbétu, in jim k' sdravju pomagati.

6) Jih morejo ob sgovorjenim zhafu poshteno plazhati.

7) Ne smejo tazih poslov, kateri so jim v' mladosti svesto flushili, v' starosti sapustiti.

Kako se morejo uzhenzi do svojih uzhenikov sadershati?

Uzhenzi morejo svoje uzhenike ljubiti, jih spofhtovati, se jim poduzhljive fkasati, jim pokorni in hvaleshni biti.

Kako se otrozi in mladi ljudje vezhkrat nad starimi ljudmi pregreshé?

Se pregreshé, zhe jih sanizhujejo, safmehujejo, jih savoljo kakih flabofst saframujejo, in jim primke dajejo.

Na kaj bi se mogli otrozi fpomniti, de bi starih ljudi ne saframovali?

Spomniti bi se mogli na ftrafhno pergodbo tiftih otrok v' starim testametu, kteri so stariga preroka Eliseja, kader je v' mestu Betel fhel, savoljo njegove pleshaste glave saframovali, ker so vpili: Pleshiz pridi gori, pleshiz pridi gori! Elisej se osre, in v' imenu Gospoda te otroke sakolne. Bog fpolni per ti prizhi njegovo pravizhno kletuv, in kar prideta dva medveda is gojsda in rastergata dva in fhtrdefét téh rasujsdanih' otrok. 4. Kralj. 2. Tukaj pokashe Bog, kako je to njemu soperno, zhe kdo stare ljudi saframuje. Otrozi! varite se tega gréha, de vas Bog ne bo vezhno fhtrafal.

V. Sapoved.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedaniga?

Je prepovedano febi ali drusim shivljenje vseti, ali febe ali druge na shivlenju poshkodvati.

Kdo je zhloveku telo dal?

Bog mu ga je dal, in sato je tudi njegovo. 1. Kor. 6, 13.

Sakaj je Bog zhloveku telo dal?

Sato, de bi si s' njim vezhno shivljenje saflushil.

Kakshne dolshnosti imamo do svojiga telef-a in do svojiga shivljenja?

1) Svoje telo varovati, de se ne poshkoduje, ker je velik dar boshji.

2) Skerbeti, de se per shivljenji ohranimo. Ravno sato je pridno delati potreba, de si potreben shivesh in obleko saflushimo.

3) Moremo sa sdravje skerbeti, in sato moremo v' jédi in v' pijazhi smerni biti.

Smé zhlovek sebe umoriti?

Tega ne smé, ker ni gospodar svojiga shivljenja, ampak je le Bog, kateri mu ga vsame, kadar hozhe.

Ali ták, ki sebe umori, velik gréh stori?

Tak neisrezheno velik gréh stori, kateri mu ne more odpushten biti, sato ker se, zhe se umori, nizh vezh spreobrniti in spokoriti, in torej tudi svelizhati ne more. Katolfhka zerkev tazih na shegnano pokapalishe pokopati ne pusti.

Smé zhlovek svoje shivljenje v' nevarnosti postaviti?

Bres file in potrebe nikoli ne.

Kdaj ga vender smé v' nevarnost postaviti?

1) Kadar bi greseliti ali véro satajiti mogél. Kristuf pravi: „Kdor bo shivljenje ohranil savoljo mene, bo vezhniga sgubil. Kdor ga bo pa savoljo mene sgubil, bo vezhniga dobil.

Egiptovski Joshef, Eleazar, devedeset lét stari starzhek 2. Mak. 6, 18 — 31, in tolkanj marternikov in deviz ob prvih zhasih kersthanstva so nam sgled, de so raji svoje shivljenje v' nevarnost in v' smert dali, kakor de bili Boga rasshalili.

2) Is ljubesni do blishniga; postavim v' kushnih in nevarnih bolesnih bolnikam postrezhi, ali blishnimu is kake nevarnosti pomagati. To de v' tazih okolshinah se je potreba vender pametno, ne pa predersno sadershati.

3) Kadar zhloveka dolshnosti stanu veshejo, de se k' pridu blishniga v' nevarnost postaviti more; kakor duhovni, sdravniki in soldatje.

Smé kdo sebi smert sheleti?

Zhe si zhlovek smert is nepoterpeshljivosti sheli, ker ni nizh vezh per volji teshav in britkost na svetu terpeti, je gréh; zhe si pa smert le sato voshi, de bi grehu konz storil, de bi is vsih pregreshnih nevarnost in perloshnost réshen bil, de bi vezh Boga ne shalil, in she kmalo per Bogu bil, je hvale vredno. S. Pavl si je tako smert shelil, ker je rekel: „Kristuf je moje shivljenje, in smert dobizhek; shelim rasvesan in s' Kristufam biti.“ Filip. 1, 21.

Smé zhlovek sebi na sdravju shkodovati?

Tudi ne, ker je svoje sdravje ravno tako, kakor shivljenje varovati dolshan.

Kteri si na sdravji shkodvajo?

1) Taki, ki si na svojim truplu kake rane napravijo, ali she zlo kak ud odsekajo; postavim, de bi soldatje ne bili.

2) Kteri se per délu perfiliijo.

3) Kteri bres mére jedo in pijo, in posebno, zhe kake take jedi jédo, od kterih vedo, de jim shkodvajo.

4) Kteri se prevezh jesé, shalujeje, in kteri rasujsdano shivé, ali kaj drusiga taziga sdravju shkodljiviga pozhno.

5) Kteri se v' bolesni nobenih sdravil po-flushiti nozhijo, ako ravno bi to lohka storili.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedaniga, kar blishniga sadene?

Prepovedano je blishniga umoriti, ali ga na sdravji poshkodovati.

Je velik gréh blishniga umoriti?

To je strashno velik gréh, kar nam sam Bog rasodene. „Kaj si storil, (rezhe Bog Kajnu) glaf kervi tvojiga brata Abelna vpije k' meni od semlje. Sdaj bosh preklét. 1. Mos. 4, 10 — 11. In Noetu Bog rezhe: „Kdorkoli bo zhloveshko kri prelil, téga kri bo prelita, sakaj zhlovek je po boshji podobi stvarjen.“ 1. Mos. 9, 6. „Ali ne veste, de nima nobeden

vbijavez obstojezhiga shivljenja v' sebi.“ 1. Jan. 3, 15. In f. Pavl pravi, de vbijaviz ne bo nebeshkiga kraljestva dosegel.

Ali se le vbijavzi soper peto sapoved pregreshé?

Ne le samo taki, kateri blishnimu shivljenje vsamejo, ampak tudi tisti se pregreshé zhes to sapoved, kateri kaj taziga svetujejo, kateri blishniga umoriti ukashejo ali pomagajo, in tudi taki, kateri blishniga tako pretepejo, sunejo ali udarijo, de sato sboli, ali zelo umerje.

Kaj je vbijavez in vsak tisti, kateri blishniga na truplu poshkoduje, storiti dolshan?

Tak more ojtiro pokoro delati, in tudi blishnimu po svoji mozhi vso fhkodo poverniti, mu sdravila plazhati, in tudi vse poverniti, kar je v' bolesni samudil.

Kteri se s/he soper peto sapoved pregreshé, kar blishniga sadene?

Tudi tisti, kateri blishniga umoriti shelé, in kateri mu v' serzu smert shelé.

Smé vikfshi oblast hudodelnike moriti?

Vikfshi oblast smé hudodelnike moriti. S. Pavl pravi: „Oblastnik je na méstu Boga tebi k' dobrimu. Ako bosh pa hudo delal, boj se, sakaj ne nosi sahtonj mezha, sakaj boshji hlapez je on; mashevaviz k' strahovanju tega, kateri hudo stori.“ Rim. 13, 4.

Kaj je s'he vezh v' peti sapovedi prepovedaniga?

V' peti sapovedi je tudi jesa, nevošljivoſt, ſovraſhtvo, pohujſhanje, in vſako ſhalenje bliſhniga prepovedano.

Kaj je pohujſhanje?

Pohujſhanje je vſako tako govorjenje, djanje ali ſaderſhanje, ktero bliſhniga v' gréh napeljuje.

Je zhloveku mogozhe ſe vſiga pohujſhanja proti bliſhnimu obvarovati?

Takiga pohujſhanja ſe obvarovati ne more, kteriga ſi bliſhni ſam is kake dobre rezhi, ki jo ſtorimo, vsame. Tako, poſtavim, ſo ſe hudobni Judje nad nar lepſhimi Kriſtuſovimi déli pohujſhali. Tako pohujſhanje ni dano, ampak le vſeto.

Ali ſe je tazih rezhi varovati potreba, od kterih vémo, de ſe bodo ljudje nad njimi pohujſhali?

Zhe ſo leté rezhi potrebne in dobre, jih opuſhati ne ſmemo. Kriſtuſ je ob ſabotih bolnike osdravljaj, deſiravno ſo ſe Judje nad tém pohujſhali.

Kaj nam je takrat ſtoriti, ko vidimo, de ſe bliſhni is ſlaboſti ali nevednoſti nad kakim naſhim dobrim délam pohujſha?

Taziga je potreba od tega dobriga déla poduzhiti in preprizhati, ali pa ſe ga, zhe po-

sebeno potrebno ni, popolnoma sdershati. Tako je s. Pavl storil, ker pravi: „Ako jéd mojiga brata pohujšha, ne bom mesa jédel na veko-maj, de svojiga brata ne pohujšham.“ 1. Kor. 8. 13. Tako kristjan! bi tudi ti marš kaj storiti smel, pa zhe bi se nad tém tvoj blishni spodtikoval, raji nikar ne stori.

Kteriga pohujšhanja se moremo vselej sdershati?

Daniga pohujšhanja, to je taziga, ki se s' nerodnimi besedami, ali s' kakim pregresnim sadershanjem da, od kar se dobro vé, de je blishnimu k' spodtikleju in napelovanju v' greh.

Je velik gréh druge pohujšhati?

To je velik greh, kakor naš Kristuf uzhi rekozh: „Kteri bo pa pohujšhal kteriga letih malih, ki v' mene verujejo, temu bi bilo boljshi, de bi se mu malenski kamen na vrat obefil, in se potopil v' globozhino morja. Gorje svetu savoljo pohujšhanja. Pohujšhanje fizer more priti, ali vender gorje tistimu zhloveku, po kterim pohujšhanje pride.“ Mat. 18, 6 — 10.

Sakaj je pohujšhanje tako velik gréh?

Sato, ker Bog hozhe, de bi se vsi ljudje svelizhali, tisti pa kteri blishniga pohujšha, blishnimu v' pogublenje pomaga.

Pohujšhliviz, kteri blishniga v' kak greh sapelje, mu skosi to nedolshnost, boshjo gnado, mir vesti in nebeshko kraljestvo odvsame. In kako ne bo pohujšhanje velika pregréha, ker

je Kristuf tolkanj terpel, in tudi kri prelil, de je nal is sushnosti hudizhove refhil, pohujshliviz pa zhloveka spet, tako rekozh, is Kristufovih rok isterga, in ga hudizhu isda! Kaj more biti hujshiga, kakor je to.

Kaj je takimu storiti, kteri je koga pohujshal?

Tak more storjeno pohujshanje, kolikor mu je mogozhe, popraviti.

Kako zhlovek storjeno pohujshanje popravi?

De zhlovek storjeno pohujshanje, zhe tudi ne popolnoma, vsaj nekoljko popravi:

1) More vse to opustiti, se od vsiga tistiga lozhiti, nad zhémur so se ljudje pohujshali, zhe bi bilo zhloveku tudi she tako teshko; in more s' vsm svojim djanjem in nehanjem pokasati, de ni nizh vezh tak, kakor je bil, in de mu je savoljo storjeniga pohujshanja možhno shal.

2) More pohujshane poduzhiti, de naj nikar tako ne shivé, kakor so pred nad njim vidili.

3) More tudi Boga profiti, de bi vsm tistim, kteri so se nad njim pohujshali, gnado spreobernenja dodelil.

S. Peter je bil Jesufa v' prizho drusih satajil, sato ga je pa tudi potlej pred drusimi s' toliko gorezhostjo sposnal. S. Pavl je préd zerkev boshjo preganjal, in sato si je potlej tolkanj persadjal, de bi bil vse k' Jesufovi véri

špreobernil. Ozhitna greschniza v' f. Evangelii je ozhitno s' jokam ljudém na snanje dajala, de svoje hudobije obshaluje.

Kaj je v' peti sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano: 1) mir in spravo s' vsimi tudi s' takimi imeti, kateri so nas rasshalili. „Ako je mogozhe, imajte mir s' vsimi ljudmi, kar je per vas. Ne delajte si sami pravize preljubi, ampak dajte prostor jesi, sakaj pisano je: Meni gré mashtovanje, jest bom vernil, rezhe Gospod. Ampak ako bo tvoj sovrashnik lazhen, daj mu jesti, ako je shejin, daj mu piti, sakaj ako to storish, bo sh sherjavzo na njegovo glavo nosil.“ Rim 12, 18 — 20.

2) Vsim dobre sglede dajati. „Naj svéti vasha luzh pred ljudmi, de vashé dobre déla vidijo, in zhashté Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

3) Blishnimu duhovne in telesne dobrote deliti. „Vi pa bratje! ne utrudite se dobro délati. 2. Tefal. 3, 13.“

VI. S a p o v e d.

Kaj je v' shesti sapovedi prepovedaniga?

V' shesti sapovedi so prepovedane nezhiste, dela, vse nezhisto obnashtanje, nezhiste besede, radovoljno dopadajenje in pervolenje v' nezhiste misli in shelje, in vse, karkoli v' nezhistost nape-ljuje. „Déla mesa pa so snane, in te so: preshestvo; negnusnost, nesframnost, nezhistost. Od tazilr dél

vam naprej povém, kakor sim vam préd povedal, de kateri take rezhi delajo, ne bojo boshjiga kraljestva dosegli.“ Galazh. 5, 19 — 21. Kurbanje pa, in vsa nezhistost naj se med vami she zlo ne imenuje, ali norške ali gerde besede naj is vashih ust nikoli ne pridejo.“ Efes. 5, 4 — 5.

Se je gréha nezhistosti slo bati?

Prav slo se ga je treba bati sato, ker zhlovek grosno lohka va-nj pride, in ga filno teshko opusti. „Pregrehe njegove mladosti bodo njegove kolti napolnile in v' prahi s' njim pozhi-vale.“ Job. 20, 11.

Ali je nezhistost velika in slo ostudna pregreha?

Velika in slo ostudna pregreha je nezhistost, ker kristjan per s. kerstu Kristusov ud in tempel s. Duha postane, in ni le samo po duhi, ampak tudi po truplu Bogu posvezhen.

Sato pravi s. apostel Pavl, de nezhistost se she med kristjani imenovati ne smé, kakor se svetim spodobi, in de nezhistniki ne bodo nikoli v' nebesa prishli. Ravno tako se tudi is shtrafeng, s' kterimi je Bog nezhistnike shtrafoval, lohka sklene, kako Bog leto hudobijo sovrashi. Potop je bil po sprizhovanji s. pisma shtrafenga nezhistosti. Sodoma, Gomora, in dve druge mesta so bile savoljo nezhistosti s' vsimi svojimi prebivavzi s' nebeskim ognjem pokonzhane. In s. apostel Juda pravi, de so le-te mesta sgled terpljenja v' vezhnim ognji po-

stale: „Kakor Sodoma in Gomora in blisne mesta, ktere so ravno tako neframno delale, in se pezhale s' drugim mesam, so sgled postale terpljenja v' vezhnim ongnji.“ Juda 7.

Ko se je bilo Israelsko ljudstvo s' Moabiškimi hzherami pregresihilo, je Bog Mojsefu sapovedal, vse tiste, ki so se bili pregresiheli, na galge proti sonzu obehti, in tako je bilo na enkrat shtir in dvajset taushent pomorjenih. 4. Mos. 25, 4 — 9. David je svojo pregreho sposnal, jo objokoval in se savoljo nje ojsiro pokoril, gréh mu je bil odpushten, vender je savoljo njega velike zhasne shtrafenge terpel. Kako se bo pa she le takim godilo, kteri nobene pokore ne delajo!

So nespodobne misli in shelje vselej gréh?

Takrat niso greh, kadar si jih zhlovek ni sam kriv, in jih, zhe se mu v' glavo filijo, odganja. Greh so pa vselej takrat, kadar jih je zhlovek sam kriv, kadar si nizh ne persadeva, de bi si jih is glave isbil, ali zhe she zlo dopadajenje nad njimi ima. „Povém vam, de vsaki, kteri sheno pogleda, de je posheli, je she s' njo v' serzu presheshteval, pravi Kristuf.“ Mat. 5, 28.

Kaj v' nezhistost napeljuje?

V' nezhistost napeljuje nezhe merna in neframna nosha, prevsetnost, lenoba, poshreshnost v' jedi in v' pijazhi, plés, preprijasno pezhanje s' drusim spolam, rasujsdani pogledi, posluhanje gerdih pogovorov in pésem, in branje

neframnih bukev. „Glej to je bila pregreha Sodome tvoje sestre: napuh, kruha fitost in obilnost, in nje in njenih hzhera shivljenje bres déla.“ Ezech. 16, 49.

Kaj isvira vezhi dél is nezhistiga gréha?

1) Posabljenje Boga, 2) slepota uma, 3) oterpnjenost ferza, 4) vzhasi odstóp od vére, kakor imamo shalosten sgled nad kraljem Salomonam, 5) nevarne in ostudne bolesni, in tudi vezhkrat presgodno sinert. „Kdor se s' kurbami pezha, bo nesramen, on bo delesh strohlivosti in zherovov, bo k' velikim sgledu postavljen, in njegova dusha bo is shtevila shivih vershena.“ Sirah. 19, 3.

6) Savoljo lete pregrehe so bile she vezhkrat zele deshele, mesta in narodi od Boga shtrafani.

Sakaj je v' leté sapovedi, kakor f. písmo govori, posebno presheshtvo prepovedano?

Sato, ker tiste pershone, ktere sakon prelomijo, sraven ostudne pregrehe nezhistosti, tudi pregreho krivize dopernesejo.

Kaj je v' shesti sapovedi sapovedaniga?

V' shesti sapovedi je sapovedano se na dushi in na telesu zhisto sadershati, se tudi she zlo slabih misel varovati, se takih perloshnost fkerbno ogibati, ktere v' leto pregreho napeljujejo, in sploh nizh taziga ne storiti, kar bi si v' prizho starshév, uzhenikov in drusih pametnih ljudi storiti ne upali. „To je boshja volja

vašho posvezhenje, de se nezhistosti sdershite, in de vsaki smed vaš svoje telo v' svetosti in v' zhašti ohrani, ne pa v' gerdih sheljah, kakor malikvavzi, kateri Boga ne posnajo." 1. Tefal. 4, 3.

VII. S a p o v e d.

Kaj je v' sedmi sapovedi prepovedaniga.

V' sedmi sapovedi je prepovedana tatvina, rop, golufija per méri in vagi, sadershanje ptujiga blaga ali saflushka, krivizhni zhimshi, in dobizhki, in vsako poshkodovanje blishniga na blagu in pravizah.

Kaj je tatvina, in kaj rop?

Tatvina je, zhe se blishnimu skrivaj kaj ukrade, rop pa, zhe se kaj blishnimu s' filo vsame. „Tatje in odertniki ne bodo boshjiga kraljestva posedli.“ 1. Kor. 6, 10.

Ali se zhlovek le samo takrat soper sedmo sapoved pregreshi, kadar sam kaj ukrade, ali kaki rop stori?

Pregreshi se tudi, zhe drugim kraſti ali ropati pomaga; zhe jim kaj taziga svetuje, ali perloshnost in potuho daje; zhe ukradeno blago hrani, kupi ali prodaja. S. pismo pravi: „Kdor se s' tatam deli, svoje shivljenje sovraſhi.“ Prip. 29. 24.

Vsaki kristjan bi v' leti rézhi tako vesten biti mogel, kakor nam s. pismo od Tobija per-

poveduje. Ko je koslizhek, kteriga je bila Tobijeva shena saflushila in domu pernešla, vezhkrat meketal, je Tobija zhes to tak nepokoj v' sebi obzhutil, de je rekel: „Glejte, de bi kje ukraden ne bil, dajte ga njegovimu gospodarju nasaj, ker nam ni dopushteno kaj ukradeniga jesti, ali se ga dotakniti.“ Tob. 2, 21.

Smejo otrozi starishem sa se ali sa druge kaj vseti?

Tudi otrozi ne smejo svojim starshem nizh vseti, sato ker je starshem she v' lasti. „Kdor kaj svojimu ozhetu ali materi vsame in rezhe, de to ni gréh, je vbijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 24. Tega gréha so tudi tisti deleshni, kteri otroke napravijo, de jim kaj od hishe dajejo ali prodajejo, in ravno sato so dolshni storjeno krivizo popraviti. Tega gréha so tudi tisti deleshni, kteri to, kar otrozi starshem ukradejo, hranijo.

Kdaj je zhlovek golufije kriv?

Takrat, kadar slabo blago sa dobro prodaja, kadar premajhna méra in vaga ima, ali kadar se podkupiti da, in kadar se kdo potrebe, nevednosti blishniga poslushi, de ga sviye, in kaj na premoshenji poshkodje. Bog pravi: Nizh krivizhniga ne pozhnite, ne per sodbi, ne per méri.“ 3. Mos. 19, 35.

Kako se starshi, gosspordarji in gospodine tudi vezhkrat soper sedmo sapoved pregreshé?

Pregreshé se: 1) zhe svojim otrokam premoshenje sapravljejo, sakaj Bog ne da ljudém

blaga sato, de bi ga spravljali in s' njim delali, kakor bi hotli, ampak de s' njim gospodarijo, in de ga po kershanfsko obrazhajo.

Ravno tako se tudi gospodarji gregreshé, zhe svojih poslov in delavzov po pravizi ne plazhajo, ali zhe jim plazhati odlashajo, „Kteri kri prelije, in kteri najemniku plazhilo odterga, sta brata.“ Sir. 34, 27. Plazhilo tvojiga najemnika naj nikar do drusiga dne per tebi ne ostane. 3. Mos. 19, 13. Torej je Gospod od nograda svojim delavzam prez svezher plazhilo dal. Mat. 20, 8.

2) Se gregreshé, zhe sami, ali pa njih drushina s' shivino sosedom shkodo delajo, ali zhe shivino nalash spuště, de gre kamor hozhe. „Kdor njivo ali nograd poshkodje, in svojo shivina ispušti, de ptuje popase, tak more s' tém, kar nar boljshiga na svojim polji ali v' nogradu ima, po zeni shkode sa to poverniti.“ 2. Mos. 22, 5.

3) Se gregreshé, zhe mejnike prestavijo. „Ne prestavi mejnikov svojiga blishniga, ktere so postavili prvi ljudje v' tvoji lastnini.“ 5. Mos. 19, 14. „Ne prestopi starih mejnikov, kteri so tvoji ozhetje postavili.“ Prip. 22. 28.

4) Se gregreshé, kadarkoli kako krivizo blishnimu delati perpuště, ali kaj taziga pregledajo, in vselej kadar se krivizhno toshujejo, to je sa take rezhi, ktere jim po pravizi ne gredo.

Kako greshé antverharji ali rokodelzi in najemniki soper to sapoved?

Greshé, zhe predrago rajtajo, zhe svesto

zeli dan ne delajo, kakor so najeti, ali zhe se kakiga déla podstopijo, ki ga ne snajo, in tako blago spridijo; zhe kaj od daniga blaga perdershé, ali namest dobriga blaga slabo nasaj dado.

Kako se kupzi s' golufijo pregreshé?

Se pregreshe: 1) zhe blago predrago prodajejo in prevelikih dobizhkov ishejo. "Lakomnik, *pravi s. pismo*, ima tudi dusno naprodaj." Sirah, 10, 10.

2) Zhe imajo krivizhno vago ali méro. „Ti ne smesh (*prepoveduje Bog*) dvojne vage ali mire vezhi in manjsi v' svoji hishi iméti, ampak moresh pravo in parvizhno vago, enako in previzhno mero imeti. Sakaj ta, ki letó dela, je pred Gospodam gnusoba. 5. Mos. 25, 13 — 16.

3) Kadar slabo sa dobro prodajejo, in ga she sraven hvalijo.

4) Kadar prekupujejo i. t. d.

Kako se podloshni soper to sapoved pregreshé?

Pregreshé se, zhe ne opravljajo davkov, desetini, ali kar po postavah in starih navadah gosposki gré.

Kako greshe dolshniki soper to sapoved?

Dolshniki greshé, zhe posojeniga ob pravim zhasu, ali pa she zlo ne vernejo, ali kadar, zhe jim je bilo kako zelo orodje posojeno, pokasheno nasaj dado.

S. piſmo pravi: „Poſodi bliſhnimu ob zhaſu njegove potrebe, poverni pa tudi ob zhaſu ſvojimu bliſhnimu tebi poſojeno. Iſpolni beſedo, in ſveſto ſ' njim ravnaj, in ti boſh vſaki zhaſ najdel, kar ti je treba. Mnogim ſe ſdi, de je to najdeno, kar ſe jim poſodi, in tiſtim, kteri ſo jim pomagali, nadlego delajo. Dokler prejemlejo, roke dajavzu kuſhujejo, in v' obetanji ponishno govoré. Ali ob zhaſu vrazhenja proſijo ſa odlog, dajejo ſoperne beſede in memrajo, ter toſhijo zhes drage zhaſe. Ako tudi poverniti ſamorejo, ſe branijo, in komaj polovizo od poſojeniga vernejo, in ſhe to unimu kakor kako najdeno rezh rajtajo. Ako pa nemorejo verniti, uniga ob dnarje perpravijo, in ga imaje bres potrebe ſa ſvojiga ſovraſhnika, ja oni ſ' ozhitanjem in ſ' kletvijo plazhujejo, in mu ſa zhaſt in dobrote ſaſramuvanje vrazhujejo. Sir. 29, 2 — 9.

Ali je dolſhnoſt take dolgove plazhati, kteri ſe pred goſpoſko ſprizhati ne morejo, ker nobenih piſem in prizh ni?

Dolſhnoſt je pod greham, ker goſpoſka ſa vſe golufije vediti ne more; ker lohka iſ nevednoſti tudi krivizhno ſodbo ſtori; ali ſavoljo tega more biti pravizhen dolg vſe eno plazhan, in ſraven tudi ſhe ſhkoda povernjena; zhe jo je bliſhni ſavoljo téga terpel.

Kaj je ſtoriti, kadar ſe kaka rézh najde?

Zhe ſe ve, zhigava de je, ſe more prezej naſaj dati, zhe ſe pa to ne vé, ſe more dati

osnaniti. „Kadar bošh videl, de je vol ali ov-
za tvojiga blishniga safhla, jo v' svojo hifho
pelji, in naj per tebi bo, dokler je tvoj brat
ne ishe in nasaj ne dobi. Ravno tako morešh
storiti s' oblazhiam in v'fako rezhjo svojiga
blishniga. 5. Mos. 22, 1 — 3.

*Kaj je takrat storiti, kadar se svediti ne
more, zhigava je najdena rézh?*

Se more kaki zhaš pozhakati, in zhe se
nobeden ne oglasi, naj svojiga duhovniga pastir-
ja vprašha, kaj je storiti.

Kaj je v' sedmi sapovedi sapovedaniga?

V' sedmi sapovedi je sapovedano v'fakimu
puštiti, kar je njegoviga, v'fakimu dati, kar je
njegoviga, ukradeno blago poverniti, in v'fo stor-
jeno shkodo popraviti, in s' delam sebi shivesh
bres shkode blishniga perdobiti.

Lep sgled lete refnize imamo v' f. pismu
nad Zahejam, kateri je Kristufu rekel: „Polovi-
zo svojiga blaga dam ubogim, in zhe fim ko-
ga golufal, povernem samozhvetero.“ Luk. 19, 8.

*Kdo je dolshan ukradeno ali perdershano
blago poverniti, ati nasaj dati?*

Tisti, ki ga je bil vsel, ali ki ga je per-
dershal, ali shkodo storil. Zhe jih je pa vezh
vkup bilo, de so blishnimu shkodo storili, mo-
re sleherni toliko poverniti, kolikor na njega
pride; zhe bi pa nekteri poverniti ne hotli,
morejo pa njih tovarshi toliko vezh poverniti.

Ravno tako bi mogel en sam poverniti, zhe bi drugi poverniti ne hotli.

Kdo more pa takrat ukradeno ali pergolfano blago in storjeno shkodo poverniti, kadar tisti, ktere ta dolshnost sadene, umerjó?

Takrat so pa njegovi verbi storiti dolshni, sakaj do krivizhniga nimajo tudi verbi nobene pravize.

Komu se more poverniti?

Poshkodovanimu; zhe umerje pa njegovim verbam, in zhe se sa nobeniga verba ne vé, naj svojiga spovednika sa svet vprasha.

Kdaj se more poverniti?

Poverniti se more bersh ko bersh, sakaj s. Augushtin pravi, de greh nemore biti pred odpushten, dokler ukradeno blago povernjeno ni. In zhe se s' odlashtanjem blishnimu nova shkoda naredi, more potlej tudi ta shkoda povernjena biti.

Koliko se more poverniti?

Toliko, kolikor je bilo vsetiga, ali kar je bilo shkode storjene. Zhe so pa vséte rézhi poshkodovane bile, je treba, de se popravijo, in popravljene povernejo.

Kaj je pa takrat treba zhloveku storiti, kadar tako obósha, de poverniti ne more?

Takrat more zhlovek vsaj resnizhno voljo imeti, de bi rad povernil, zhe bi mogel, in

more Boga profiti, de bi njegovo refnizhno voljo sa délo vsel.

Kaj she sedma sapoved sapové?

Sapové tudi blishnimu, kolikor je nar bolj mogozhe, k' frezhi pomagati, ga fhkode varovati, in se mu v' potrebi dobrotljiviga fkasati.

VIII. S a p o v e d.

Kaj je v' osmi sapovedi prepovedaniga?

V' osmi sapovedi je prepovedano krivo prizhevanje, kriva toshba, vsaka lash, obrekovanje, opravljanje, krivo natolzvanje, krive sodbe in podpihovanje.

Kdaj se zhlovek s' krivim prizhevanjem pregréshi?

Takrat, kadar per gosposki ali per kakimu drusimu opravilu k' pridu, ali pa h' fhkodi svojiga blishniga kaj taziga, kar ref ni, govori. Daniel v' 12 p. perpoveduje, kako sta dva sodnika soper nedolshno Susano prizhala, in de pravizhni fhtrafengi nista odshla, ker sta bila oba s' kamni pobita. „Kriva prizha ne bo bres fhtrafenge, in kdor lashi govori, ne bo (sodbi boshji) odshel.“ Prip. 19, 5.

Je zhlovek samo takrat kriviga prizhevanja kriv, kadar sam krivo prizhuje?

Tudi takrat je kriv, kadar koga drusiga v' to napeljuje, mu svetuje, ali zhe mu sato

kako plazhilo obeta, ali pa shuga, ako tega ne stori.

Kaj je tak storiti dolshan, ki je po krivim prizhal?

Tak more vso storjeno škodo popraviti, ktero je blishnimu ali na njegovim premoshenji, ali pa na njegovim poshtenji naredil.

Kdaj zhlovek lashe?

Vselej, kadar drugazhi govori, kakor misli, sato de bi blishniga ogolufal ali premotil.

Ali je tudi tako govorjenje lash, ktero se lohka na dvojno stran sastopi?

Tudi tako govorjenje je lash in torej pregréhno, ker tak ravno sato tako svito govori, de blishniga golufa, ker vé, de bo blishni drugazhi sastopil, kakor on misli.

Je vsaka lash gréh?

Vfaka lash je gréh, ker je vfaka lash refnizi nasproti, in kar je refnizi nasproti je Bogu nasproti, ker Bog je vezhna refniza.

Bog lash v' vezh krajih f. pisma prepoveduje. „Ne legajte, nobeden naj ne golufa svojiga brata.“ 3. Mos. 19, 11. Lashnjive usta dušha umoré. „Modr. 1, 11. Gospod sovrashi vse, kateri lashnjivo govoré.“ Pfl. 5, 7. „Opustite lash, vsaki naj govori refnizo s' svojim blishnim, ker smo udje med sabo.“ Efes. 4, 25. Strašhen sgled, kako Bog lash sovrashi, imamo tudi v' f. pismu nad Ananijem in Safi-

ro. S. Peter Ananiju rezhe: Sakaj je satan tvoje serze smotil, de si se f. Duhu legal? In per ti prizhi je Ananija mertev na semljo padel. Ravno tako je bila njegova shena Safira shtrafana.

Ali je v' fili lash perpushena, ali pa sato, de bi se kaj hudiga odvernilo?

Lash ne more nikoli perpushena biti, ker se kaj hudiga nikoli storiti ne smé. S. pismo pravi: „Sdershite se od vsfaktere lashí.“ Sirah. 7, 14.

Kaj je takimu storiti treba, ki se je slegal?

Zhe je mogozhe, naj besedo nasaj vsame, in naj vso storjeno shkodo popravi, in naj svoj gréh obshaluje.

Kdaj je zhlovek obrekovanja kriv?

Kadar soper blishniga kaj taziga pove, kar ref ni.

Ali je obrekovanje velik gréh?

Velik gréh je, sakaj tak zhlovek, kateri blishniga obrezhe, se pregréshi nad resnizo, nad pravizo in nad ljubesnijo proti svojimu blishnimu. „Ti ne smésh svojiga blishniga po krivim obdolshiti.“ 3. Mos. 19, 13. „Bog bo lashnjiviga opravljivza ponishal.“ Pfl. 71, 4.

Kdo je opravljanja kriv?

Kdor kaj hudiga, pa fhe nesnaniga, od svojiga blishniga pové, ali tako na snanje da,

de si drugi lohka od blishniga kaj slabiga mislijo. In tudi tisti, ki slabosti blishniga tako poviksfa, de se ljudem velika pregréha sdi, ali zhe k' hudimu, kar vé, she sam kaj perstavi.

Kdo je she opravljanja kriv?

Tudi tisti, kateri nalash sato od blishniga molzhi, kadar od njega kako govorjenje pride, de si drugi lohka kaj slabiga od njega mislijo; tisti, ki bi lohka opravljanje ustavili, zhe bi hotli, in kateri opravljanje radi poslušajo.

Je opravljanje gréh?

Gréh je, sakaj s' opravljanjem se blishnimu poshtenje odysame, in vezhkrat tudi she kaka druga shkoda stori. Bog opravljanje prepoveduje rekozh: „Nikar ne bodi opravljiviz in podpihovaviz med ljudstvam. 3. Mos. 19, 16. S. apostel Pavl pravi, de opravljivzi ne bodo ravno tako, kokar ubijavzi in nezhistniki, nebeshkiga kraljestva nikoli doseгли. 1. Kor. 6, 10,

Od kod isvira opravljanje?

Opravljanje isvira is prevsetnosti, vezhi dél sato, de bi zhlovek s' tém, ko druge ponishuje, samiga sebe poviksfa. Vzhafi isvira tudi is lakomnosti, is nevoshljivosti, is sovrashtva, is pomankanja ljubesni, vezhkrat tudi is nepremislika.

Kaj je zhloveku takrat storiti, kadar opravljati slishi?

1) Ne smé prezej opravljivim besedam

verjeti. „Velikrat je kaj sleganiga, ne verjemi sleherni besedi.“ Sir. 19, 15 — 16.

2) More vstavljati opravljevza; in more od blishniga, zhe kaj dobriga vé, povedati, in ga, kolikor se da, sagovarjati; ali zhe si ga sgovoriti ne upa, more pa vsaj she s' svojim obra-sam pokasati, de mu opravljanje ni vshezh.

3) Se more drushine tazih, ki radi oprav-ljejo, ogibati, de szhasama, tudi sam opravlji-viz ne postane.

Kaj more opravljeviz storiti, kadar je blish-nimu poshtenje odvsel?

More, kolikor je mogozhe, storjeno shko-do popraviti, svoje lashnjivo govorjenje pre-klizati, in zhe je bilo to réf, kar je soper nje-ga povedal, more pa kake druge njegove do-bre lastnosti rasglasovati.

Ali je vselej gréh od blishniga kaj hudiga povedati?

Zhe se to is hudobniga serza sgodi, je vse-lej gréh. Gréh pa ni 1) takrat, zhe se hudobi-ja blishniga le samo sato rasodene, de se kaki nedolshen shkode ali greha obvaruje, kar bi se sgodilo, zhe bi se mu hudobija blishniga ne rasodela.

2) Ni takrat gréh, zhe se hudobija blishni-ga tistim pové, ki jo lohka odvernejo, ali kateri taziga zhloveka lohka posvaré. Tako je bil Mardohej prav storil, ker je kralju Asveru ra-sodel, de sta dva shivotna varha nepravljena

ga umoriti. Tako je tudi Jesuf svojim uzhenzam od hinavshine farisejev pravil, sato de so se jih bolj varovati vedili.

Kdo je kriv krivizhne sodbe ali natolzvanja?

Tisti, ki svojiga blishniga bres vfiga praviga urshaha slabo sodi, ali slabo od njega misli.

Od kodi svirajo take krive sodbe?

Svirajo is napuha in is pomanjkanja ljubeshni. Prevseten zhlovek ne zhuti bruna v' svojim ozhesu, pesdir v' ozhesu blishniga pa prezej vidi. Mat. 7, 5. Ker si napuhnjeni fariseji niso mogli drugazhi pomagati, so Kristusa krivo sodili rekozh: „Skosi Belzebuba, vikshiga zhes hudizhe, hudizhe isganja.“ Mat. 9, 34.

So krive sodbe ali natolzvanje gréh?

Gréh so vselej sato, ker so soper ljubesen blishniga, in ker jih Bog prepoveduje. „Nikoger ne obdolshi, dokler ne isprashash.“ Sirah. 11, 7. „Ne sodite, de ne bote sojeni.“ Mat. 7, 1. „Sakaj sodish svojiga brata? Vsi bomo stali pred sodnim stolam Jesufovim.“ Rim. 14, 10.

Sakaj se je pa she treba varovati blishniga hudobno soditi?

Sato, ker se zhlovek neisrezhen lohka v' svoji sodbi golufa.

Tako postavim je bil Heli brumno Ano krivo obsodil, de je pjana, ker je videl, de je v' tempelnu dolgo molila. In satorej ji je rekel: „Kako dolgo bosh pjana, stresni se od vi-

na, kteriga si polna. 1. Kralj. 1, 13. Tako so tudi Judje binkufhtna nedélo apostelne, kateri so s' svetim Duham napolnjeni mnoge jesike govorili, krivo obsodili, de so pjani. Djanj. apost. 2, 13.

Kaj je storiti, de se zhlovek tega greha obvaruje?

1) Nikoli naj blishniga hudo ne sodi, dokler ni od njegove hudobije dobro preprizhan. 2) Naj djanje in nehanje blishniga vselej raji na dobro kakor na hudo obrazha. 3) Naj zhloveka, kadar kake hudobne déla nad njim vidi, kolikor se da, ne le samo pred drusimi, ampak tudi sam pred sabo isgovarja. 4) Naj si misli, de ima vsaki zhlovek kake slabosti nad sabo, in naj skerbi svoje bolj sposnati, in bolj ponishno shiveti.

Kdo se gréha podpihovanja kriviga stori?

Tisti, ki ljudi drashi in shunta, de se med sabo prepirajo in sovrasijo. Sem se shtejejo vsi tisti perlisnjenzi, kateri smirej pasejo, kaj bi kaj zhes blishniga slifhali in svedili, de bi mu bersh potlej s' potuhnjeno prijasnostjo povedali.

Ali je podpihovanje velik gréh?

Velik gréh je, ker is tega pridejo vezokrat strashne sovrashtva in nemir po hishah. In pa she posebno sato, ker se satosheni zhlovek odgovoriti ne more, ker sa svoje pozherenje ne vé.

Kaj s. pismo od tega gréha govori?

S. pismo pravi: „Sheft rézhi je, ktere Gospod sovrashi, in nad sedmo se mu gnusi. (Sedma rezh je pa ta): „Kteri med bratami raspertje trofi.“ Prip. 6, 16 — 19. „Preklet je podpihovaviz in dvajesizhnik, sakaj on bo veliko med sabo mirnih rasdrashil.“ Sirah. 28, 15. Podpihovanje je storilo, de so bili trije mladenzhi od kralja Nabuhodonosarja v' rasbeljeno pezh, Dan. 3, in brumni Daniel v' jamo levov versheni. Dan. 6.

Kaj je v' osmi sapovedi sapovedaniga?

V' osmi sapovedi je sapovedana resnizhnost in odkritoserzhnost v' besedi in v' djanji, in potlej pa skerb sa svojo in sa blishniga zhast in poshtenje; in de se mu, zhe mu je bilo dobro imé odvseto, spet nasaj sadobi. „Skerbi sa dobro imé, sakaj leto bo tebi bolj terdno ostalo, kakor tavshent dragih in velikih salog. Dobro shivljenje imá odshtete dni: dobro imé pa vekomaj ostane.“ Sir. 41, 15 — 16.

Kako skerbimo sa zhast in poshtenje?

Sa svojo zhast in sa svoje poshtenje skerbimó, zhe si persadevamo, de bi vse lépe kershanske zhednosti nad sabo iméli; zhe vse dolshnost svojiga stanu na tanko spolnimo, zhe smo v' besedi in v' djanji resnizhni in ravni, in zhe si s' bogabojezhim in pametnim shivlenjem Bogu dopasti persadevamo. „Bratje, karkoli je resnizhno, karkoli je framoshljiviga, karkoli je pravizhno, karkoli je svetiga, karkoli je ljubes-

nivo, karkoli dobro imé daje, kar k' zhednosti, kar k' hvale vrednimu poduzhenju pélje, to mislite.“ Filip. 4, 8.

Kako se pa sa zhaft in poshtenje blishniga skerbi?

Sa zhaft in poshtenje blishniga skerbimo, zhe vselej od njega dobro mislimo in govorimo, in njegove dobre lastnosti drusim rasodevamo. „Ljubesen ne misli nizh hudiga, ljubesen vse veruje, vse upa.“ 1. Kor. 13.

Od dvéh sadnjih sapoved.

Kaj nam dvé sadnji sapovedi prepovedujete?

Sadnji dve sapovedi nam vse shelje po tém, kar nashe ni, prepovedujete.

Kaj nam pa sadnji dve sapovedi sapovedujete?

Nam sapovedujete, de moremo biti zhistiga serza, de moremo krotiti svoje hude shelje, in de ne smemo nikoli nizh taziga posheleti, kar nashe ni. „Svelizhani so, ki so zhistiga serza, sakaj Boga bodo gledali.“ Mat. 5, 8. „Kteri so Kristusovi, so svoje meso s' gréhi in hudimi sheljami vred krishali.“ Galazh. 5, 24.

Sakaj nam Bog tudi hudobne shelje prepoveduje?

De nam pokazhe: 1) de je naslih serz gospodar. „Gospod vaguje serza.“ Prip. 21, 2.

2) De mu ni nizh skritiga, kar se v' nashih ferzih godi.

3) De je njegova postava boljshi, kakor vse zhloveshke postave, ktere le s' nashimi sunajnimi deli sapovedujejo, ne pa s' snotrajnimi mislimi.

4) De naf poduzhi, kako de je treba greh she prezej v' korenini, kar so hude shelje, satirati in sadushiti. „Vsak je pa skufhan, kadar je od svojiga poshelenja vlezhen in vabljen. Po tém kadar poshelenje spozhne, rodi gréh, gréh pa, kadar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 14 — 15.

Kaj se uzhimo is dvéh sadnjih sapoved?

Is dvéh sadnjih sapoved se uzhimo, de ni sadošti, de se zhlovek le od sunaj, to je v' svojih sunajnih délih prav sadershi, ampak de more tudi refnizhno voljo imeti, vse storiti, kar je prepovedaniga. „Ne vsaki, kateri mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v' nebéshko kraljestvo, ampak kateri stori voljo mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 7, 21.

Kaj je Bog tistim obljudil, kateri po njegovih sapovedih shivé?

Bog je všim takim vezhno shivlenje, in tudi na tém svétu svoj sveti shegen obljudil. „Ako pa hozhes h v' shivljenje iti, spolni sapovedi.“ Mat. 19, 17. „Blagor tim, kateri se nedolshno sadershé, in po Gospodovi postavi shivé.“ Pfl. 118, 1.

Od zerkvenih sapoved.

Kako nar bolj skashemo pokorshino materi katolshki zerkvi?

Zhe njene sapoved svesto spolnujemo.

Ali ima katolshka zerkev oblast sapovedi dajati?

Katolshka zerkev ima od Jesusa Kristusa oblast sapovedi dajati, in ona jih tudi daje svojim vernim sato, de bi loshej boshje sapovedi spolnili, in se svelizhali. „Refnizhno vam povém, karkoli bošte savesali na semlji, bo tudi v' nebesih savesano, in karkoli bošte rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano.“ Luk. 10, 16.

Kako nam zerkvene sapovedi pomagajo loshej boshje sapovedi spolniti?

Nam pomagajo, ker nam nektare sapovedujejo take bogabojezhe déla, s' kterimi se boshje sapovedi dopolnijo; druge pa nam odkashejo zhaš, kdaj morejo kristjani boshje sapovedi dopolniti.

Smo dolshni zerkvene sapovedi dopolnovati?

Dolshni smo jih dopolniti.

1) Ker nam she zheterta boshja sapoved sapové duhovskim in deshelskim gosposkam pokornim biti. „Pokorni bodite svojim višhim, in bodite jim podloshni, sakaj oni zhujejo nad

vami kakor taki, kateri bodo sa vaše duše odgovor dajali, de to s' veseljem storé ne pa sdihovaje." Hebr. 13, 17.

2) Ker je Kristuf naš sapovednik v' evangeliu terdo sapovedal zerkev poslušati rekozh: „Zhe zerkve ne poslušha, imej ga kakor malikovavza in ozhitniga greslnika.“ Mat. 18, 17.

Ali tudi imamo kake posebne zerkvene sapovedi?

Imamo jih pet.

Ktere so?

1) Posvezhuj sapovedane prasnike.

2) V' nedéljo in sapovedane prasnike s' spodobno andohtjo s. masho slisli.

3) Posti se sapovedane postne dni, nam-rezh shtirdesetdanskí post, kvaterne in druge sapovedane postne dni, in v' petek in v' seboto se mesnih jédi sdershi.

4) Spovej se svojih gréhov svojimu postavljenimu spovedniku nar manj enkrat v' létu, in ob velikonožhnimu zhasu prejmi sveto rešnje Telo.

5) Ne obhajaj shenitvev' prepovedanih zhasih.

Od perve zerkvene sapovedi.

Kaj perva zerkvena sapoved sapoveduje?

Sapoveduje prasnike, ki jih je zerkev postavila, ravno tako posvezhevatí, kakor nedéljo,

to je ob prasnikih pozhivati, serze in roke od posvetnih opravil odlozhiti, in se le v' Bogu in Jesufu veseliti, in dobre dela delati.

Kteri prasniki so od zerkve sapovedani?

Vsi prasniki sunaj nedélje, ktero je sam Bog postavil.

Kdo ima oblast v' zerkvi prasnike postaviti ali odstaviti?

Papesh in shkofje imajo oblast prasnike postaviti ali odstaviti.

Zhému je zerkev prasnike postavila?

Zerkev je prasnike postavila in sapovedala k' boshji zhafti, k' poduzhenju in boljshanju vernih. Gospodovi prasniki so v' spomin svetih shrivnost, ktere se take dni obhajejo; prasnike Matere boshije in drusih svetnikov so pa sato sapovedani, de bi verni Boga sahvalili sa toliko gnad, ki jih je Bog svetnikam dal, de se njih zbednosti spomnijo, de bi se uneli jih tudi svesto posnemati, in se svetnikam perporozhili, de bi sa-nje Boga profili.

Kako flushijo prasniki Gospodovi k' zhafti boshji?

S' tém, ko nas opomnijo na skrivnosti Jesufa Kristusa in njegove déla, ktere je sa nashe svelizhanje storil, de sa-nje Boga hvalimo in zhaftimo.

Kako pomagajo Gospodovi prasniki k' nashim poduzhenju in boljshanju?

S' tém, ko nas opomnijo na milost in do-

broto boshhjo, naf spodbadajo h' havleshnosti, upanju in ljubesni do Boga, in naf uzhé, kako se moremo pred Bogam sadershati.

Tako postavim naf prasniki rojstva Jesufoviga opomni, de ker se je Sin boshji k' svelizhanju zhloveka tako globoko ponishal, in prez ob rojstvo sa gresfniga zhloveka sazhel pokoro delati, se more tudi zhlovek sam ponishati, svojo nepremoshnost sposnati in shivo obzhutiti, in zhes svoje grehe pokoro delati, zhe hozhe skosi Jesufa Kristufa svelizhan biti. Opomni naf pa tudi na neskonzhno mïlost in dobroto boshjo, kako naf Bog ljubi, ko je svojiga ljubiga Sina sa naf dal. Tako premishljevanje naf ushge Boga zhasiti, hvaliti, terdno va-nji upati, in ga zhes vse ljubiti, in greha se ogibati.

Kako so prasniki devize Marije in drusih svetnikov k' zhasiti boshji?

Tako, ko take dni mislimo na njih sveto shivljenje, in sato Boga hvalimo in zhasimo, ker jim je svojo gnado dal, de so samogli tako sveto shiveti.

Kako flushijo prasniki devize Marije in drusih svetnikov k' nashim poduzhenju in boljshanju?

Nam flushijo, ko naf opomnijo na njih sveto shivljenje, naf poterdijo v' upanji, de je tudi nam mogozhe s' pomozhjo gnade boshje sveto shiveti, kakor so oni shiveli, in naf budé po njih stopinah hoditi.

Kaj naj katolshki kristjan ob prasnikih stori?

1) Naj gnade, ki jih je Bog ljudem sploh, ali svetnikom posebej dal, premishljuje, in Boga sa nje hvali.

2) Naj zhednosti svetnikov premishljuje, in si jih sa sgled vsame, kako more tudi on shiveti, in

3) naj sa svoje potrebe skosi njih proshnje per Bogu pomozh ishe.

Kaj zerkev v' prvi sapovedi prepoveduje?

Prepoveduje vse tisto v' prasnikih, kar je v' nedeljo prepovedaniga, namrezh: 1) hlapzhevsko delo bres potrebe in pravizhniga perpushenja.

2) Vse opravila in veselja, ktere tém dnevam ali nezhasht delajo, ali nas jih posvezhevatimotijo.

Kaj nam je tedaj storiti, de bomo nedelje in prasnike po volji zerkve posvezhevali?

Mi moremo v' zerkev iti, tam se lepo in andohtlivo sadershati, sveto masho slishati, pridigo in kershanfski nauk svesto in verno poslushati, svete sakramente vredno prejemati, duhovne bukve brati, doma brumne pogovore in svete premislike imeti, druge dobre dela opravljati, in terdno skleniti, po saslishani boshji besedi shiveti. „Ne sapustimo naslih sberalisht, kakor imajo nekteri navado, ampak poveselujmo se, in toliko vezh, kolikor blishej vidite dan priti.“ Hebr. 10, 25.

Jesuf sam nam da svet sgled. Ko je bil 12 lét star, je shal s' svojo materjo Marijo in f. Joshefam v' tempel; in sadne tri léta njegoviga svetiga shivljenja na semlji je pogostama v' tempel hodil, tam ljudi uzhil, jim sgléde dajal, kako se jim je v' tempelnu sadershati, in je tam zhudeshe delal. „Šakaj kér šta dva ali trije sbrani v' mojim imenu, tam sim jest v' fredí med njimi.“ Mat. 18, 20. In prvi kristjani so se vsaki dan v' templi snajdili, pravi f. písmo. Djanje apost. 2, 46.

Kaj kashemo kristjani, ko v' zerkev k' unajni slushbi boshji skupej pridemo?

Kashemo, de sposnamo, de je Bog našh Gospod, kterimu smo v' vsih rezhéh pokorshtino dolshni; ker smo vsi v' njegovih rokah, pridemo kakor dobri otrozi k' svojimu ozhetu, ga hvaliti, zhaštiti, moliti, njegovi sveti nauk poslushati, mu vse naše reve in nadloge potoshiti, in ga sa gnado in pomozh s' otrozhjim saupanjem profiti. Jesuf pravi: „Vam povem, de ako bota dva is vas ene misli na semlji, karkoli bota profila, se jima bo sgodilo od mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat 18, 19.

„Kako ljubesnjive so tvoje prebivališha o Gospod vojská! Moja dusha sheli, in omedljuje po hishi Gospodovi. Moje serze, in moje meso se veseli v' shivim Bogu. O de bi tudi jest pozhival per tvojih altarjih o Gospod vojská; moj kralj, in moj Bog. Srezhni so, kteri v' tvoji hishi prebivajo, oni te bodo veko-maj hvalili.“ Psl. 83, 2 — 5.

Kako naj se kristjan ob soproasnikih sadershi?

Naj pridno dela kakor druge delovnike.

Dober kristjan je v' vřim Jesuřovi zerkvi pokoren; on vė, de je imela terdne in prave urshahe, ko je nektare prasnike odstavila; torej pa she sapovedane toliko bolj řkerbno in řveřto pořvezhuje.

Od druge zerkovne sapovedi.

Kaj je v' drugi zerkveni sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano v' nedeljo in prasnik s' andohtjo řveřto mařho řliřhati.

Kaj je v' drugi zerkveni sapovedi prepovedaniga?

Je slařti lenoba per řluřbhi boshji v' nedeljo in prasnikih prepovedana, pořstavim:

1) Zhe ni kristjan per vři řveřti mařhi, ali ne s' andohtjo, ali pa zhe je le po redkim per pridigi, ali per řerřhansřkim nauki ali pa rařřrefen.

2) Zhe zhař sapovedaniga duhovniga opravila s' jedjo, pijazho, igro in drusimi nepotrebnimi smotami sapravi, ktere ga od boshje řluřbhe sadershė. „Per vařhih gořtijah řo zitre, arfe, boben, piřhali in vino, in řa Gořpodovo delo vam ni mar.“ Isa. 5, 12.

Ali je kristjan klerkrat isgovorjen od dolshnosti ob prasnikih sveto masho slishati?

Je isgovorjen, zhe more bolniku v' nevarni bolesni strezhi, ali ko ne more do zerkve nekakor priti; ko ga vikshi sapoved sadershi, ali kadar more k' odvernenju ali obvarvanju kake velike lastne ali blishniga shkoda doma ostati. Zhe pa is lenobe pruti dobrimu, ali is prasnih nezhimernih urshahov k' s. mashi ne gré, mu je gréh.

Kaj more tisti kristjan storiti, ki po vesti is resnizhnih in pravizhnih sgovorov k' s. mashi iti ne more?

Tak more doma moliti, in s' svojimi misli v' zerkvi biti, kakor de bi per flushbi boshji bil, de bo deleshen ofra s. mashe, in molitve svojih vernih bratov; doma resnize s. vére premishljevati, duhovne bukve brati, de to dolshnost po svoji mozhi namesti, kak dar ubogim dati, in zhe je mozh, med tednam k' s. mashi iti.

Ali je she stara navada v' prasnike s. mashe slishati?

Ta navada je tako stara kakor zerkev. Od nedelje se she v' djanji apostelnov bere, de so verni prvi dan po saboti; (to je v' nedéljo) skupej prishli, de so bili per lomlenji kruha, (to je per s. mashi) in de so bili obhajani. Djan. apost. 2.

Ali je kristjan dolshan tudi ob delovnikih s. masfo slishati?

Ni dolshan, zerkev je to le ob nedeljih in prasniki sapovedala; pa vender dobro in koristno je, zhe ima perloshnost in zhas, de se lohka sgodi, in de sraven dolshnost svojiga stanu ne samudi. Dober kristjan ne bo is sanikernosti nizh dobriga opustil.

Kje naj kristjan ob prasniki sveta masfa slishi?

Zhe je mogozhe v' svoji fari. Ovze gredo sa svojim pastirjem, ker posnajo njegov glas. Jan. 10, 4.

Ali je sapovedano v' svoji fari s. masfo slishati?

Sapovedano je v' tridentinskim sboru, de morejo shkofje ljudstvo opominjati, de naj se po gosto v' svoji fari snajde, sosebno ob nedeljih in velikih prasniki, in de tamkej s. masfo in boshjo besedo slishi. Sej. 24, 4.

Sakaj je zerkev to sapovedala?

Sato, 1) de bi farmani s' svojim fajmosht-ram ob nedeljah in prasniki (ob kterih sledni fajmoshter sa svoje farmane mashujejo) sklenjeni ofer svete mashe Bogu ofrovali, in boshjo besedo od svojiga duhovniga pastirja slishali. 2) De farmani slishijo oklize, in druge njim potrebne osnanila.

Kaj isgovori kristjana od dolshnosti v' svoji fari s. mashe in pridigo slishati?

Sgovori ga starost, bolehnost, zhe ni druge mashe v' njegovi fari, h' kateri bi varhi samogli iti, in kadar se is drusih refnizhnih urshahov priti ne more.

Od svete Mashe.

Kaj je Jesus storil, de bi sakrament s. refhnjiga Telefa vedno v' njegovi zerkvi ostal?

Svojim apostelnam in njih nastopnikam, in mashnikam je dal oblast ravno to storiti, kar je sam per sadnji vezherji storil, kruh in vino v' njegovo pravo telo in njegovo pravo kri spremeniti, ker jim je rekel: „To storite k' mojemu spominu.“ Luk. 22, 19.

Kje mashniki kruh in vino v' pravo telo in pravo kri Jesusovo spremené?

Per s. mashi, ker ravno to storé, kar je Jesus per sadnji vezherji storil.

Kaj je sveta massha?

Svéta massha je nekervavi ofer noviga testamenta, vedni spomin kervaviga ofra, kteriga je Jesus Kristus na krishi opravil.

Sakaj se s. massha imenuje ofer?

Sato, ker se Bogu vsigamogozhnimu pravo telo in kri Jesusa Kristusa v' podobah kruha in vina daruje?

Sakaj se f. masfhi pravi nekervava daritev?

Sato, ker se per f. masfhi kri ne preliwa, kakor je bila na krishi prelita.

Sveta masfha je ravno tisti refnizhni ofer, ki ga je Jesus na krishi sa naf opravil, ker je ravno tisto telo Jesusovo, ki je bilo sa naf na krishi dano, in ravno tista kri, ki jo je Jesus sa naf pretil, per nar svetejshim ofer f. masfhe sa naf ofrano, samo s' raslozhkam, de per f. masfhi ni kri prelivana, kakor jo je Jesus na krishi pretil.

Zhimu je Jesus Kristuf ofer f. masfhe postavil?

Jesus ga je postavil: 1) de je v' svoji zerkvi pravi in refnizhni ofer do konza sveta sapustil, po kterim se s' Bogam spravimo, sadu Jesusoviga terpljenja deleshni postanemo in pravizi boshji sadoftujemo.

2) De je vedni spomin kervaviga ofra na krishu v' svoji zerkvi ohranil.

3) De je nam posebno snamnje svoje nefkonzhne ljubeshni dal.

Kdo opravlja ofer f. masfhe?

Navideno ofruje Jesus Kristuf sam sebe svojimu nebeshkimu Ozhetu sa naf, videno pa opravlja ta ofer masfhnik.

Kako masfhnik ofer f. masfhe opravlja?

Tako, de vse stori, kar je Jesus per posledni vezherji storil.

1) Prime kruh in kelh s' vinam.

2) Posveti oboje, in nad obema Kristusove besede isrezhe, s' kterimi se kruh in vino v' telo in kri Jesufovo spremeni.

3) Vshije telo in kri Jesufa Kristusa, in da oboje v' podobi kruha vernim vshiti, zhe k' s. obhajilu gredo.

Sakaj opravlja masfhnik ofer f. masfhe?

1) De sposna, de je Bog Gospod vsiga, in de ima vso oblast zhes vse stvari.

2) De obhaja spomin Jesufove smerti, ki jo je Jesus sa naf preterpel.

3) De sahvali Boga sa vse prejete dobrote; ker ga ne moremo bolj hvaliti, in se mu hvaleshnik skasati, kakor zhe Jesufa darujemo, nad kterim ima Ozhe nebesfki vse dopadenje.

4) De bi sprosil od Boga odpufhanje grehov.

Naf s' Bogam spraviti in nam odpufhanje grehov per boshji pravizi sadobiti, se je Jesus na krishi ofral, in se fhe sdaj na altarji Ozhetu nebesfkimu daruje sa shive in mertve. „Sato tudi samore na vekomaj svelizhati té, kteri fkosi njega k' Bogu pridejo; ker vselej shivi, de sa naf profi.“ Heb. 7, 25.

5) De bi od Boga sprosil vse gnade, ki jih potrebujemo sa dufho in telo.

Od Boga sadobimo vse le fkosi Jesufa, per f. masfhi pa njega kakor svojiga frednika, Bogu Ozhetu darujemo, in ga s' terdnim saupanjem

profimo, ker vémo, de, ko je nam svojiga ljubiga Sina sa ofer dal, nam bo s' njim tudi vse dal. Torej radi k' f. mashe hodimo, in vse storimo po Jesufovi sapovedi, de bomo tega svetiga ofra deleshni in svelizhani.

Komu se ofer f. mashe opravlja?

Ofer f. mashe se Bogu opravlja, in le njemu se sme opravlja.

Ali se ofer f. mashe tudi svetnikom na zhašt opravlja?

Tudi svetnikom na zhašti in k' njih spominu se ofer f. mashe opravlja; to de Jesus Kristus ni njim, ampak samimu nebeskemu Ozhetu darovan.

Sakaj se ofer f. mashe tudi svetnikom na zhašt opravlja?

Sato: 1) de Boga sa gnade hvalimo, ki jih je svetnikom dodelil, de so le sa-nj shiveli, in vezhno svelizhanje frezhno dosegli.

2) De svetnike profimo, de bi našho molitev f' svojo sklenili, in Boga sa naš profili, de bi nam gnado dal sveto shiveti, in enkrat v' njih drushbo v' nebela priti.

3) De se na njih shivljenje spomnimo, in ga posnemati sklenemo, kar naš tudi molitve per f. mashe opominajo.

Sa koga mashe svetno mashe ofruje?

Sa shive in mertve pravoverne kristjane.

Ali se f. mafha sa vse mertve opravlja?

Sa vse dushe v' vizah, tako de ni nobena dusha posabljena, de bi bile is viz refhene, in de bi skorej v' kraj nebesfhke luzhi in miru prishle.

Sa pogubljene pa se ne opravlja, ker so she v' vezhni ognj obsojene; nijm nobena proshnja vezh ne pomaga, in ne morejo sadu f. mafhe deleshni biti.

Ali se ofer f. mafhe sa eniga samiga opravlja?

Svéta mafha je ofer ze le zerkve, in se nikoli sa eniga samiga, ampak sa vso zerkev opravlja; poseben spomin in proshnje se pa per f. mafhi storé sa tiste, kateri so se mafhniku perporozhili.

Ob katerih dnevih mati katolsfhka zerkev posebno ofer f. mafhe sa mertve opravlja?

Posebno na dan njih smerti ali pokopa, na tretji, na sedmi, na trideseti dan, in na letni dan po smerti, fizer pa tudi, kadar so mafhniki prosheni spomin sa kakiga mertviga storiti.

Kadar se sa kakiga mertviga posebej mafhuje, pomaga to tudi drugim mertvim?

Tudi vsm drugim vernim mertvim pomaga, ker mafhnik sa vse mertve per f. mafhi moli, ker pravi: Proximo te o Bog, de té (to je, ki so se v' spomin perporozhili), in vse, kateri so v' Kristufu saspali, denesh v' kraj hla-

du, luzhi in miru skosi ravno tega Kristufa, Gospoda nashiga.

Sa ktere rezhi se sme kristjan masfniku perporozhiti, de bi per f. mashi sa-nj profil?

Nar pred sa dufhne potrebe, in potlej sa telefne, pa s' tém perstavkam, zhe so mu k' svelizhanju potrebne.

Kako se more f. masha flifhati?

Sveta masha se more vsa flifhati, se ne sme nobeden poglaviten dél is lastne nemarnosti samuditi; in tudi ni sadosi le v' prizho biti, kadar je f. masha, ampak jo more andohtljivo, spodobno in f' zhashtjo flifhati.

Kaj mertvim pomaga ofer f. mashe?

Pomaga jim, de jim je Bog milostiv, jim terpljenje polajsha ali pa perkrajsha.

Kaj je andohtljivo ali poboshno per f. mashe biti?

Andohtljivo per f. mashe biti se pravi radovoljno ne rasmishljen biti, v' déle f. mashe misliti, in s' duham v' Bogu biti; in torej Boga v' ponishnosti moliti, ga sa prejete gnade in dobrote hvaliti, novih gnad ga profiti, storjene grehe is serza obshalovati, in terdno skleniti sa ref se poboljshati, in Boga nizh vezh rasshaliti.

Kaj se pravi spodobno in s' zhashtjo per f. mashe biti?

S' zhistim, ponishnim ali vsaj sgrevanim

serzam, in tudi s' spodobnim unajnim sader-shanjem per nji biti, torej se ne osirati, govoriti ali kaj drusiga nespodobniga pozhenjati. Spomni se, kadar k' sveti mas'hi gres'h, de gres'h na hrib kalvarjo, kjer se hozhe Jesus is ljubesni do nas darovati, in sposnaj svoje nevrednost per tako svetim delu prizhijozh biti.

Ktere molitve se nar bolj spodobi per s. mas'hi moliti?

Tiste, ki jih mas'hnik moli v' imenu vse zerkve in vsih prizhijozhih.

Kteri so nar imenitnis'hi deli s. mas'he?

Leté: evangeli, darovanje, povsdigovanje in obhajilo.

Kaj more kristjan per evangeli storiti?

Kadar se evangeli bere, more vs'itati, se pokrishati in se spomniti, de je dolshnost evangelski nauk snati, po njem shiveti, pred vsim svetam ga terditi, in perpravljen biti raji umreti, kakor ga satajiti.

Kaj more kristjan per darovanji storiti?

Svoje misli s' mas'hnikovimi mislimi skle-niti, in Jesusa Bogu Ozhetu darovati.

Sakaj se s. mas'ho samimu Bogu, nebes'hki-mu Ozhetu ofruje?

De mu fkashe spodobno zhas't, se mu sa prejete dobrete vredno sahvali; de ga profi odpushtanje grehov, in sa vse dus'hi in telesu po-

trebne dobrote, sa vso katolshko zerkev, sa duhovsko in deshelsko gosposko, sa svoje starshe, shlahto, sa prijatle in neprijatle, sa pravizhne in greslhnikе, sa vse shive in mertve kristjane. S' Jesusam se more kristjan pa tudi sam sebe Bogu darovati.

Sakaj se more kristjan per f. mashi s' Jesusam Bogu darovati?

Ker se Jesus le sato svojimu Ozhetu daruje, de bi nas vredne storil se s' njim in po njim darovati, in bi ne bilo prav, zhe bi se sami s' njim vred Bogu ne darovali.

Kaj se pravi sebe s' Jesusam Bogu darovati?

Se pravi is ljubeshni do Boga ravno tako perpravljien biti vse sa zhaft boshjo storiti, in vse preterpeti, kar je Bogu dopadljiviga, kakor je Jesus vse storil in preterpel.

Kaj more kristjan per pousdigovanji storiti?

1) Poklekiniti, in Jesusa v' podobah kruha in vina na altarji prizhijozhiga moliti.

2) Poln shalosti in grevenge zhes svoje grehe na persi se terkati, in na snanje dati, de so nashi grehi krivi Jesusove smerti.

3) Véro, upanje in ljubeshen obuditi.

Kaj je kristjanu per f. obhajilu storiti?

Kadar se maslnik na persi terka in govori: O Gospod, nisim vreden, de greslh pod mojo streho, ampak rezi samo s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj se tudi kristjan tri-

krat na perfi udari, in naj ravno tiste beséde govori.

Zhe kristjan f. obhajila ne prejme, naj pa v' serzu gorezhe shelje ima, de bi Jesufa v' duhu in v' serzu prejel, de bi se s' vero, upanjam in ljubésnijo s' Jesufam sklenil. Naj Jesufa profi, kteriga njegova dusha zhes vse sheli, in ki ji je zhes vse potreben, de bi s' svojo gnado k' njem prishel, v' njem shivel, njegovo dusho rasvetlil, s' gorezho ljubesnijo do njega, kakor shenina njegove dushe, ushgal, de bi ga vodil, s' seboj sklenil, de bi le v' Jesufu, in sa Jesufa tukaj in v' vezhnosti shivel; in tako je na duhovno visho obhajan.

Od pridig.

Sakaj gre tudi pridiga in kershanski nauk ob nedeljih in sapovedanih prasniki poslushati?

Sato 1) ker se je nauk od kershanskih refniz she perve zhase kershanske zerkve v' prvi veliki dél f. mashe shtel. „Kadar smo pa prvi dan po saboti (v' nedeljo) vkup prishli kruh lomit, jih je Pavl uzhil.“ Djan. apost. 20, 7.

Justin marternik, ki je v' drugim sto let po Jesusovim rojstvu shivel, in pisal, nam to poterdi, ker pravi: Ob nedeljih pridemo vsi vkup, po tém so nam, kakor zhas in okolishine naneso, listi apostelnov in prerokov brani, po tém duhovni pastir vkup sbrane verne uzhi, in ljudstvo opominja, de naj tako storé, kakor jim je bilo brano. Apolog. 1.

2) Ker se per pridigah in kerfhanfskih naukih boshja beseda osnanuje in rcsлага, ktera nam pove, kako nam je shiveti, zhe hozhemo svelizhani biti.

3) Ker malo ljudi do dobriga refnize kerfhanfske veré vé, ktere vediti je kristjanu k' svelizhanju treba, in ker v' refnizah neveden kristjan veliko hudiga flori, flabo shivi, in fhe sato ne vé.

4) Ker se lohka posabi, kar se je od kerfhanfskih refniz védilo, in ker zhlovek, zhe ni opominjan in pergangan, rad opufha, kar je floriti dolshan.

Zhe bil kristjan tudi sa ref prav dobro v' refnizah f. vere poduzhen, mu je vender fhe dobro svefto k' pridigam hoditi. Sakaj vsak zhlovek je ali grefhnik, ali pa pravizhen, Zhe je grefhnik, ga bo pridiga ali nauk k' pokori obudila. Kralj David je boshjo postavo dobro sposnal, on je dobro vedil, kaj je gréh in kaj ni, in vender koliko zhasa je bil v' gréhu, in na pokoro ni mislil, in tako dolgo ne, de mu ga je prerok Natan v' nauku rasodel. Ta ga je sbudil, de je sazhel na pokoro misliti, in jo delati. Zhe je pa zhlovek tudi pravizhen, bo v' pravizhnosti bolj poterjen, in nauk mu bo tudi fhe vselej kake pregreshke in pomanjkli-vosti rasodel, ktere fhe poravnati more; in bo svedil, kako fhe samore v' popolnamasti rasti, in se nevarnosti ogibati. „Kdor je is Boga, besede boshjo poslusha.“ Jan. 8, 47.

Kaj more storiti, kdor hozhe kaki prid od pridig imeti?

1) More pred pridigo in keršhanskim naukam s. Duha sa rasvetljenje profiti, de bi prav boshjo besedo sastopil.

2) Svesto poslušhati.

3) Kar flifhi na-se, ne na druge obrazhati. On se more po saflifhani boshji besedi sprashevati, ali je tako shivel, kahor ga resniza uzhi, in ne v' drusih ozheh pesderja gledati, bruna pa v' svojih ne zhutiti. Mat. 23.

4) S' dobre volje in shelje poslušhati, de bi potlej tako storil, kakor je poduzhen, fizer bo njegovo poslušhanje bres svelizhanskiga sadu. „Bodite pa delavzi besede in ne samo poslušhavzi, s' komor sami sebe sapeljete. Jak. 1, 22.

Jesuf pravi: „Vsaki, kteri flifhi leté moje besede, in jih dopolne, bo enak dershan modrimu moshu, kteri je sidal svojo hisho na skalo. — In kteri jih flifhi, in jih ne dopolne, bo enak dershan neumnimu moshu, kteri je sidal svojo hisho na pesek.“ Mat. 7, 24 — 27. „Moja mati in moji bratji so ti, ki boshjo besedo poslušhajo in storé.“ Luk. 8, 21. Ravno to nal Jesuf v' perglihi od sijavza poduzhi. Luk. 8, 4.

Od popoldanske flushbe boshje.

Kaj gre k' popoldanski flushbi boshji?

Kerfhanški nauk, vezhernize, roshenkranz, litanije, shegen s' svetim reshnjim Telesam, in po shegah zerkva tudi she druge opravila.

Kaj je f. roshenkranz?

Svét roshenkranz je v' katolshki zerkvi navadna molitev sloshena, is apostolske vére, is ozhenafha in is zheslhena Marija.

Zhemu je f. roshenkranz v' katolshki zerkvi v' navadi?

Je v' navadi k' pogostimu spominu svetih skrivnost Kristusoviga vzhlovezhenja, terplenja in od smerti vstajenja, in k' zhahti presvete devize Marije.

Od kod so vse te skrivnosti snane?

Is svetiga evangelja so vse snane. Torej je sveti roshenkranz lepa in perporozhljiva molitev, in kristjane, zhe ga prav molijo, in lete f. skrivnosti premishljujéjo, k' brumnosti in k' svelizhanju napeljuje.

Od tretje zerkvene sapovedi.

Kaj se pravi se postiti?

Se postiti se pravi, od mesnih jédi se sder-shati, le enkrat, to je, opoldan do fitiga se na-

jeſti, ſvezher pa le malo, fizer pa zel dan nizh, ſunaj poſebne file; poſtavim zhe ſe zhloveku teſhave delaſjo, in takrat ſe ſme le toliko jeſti, kolikor je treba, de teſhave minejo.

Kako ſe ſhe zhlovek poſti?

Kadar ſam ſebe ſataji; ſi kako perpuſheno jed, veſelje ali kaj drusiga perpuſhena ſavoljo Boga perterga, in de bi loſhej ſvoje poſheljenje premagal.

Sakaj katolſhka zerkev poſt ſapoveduje?

1) Sato, de bi ſe zhlovok od grehov ozhiſil, ker grehi vezh dél is meſeniga poſheljenja iſvirajo. Jeſuf ſam pravi, de nezhiſti duh ſe is zhloveka ne da drugazhi iſgnati, kakor s' molitvijo in s' poſtam.

2) De bi s' poſtam dolg ſvojih grehov plazhali, pravizi boſhji ſadoſtiſtorili, in ſavoljo ſtorjenih grehov ſafluſhene ſhtrafenge odvernili; ker ſhe ni ſadoſti, de zhlovek greh ſapuſti, in ſe ga ozhiſti, ampak ga more tudi nad ſeboj ſhtrafati, k' temu pa je poſt nar perpravniſhi pomozh.

3) De bi s' poſtam ſvoje nagnjenje do hudiga ſlabili, na ſvoji duſhi pa mozhnejſhi perhajali, in tolkanj perpravniſhi bili dobro po boſhji volji delati.

Ali je poſt Bogu prijeten?

De je poſt Bogu prijeten naſ ſveto piſmo uzhi. David pravi: „Jeſt ſim ſe poſtil in po-niſhal, in prejel bom, kar proſim.“ Pfalm. 34,

13. „Preobernite se k' meni, (pravi Gospod) is zeliga serza s' postam, s' jokam in s' shalovanjem.“ Joel. 2, 12. Ninivljani so se postili, in mesto Ninive je bilo ohranjeno. Jon. 3, 10. Ester se je postila, Boga sa ohranjenje svojiga ljudstva profila, in uflifhana je bila. Ester. 14, 21 — 3.

Ali je post she sam na sebi Bogu prijeten?

Post sam na sebi she ni Bogu prijeten, more tudi s' obshalovanjem svojih storjenih grehov sdrushen biti, in dobro je, kar sebi pertega, ubogim dati, in brumno shiveti si persadevati. „Boljsi je molitev s' postam in ubogajme dajanjem, kakor saloge slata spravljati.“ Tob. 12, 18. „Glejte, na dan vashiga posta délate po svoji glavi, in vafhe dolshnike bres milosti terjate. Glejte, kadar se postite, se pravdate in prepirate, in bijete s' pestjo neusmiljeno. Ne postite se kakor do sdaj, de bi se na visokim vafhe krizhanje flifhalo. Sim si mar taki post isvolil, de zhlovek zhes dan svoj shivot tare? de svojo glavo obefha, na ojstrim in pepéli leshi; bosh ti to post in Gospodu' prjeten dan imenoval? Stori proste krivizhno svesane. — Lomi lazhnimu kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v' svojo hisho, kadar nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa, in Gospodova zhasť te bo obdala. Takrat bosh klizal, in Gospod bo uflifhal.“ Isa. 58, 3 — 9.

Ali so vsi kristjani dolshni se postiti?

Vsi so se postiti dolshni, kateri so 21 lét

štari, in katerih velika starost, bolesen, slabost, sosebne velike in težke dela ne sgovarjejo.

Ali delo isgovori kristjana od posta?

Delo nikoli, temuzh slabost, savoljo ktere bi kdo svojiga dela ne mogel prav opraviti, zhe bi se terdo postil.

Ali so tisti, ki se popolnoma ne morejo postiti, od vsiga posta sgovorjeni?

Niso, toliko se morejo postiti, kolikor se samorejo bres ozhitne škode na sdravji.

Ali si sme sam post polajshati, kateri misli, de je od posta sgovorjen?

Ne sme si ga sam polajshati, ampak more svojiga duhovniga pastirja sato profiti.

Ali velja pred Bogam to od duhovniga pastirja sadobljeno polajshanje posta?

Velja, zhe je ref potrebno, fizer pa ne.

Kaj je tistimi storiti, kateri so pravizhno od posta odvesani?

Naj: 1) s' drugimi dobrimi déli, zhe uterpé s' ubogajmé dajanjem, s' molitvijo, de vezh v' zerkv gredo, nadomestijo, kar jim per spolnenji posta permanjka.

2) Boga profiti in sheleti, de bi jih pokore, molitve in posta zerkve deleshne storil.

Ali moremo ob postnih dnevih se tudi od mesnih jedi sdershati?

Tudi od mesnih jedi se moremo sdershati, zhe pa fhkof dovolijo, de smemo mesne jedi jesti, se vender ne smemo vezh kakor enkrat na dan, opoldan do fitiga najesti.

Kakshno dolshnost imamo ob petkih in sebotah?

Se moremo od mesnih jedi sdershati.

Ali so vsi kristjani dolshni to sapoved dershati?

Vsi katolshki kristjani, kteri se she pameti savedo, ki niso bolni, ali nimajo posebniga perpushenja od svojiga fhkofa is pravizhnih urshahov.

Sakaj zerkev v' petek in seboto sapove mesnih jedi se sdershati?

Zerkev sapové mesnih jedi se sdershati, v' petek v' spomin Jesufoviga terplenja in smerti; v' sabota pa v' spomin, de je ta dan Jesus v' grobu leshal.

Sakaj je zerkev shtirdefetdanski post postavila?

1) Sato, de bi kristjani Jesusa posnemali, ki se je 40 dni in nozhi v' pushavi postil.

2) De bi kristjani bolj perpravljani bili skrivnosti Jesufove smerti in njegoviga vslajenja vredno obhajati.

3) De bi se s' postam, molitvijo in s' drugimi dobrimi deli k' velikonožni spovedi in k' velikonožnemu obhajilu perpravljali.

Sakaj sazhne zerkev veliki post s' pepeljenjam?

V' spomin ozhitne pokore, ktera se je na pepelnizhno fredo |sazhela, in ko so greslniki v' ojtne oblazhila oblezheni s' pepeljam potreseni bili.

S' kakshnim ferzam naj se kristjan pepeliti da?

S' ponishnim in sgrevanim ferzam, in s' terdnim fklepam post v' pokoro svojih grehov oberiniti, de bi milost in odpushtenje per Bogu sadobil.

Sakaj pravi mashnik, ko pepelji, spomni se o zhlovek, de si prah, in de se bosh spet v' prah spremenil?

Sato ker ni nizh tako perpravniga, zhloveka ponishati in poboljshati, kakor spomin na smert in na sodbo boshjo.

Kako more kristjan shtirdesetdanski post dershati?

Se more postiti, kratkozhasov se ogibati, vezh zhafa moliti, svete bukve brati, fosebno od Jesufoviga terplenja, in ubogajme dajati, kolikor uterpi.

Sakaj je zerkev adventne poste postavila?

Sato, de se kristjani s' pokoro in poboljšanjem k' Jesufovemu prihodu in rojstvu po vrednim perpravljajo.

Sakaj je zerkev kvaterne poste postavila?

1) De bi se kristjani spomnili na dolshnost pokoro delati, in sa svoje gréhe sadošti storiti.

2) De bi ponishno Boga profili, ker ob kvaternih tednih shkofje mashnike shegnajo, sa dobre in svešte namestnike Jesufove, ker takih verni silno potrebujejo.

3) De bi Boga profili, de bi nam sad semlje dal in ohranil, in ga sa prejete dobrote hvalili.

Sakaj je zerkev poste pred nektermi veliki mi prasniki sapovedala?

Jih je sapovedala, de bi se kristjani s' pokoro perpravljali prasnike bolj sveto, in k' vezhimu dufhnimu pridu prasnovati.

Koga se more kristjan she postne dni sdershati?

Kristjan se more postne dni tudi vsiga rasbotniga veselja sdershati, ker postni dnevi so dnevi pokore in shalošti, ne pa dnevi veselja.

Kaj pokashe ta, ki teh zerkovnih sapoved ne dopolni?

De je zerkvi nepokoren, in de mu ni veliko mar sa njegovo dufho in svelizhanje, ker

se perpomozhkov, k' svelizhanju potrebnih, ne poslushi; in sraven pa she svojiga blishniga pohujsha, kterimu je dober sgled dolshan dati.

„Ako savoljo jedi svojiga brata shalish, she ne ravnash po ljubesni. Nikar ne pogubluj s' svojo jedjo tega, sa kteriga je Kristuf umerl.“ Rim. 14, 15.

Od zheterte zerkvene sapoved.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedaniga?

De naj se vsaki kristjan nar manj enkrat vsako léto svojih grehov spové, in ob velikonozhnim zhasu sveto reshnje Telo prejme.

Ali so prvi kristjani potrebovali te sapovedi?

Niso je potrebovali, ker so bili she tako vsi ognjeni sakrament s. pokore in s. reshniga Telefa prejemat, in so vedno sheleli s' Jesu sam sklenjeni biti.

Zerkev je le potlej, kadar so kristjani mersli proti tem dvema sakramentam postali, verni ta sapoved dala. Sraven pa zerkev gorezhe shelje ima, de bi verni ta dva sveta sakramenta vezhkrat med létam vredno prejeli, kar dobri kristjani tudi storé. „Jesuf pravi: „Ako ne bošte jedli mesa Sinu zhlovekoviga, in pili njegovo kri, ne bošte iméli shivlenja v' sebi.“ Jan. 6, 54.

Kje naj kristjan ob velikonožnim zhasu spoved opravi, in s. Obhajilo prejme?

Zhe nima posebniga rešizhniga isgovora po sapovedi zerkve v' svoji fari.

Sakaj supové zerkev, de naj krišjan ob velikonožnim zhasu spoved v' svoji fari opravi?

Sato, de duhovni paštir svoje ovze posna, od kterih bo mogel Bogu odgovor dajati, in njih dolshnost je, na dušhi flabe krepzhati, bolne sdraviti, in ranene zeliti, raskropljene nasaj perpeljati, in sgubljeni ifkati. Ezech. 34, 4.

Ali je vsaki kristjan dolshan ob velikonožnim zhasu s. Obhajilo prejeti?

Vsaki, kteri je od spovednika sa vredniga sposnan, in je prav perpravljen. „Postergajte stari kvaš, de bote novo testo. Sakaj našhe velikonožno jagnje Kristuf je ofrano. Obhajajmo tedaj velikonožh ne s' starim kvašam, tudi ne s' kvašam hudobije in malopridnosti; ampak s' oprésnimi kruhi zhištošti in rešnize.“ 1. Kor. 5, 7 — 8.

Doklej terpi zhaš velikanozhne spovedi?

V' ljubljanski škofii od druge pošne nedelje do Kristusoviga v' nebohoda.

Od pete zerkovne sapoved.

Kaj peta zerkovna sapoved prepoveduje?

Prepoveduje od prve adventne nedelje do svétih tréh kraljev, in od pepelnizhne frede do prve nedelje po velikinozhi shenitvanje imeti.

Sakaj je shenitev ob tih zhasih prepovedana?

Sato, de svéte zhasé v' pokori in v' flush-bi boshji preslivimo, in velike skrivnosti s. vé-re, ki jih nam zerkev takrat osnanuje bres rastresenja premisihljujemo, od kar naš per shenitvah vezhi dél navadne pojedine in veselje odvrazhujejo.

Zheterti dél.

Od svetih sakramentov.

Kaj more kristjan nar bolj sheleti, in si persadevati dosezhi?

Sheleti in vse persadevati si more kristjan, de bi tukej brumno, sveto shivel, in enkrat svelizhan bil. „Sakaj to je volja boshja, vashe posvezhenje.“ 1. Tefal. 4, 3. „Bog hozhe, de bi vsi ljudje svelizhani bili, in k' sposnanju refnize perfhli.“ 1. Tim. 2, 4.

Kdo pa nas je poduzhil, kako samoremo brumno in sveto shiveti, in svelizhani biti?

Jesuf Kristuf, nas h Svelizhar, kateri nas je pred Bogam opravizhil, nas je poduzhil, kako samoremo skosi véro na njega, in s' dobrimi déli njegoviga neskonzhniga saflushenja dele-shni in svelizhani biti. „Sakaj perkasala se je gnada Boga, Svelizharja nas higa, vsm ljudém, ktera nas uzhi, de se odpovejmo hudobii, in posvetnim sheljam, de bomo tresno, pravizhno, in bogabojezhe shiveli na tém svetu, in zhaka-

li na svelizhanfko upanje, in zhaſtitlivi prihod velikiga Boga in Svelizharja naſhiga, Jeſufa Kriſtufa, kateri je dal ſebe ſa naſ reſhit od vſe krivize, in ſebi ozhitiſil ljudſtvo, ktero bi mu dopadlo, in ſe po dobrih delih ravnalo.“ Tit. 2, 11 — 14.

Ali ſamoremo ſami od ſebe brumno ſhiveti?

Is laſtne mozhi ne ſamoremo, pa ſ' pomo-
zhjo gnade boſhje in ſ' ſvojim persadevanjem
ſamoremo pravizhno in ſveto ſhiveti.

Kje pa ſadobimo gnado boſhjo?

V' ſvetih ſakramentih.

Kaj je ſvet ſakrament?

Œvet ſakrament je vidno ſnamnje nevidne
gnade boſhje od Jeſufa Kriſtufa v' naſhe poſve-
zhevanje in svelizhanje poſtavljen.

*Sakaj ſe ſakramenti imenujejo vidne ſnam-
nja?*

Se imenujejo vidne ſnamnja ſato, ker ſe
per vſakim ſkramentu kaj vidi, ſliſhi, ali zhu-
ti; od ſunaj nam kaſhejo, kaj Bog ſkoſi nje
po duhovno in nevidno v' naſ dela. — Tako
ſe per ſvetim kerſtu vidi voda, in ſe ſliſhijo
beſede, ktere ſe med oblivanjem iſrekujejo.

So ſakramenti ſamo ſnamnja gnade boſhje?

Sakramenti niſo ſamo ſnamnja gnade bo-
ſhje, temuzh gnado, ktero pomenijo imajo tu-
di v' ſebi, in nam jo delé. Tako per ſvetim

kerstu ravno tisti zhaš, kadar se telo od sunaj obliva, in se besede svetiga kersta isrekujejo, gnada boshja dušho snotraj ponavlja in ozhišhuje od vsih grehov.

„Naf je, ne is del pravize, ktere smo storili, ampak po svojim usmiljenji svelizhal skosi kopvo prerojenja in ponovljenja svetiga Duha, kteriga je obilno v' naf vlil: skosi njegovo gnado opravizheni, postanemo erbi po upanji shivljenja. Tit. 3, 5 — 7.

Sakaj je Jesus svete sakramente postavil?

Jesus Kristus je svete sakramente postavil sa nafhe posvezhenje.

Kaj sastopimo skosi posvezhenje zhlovekovo?

Sastopimo, de zhlovek bo skosi gnado boshjo, ki jo per s. sakramentih dobi, is greshnika pravizhen in Bogu prijeten.

Kdaj bo zhlovek posvezhen?

Kadar odpushtanje grehov in posvezhujo-zho gnado dobi; ali ko mu je pomnoshena.

Kaj je posvezhujozha gnada boshja?

Je nesaflushen dar in pomozh boshjo, ki v' naf ostane in naf pravizhne, svete in Bogu ljube in prijetne stori.

S. Pavl pravi: „Upanje pa ne osromoti, sakaj boshjo ljubesen je islita v' nafhe serza skosi s. Duha, ki je nam dan.“ Riml. 5, 5.

„Naf je, ne is del pravize, ki smo jih storili, temuzh po svojim usmiljenji svelizhal

skosi kopvo prerojenja in ponovljenja f. Duha, kteriga je v' nas obilno ulil skosi Jesusa Kristusa, Svelizharja nashiga.“ Tit, 3, 5 — 6.

Kako nas sveti sakramenti posvezhujejo?

Sveti sakramenti nas posvezhujejo, de nam nekteri gnado opravizhenja, ki jo fhe prej nimamo, dodelé, nekteri pa jo v' nas pomnošijo ali povisfajo.

Posvezhujozha gnado, ki nam jo nekteri f. sakramenti delé, nam smertni gréh sbrishe, nas gresfhnike v' pravizhne, v' priyatle in v' otroke boshje prenaredi; nekteri f. sakramenti pa nam pomnošijo ali dodajo posvezhujozho gnado boshjo, de je mozhnejshi in obilnishi, de ker smo she prej v' gnadi boshji, fhe svetejshi in pravizhnishi potlej postanemo.

Kteri sveti sakramenti nam posvezhujozho gnado delé in nas opravizhjo?

S. kerst in f. pokora nam posvezhujozho gnado delita in nas opravizhita.

Kako se f. kerst in f. pokora sato imenujeta, ker nam posvezhujozho gnado delita?

S. kerst in f. pokora se sato imenujeta sakramenta mertvih.

Sakaj se imenujeta sakramenta mertvih?

Sato, ker je zhlovek, pred ko jih prejme, na dusfhi mertev, in bres gnade boshje, ktera je shivljenje dushe; v' teh sakramentih pa je

sadobi, in škosi njih dušha oshivi sa vezhno shivljenje.

Kako se imenujejo sakramenti, kateri posvezhujozho gnado v' nas povikshajo?

Se imenujejo sakramenti shivih.

Sakaj se imenujejo sakramenti shivih?

Sato, ker more zhlovek, preden jih prejme, she posvezhujozho gnado boshjo imeti, ktera po teh sakramentih obilnisthi in mozhnejshi postane.

Kteri so sakramenti shivih?

Sakramenti shivih so ti le: f. birma, f. rešnje Telo, f. posledno olje, f. masnikov shegnovanje in f. sakon.

Kaj je treba she vezh od svetih sakramentov vediti?

Je treba vediti: 1) de flehern sakrament tudi svoje lastne gnade deli.

2) De se nekteri sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti.

Kteri sakramenti se ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

S. keršt, f. birma in f. shegnovanje masnikov.

Sakaj se ti sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

Sato, ker vtisnejo neisbrisljivo snamnje v' dušho, ki bo vedno obstalo.

Kakšne posebne snaminja dobimo per vsakim téh tréh sakramentov?

V' f. kerstu dobimo snamnje kristjana in otroka boshjiga; per f. birmi snamnje Kristusoviga vojshaka, per shegnovanji maschnikov snamnje flushahnika in namestnika Kristusoviga.

Bog nas je pomasal, in nas tudi sasnamijnjeval, in dal sastavo Duha v' naslih serzah, "2. Kor. 1, 21, 22.

Ali bo to snamnje tudi v' prihodnim shivlenji ostalo?

Vezhno bo ostalo, svetnikam v' zhaft, hudobnim pa v' oframotenje.

Od koga imajo sakramenti mozh?

Od Jesufa Kristusa.

So vsi sakramenti potrebni?

Vsi sakramenti so potrebni v' kershanfski zerkvi; pa niso vsi potrebni flehernimu zhloveku, le f. kerst je vsakimu zhloveku k' svelizhanju potreben.

Ali sadobi vsak gnado boshjo, zhe kak f. sakrament prejme?

Ne vsak, temuzh le, kdor je po Jesufovi volji prav perpravljen. „Spokorite se, in daj se slednji is vas kerstiti v' meni Jesufa Kristusa v' odpushtenje svojih grehov, in bošte prejeti dar f. Duha.“ Djanj. apofst. 2, 38.

Koliko je sakramentov?

Sedem jih je; in so ti le: 1. S. kerst, 2. f. birma, 3. f. rešnje Telo, 4. f. pokora, 5. f. poslednje olje, 6. f. mašnikov shegnovanje, 7. f. sakon.

Od svetiga kersta.

Kaj je f. kerst?

Sveti kerst je prvi in nar potrebnishi sakrament, v' katerim je zhlovek s' vodo in boshjo besedo od poverbaniga greha in od vsih pred kerstam storjenih grehov ozhishen, in je v' Kristusu, kakor nova stvar, k' vezhnimu shivlenju prerojen in posvezhen.

Sakaj se f. kerst imenuje prvi sakrament?

Sato, ker more zhlovek prej kershen biti, preden sme kak drug sakrament prejeti.

Sakaj se imenuje nar potrebnishi sakrament?

Sato, ker smo vsi kakor otrozi jese boshje, v' poverbanim grehu spozheti in rojeni, in torej bres kersta noben zhlovek, tudi otrok, ne more svelizhan biti. „Kdor ni prerojen is vode in is svetiga Duha, ne more v' kraljestvo boshje priti.“ Jan. 3, 5. „Kdor bo veroval in bokershen, bo svelizhan.“ Mark. 16, 16.

Kdaj je Jesus ta sakrament postavil?

Takrat, kadar je po svojim vstajenji od smerti svojim apostelnam rekel: „Pojte po vsm

svetu, uzhite vse narode, in keršhujte jih v' imenu Ozheta, Sina in svetiga Duha. Mat. 28, 19.

Kaj sadobimo per svetim kerstu?

Per svetim kerstu sadobimo:

1) Odlpuſhenje poverbaniga greha, in vſih drusih pred kerſtam ſtorjenih grekov; tudi vſih vezhnih in zhaſnih ſhtrafeng, ktere bi mogel greſhnik na tem ali na unim ſvetu ſato terpeti, de bi ſa-nje pravizi boſhji ſadoſti ſtoril; tako de bi zhlovek prez v' nebefa ſhel, zhe bi po kerſtu v' nedolſhnoſti umerl. „Dajte ſe kerſtiti v' imenu Jeſufa Kriſtufa v' odlpuſhenje grehov.“ Djan. apoſt. 2, 38. V' prerojenih Bog nizh ne ſovraſhi, nizh pogubljenja vredniga ni v' njih.“ Rim. 8, 1. Trident. ſej. 5.

2) Sadobimo poſvezhujozho gnado boſhjo, ktera naſ prerodi, opraviſhi in poſveti, de ſmo otrozi boſhji in verbi nebefſhkiga kraljeſtva. „Greſhniki ſte fiſer bili, ali oprani ſte in poſvezheni v' imenu Goſpoda Jeſufa Kriſtufa. 1. Kor. 6, 11. „Sam duh naſhimu duhu ſprizheje, de ſmo otrozi boſhji, ako ſmo pa otrozi, ſmo tudi verbi.“ Rim. 3, 16 — 17.

3) Poſtanemo udje Jeſuſovi in katolſhke zerkve, in tempel ſ. Duha. in ſmo deleſhni Jeſuſoviga neſkonzhniga ſafluſhenja. „Ne veſte, de ſo vaſhe teleſa udje Jeſuſovi?“ 1. Kor 6, 15. „Ne veſte, de ſte tempel boſhji, in Duh boſhji v' vaſ prebiva.“ 1. Kor. 3, 16.

Ali so tudi sa ta svet vse shtrafenge in nastopki poverbaniga greha per s. kerstu odpushteni?

Niso, vse bodo she le na dan od smerti vstajenja popolnoma minule, kadar bo strohljivo nestrohljivost, in umerjzhe neumerjzhnost obleklo. 1. Kor. 15, 53. S. pismo pravi: „Teshak jarm je nad Adamovimi otrozmi od dneva njih is-hoda is materniga telefa do dneva njih pokopa (v' semljo) v' mater vseh ljudi.“ Sir. 49, 1.

Zhimu slabosti natore, temota in nevednost uma, spazheno posheljenje, telefne in dushne nadloge, bolesen in smert she po s. kerstu ostanejo?

Sato ostanejo, de je zhlovek bolj ponishen in bolj shelen gnade boshje, in mu pomagajo, de fi s' poterpeshljivostjo vezhi zhasht v' nebesih saflushi. „Tridentinski sbor pravi, de hudo poshelenje ostane sa vojskovanje, ktero tistim ni shkodljivo, kateri se s' gnado Jesufovo podperti vojskujejo.“ Sej. 5, 5.

Kako samorejo odresheni, kateri nimajo perloshnosti kersta vode prejeti, svelizhani biti?

Skosi kerst shelja in skosi kerst kervi.

Kaj je kerst shelja?

Kerst shelja je, kadar nekershen zhlovek sposna, de je vera Jesufova prava, in ima go-rezhe shelje kershen biti, pa perloshnosti nima

kersta vode prejeti, in vender Boga popolnoma ljubi, in svoje storjene grehe is serza obshaluje.

Kaj je kerst kervi?

Kerst kervi je, kadar nekeršhen zhlovek sheli keršhen biti, pa ne more; in svojo kri in svoje shivljenje sa Boga in vero da.

Kdo sme kershevati?

Shkofje in fajmoshtri, in s' njih dovoljenjem tudi drugi duhovni in djakoni, v' fili pa vsak sme kershevati.

Kaj more storiti, kdor kershuje?

Kdor kershuje more: 1) misel imeti tako kerstiti, kakor je Jesus ta s. sakrament postavil.

2) More zhloveka s' pravo vodo obliti.

3) More med oblivanjem s' vodo te bese-de govoriti: Jest te kerstim v' imenu Ozheta in Sina, in svetiga Duha.

Kako more odrashen zhlovek perpravljen biti, ki hozhe keršhen biti?

1) More nar potrebnishti resnize vere vediti in jih verovati. „Pojte in uzhite vse narode, in kershujte jih — uzhite jih vse spolnovati, karkoli sim vam sapovedal.“ Mat. 28, 19 — 20.

2) More s. kerst profiti, in voljo imeti ud zerkve Jesuove biti.

3) Svoje grehe obshalovati. „Spokorite se, in sledni is med vas naj se da kerstiti v' ime-

nu Jesufa Kristufa v' odpufhenje grehov.“ Djan. Apost. 2, 38.

4) Se more hudizhu, svetu in grehu odpovedati, in obljuditi, de bo do konza po kerfhanfko shivel. „Ne véste, de vfi, kateri smo v' Jesufu Kristufu kerfheni, smo v' njegovi smerti kerfheni? Sakaj s' njim smo pokopani skosi kerst v' smert; de moremo, kakor je Kristuf vstal od mertvih skosi zhaft Ozhetovo, tako tudi mi v' novim shivlenji hoditi.“ Rim. 6, 3 — 4.

Kdo namest otrok to obljudo stori?

Namest otrok botri obljudo storé vse spolniti, h' zhemur kerst veshe.

Kakshni morejo botri biti?

Botri morejo biti: 1) katolfhke, kerfhanfke vere, 2) V' veri dobro poduzheni, 3) she birmani, 4) brumni in 5) ne premladi.

Kakshne dolshnosti imajo botri?

1) Botri imajo otroke, ktere so v' kerst dershali, fosebno ljubiti.

2) Skerbeti, de so po kerfhanfko srejeni, in zhe so jim starshi odmerli, ali zhe so sarnikerni, naj sami sa njih kerfhanfko sadershanje in spolnjenje obljud fkerbé.

3) Sa njih moliti.

Komu smo se per f. kerstu odpovedali?

Per f. kerstu smo se odpovedali hudizhu, njegovimu djanju in napuhu.

Kaj hozhe rezhi, se hudizhu odpovedati?

To je toliko, kakor: nozhem njemu pokoren biti, in njegovim skusnjam se nikoli podvrezhi.

Kaj je, njegovimu djanju se odpovedati?

To je, vsem hūdim mislim, sheljam, besedam in delam, s' besedo, vsem greham se odpovedati.

Kaj je njegovimu napuhu se odpovedati?

Je toliko, kakor se vsi posvetni zhaſti, hvalljudi, nezhimernim oblazhilam; s' besedo, vsemu, kar hudobni ljudje ljubijo in ishejo, odpovedati.

Kaj smo per ſ. kerſtu obljubili?

Smobljubili v' Boga, v' Jesufa Kristusa, v' ſ. Duha in v' katolſhko zerkev verovati, po volji boshji shiveti, le sa boshjo zhaſt delati, kakor je Jeshuf delal; vse ljubiti, kar je Jeshuf ljubil, vse savrezhi, kar je on savergel, in kakor dobri otrozi matere katolſhke zerkve tudi nji vſo pokorſhino ſkasovati.

Ali smo dolshni to obljubo ſpolniti?

Moremo jo ſpolniti, drugazhi svelizhani ne bomo.

Kako se per kerſtu ſtorjena obljuba ponovi?

Tako le: Verujem v' Boga Ozheta, Sina in ſ. Duha. Verujem v' Jesufa Kristusa, Sina boshjiga ediniga, ki je Bog in zhlovek ſkupej,

kteri je zhloveshki rod s' svojim terplenjem in f' svojo smertjo odreshil. Verujem vse, kar je Bog rasodel, kar so Jesus in njegovi f. apostelní uzhili, in kar katolska zerkev, ktére ud biti in do smerti ostati shelim, verovati sapoveduje. Odpovem se is zeliga serza hudizhu, njegovimu napuhu in vsimu njegovimu djanju. Odpovem se tudi vsim greham, bahanju in vsim sapeljivim ukam tega sveta. Perpravljen sim po kershansko shiveti, Bog me poterdi f' svojo inogozhno gnado v' mojim sklepu Amen.

Kdaj se spodobi per f. kerstu storjeno obljudo ponoviti?

Spodobi se: 1) kmalo, ko se svoje pameti savemo, 2) pred f. birmo.

3) Na dan svojiga godu, ali ob rojstni obletnizi.

4) Pred spovedjo in f. Obhajilam, slasti ko se pervikrat k' f. Obhajilu gre.

5) Veliko in binkushtno seboto.

6) Ob zhasu skushnjav, vezhkrat v' shivlenji, in sosebno v' smertni bolesni.

Ali more kristjan slo fkerbeti, de gnado ohrani, ki jo je per f. kerstu sadobil?

Slo more fkerbeti, ker je ta gnada nar imenitnishi. Skosi njo je postal otrok boshji, brat Kristusov, erbizh nebeshkiga kraljestva in tempel f. Duha, in zhe bi jo sgubil, v' nar vezhi nesrezho pade, nedolshnost sgubi, in je spet sushen hudizhev.

O d f. b i r m e.

Kaj je f. birma?

Sveta birma je sakrament, v' katerim je kerščen zhlovek s' pokladanjem rok in molitvijo fhkofa, in f' f. krishmo od f. Duha v' gnadi boshji poterjen, de svojo vero stanovitno prizha in po nji shivi.

Kaj sadobimo per f. birmi?

Posvezhujozho gnado boshjo poviksha, in fhe posebno gnado da, de kristjan stanovitno vero sposna, in po nji shivi; tudi vtisne duhi neisbrisljivo snamnje, sato ne sme zhlovek vezh, ko enkrat birman biti. „Kteri pa nas s' vami vred poterduje v' Kristusu, in nas je pomasal, je Bog, kteri nas je tudi sapezhatil, in je dal sastavo Duha v' naslih serzih.“ 2. Kor. 1, 21 — 22.

Ali je sakrament f. birme v' sim potreben?

Sakrament f. birme ni tako potreben, de bi kristjan bres njega ne mogel svelizhan biti, pa savolj gnade, ki jo poviksha, bi se kristjan pregreshil, ko bi ga is sanikernosti ne prejel.

Kdo nas preprizha, de je zhloveku gnada f. Duha potrebna?

Apostelni Jesufovi; oni so bili, pred ko so f. Duha prejeli, maloferzhni, kafniga serza v' vervanji, nesumni; potlej pa, ko so binkusht-

no nedeljo s. Duha prejeli, so serzhno Jesufa Kristusa vsimu ljudstvu osnanovali, in ga povsod bres strahu pred smertjo prizhali, in rajshi shivljenje sgubili, kakor od Jesufove vere odstopili. Tudi nam se je vojskovati soper skufshnjave, torej je nam tudi gnade treba, in ta nam je v' s. birmi pomnoshena.

Kdo je perve kristjane birmoval?

Apostelni so perve kristjane birmovali. — „Kadar so apostelni, ki so bili v' Jerusalemu, shishali, de Samarija v' besedo boshjo veruje, so k' njim poslali Petra in Janesa. Kadar sta prishla, sta sa-nje molila, de so s. Duha prejeli. Sakaj v' nobeniga is njih she ni bil prishel, ampak samo kersheni so bili v' imenu Gospoda Jesufa. Tedaj sta roke na-nje pokladala, in so prejeli s. Duha.“ Djan. apost. 8, 14 — 17.

Kdo ima danashne dni oblast birmovati?

Danashne dni imajo v' redu le shkofje oblast birmovati, ker oni so pravi namestniki apostelnov.

Kako shkof birmujejo?

Shkof nad birmanzam roke rasprosté, molijo, in s. Duha v' njega klizhejo, potlej mu pomashejo zhelo s' sveto krishmo, in ga nekoliko na lize vdarijo, mu mir voshijo, in na sadnje spet sa-nj molijo. — Satorej morejo birmanzi per prvi molitvi, ki jo shkof nad nji-

mi molijo, in per sadnji, kadar so she vse pobirmali, v' prizho biti.

Kaj pomeni pokladanje rok shkofovih nad birmanzi?

Pomeni, de jih ho f. Duh s' svojo gnado obvaroval in mozhne storil.

Kaj pomeni masanje s' f. krishmo?

Pomeni gnado f. Duha, ktera je v' f. birmi pomnoshena, de je zhlovek v' véri poterjen in Bogu prijeten.

Sakaj storé shkof s' f. krishmo krish na zheli birmanzu?

V' spomin, de ima f. birma vso svojo mozh od Jesufoviga terplenja in smerti na krishu.

Sakaj na zheli krish storé?

V' spomin, de se birmanz ne sme framovati Jesufoviga krisha in njegove vere.

Sakaj shkof birmanza malo na lize vdarijo?

De se birmanz spomni, de more vselej perpravljen biti sa Jesusa voljno in serzhno terpeti.

Kako more biti perpravljen, kdor hozhe f. birmo prejeti?

More biti kerfhen; zhe je she odrashten, more biti v' veri in v' tém, kar f. birmo sadéva, dobro poduzhen, in v' stanu gnade boshje, to je, brez smertniga greha biti.

Kako se more tedaj k' f. birmi perpravljati?

Po sgledu apostelnov v' Jerusalemu se more perpravljati s' molitvijo, zhe je she odrashen, f' postam in s' drugimi dobrimi deli, in zhe ima smertni greh nad seboj, se more spovedati, in f. odveso dobiti.

Kaj naj birmanz takrat stori, kadar fhkof molijo in roke rasprosterte dershe?

Takrat naj birmanz véro v, kershanfke resnize ponovi, in v' serzu terdno sklene s' pomozhjo gnade f. Duha nikdar od vere odstopiti, temuzh vselej po sapovedih f. vere shiveti, in naj f. Duha sato na pomozh klizhe.

V' kateri starosti se otrozi smejo birmati?

Zerkev sheli de takrat, kadar se she svoje pameti savedo, de bolj sposnajo, kako potreben jim je ta f. sakrament, de se loshej in bolj perpravijo ga vredno prejeti, in se tudi loshej spomnijo, kdaj so bili birmani.

Sakaj se tudi k' f. birmi botri jemljejo?

Sato, de bi birmane k' dobrim napeljevali, od hudiga odvrazhevali, jih obljub opminjevali, de v' veri stanovitni ostanejo, in po nji shivé.

Kaj more birman po f. birmi storiti?

Naj Boga sa ta sakrament sahvali, naj fi persadeva Jesufove nauke zhedalje bolj sposnati, na tanko po njih shiveti, prejeto gnado s' molitvijo in dobrimi deli ohraniti, in se vsiga ogibati, s' zhimur bi gnado boshjo lohko sapravit.

Od svetiga reshnjiga Telefa.

Kaj je sakrament s. reshnjiga Telefa?

Sakrament s. reshnjiga Telefa je nar svetjšhi sakrament, je pravo telo in prava kri nashiga Gospoda Jesufa Kristusa v' podobah kruha in vina.

Sakaj se ta sakrament nar svetejšhi imenuje?

Sato, ker ne posvezhuje samo zhloveka, temuzh ima v' sebi Jesufa Kristusa, sazhetnika vse svetosti.

Kakshne imena ima ta sakrament?

Ta sakrament se imenuje:

1) Sakrament altarja, ker se na altarji premenjenje kruha in vina v' telo in kri Jesusovo godi.

2) Nebeshki kruh, ker ima v' sebi Jesufa Kristusa, kateri je per vzhlovezhenji is nebes prishel, in kateri sedi v' nebesih na desnizi svojiga Ozheta. — „To je kruh, kateri je is nebes prishel, ne kakor so jedli vafhi ozhetje mano, in so umerli; kdor ta kruh jé, bo vekomaj shivel.“ Jan. 6, 29.

3) Kruh angelski, ker ima v' sebi Jesufa Kristusa, kteriga angeli v' nebesih gledajo in vshivajo.

4) Gospodova vezherja, ker je Jesus ta presveti sakrament per sadnji vezherji postavil, in ga svojim apostelnam vshiti dal.

5) Popotniza, ker je dušna jed, in kristjane shivi in mozne stori, de po poti praviznosti hodijo. Sakaj kakor smo v' f. kerstu v' novo shivljenje prerojeni, v' f. birmi poterjeni, de se samoremo skušhnjavam vstavljati, jih premagovati, in od Kristusa ozhitno prizhati, tako ta f. sakrament shivljenje duše ohrani in jo shivi.

6) Sveto Obhajilo, ker kristjani per vshivanji tega f. sakramenta spomin Jesuove smerti in druge velike skrivnosti obhajajo.

Kdaj je Jesus ta f. sakrament postavil?

Jesus je ta f. sakrament per sadnji vezherji, na vezher pred svojo smertjo, to je naš veliki zhetertik, postavil.

Kako je Jesus ta f. sakrament postavil?

Po vezherji, ko je f' svojimi apostelni velikonožno jagnje jedel, je vsel kruh v' svoje svete roke, sahvalil nebeshkiga Ozheta, ga je f' svojo vfigamogozhno besedo posvetil, ga raslomil, in dal apostelnam rekozh: Vsemite in jejte: to je moje telo, ktero bo sa vas dano. — Potém je vsel kelih; sahvalil, posvetil in ga njim dal rekozh: Pite is tega vfi, sakaj to je moja kri noviga testamenta, ktera bo sa vas in sa njih veliko prelita k' odpušhanju grehov. To storite, kolikorkrat bote storili, k' mojimu spominu.

Kaj se je zgodilo na te Jesusove besede: To je moje telo, to je moja kri?

Velik zhudesh, de se je kruh in vino v' Jesusovo shivo telo in kri spremenilo, desiravno je podoba kruha in vina tudi potlej she ostala.

Kaj je Jesus hotel s' besedami: To storite k' mojimu spominu?

S' temi besedami je Jesus svojim apostelnam in vsem maslnikam oblast in sapoved dal, per s. masli ravno s' temi besedami, ktere je on isrekel, kruh in vino v' shivo telo in kri Jesusa Kristusa spremenjevati; tudi je s' temi besedami sapoved dal, de naj se per té skrivnosti verni kristjani na njegovo ljubesen, terplenje in smert hvaleshno spomnijo.

Kdaj se kruh in vino spremeni v' telo in kri Jesusovo?

Kruh in vino se spremeni v' Jesusovo telo in kri, kader maslnik zhes kruh isrezhe Jesusove besede: „To je moje telo,“ in zhes vino: „To je moja kri.“

Ali je po posvezhenji she kruh in vino?

Ni vezh kruh ne vino, ker Jesusove vsigamogozhne besede kruh in vino spremené v' njegovo pravo telo in pravo kri. Le podoba kruha in vina she ostane.

Kaj pa je podoba kruha in vina?

Podoba je to, kar se nad sakramentam s' zhloveshkimi pozhutki vidi in zhuti: farba, pokuf in duh kruha in vina.

Sakaj je Jesus Kristus s, reshnje Telo po podobi kruha in vina postavil, desiravno je Jesus v' vsaki podobi posebej vef prizhijozh?

Sato de se dve rezhi raslozhijo, ki jih ta svet sakament v' sebi sklene: ofer ali daritev s, reshnjiga Telefa, in s. Obhajilo.

Koliko podob je k' ofru s. mashe treba?

Obéh podob je k' ofru s. mashe treba, ker se Jesus per sveti mashi nebeshkimu Ozhetu sa naf ravno tako daruje, kakor se je na krishu daroval.

Jesus, Sin boshji, je prishel na svet, de bi gresfhne Adamove otroke, kateri bodo va-nj verovali, v' boljsfhi ljudi, v' otroke boshje pre-naredil, de bi svelizhani bili. Bog Ozhe je hotel, de naj njegovi boshji Sin grehe zeliga sveta na-se vsame, naj se terplenju podvershe, svojo dusfho in telo pravizi boshji v' spravo sa gresfhnike v' dar da, in svojo kri na krishi prelije. Jesus, is ljubesni do ljudi, se je v' voljo boshjo vdal, in je dolg in shtrafenge, ktere smo mi gresfhniki saflushili, na-se vsel, in je nafho dusfho in telo s' svojim terpljenjem od vezhniga pogubljenja odreshil, nam gnado boshjo in pravizhnost saflushil, ktero smo po grehu prvih starfhev sgubili, in nam je svoje neskonzhno saflushe-nje dal in vezhno shivljenje perdobil.

Kako se preprizhamo, de je Jesus Kristus sakrament svetiga reshnjiga Telefa tudi ko ofer postavil?

Jesus Kristus je bil na krishu masfhnik in

ofer. Kakor maslnik je ofroval svojo dušo in telo nebeshkimu Ozhetu; in je bil ofer, ko je sam sebe Bogu sa ofer dal, de je pravizi boshji s' svojim terpljenjem in smertjo na krishu sa grehe zeliga sveta sadošti storil, in gresfnike s' Bogam spravil. Kar je bil Jesus na krishu sa naf, to je hotel is ljubesni do svojih pravovernih na vezhne zhase biti, po redu Melhisedeka; sato je per sadnji vezhérji spremenil kruh v' svoje pravo telo, in vino v' svojo pravo kri, in je oboje daroval svojimu nebeshkimu Ozhetu v' odpušhanje grehov sveta. Kar je Jesus storil, to je tudi svojim uzhenzam sapovedal, de naj v' njegov spomin storé, kar so tudi storili. Posvezhevali so kruh in vino, ktero se je v' pravo telo in kri Jesusovo spremenilo skosi boshjo mozh, so v' teh podobah Jesusovo telo in kri Bogu ofrovali, in sakrament svetiga reshnjiga telefa vshivali, kar tudi she sdej maslniki storé. — Tako je sakrament svetiga reshnjiga telefa nafha jed sa vezhno shivljenje, in ofer noviga testameta.

Kaj katolshka zerkev od spremenjenja kruha in vina véruje in uzhi?

1) De se per posvezhenji kruh in vino skosi besede Jesusove v' telo in kri Jesusovo spremeni, in de je Jesus v' tem sakramentu po boshji in zhloveshki natori prizhijozh. — Desiravno imata kruh in vino pervo podobo in slad, vender ni vezh ne kruh, ne vino.

2) De v' podobi kruha in vina je zel Jesus Kristuf. — V' podobi kruha tedaj ni samo

telo Jesufovo, kakor v' podobi vina ne sama kri; temuzh v' vsaki podobi, in tudi she tako majhina drobtiniza ali kapliza teh podob, je Jesus Kristuf zel in ves, Bog in zhlovek, s' dušho in telefam, f' kervjo in s' mesam prizhijozh.

3) De verni kristjani, ki Kristusa le v' podobi kruha vshivajo, ravno tako Jesusa prejmejo, kakor mashniki, ki ga vshivajo v' podobah kruha in vina.

4) De pravizhni in gréshniki per obhajilu Jesusa resnizhno prejmejo; tode pravizhni gnado sadobé, gréshniki pa smert.

5) De Jesus Kristuf tako dolgo v' podobi kruha in vina ostane, dokler podobe ne minejo; v' zhloveku pa ostane f' svojo gnado, dokler smertno ne gréshi.

Ali smemo sakrament f. reshnjiga telefa moliti?

Smemo in dolshni smo ga moliti, ker je Jesus Kristuf, Bog in zhlovek pod podobami kruha in vina resnizhno prizhijozh, Boga pa smo dolshni moliti.

Kakshen kruh in kakshno vino more biti sa posvezhevanje?

Kruh more biti opresen is zhishté pshenizhne moke, in vino pravo od vinske terté.

Sakaj je Jesus Kristuf ta presveti sakrament postavil?

1) V' spomin svojiga terplenja in smerti. „Sakaj, kolikorkrat bote ta kruh jedli, in ta

kelh pili, bote smert Gospodovo osnanoi, dokler ne pride. 1. Kor. 11, 26.

2) De bi bil on sam duhovna jed naslih duh sa vezhno shivljenje. „Moje meso je saref jed, in moja kri ref pijazha. Kdor ta kruh je, bo vekomaj shivel.“ Jan. 11, 56 — 59.

3) De nam je dal stanovitno sprizhevanje svoje ljubeshni do nas; in de smo s' nebeskim Ozhetam spravljani.

4) De je f' svojo zerkvijo do konza sveta ne le f' svojo gnado, ampak tudi v' resnizi sam v' prizho.

So kristjani dolshni sakrament f. reshnjiga telefa prejemat?

Dolshni so, ker

1) Jesus sam to sapoveduje rekozh: „Refnizhno, resnizhno vam povem: ako ne bote mojiga mesa jedli, in moje kervi pili, ne bote imeli shivljenja v' sebi.“ Jan 6, 54.

2) Savoljo gnad, ktere kristjan v' tem sakramentu sadobi, kateri je jed in pitje nafhe duhe sa vezhno shivljenje.

Ali je ta f. sakrament vernim sa svelizhanje potreben?

Ne tako, kakor f. kerst; ker otrozi, ki she niso per pameti in nedolshni umerjo; odrashe ni, kateri ga shele prejeti, pa jih smert prehitide ga ne morejo; in tisti, kateri ob pamet pridejo, svelizhanje doseshejo, zhe so fizer vredni, desiravno niso bili obhajani. Le tak, kateri je

per dobrim sposnanju in ga nozhe prejeti, ne more biti svelizhan, ker gnado boshjo same-tuje.

Kdaj smo dolshni sakrament f. refhnjiga telefa prejeti?

Po zerkveni sapovedi smo ga dolshni, pod smertnim gréham, vsako leto nar manj enkrat, to je ob velikonozhnim zhasu prejeti.

Sakaj sapoveduje zerkev ob velikonozhnim zhasu f. Obhajilo prejeti?

Sato, ker je Jesuf Kristuf ob velikonozhnim zhasu terpel in umerl, in tudi ta f. sakrament postavil, in ga dal svojim apostelnam vshtiti.

So kristjani dolshni fhe ob drugih zhasih f. Obhajilo prejeti?

Sveto Obhajilo so dolshni kristjani prejeti v' smertni nevarnosti, sato, ker je popotniza v' vezhno shivljenje; zerkev pa tudi sheli, de bi ga vezhkrat v' letu prejeli.

Sakaj je dobro vezhkrat k' svetimu Obhajilu iti?

Zhe je kristjan, kolikor njegova flabost same, vreden, je dobro vezhkrat k' svetimu obhajilu iti, ker je f. refhno telo duhovna jed, in daje mozh njegovi dushi. S. Avgufhtin pravi: Shivi tako, de bosh vreden vsak dan telo Gospodovo prejeti.

Je sanikernost do prejemanja tega s. sakramenta gréh?

Gréh je, ker tak zhlovek kashe flabo vero, majhino ljubesen in hvaleshnost do Jesufa.

Per kateri starosti so dolshni otrozi prvo s. Obhajilo prejeti?

Nobeden ne more starosti, kdaj so otrozi dolshni, ali kdaj smejo prvo s. Obhajilo prejeti, bolj vediti, kakor starshi in spovedniki, kateri nar bolj vedo, zhe so otrozi sadoosti poduzheni, in zhe tako brumno shivé, de so s. Obhajila vredni.

Kakshne gnade sadobi kristjan, zhe po vrednim s. reshnje telo prejme?

Vredno s. obhajilo kristjana:

1) S' Jesufam sklene. „Kdor moje meso je, in mojo kri pije, ostane v' meni, in jest v' njem.“ Jan. 6, 57.

2) Gnado boshjo v' njem ohrani, in poviksha.

3) Mu male ali odpustljive gréhe odpusti.

4) Mu hudo posheljenje pomanjsiha in ukroti.

5) Obvaruje dusho od prihodniga hudiga.

6) Mu da sastavo zhashtitljiviga vstajenja telesa in vezhniga shivlenja. „Kdor moje meso je, in mojo kri pije, ima vezhno shivljenje, in jest ga bom obudil poslednji dan.“ Jan. 6, 55.

Kakšne gnade sadobi kristjan od sakramenta svetiga reshnjiga telefa ko ofra?

Ker je v' tem s. nekervavim ofru, ki ga per s. mashi Bogu opravljamo, ravno tišti Kristuf, ki se je v' odpušhanje grehov sveta na krishi Bogu daroval in kri prelil, sadobé vsi, ki prav verujejo, so sgrevani in spokorjeni, per s. mashi milost in gnado boshjo. Ozhe nebesški, skosi ta s. ofer potolashen, deli gnado prave pokore in odpušhanje grehov, she tako veliki naj so. Torej je ta ofer opravljen ne le sa odpušhanje grehov, shtrafing in v' sadoštitev, in sa sadobiti vse potrebne gnade shivim kristjanam na semlji, temuzh tudi sa verne dušhe v' vizah, ki she niso sadošti ozhishene. Trident. sbor, sej. 22.

Kdo déli vernim s. reshnje telo?

Maschniki delé vernim s. reshnje telo.

Koga tedaj kristjan prejme kadar k' s. obhajilu gré?

Jesusa Kristusa, praviga shiviga Boga, s' dušho in telefam, s' kervijo in s' mesam.

Od perpravljanja sa vredno prejemanje tega svetiga sakramenta.

Se sme bres perprave iti k' svetimu Obhajilu?

Ne smé se iti bres perprave k' svetimu Obhajilu; temuzh kdor ga hozhe vredno prejeti, more prav perpravljen biti.

Kolikero more perpravljanje sa vredno f. Obhajilo biti?

Dvojno: perpravljanje dushe in telefa.

Kakshna je perprava dushe?

1) More terdno verovati, de je pravo telo in prava kri Jesufova prizhijozha.

2) More vediti, de ni le s' nobenim zhlo-vekam v' sovrashtvu, temuzh de svojiga blish-niga is serza ljubi.

3) De more kristjan bres smertniga gréha in v' gnadi boshji biti.

4) Tudi ne sme imeti ljubesni do malih grehov.

4) More sheleti Jesufa vredno in poboshno prejeti?

Ali je velika pregreha Jesufa nevredno pre-jeti?

Velika pregreha je, ker je Jesufu velika nezhaft sturjena. — S. Pavl od tega tako govo-ri: „Kdorkoli bo nevredno ta kruh jedel, in kelh Gospodov pil, je kriv nad telefam in ker-vijo Gospodovo, in si sodbo (pogubljenje) je in pije, ker ne raslozhi telefa Jesufoviga.“ 1. Kor. 11, 27 — 29.

Kteri f. Obhajilo nevredno prejmejo?

Vsi ki so v' smertnim gréhu.

Kdaj kristjan ta gréh vedama stori?

Takrat, ko bi ne hotel spovedniku svojih

gréhov rasodeti, ali ko bi per spovedi odvese ne dobil, in bi vender k' f. Obhajilu fhel.

Kako se gréhu pravi, ki se s' nevrednim Obhajilam stori?

Boshji rop se mu pravi.

Kako Bog take fhtrafa, ki boshji rop store?

Bog jih vezhi dél fhtrafa f' slepoto uma, s' sapufhenjem boshjim, terdovratnostjo serza, f' zhasnimi nadlogami, in s' vezhnim pogublenjem. „Sakaj kdor je ali pije nevredno, fi sodbo je in pije, ker ne raslozhi telefa Gospodoviga. Savoljo tega je med vami veliko slabih in bolnih, in jih veliko spi.“ 1. Kor. 11, 29 — 30.

Kaj se je is tega uzhiti, ko je nevredno prejemanje f. Obhajila tako velik gréh?

Is tega se je uzhiti, de se zhlovek tega nikoli ne more dosti bati, in de je, zhe je nesfrezhen bil v' ta gréh pafli, dolshen se ga spovevati, in veliko pokoro delati.

Kaj more kristjan storiti, preden f. refhnje telo prejme, zhe je v' smertnim gréhu?

More pred svoj gréh is serza obshalovati, se ga zhisto spovedati, in f. odveso prejeti.

V' zhim obftoji poboshnost ali andoht serza?

Poboshnost serza obftoji v' tem, de zhlovek:

1) Vero, upanje in ljubesen obudi.

2) De moli Jesusa Kristusa v' sakramentu f. refhnjiga telefä.

3) De misli s' hvaleshnim serzam na smert Jesusa Kristusa, v' ktere spomin je ta f. sakrament postavljen, in je sapovedano, de ga verni vshivajo.

4) De je ponishen, in de obudi grevengo nad grehi, in terden fklep svoje shivljenje zheldalje bolj po nauku Jesusovim ravnati, in de ima posebno ljubesen do blishniga.

Kako se obudi vera pred f. Obhajilam?

Tako, de kristjan terdno veruje, de je v' sakramentu altarja ravno tisti Jesus Kristus vpri-zho, kateri je na svet prishel naš odreshit, kteri je terpel in na krishu umerl, kateri je tretji dan od smerti vstal, in sedi na desnizi Boga Ozheta.

Kako se upanje obudi?

Tako, de se kristjan na Jesusovo ljubesen terdno sanese, de mu bo gréhe odpustil, svojo gnado, vezhno svelizhanje in vse potrebne pomozhi sa svelizhanje dal, ker je tako dobrotljiv in milostjiv, de se mu v' sakramentu vshivati da.

Kako se ljubesen obudi?

Tako, de ima kristjan, kateri k' f. Obhajilu gre, serzhno veselje do Jesusa Kristusa, kteriga bo sdaj prejel.

Kako kristjan v' f. Obhajilu Jesufa f' ponishnostjo prejme?

Zhe premishljuje, kako prezhudno velika je Jesufova ljubesen, ktera je storila, de se je on tolkanj ponishal, de je svojih vernikov duhovna jed in pijazha postal, de bi se s' njimi sklenil, de bi vezhno shivljenje imeli; de je on kralj nebes in semlje, zhlovek pa prah in pepel in sraven she greschnik; kako se je tedaj dolshan pred Jesufam v' svoji nizh ponishevati.

Sakaj more kristjan pred f. Obhajilam tudi grevengo zhes svoje grehe obuditi, in terdno skleniti sa naprej brumno shiveti?

To more sa to storiti, ker noben zhlovek ni sadofti zhist in popolnoma vreden Jesufa prejeti; in ker bo tako veliko gnado prejel, more tudi terdno voljo imeti ljubesniviga in dobrotljiviga Jesufa ne vezh shaliti.

Kako naj se verni kristjan she bolj perpravlja k' svetimu Obhajilu?

Verni kristjan naj se poprejshni dan s' molitvijo, s' branjem svetih bukev in s' drugimi dobrimi déli, tudi s' sdershvanjam od dopusheniga veselja, sa f. Obhajilo perpravlja.

Kako se more kristjan na telesu perpravlja ti sa f. Obhajilo?

1) De je, zhe ni nevarno bolan, od polnozhi tesh.

2) De spodobno oblezhen s' velikim spofhtvanjem k' boshji misi perstopi. „Vse pa

naj se poshteno in po redu godi,“ sapove f. Pavl. 1. Kor. 14, 40.

Kaj more kristjan storiti, kadar se pred f. Obhajilam ozhitna spoved moli?

Takrat naj grevengo nad svojimi gréhi ponovi. Kadar rezhejo mafhnik: Glejte Jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemlje, naj kristjan Jesusa moli; in kadar mafhnik pravijo: Gospod, nisem vreden de greslh pod mojo streho, temuzh rezi le s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj obhajanz s' veliko ponishnostjo sposna, de ni vreden Jesusa prejeti, naj se trikrat na persa udari, in ravno te besede s' mafhnikam vred govori. Sraven naj tudi upanje obudi, de per Jesusu milost najde.

Kako se more obhajanz per prejemanji f. hostje sadershati?

Kadar mafhnik f. hostjo podajo, more obhajanz usta zhedno odpreti, jesik na spodni shnabel poloshiti, in f' sposhtvanjem f. reshnje Telo prejeti; f. hostje ne shvezhiti, ne nalash v' ustih perdershevati, ampak prez savshiti. Ako se f. hostja ust prime, je ne sme f' perstam, ampak s' jesikam odlozhiti, ne is ust pljuvati, in ne prez is zerkve iti,

Kaj more kristjan po f. Obhajilu storiti?

Kadar je kristjan f. reshnje Telo she prejel, naj poklekne na stran, de v' miru veliko gnado premisli; ktero je prejel, in v' teh brumnih mislih naj

1) Jesufa sahvali sa neſkonzhno gnado, ktero mu je ſkaſal, de je k' njemu priſhel.

2) Naj ga v' ponishnoſti moli.

3) Naj mu duſho in telo ofruje, de bo oboje le na boſhjo zhaſt obrazheval.

4) Naj Jesufa proſi, de bo ſ' ſvojo gnado ſtanovitno v' njem oſtal.

5) Naj vero, upanje in ljubesen obudi in druge ſtorjene dobre ſklepe ponovi.

6) Naj ga proſi, de mu vſe dodeli, kar mu je ſa duſho in telo potrebno.

Sakaj ſe more kriſtjan ſ' tako ſkerbjo k' ſ. Obhajilu perpravljati?

Savoljo ſvetoſti tega ſ. ſakramenta in ſavoljo velikiga ſadu, ki ga iſ vredniga preje-manja tega ſ. ſakramenta ſadobi, in ſavoljo velikiga greha, ki bi ga ſkoſi nevredno ſ. Obhajilo ſtoril.

Kako ſe more kriſtjan na dan ſ. Obhajila ſadershati?

1) Se more varovati vſiga poſtopanja, doma biti, Jefusa vezhkrat ſahvaliti, dobre déla opravljati, in ſbranih ſvetih miſel biti, in dobro je duhovne bukve brati.

2) V' zerkev iti, in poboshno moliti.

3) Vſiga poſvetniga hruma in veſelja, kar je mogozhe, ſe ogibati, in tudi potlej na Jefusa ne poſabiti, kteriga je prejel, de vſelej brumno ſhivi ker le ſ' takim Jeſuf vekomaj ſklenjen oſtane.

Ali kristjan samo v' sakramentu f. reshnjiga Telefa Jesufa Kristusa prejme?

Kristjan samore Jesufa Kristusa tudi s' duhovnim obhajilam prejeti.

Kaj je duhovno obhajilo?

Duhovno obhajilo so mozhne shelje Jesufa in njegovo gnado prejeti, ktere ima kristjan is ljubesni do Jesufa in brumniga shivlenja.

Je kristjanova dolshnost vezhkrat take shele do Jesufa obuditi, ali duhovno obhajilo prejeti?

Kristjan se more vedno v' duhu obhajati, sakaj sakrament altarja mu je le vzhasi mogozhe prejeti; de bi pa Jesufoviga duha imel, more smirej sheleti, zhe hozhe dushe shivlenje ohraniti. Posebno pa more.

1) Velike shelje do Jesufa in njegoviga duha obuditi, kader se perpravlja f. reshnje Telo prejeti.

2) Kadar savolj bolesni ne more Jesufa v' sakramentu altarja prejeti.

3) Per f. mashi, kadar se maschnik obhaja, in tudi drugekrat, kadar vidi druge k' f. Obhajilu iti.

Ali je dolshnost v' nevarni bolesni sakrament f. reshniga Telefa prejeti?

Velika dolshnost je, ker je takrat nar bolj potrebno, de dusha kristjanova mozh sadobi bolesen voljno terpeti, in frezhno umreti, to-

raj se popotniza v' vezhnost ne sme do sadnjiga odlashti, ker je to nevarno.

Zhe kristjan, kateri je bil nekaj dni popreper f. Obhajilu, sboli, ali mu je treba spet f. Obhajilo prejeti?

Treba mu je, de v' nevarni bolesni popotnizo prejme.

Kaj naj verni storé, kadar duhoven gredo bolnika obhajati?

Verni naj Jesusa molijo in pozhašé, naj ga spremijo, in sa bolnika molijo, de bi mu Jesus grehe odpuštil, in se mu dal vredno prejeti; in naj tudi sa se prosijo, de bi na sadnjo uro gnado imeli Jesusa vredno prejeti.

Od sakramenta svete pokore.

Koliko poménov ima beseda pokora v' sebi?

Beseda pokora ima vezh pomenov, ali se vsame kakor zhednost, ali kakor sakrament, ali kakor sadosi storjenje.

Kdo ima pokoro kakor zhednost?

Tisti, kateri greh savolj Boga zhes vse sovrashi in obshaluje, terdno sklene ga vezh ne délati, in pa po vrednosti nad seboj pokori, in upa, de mu ga bo Bog po svoji milosti odpuštil.

Je taka pokora vselej potrebna odpushtenje grehov sadobiti?

Vselej je potrebna, ker drugazhi se grešnik ne spreoberne, in mu tudi ni mogozhe odpushtenja grehov sadobiti, zhe grešnik greha ne sovrashi, in ga ne sapuſti. „Spreoberni se k' Gospodu, in sapuſti ſvoje grehe.“ Sir. 17, 21. „Ako ſe ne boſte ſpokorili, boſte vſi pogubljeni.“ Luk. 13, 3. „Duſha, ktera je greſhila, bo umerla, ako pa krivizhni nad ſvojimi grehi pokoro dela, ne bo umerl.“ Ezhel. 18, 20 — 21.

Ali je lahko pokoro delati?

Ni lahko ampak teshko, ker je ſpazheni natori ſoperna; ſakaj pokora jo lozhi od tega, kar ji je vſhez.

Ali ſamore greſhnik ſam od ſebe pokoro delati?

Sam od ſebe ne, temuzh ſ' pomozhjo gnade boſhje, to de mu je treba ſa-njo Boga proſiti.

Kako sadobi greſhnik dar pokore?

Bog ga greſhniku da is ſvoje miloſti ſavolj neſkonzhniga ſafluſhenja Jeſuſoviga, greſhnik pa ta dar gnade boſhje po ſvoji proſti volji ſprejme, in ona njegove ſerze k' Bogu nagne.

„Gospod, oberni naſ k' ſebi, in ſpreobernjeni homo.“ Shaloſt: peſ. 5, 21. „Obernite ſe k' meni, in ſe bom k' vam obernil.“ Zaha. 1, 3.

Svet Tridentinſki ſbor uzhi, kako de ſe

greshnik spreoberne, kako de je k' pokori napeljan, in is gresznika pravizhen postane. Greshnik poslusha boshjo besedo, in jo premishljuje, na to se mu vera obudi; po nji sposna svoj nesrezhen stan in svoje grehe, vidi strashno sodbo boshjo, nevarnost vezhno pogubljen biti. Vera ga spodbode, sazhne misliti, kako hudo bo s' njim, zhe smiram hudoben ostane; sazhne se bati, in ves prestrashen sklene greh sapustiti, persadeva si svoj dober sklep spolnovati, in svoj nesrezhen stan sapustiti. Pa vender s' vsm svojim persadevanjem ne more svojih slabost smagati in she greh stori; v' takshnih okolishnah bi greshnik obnemagal, ako bi po veri, ki je v' njem strah obudila, upanja ne sadobil. Vera ga uzhi, de greshnik se fizer is svoje lastne mozhi poboljshti ne more, samore se pa poboljshti s' pomozhjo gnade boshje, ktero mu je Jesus s' svojim terplenjem saflushil. Ta ver-na resniza gresznika podpera, sazhne upati, in poln saupanja v' Jesusovo saflushenje profi Boga v' Jesusovim imenu sa gnado spreobrnjenja in opravizhenja. Ko pa greshnik Boga sa gnado profi, si na mozh persadeva svoje slabe nagnjenja ukrotiti, s. Duh mu ljubesen v' serze vlije, sazhne ga Bog veseliti, is ljubesni do Boga, kteri greh sovrashi, sazhne greh sovrashiti in ga saviditi, sklene per sebi greh sapustiti in boshje sapoved spolnovati in po s. evangelii shiveti; in de bi se svojih grehov snebil, s' Bogam se spravil, sklene sakrament s. pokore prejeti,

Kaj je sakrament f. pokore?

Sakrament f. pokore je sakrament, v' kterim sa to postavljen maslnik namešt Boga grešniku po kerštu storjene grehe odpusti, zhe se jih sgreva in zhišto spove, in zhe ima tudi rešnižno voljo se poboljšati, in pravo pokoro delati.

Kdo je postavljen maslnik?

Tisti, kteriga njegov škof postavi, de spoveduje.

Kaj je pokora kakor sadoštvanje?

So tište spokorne dela, ktere so zhloveku potrebne, de pravizi boshje sadošti stori. — Vsak greh more shtrafan biti, zhe ga zhlovek sam nad seboj ne shtrafuje, ga bo Bog shtrafal, ker je pravizhen, pravi f. Avguštin.

Ali je sakrament f. pokore k' svelizhanju potreben?

Potreben je vsm tištim, kterim so po f. kerštu smertni greh storili.

Kdor je v' smertnim grehu, je na dušhi mertev sa dobre dela delati, ki so vezhniga shivljenja vredne; ako tak zhlovek ni fkosi gnado sakramenta f. pokore spet oshviljen, ostan mertev, od Boga lozhen in od nebeshkiga kraljestva, torej vezhniga pogubljenja vreden.

Kdaj je Jesus Kristus sakrament f. pokore postavil?

Tisti dan, ko je bil od smerti vstal, in se je svojim apostelnam prekasal, in jim rekel:

„Kakor je Ozhe mene poslal, tudi jest vas poshljem.“ Potlej je va-nje dihnil v' snamnje, de jih s' nevidno oblastjo navda, in jim rezhe: „Prejmite svetiga Duha, kterim bote grehe odpustili, tem so odpushteni, in kterim jih bote sadershali, tem so sadershani. Jan. 20, 21 — 23.

Kdo ima dan donashni oblast grehe odpushtati?

Dan donashni imajo oblast grehe odpushtati shkofje, ki so nastopniki apostelnov in drugi mashniki, ker imajo oblast od Jesusa Kristusa.

Kteri grehi so odpushteni v' sakramentu s. pokore?

Vsi po kerstu storjeni gréhi, naj bodo she tako veliki, in naj jih bo she tolkanj se odpusté, zhe je gréshnik prav perpravljen. — Kristus je rekel svojim apostelnam: „Karkoli bote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano. Mat. 18, 18.

Kako se morejo besede s. pisma vseti, ktero pravi, de nekteri grehi ne bodo odpushteni?

Té se morejo tako vseti, de bodo nekteri grehi teshko odpushteni, ne kakor de bi jih Bog ne hotel odpustiti, temuzh ker greshnik po svoji prosti volji gnado boshjo sam savershe.

Kaj sadobimo v' sakramentu s. pokore?

Sadobimo 1) odpushtenje gréhov.

2) Odpushtenje vezhnih shtrafeng.

3) Posvezhujozho gnado boshjo.

4) Mir vesti. — „Zhe se svojih gréhov spovemo, je Bog svest in pravizhen, de nam nafhe gréhe odpusti, in naf od vse hudobe ozhisti.“ 1. Jan. 1, 9.

Kaj se pravi pravo pokoro delati?

Pravo pokoro delati se pravi k' Bogu se poverniti, od kteriga smo se s' gréham odvernili, svoje gréhe zhertiti, jih refnizhno obshalovati, se jih spovedati, jih nizh vezh storiti, in sa nje sadoštistorigi, in dobre dela delati.

S' ktero pregliho naf je Jesus poduzhil, de more gréshnik vse to storiti, zhe pravo pokoro dela?

S' pergliho od sgubljeniga sina. Luk. 15.

Kaj je potrebno v' sakramentu s. pokore, de se odpušhanje gréhov sadobi?

Potrebno je:

- 1) Isprashevanje vesti;
- 2) Grevengo nad storjenimi gréhmi;
- 3) Naprejšetje ali fklep se poboljšhati;
- 4) Zhista spoved;
- 5) Sadošti storiti ali nalosheno pokoro doštati.

Kaj se pravi vest isprashevati?

Vest sprashevati se pravi, dobro premisliti, kaj je zhlovek od svoje sadnje dobro storjene spovedi, ali od tistiga zhafa, kar je sazhel gréh sposnovati, gréshil, s' mislimi, besedami, sheljami, s' djanjam ali s' samudo dobrih dél.

Je isprafhevanje vesti potrebno?

Isprafhevanje vesti je filno potrebno, ker se gréshnik bres sprafhevanja vesti sam sebe ne more prav sposnati, se ne poboljšhati, in ne zhisto spovedati.

Je isprafhevanje vesti samo takrat potrebno, kader se gréshnik k' spovedi perpravlja?

Ne le takrat, ampak vezhkrat naj svoje shivljenje premishluje; posebno ob nedeljih, prasniki, po poslushanji boshje besede, in vsak dan svezher, ker to pomaga, de se zhlovek loshej sposna, ponishuje in poboljšha.

Ali si more gréshnik per isprafhevanji vesti veliko persadei?

Gréshnik si more per tem toliko in she vezh persadeti, kakor per kakim imenitnim opravilu.

Kteri gréshniki so dolshni svojo vest she bolj skerbno isprafhevati?

Tisti gréshniki, kteri so se slabo spovedali, svojo vest malokrat sprafhevali, kteri svét in njegovo veselje ljubijo, in kteri imajo veliko posvetnih skerbi in smotnjav.

Kaj more zhlovek storiti, de bo samogel svojo vest prav isprafhati?

More f. Duha na pomozh poklizati, de ga rasvetli in njegovo grešno serze omezhi, de prav sposna svoje gréhe in sebe, kakor ga Bog

posna, ki ga bo sodil; kakor je v' resnizi, ne pa kakor se sam sebi sdi.

Gréshnik, zhe bolj gréh ljubi, manj ga vidi, zhe ga bolj sovrashi, bolj ga sposna, ker sovrastvo is sposnanja pride. Dokler se gréshnik ne sazhne poboljšhevati, ne bo svojih gréhov sposnal; zhe tudi vidne gréhe sposna, je she vender flep, ker ne sposna njih hudobe. David, ko je svoj gréh prav sposnal, in svojo nefrezho savoljo gréha shivo obzhutil, je rekel: „Tvoje pshize, o Bog, v' meni tizhé, in tvoja roka je teshka nad menoj. Savoljo tvoje jése ni sdravja na mojim mesu, moje kosti nimajo pokoja savoljo mojih gréhov. Sakaj moje hudobije so zhes mojo glavo srasle, in me tlazhijo kakor teshka butara.“ Psalm 37, 3 — 5. Ravno tako je tudi sgubljeni sin sdihoval, ki je sam sebe premishljeval in sazhel svojo nefrezho sposnovati.

Na kaj more gréshnik misliti, preden se storjenih gréhov isprashuje?

More premisliti, zhe je spolnil svoje per sadnji spovedi storjene fklepe in obljube, in kar mu je spovednik sa pokoro naloshil, ali svetoval storiti, de bi se loshej gréha varoval.

Na kaj more gréshnik sploh misliti per isprashevanju vesti?

Sploh more misliti:

1) Zhe je s' mislijo, s' sheljami, s' besedami ali s' djanjem, ali s' samudo dobrih dél gréshil.

2) Kakšen gréh je storil.

3) Kolikokrat je en gréh storil.

4) Na okoljshine gréha, ktere hudobo storjeniga gréha povisshujejo, ali smanjsshujejo.

5) Kaj je is gréha prishlo, in kaj je k' gréhu perloshnost dalo.

6) Is kteriga namena je gréshil.

Na kaj more gréshnik per isprashevanji vesti posebej misliti, de bo svoje gréhe svedil?

1) Zhe ni gréshil soper deset boshjih ali pet zerkovnih sapoved.

2) Zhe ni kriv eniga ali vezh poglavitih, lastnih ali ptujih, soper f. Duha, ali v' nebo vpijozhih gréhov.

3) Zhe ni opustil dél milosti do svojiga blishniga, ali kaj drusiga dobriga, kar je bil dolshan storiti.

4) Zhe ni dolshnost svojiga stanu v' nemar pufhal.

5) Zhe je storjeno krivizo poravnal in popraval, in s' svojim sovrashnikom se spravil.

Na kaj more zhlovek per isprashevanji pregréshnih misel in shelja gledati?

Per sprashevanji hudih misel more gledati, zhe jih je radovoljno imel, in per sheljah, zhe je va-nje pervolil.

Kako se more shtevila gréhov isprashevati?

More mislisi, kolikrat je en smerten gréh storil; zhe posebej shtivila ne vé, naj pomisli

faj, kolikrat ga je v' meſzi v' tednu, ali na dan ſtoril.

Sakaj ſe more tudi iſpraſhevat, kaj je iſ gréha priſhlo, in kaj je k' gréhu perloſhnoſt dalo?

Sato, ker more per ſpovedi raſodeti, zhe je bil bliſhni s' njegovim gréham mozhno raſſhalen, poſhkodovan ali pohujſhan, zhe je ſa- voljo tega ſazhel v' bogabojezhnoſti bolj mersel, ſanikern perhajati. Ravno tako more tudi na ſpovedi povedati, kaj je k' gréhu perloſhnoſt dalo, zhe je gréſhil iſ ſlabe navade, ali ker ſe perloſhnoſti ni ogibal, ali radovoljno v' nji oſtal.

Kako ſe iſpraſhuje veſt nad dolſhnoſtmi ſvojiga ſtanu?

Zhe pomifli, ali je kakor ozhe, goſpodar, viſhi, ali kakor otrok, poſel, ali podloſhen in t. d. ſvoje dolſhnoſti ſveſto dopolnoval, ali ne.

Kdaj je ſanikernoſt v' iſpraſhvanji veſti velik gréh?

Poſebno takrat je velik gréh, kader ſe zhlo- vek v' navarnoſt poſtavi kak ſmerten gréh po- ſabiti, to ſe ſgodi vézhi dél per ljudéh, kateri velikrat ſmertno gréſhe, in ſe malokdaj ſpovedujejo.

Od grévenga.

Kaj je grévenga?

Grévenga je gnufenje nad gréham, ki je nar vezhi hudo na ſvetu, in ſerzhna ſhaloſt,

de je Bog rasshaljen, sklenjena s' stanovitno voljo Boga nizh vezh rasshaliti.

Kakshna more grévenga biti?

Grévenga more biti: 1) notrajna ali serzhna, 2) zhesnatorna, 3) nar vezhi, (zhes vsako drugo shaloft,) 4) nad vsemi gréhi.

Kdaj ima gréshnik notrajno ali serzhno grévengo?

Takrat, kader ni le v' ustitih, ampak ga v' serzi prezhe, in pokoja nima, de je Boga s' gréham rasshalil, in se tudi poboljšha. Bog sapoveduje gréshnikom rekozh: „Spreobernite se k' meni is zeliga serza s' postam, s' jokam in shalovanjem, in pretergujte svoje serza, ne svojih oblazhil.“ Joel 2, 12. Isglede prave notrajne grévengne imamo nad s. Petram, nad Davidam, nad ozhitnim gréshnikom, ki je v' tempelnu molil, nad sgubljenim finam. i. t. d.

Sakaj more grévenga serzhna shaloft biti?

Sato, ker ima tudi gréh v' serzu svoj sa-zhetek. „Is serza pridejo hude misli, ubjanje, presheshtva, loternija, tatvine, krivo prizhevanje, preklinovanje.“ Mat. 15, 18.

Kdaj ima gréshnik zhesnatorno grévengo?

Kader ga gnada s. Duha in zhes natorni urshohi k' shalvanju omezhe; de shaluje is lju-besni do Boga, ker je s' gréham njega, nar vezhiga dobrotnika, rasshalil, gnado boshjo sa-

právil, pravizo do nebes sgubil, in se vezhniga pogublenja vredniga storil.

Kdaj ima zhlovek natorno grévengo?

Takrat, kadar is natornih urshohov shaluje, de je s' greham oframoten in poshkodovan, v' bolesen padel, ali se mu je kaj drusiga, karkoli si she bodi, hudiga sgodilo. Kralj Antioh si je v' svojim hudobnim shivlenji nesnano bolesen dobil, de so ga shiviga zhervi jedli. Vsi so ga sapustili, nobeden mu ni hotel strezhi. Sdej je obshaloval svoje pregresfno shivlenje, pa ne is ljubesni do Boga, ampak savoljo bolezhin, ki jih je terpel, in je shelil od njih refhen biti. Profil je Boga sa pomozh, in je ni dobil. 2. Mak. 9.

Ali gresfchnik more s' sgolj natorno grévengo per Bogu odpufshanje sadobiti?

Ne more, ker taka grévenga ne pride is ljubesni do Boga, ampak is ljubesni do samiga sebe.

Bi bila grévenga dobra in sadofti, ko bi zhlovek le sato shaloval, ki se pekla boji?

Taka grévenga bi ne bila sadofti, ker bi isvirala le is strahu pred peklam, ker tak, kteri is strahu nad greham shaluje, se le boji goreti, ne pa gresfhit.

Ali ni strah pred peklam gresfniku vender k' pridu?

Tudi tak strah je gresfniku k' pridu, ker ga od gresfnih dél odvrazhuje, in k' dobrim

napeljuje. „Gospodov strah je modrosti sazhetek.“ Prip. 1, 7. „Strah boshji je sazhetek njegove ljubeshni. Sir. 25, 16.

Sakaj sgolj strah prave grévenge v' serzu gresfnika ne napravi?

Sato ne, ker volje gréshnikove ne prenaredi. — Tak gréshnik ne sovrashi gréha is ljubeshni do Boga, temuzh sato, ker mu je gréh shkodljiv; on sheli, de bi bilo perpusheno, kar ljubi, ker se pa strahovanja postave boji, gréh sovrashi, tode le permoran. Njegova volja je she hudobna, desiravno so unajne déla dobre viditi. „Kdor ne ljubi, ostane v' smerti.“ 1. Jan. 3, 14. „Kdor ne ljubi Gospoda Jesusa Kristusa, naj bo preklet.“ 1. Kor. 16, 22.

Sakaj more gréshnik gréh sovrashiti?

Gréshnik more gréh sovrashiti is ljubeshni do Boga.

Kako gréshnik vé, de gréh is ljubeshni do Boga sovrashi?

Is tega, zhe je perpravljen rajshi vse sgu biti, in se vsm ljudém sameriti, kakor Boga s' smertnim gréham rasshaliti. — Tako je storil egiptovski Joshef, ker se je rajshi ljudem samerel in v' jezho sheli, kakor de bi bil gréshil. 1. Mos. 39, 9.

Sakaj je tedaj k' pravi grévengi potrebna ljubeshen do Boga?

Sato, ker le tisti, kteri Boga prav ljubi, samore gréh tudi prav sovrashiti in obshaloyati,

in s' tako grévengo odpufhenje sadobiti. Jesuf pravi od ozhitne gréfhnije: „Veliko gréhov ji je odpufhenih; ker je veliko ljubila; komur je pa manj odpufheniga, manj ljubi.“ Luk. 7, 47.

Kaj se hozhe rezhi, grévenga more nar vezhi shaloft biti?

Se hozhe rezhi, de grefhnik more bolj shalovati, de je Boga rasshalil, gnado boshjo in pravizhnost sgubil, kakor de bi bil nar ljubshi rezh na svetu sgubil.

Tako veliko shaloft je imel David, kateri sam od sebe prizha rekozh: „Truden fim od sdihovanja, vse nozhi se na svoji postelji filno jokam, in svojo posteljo s' svojimi solsamimi mozhim. Od snotrajne shalofti so mi ozhi otemnele, med vsimi svojimi sovrashniki fim se postaral. Psalm 6, 7 — 8. Moje ozhi bolj zhujejo, kakor zhuvaj, slab fim in nemorem savoljo velike snotrajne shalofti govoriti. Psalm. 76, 5.

Sakaj more biti shaloft nad grehmi tako velika?

Sato, ker nobena nesrezha ni tako velika, kakor boshje rasshalenje. — Kakor je zhlovek dolshan Boga, nar vezhi vse ljubeshni vredna dobrot, zhes vse ljubiti, tako more tudi gréh zhes vse sovrashiti, takor ga Bog zhes vse sovrashi.

Sam gréh je edino hudo, ker gréh Boga sanizhuje, in shali, dusho ostudno stori, in ji neisrezhene shtrafenge saflushi. Jeremija prerok gréfhniku to filno hudobijo ozhita rekozh:

„Vidi in vedi, kako hudo in grenko je sa-te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga.“ Jer. 2, 19.

Ali je lohka tako veliko shalost imeti?

Teshko je, ker gréshni zhlovek ne sposna sadošti hudobiye, ktero ima gréh v' sebi. Le posebna gnada boshja gréshniku pomaga, de hudobijo gréha sposna, in ga obshaluje; in sa to gnado more Boga ponishno profiti.

Po zhim sposna gréshnik, de ima tako veliko shalost?

Po tem, zhe sovrashi, kar ga je pred v' gréh napeljevalo, se s' veliko nejevoljo spomni vfiga veselja, ki ga je v' gréhu vshival, in ima nepremagljivo voljo rajshi vse terpeti, kakor she greshiti, in tako voljo tudi v' perloshnosti ozhitno in refnizhno pokashe.

Kaj taki kashejo, ki svoje gréhe v' pogovorih s' veseljem ali s' merslota perpovedujejo?

Taki kashejo, de nimajo grévenga nad svojimi gréhi; sakaj ko bi jo imeli, bi se svojih gréhov framovali, in bi jih drusim ne perpovedovali, temuzh se pred Bogam ponishali, in ga milosti profili.

Kdaj je grévenga zhes vse gréhe?

Takrat, kader gréshnik nad všimi gréhi shaluje, nad velikimi in nad majhnimi, nad lastnimi in nad ptujimi, kterih je on deleshen,

Sakaj more gréshnik zhes vse gréhe shalovati?

Sato, ker so vsi gréhi Bogu soperni in ga rasshalijo, in ker je Jesuf sa vsak gréh terpel. — Bog pravi fkosí preroka Ezehiela: „Ako krivizhni sa vse svoje gréhe, ktere je storil, pokoro stori, in vse moje sapovedi dopolni, prav in po pravizi ravna, bo gotovo shivel, in ne bo umerl.“ Ezech. 18, 21.

Je lohka nad vsimi storjenimi gréhi shalovati?

Ni lahko, sato ker ima vsak zhlovek posebno nagnenje do kakiga greha, kteriga teshko opusti. Tudi je teshko shalvati nad graham, kateri zhloveku dobizhek nese, ali ga zhasno frezhniga stori.

Koliko zhasa more gréshnik nad svojimi gréhi shalovati?

Gréshnik more do smerti shalovati, to je, svojo nehvaleshnost in hudobijo more smiram sposnati in sovrashiti. Kakor je dolshan Boga vselej zhes vse ljubiti, tako more tudi gréh vselej zhes vse sovrashiti in obshalovati, ki ga je od ljubeshni boshje odvrazheval. — David, sgled prave pokore, je djal: „Jest sposnam svojo hudobijo, in moj gréh je vedno pred moji ozhmi.“ Psalm 50, 5.

Kolikera je zhesnatorna grévenga?

Zhesnatorna grévenga je dvojna, popolna in nepopolna.

Kaj je popolnoma grévenga?

Popolnoma grévenga je shalovanje in gnu-senje nad gréham samo sato, ker je Boga nar vezhi dobroto, ktero zhes vse ljubi, rasshalil, s' terdnim naprejšvetjam sklenjena Boga nizh vezh rasshaliti.

Kako se popolnoma grévenga obudi?

Tako le:

Moj Bog, meni je shal savoljo vseh mojih storjenih grehov, sato ker sim s' njimi tebe svojiga vse ljubeshni vredniga Boga, nar vezhi in neskonzhno dobroto, ktero is serza ljubim, rasshalil. Terdno sklenem s' tvojo gnado svoje shivljenje poboljšhati, in rajshi vse, tudi smert preterpeti, kakor tebe svojiga Boga, nar vezhi dobroto s' enim gréham vezh rasshaliti. Daj mi gnado, de ta svoj sklep spolnim. Prosim te sa to savoljo neskonzhniga saflushenja svojiga boshjiga, Sina, nashiga Gospoda in svelizharja Jesufa Kristufa.

Kaj je storiti, kader se hozhe popolnoma grévenga obuditi?

Takrat moremo: 1) Boga sa gnado profiti. „Vlak dober dar je od sgoraj, in pride od O-zheta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

2) Si k' serzu vseti, kdo je tisti, kteriga smo rasshalili.

3) Se v' obudvanji te grévenge vezhkrat vaditi.

Kdaj je zhlovek dolshan popolnoma grévengo nad svojimi gréhi obuditi?

1) Kader misli kak svet sakrament prejeti, pa se v' stani smertniga gréha snajde, in nima perloshnosti se spovedati.

2) V' vsaki smertni nevarnosti. — „Ljubesen pokrije obilno shtevilo gréhov.“ 1. Pet. 4, 8.

Kdaj se more shter sizer popolnoma grévenga obuditi?

Prav dobro je popolnoma grévengo vsaki dan obuditi, slasti pa, preden se spat gre.

Kaj stori popolnoma grévenga?

Popolnoma grévenga dodeli odpušhanje gréhov tistim, kateri nimajo perloshnosti, pa imajo vender térdno voljo, kakor hitro bo mogozhe, se jih spovedati. Popolnoma grévenga sklene zhloveka popolnoma s' Bogam, torej so mu gréhe odpušteni, ker tak zhlovek je saref poboljšan. To se vidi ozhitno nad Zahejam, Magdalena, desnim rasbojnikom. Tako uzhi sbor v' Tridentu v' 14. Sej. 4.

Kaj je nepopolnoma grévenga?

Nepopolnoma grévenga je zhesnatorno shalovanje in gnusenje nad gréham, is ljubesni do Boga sato, ker je gréh sam na sebi ostuden, ali pa, ker sgubo nebes in vezhno terplenje v' pekli pernese, sklenjeno s' terdnim sklepam Boga nizh vezh rasshaliti.

Kaj more gréshnik, kateri nepopolnoma grévengo obudi, šhe dalej storiti?

Taki gréshnik more upati savoljo saflushe-
nja Jesufa Kristusa odpushtenje svojih gréhov
dosezhi, in more sazheti Boga, sazhetnika vse
pravizhnosti in svojiga opravizhenja zhes vse
ljubiti.

Kako se nepopolnoma grévenga obudi?

Tako le:

Moj Bog! meni je shal is zeliga mojiga
serza; in sovrashim is serza svoje gréhe savoljo
njih ostudnosti, in sato, ker sim savolj njih ne-
besa sgubil, in pekel saflushil; in kolikor bolj
gréh sovrashim in zhertim, toliko bolj ljubim
od sdaj pravizhnost in tebe, o moj Bog, ker
si isvirk in sazhetnik vse pravizhnosti. Upam
sadočiti od tvoje neskonzhne milosti savoljo sa-
flusheja Jesufa Kristusa, svojiga Odreshenika,
odpushtenje svojih gréhov, in terdno sklenem
s' tvojo gnado sanaprej nizh vezh gréshiti.

Kaj se došeshe škosi nepopolnoma grévengo?

Došeshe se v' spovedi in s' spovedijo od-
pushtanje gréhov.

*Ktero grévengo si more gréshnik persade-
vati obuditi?*

Defiravno je nepopolnoma grévenga k' sa-
kramentu pokore sadoči, si more vender grésh-
nik persadevati, de popolnoma grévengo obudi.

Je potrebno, de je s' grévengo tudi upanje sklenjeno?

Potrebno je, de gréshnik v' svoji shaloſti v' Kristusovo saflushenje, v' boshjo vſigamogozhnoſt in miloſt saupa, de mu bodo gréhi odpufheni, in de ga bo Bog ljubesnjivo sprejel, kaderkoli se bo spreobernal; ker bi ſizer obnema-gal in obupal, in bi bil tako pogubljen, kakor Judeſh Iſhkarjot.

Od terdniga ſklepa ali naprejšvetja.

Kaj je terden ſklep?

Terden ſklep je reſnizhna volja ſvoje ſhivlenje poboljšhati, in nizh vezh gréſhiti. Jeſuf je rekel preſheſhtnizi. „Pojdi, in ſanaprej vezh ne gréſhi.“ Jan. 8, 11.

Ali je upati odpufhanje gréhov bres terdne volje ne vezh gréſhiti?

Ni ga upati, ſakaj kdor reſnizhne volje nima, nizh vezh gréſhiti, ima ſhe ljubesen do gréha pa ne do Boga, ima ſhe hudobno voljo, in mu Bog ne more odpufſtiti, ker Bog le dobro voljo ljubi, gréh pa ſovraſhi, gréshnik ga pa ljubi.

H' zhimu more biti perpravljen, kdor ima reſnizhno voljo ſe poboljšhati?

Tak more perpravljen biti:

1) Vſih gréhov, in tudi bliſhne perloſhnoſti in nevarnoſti gréha ſe ogibati. „Naj ſapuſti

hudobni svojo pot, in krivizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se bo zhes njega usmilil, in k' nashimu Bogu, sakaj per njem je veliko odpusljanja.“ Isa. 55, 7.

2) Vsakimu nagnenju v' gréh soper štati, svojo voljo boshji volji podvrezhi, in si vse potrebne pomozhi v' prid oberiniti, de gnado boshjo v' sebi ohrani, svesto more moliti, pogostama svete sakramente prejemati, se postiti i. t. d.

3) Ptuje blago poverniti, s' gréham storjeno pohujshanje, in blishnimu na zhahti, ali na blagu ali drugej storjeno shkodo popraviti.

4) Vsim sovrashnikam in rasshalnikam is serza odpustiti.

5) Vse dolshnosti svojiga stanu na tanko spolnovati, in od spovednika naloshene pokorila svesto opravljati, s' besedo stariga zhloveka slezhi, in po snotranjim ves drugi biti.

Kako lepe sglede prave grévenge in refnizhniga sklepa ne vezh greshti imamo v' svetim písmu nad sgubljenim finam, nad Zaherjam, nad s. Pavlam, kateri pravi: „Nobena rezh naš ne bo mogla lozhiti od ljubesni boshje, ktera je v' Kristusu Jesusu Gospodu nashim.“ Rim. 8, 39, i. t. d.

Kaj more gréshnik storiti, de bo terden sklep se poboljšati sadobil?

1) Verno moliti, in usmiljeniga Ozheta skosi Jesusa Kristusa sa gnado profiti, ker vsa naša smoshnost je le od Boga.

2) Vrednost in prid gnade boshje, ktera je vezh vredna, kakor vse zhasne dobrote, in tudi shkodo, ktero nar manjsi gréh dusi stori, in ktera je vezhi, kakor vse zhasne nesreze, vezhkrat premishljevat.

3) Pogosto premishljevat smert, sodbo, vezhnost, Jesuovo terpenje, in vse to, kar v njegovim serzu ljubesen do sveta manjsa, in njegovo serze k' Bogu povsdiguje.

4) Vezhkrat serzhno voljo ne vezh greshiti ponavljati, posebno pa, kadar skušnjave previdi ali obzhuti. „Kdor do konza stanoviten ostane, bo svelizhan.“ Mat. 10, 22.

O d f p o v e d i.

Kaj je spoved?

Spoved je sgrevano in ponishno obtoshenje svojih storjenih grehov pred maschnikam k' spovedvanju pooblastenim, sato de bi s. odveso od njega prejel.

Ali je potrebno, de se gréshnik na spovedi svojih grehov s' ponishnim in shaloloftnim serzam obtoshi?

To je potrebno, drugazhi bi spoved dobra ne bila, ker grehi na spovedi niso le sato odpushteni, ko se jih spove, ampak savoljo snotrajne grévenge, ki jo greshnik nad grehi ima.

Kakšna more spoved biti?

Spoved more biti, 1) ponishna, 2) zela, 3) zhišta, refnizhna bres hinavshine.

Kdaj je spoved ponishna?

Spoved je ponishna, kader se gréshnik ves sgrevan in oframoten svojih grehov obtoshi, vse nepotrebne isgovore na strani pušti, in se sodbi spovednika podvershe.

Sakaj se more gréshnik ponishati?

On se more ponishati posebno na spovedi, ker je nesvest flushabnik boshji, nehvalessen otrok, hudodelnik pogubljenja vreden, pa vendar sheli in profi milosti, ktere ni vreden.

Od kod isvira prava ponishnost?

Prava ponishnost isvira is refnizhniga sposnanja svojih gréhov in svoje nevrednosti.

Sgubljeni, rasujsdani fin, kader je sposnal svojo hudobno nepokorfhino, je rekel ozhetu: „Ozhe, greshil fim v' nebefa in soper val, vezh nisim vreden valh fin imenovan biti.“ Luk, 15, 21. Ozhitni greshnik je od delezh stal, in fi ni upal ozhi v' nebefa vsdigniti, temuzh terkal je na svoje perfi rekozh: Bog bodi milostljiv meni gréshniku.

Kdaj je spoved zela?

Spoved je zela, kadar se gréshnik vsih svojih she ne spovedanih grehov pred spovednikom na tanko, odkritoserzhno in bres hinav-

shine tako obtoshi, kakor se po fkerbnim sprashevanji vesti kriviga sposna.

Kdaj je spoved zhišta, odkritoserzhna in bres hinavshine?

Takrat, kader 1) gréshnik shtevilo vsih smertnih grehov bres samolzhanja, in tudi okolshine, ktere greh sa sposnanje vezhi store, ali pa njegovo sorto spremené, na tanko rasodene. Vender pa ne sme ljudi, s' kterimi je greshil, nikoli imenovati, in se more varovati, de kaj ne pové, kar bi bilo poshtenju blishniga nasproti, in nepotrebnih rezhi tudi ne perpovedovati, ki k' spoved ne gredo,

2) Kadar to, kar od svojih grehov sa terdno vé, tudi sa terdno rasodéne, od tega pa, kar ne vé sa terdno, pove, de ne vé sa terdno.

Ali velja spoved, kadar gréshnik is strahu ali is framoshljivosti per spovedi kak smerten greh samolzhi?

Takrat njegova spoved ne velja le nizh, temuzh takrat she nov smerten greh stori, s' kterim sakramentu pokore veliko nezhasť stori.

Kaj more gréshnik storiti, kteri je na spovedi kak smerten greh nalash, ali pa is greshne sanikernosti samolzhal?

Tak greshnik ni le dolshan samolzhaniga greha se spovedati, ampak se more tudi obtoshiti:

1) V' koliko spovedih je ta greh samolzhal.

2) More vse spovedi, ktere je po samol-zhanim grehu opravil, in v' kterih se je smert-nih grehov obtoshil, popolnoma ponoviti.

3) Se more spovedati, ako je v' takim stanu presveti sakrament reshnjiga Telefa pre-jel, kolikrat je to bilo, in zhe se je tudi ob velikanozhnim zhasu sgodilo.

4) More povedati, zhe je tudi druge svete sakramente v' tem stanu prejel.

Kaj more gréshnik storiti, kteri je smerten greh ali is nevednosti, ali is posabljivosti samolzhal?

Tak greshnik more per pervi spovedi samolzhan greh povedati, zhe ga kmalo po spo-vedi in she pred Obhajilam vezh nemore po-vedati; treba mu pa ni tiste zeze spoved ponoviti.

Ali se nam je treba per spovedi framovati ali bati?

Ni se nam treba per spovedi ne framovati, ne bati, ker nas

1) ni bilo fram pred Bogam, kteri vse vi-di, gréshiti, in se nismo bali od njega veko-maj pogubljeni biti.

2) Ker je boljshi svoje gréhe na skrivnim pred spovednikom rasodeti, kakor pa s' nepo-kojno vestjo shiveti, nesrezhno umreti, in sodni dan savoljo tega pred vsm svetam v' framoto priti.

3) Ker tudi spovednik vé sa svoje slabosti, in more savoljo tega do gréshnika usmiljen biti,

4) Ker je spovednik savesan pod smertnim gréham, in pod ojštrimi zhafnimi in vezhnimi shtrafengami molzhati.

Kako naj gréshnik na spovedi govori?

1) Vselej raslozhno, in kolikor je mogozhe s' spodobnimi besedami.

2) Tako, de ga bo sam spovednik, ne pa drugi ljudje slishali.

Ali smo se dolshni tudi malih ali odpustljivih gréhov spovedati?

Nismo se ravno dolshni, pa je to vender prav dobro, in se vsakimu svetuje, ker se lahko sgoti, de gréshnik ne vé, zhe je velik ali majhen gréh.

Je treba vezhkrat k' spovedi iti?

Vezhkrat je treba k' spovedi iti sato:

1) Ker se vezhkrat gréshi, in ker je nevarno spravo s' Bogam odlafhati.

2) Ker pogostna spoved zhloveka varuje nevarnosti in perloshnosti greha, in dusho v' gnadi poterdi.

3) Ker pogostna spoved veliko perpomore, de je vest smiram bolj zhistá in obzhutljiva.

Ali je prav, zhe greshnik drusim pove, kako ga spovednik per spovedi vodi?

Ni prav, in vezhkrat je she shkodljivo.

V' kateri starosti so otrozi dolshni k' spovedi iti?

Otrozi so dolshni k' spovedi iti, kader se pameti savedo, in sazhno debro od hudiga razlozhevati.

Kaj se more storiti, preden se sazhne svojih gréhov spovedovati?

Preden se sazhne spovedovati, more poklekniti, s. krish storiti, in rezhi spovedniku: Jih prosim, duhovni ozhe, sa s. shegen, de se bom mogel prav in zhisto svojih grehov spovedati.

Kaj more storiti potem, ko shegen od spovednika prejme?

Potem se moli, zhe je zhas in perloshnost, ozhitna spoved, in fizer tako:

Jest ubogi gréshnik, se spovem Bogu` vsigamogozhnimu, Marii, njegovi prezhasiti materi, vsim ljubim svetnikom in njim, boshji namestnik, de sim od svoje sadnje spovedi, ktero sim (*povej, kdaj si bil sadnizh per spovedi*) storil, velikrat in mozno greshil, s' mislijo, s' besedo in s' djanjem, slasti pa se obtoshim, de sim — (*tujej se spovej svojih grehov tako, kakor se je pred uzhilo, in kakor se pred Bogom kriviga sposnash*).

Kako se spoved sklene?

Spoved se tako sklene:

Savoljo tih in vsih mojih grehov, ki jih vem, in ki jih ne vem, ktere sim storil, ali

sim kriv bil, de so jih drugi storili, mi je is-
serza shal sato, ker sim s' njimi Boga nar ve-
zhi, in vse ljubesni vredno dobroto rasshalil.
Terdno sklenem nizh vezh greseliti, in se vsih
perloshnost, ktere v' greh napeljujejo, varovati.
Prosim jih duhovni ozhe sa svelizhansko poko-
ro, in sa potrebne nauke, in sa f. odveso svo-
jih grehov, zhe sim je vreden.

Je velika dobrota f. odvesa?

Sveta odvesa je velika dobrota, ker s' njo
greselnik, zhe je resnizhno sgrevan, sadobi od-
pushtanje vsih grehov, ki jih je po f. kerstu
storil, in vezhnih shtraseng, posvezhujozho gna-
do boshjo; dusho, ktera je bila sa dobro mert-
va, oshivi sa vezhno shivljenje, postane otrok
boshji, in sadobi pravizo do nebeskiga kraljestva.

*Kaj naj greselnik stori, kadar je sveto od-
veso prejel?*

Naj Boga sahvali sa to lossebno gnado, ki
je ni vreden.

*Ali samore greselnik odveso svojih grehov
po vrednim saflushiti?*

To je nemogozhe, ker take velike gnade
nihzher ni vreden, temuzh spokorni greselnik
jo le po milosti boshji sadobi.

*Ima spovednik oblast kaderkolj hozhe gresel-
nika od grehov odvesati?*

Spovednik ima resnizhno oblast od Jesusa
Kristusa greselnika od grehov odvesati, zhe je

refnizhno sgrevan, zhe pa ni sgrevan, in pokore ne déla, ni s. odvese vreden.

Jesus sam je le spokornim gréshnikam gréhe odpushal, tako morejo tudi spovedniki storiti, ker jim je Jesus dvojno oblast dodelil, gréhe odpushati, in sadershevati. Mat. 18, 18.

Kaj naj gréshnik stori, kadar ni odvesan bil?

Naj spovednika ne nadleshva, ker to bi bila prevsetnost, temuzh naj se ponisha, naj svojo nevrednost sposna, nad njo shaluje, naj Boga sa gnado prosi, in naj skerbi svoje shivljenje poboljshati, in le tako bo milost dosegel.

Kaj naj stori gréshnik po spovedi?

Naj spremisli nauke, ki mu jih je spovednik dal, in naj prosi Boga, de bi mu pomozh dal jih spolnovati, in naj sklene se pokoriti, in po nauku in sgledu Jesusovim shiveti.

O d d o l g e s p o v e d i.

Ali je dolga spoved, to je spoved od zeliga shivljenja, vsakimu potrebna?

Nekterim je potrebna, nekterim k' pridu, in nekterim pa tudi lahko shkodljiva.

Kdaj je ponovljenje she storjenih spoved potrebno?

1) Kader je kdo v' poglavitnih refnizah kershanške vere neveden bil.

2) Kadar je kak velik greh bodsi is fra-moshljivosti, strahu, ali is pregresfhne nevedno-sti, ali pa is sanikerne posabljivosti samolzhal.

3) Kadar je bil vezh zhafa v' pregresfhnih navadah, ali ni imel prave grevenge in terdni-ga sklepa svoje shivlenje poboljshati.

4) Kadar po pameti previdi, de se ni prav spovedoval.

Kterimu je dolga spoved dobra in k' pridu?

1) Tistimu, kateri je sklenil bolj popolna-shiveti.

2) Tistimu, kateri misli svoj stan spremeni-ti, de bo svoje dolshnosti v' novim stanu lo-shej dopolnil.

3) Tudi vsakimu je koristna, de se loshej k' smerti perpravlja, ker po smerti ni vezh zhafa pokoro delati.

Kterimu kristjanu bi bila dolga spoved lahko shkodljiva?

Tistimu, ki jo je enkrat, ali vezhkrat o-pravil, in je fizer zagovitniga, bojezhiga serza, je lahko shkodljiva.

Kako se more kristjan, kar dolgo spoved sadene, sadershati?

Kristjan se more s' svojim navadnim spo-vednikom posvetovati. in to storiti, kar mu on svétuje ali sapove, ne pa po svoji volji delati. Dalej naj skerbi sa vedno boljshanje shivlenja,

sa raſt ſv' dobrim in ſa reſnizhno pokoro bolj,
kakor ſa ponovljenje ſhe vezhkrat ſtorjenih ſpoved.

Od ſadoſtiſtorjenja, ali naloshene pokore.

Ali ima vſaki zhlovek dolshnoſt ſe pokoriti?

Vſaki zhlovek ima dolshnoſt ſe pokoriti, ali pokoro delati. Nedolshni ſe morejo pokoriti, de bi ne greſhili, ker tudi nedolshni noſijo bogatſvo boſhje gnade v' perſtenih poſodah. II. Kor. 4, 7. Greſhniki ſe morejo pokoriti, de bi gnado ſpreobernenja in uſmilenja od Goſpod Boga prejeli. Ninivljani ſo ſe poſtili, in ſo molili, de bi bili odpuſhenje ſadobili, in Bog jih je uſliſhal. Jon. 3, 8. Spreobernjeni greſhniki ſe morejo pokoriti, de ſe v' greh ne povernejo. Tako je ſtoril David, kar ſam ſpri-
zhuje: „S' poſtam ſim ponishal ſvojo duſho, in ſim shimnato oblazhilo oblekel.“ Pfalm 68, 11 — 12. Ravno tako pravi ſ. Pavl od ſamiga ſe-
be: „Svoje telo ſatérám, in ga v' ſuſhnoſt de-
vam.“ I. Kor. 9, 27.

*Kaj je ſadoſtiſtorjenje, ali naloshena poko-
ra, ktero je k' ſakramentu ſ. pokore potrebno?*

Sadoſtiſtorjenje, ki je k' ſakramentu ſ. po-
kore potrebno, ſo tiſte déla, ktere ſpovednik
greſhniku ſavoljo ſpovedanih grehov ſa pokoro
naloshi.

Sakaj se greslniku dela pokore nakladajo?

Sato, 1) de Bogu sa nezhaft, ktéra mu je bila s' greham storjena, nekoliko sadoftistori.

2) De s' pokoro greh sam nad sabo shtrafuje, in hudo, kar je s' greham storil, poravnava, kolikor je mogozhe.

3) De so mu saflushene zhasne shkrafenge odpufhene.

4) De je greslnik sanaprej bolj varen in vezh tako lahko ne gresli. „Storite vreden sad pokore.“ Mat. 3, 8.

Ali je v' zhlovekovi mozhi pravizi boshji sadoftistoriti?

Zhlovek ne more is svoje mozhi rasshaljenimu Bogu nikakor sadoftistoriti: ker zhlokevovo sadoftistorjenje ne more nikoli rasshaljenju nefkonzhniga boshjiga velizhastva enako biti. Pokorila, ktere maslnik per spovedi, ali pa greslnik sam sebi radovoljno naloshi, sadobé svojo zeno le od nefkonzhniga saflushenja Jesusa Kristusa.

Ker je she Jesus sa grehe sveta boshji pravizi sadoftistoril, sakaj morejo tudi greslniki sa svoje grehe she sadoftistoriti?

1) Jesus je sadoftistoril boshji pravizi sa grehe zeliga sveta; greslniki pa ne morejo drugazh Jesusoviga sadoftistorjenja deleshni postati ko s' svojim persadevanjem. Greslnik more namrezh nagibke, ki mu jih gnada boshja v' ferzu sbodi, pokoriti se, po svoji prosti volji

sprejeti in skleniti is serza greh sovrashiti, ga obshalovati, in vse storiti, she tako teshko naj bo, kar je treba, de po volji boshji shivi. Pokorila, ki si jih greslnik sam, ali ki mu jih spovednik naloshi, so shtrafenge sa storjene grehe, in terpljenje savoljo njih, in mu pomagajo, se Jesufoviga sadoftistorjenja vdeleshiti. Pokorjenju greslnikovimu se le sato sadoftistuv pravi, ker si persadeva, de mu je Jesufovo neskonzhno saflushenje perlasteno, sakaj greslnik sam ne more boshji pravizi sadoftistoriti.

2) Ker Bog greslnike, kterim dolg grehov in vezhne shtrafenge odpuhti, tudi she zhasno shtrafa, ali na tem, ali pa na unim svetu.

Je sadoftistorjenje potreben del sakramenta pokore?

Tako potreben je, de bres njega sakrament pokore ni zel, rasun zhe ga ni bilo mogozhe opraviti.

Sa ktere grehe moremo sadoftistoriti?

Sa vse, ki smo jih storili, ker s' vsakim greham Boga rasshalimo, in vsak greh je shtrafenge vreden.

Ktere dela se v sakramentu s. pokore nakladajo?

Molitev, post, ubogajme dajati, in tudi she druge spokorne dela se greslniku po velikosti in okolshinah grehov sa pokoro nakladajo.

Gospodovi mašniki so dolžni modro po velikosti grehov, in po mozhni grešnikov permerjene spokorne déla nakladati, de ne bodo grešnikom nespametno spregledovali, in sa velike grehe majhniga pokorjenja napovedovali, ker bi savoljo tega grehov drusih deleshni bili. Trid. sb. f-hod 14, 8.

Kako se more naloshena pokora opravljati?

- 1) S' ponishnim serzam.
- 2) Svešto, tako, kakor je bila naloshena.
- 3) Bres odlashtanja, kakor hitro je mogozhe.

Ali je mogozhe in potrebno Bogu tudi s' drugimi spokornimi deli sraven naloshenih sadostovati?

Mogozhe in treba je sato:

1) Ker spovednik savoljo nafhe slabosti in savoljo drugih pravizhnih sgovorov ne naloshi vselej gréham prav permerjene pokore, in tedaj grešniku s'he marskaj ostane pokoriti.

• 2) Ker moremo po Kristusovi sapovedi vreden sad pokore storiti.

Ali nam nadloge k' pokorjenju pomagajo?

Vse, kar gréšnika hudiga obishe, bolesen, lakota, pomankanje, krivo obdolshenje, in vse, kar v' svojim stanu radovoljno terpi, in v' duhu pokore prenese; in posebno tisto hudo, ktero si je s' gréham sam napravil, in sa saflusheno shtrafengo sposna, mu k' pokorjenju in sadostistorjenju pomaga.

S. Tridentinski sbor pravi: „Boshja milost je tako velika, de ne flushi samo to k' pokorjenju, kar gréshnik radovoljno teshkiga stori, ampak tudi zhasne nadloge, ktere voljno prenese.“ Sej. 14, 9.

Je she kaj drusiga, s' zhimur se sa zhasne shtrafenge sadoštiftori?

Odpustiki so tudi pomozh, de se sa zhasne shtrafenge sadoštiftori.

Perštavek od odpustikov.

Kaj so odpustiki?

Odpustiki so odpushanje zhasnih shtrafeng, ktere bi mi po odpushtenim dolgu grehov v' tém shivlenji, ali pa po smerti imeli terpeti.

Kaj morejo katolshki kristjani od odpustikov verovati?

1) De je prava zerkv od Jesusa Kristusa oblast prejela odpustike deliti.

2) De je prav dobro sa nas od zerkve dodelene odpustike sadobiti.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast odpustike deliti?

Rimski papešh sam ima oblast v' zeli zerkvi odpustike deliti; shkofje pa le v' svojih shkofijah, pa vender po postavah od zerkve danih.

Kolkeri so odpustiki?

Dvojni, nekteri so popolnoma odpustiki, nekteri pa nepopolnoma.

Kaj je popolnoma odpustik?

Popolnoma odpustik je odpušhanje vseh zhafnih shtrafeng, ktere je gréshnik saflushil.

Kaj so nepopolnoma odpustiki?

Nepopolnoma odpustiki so tisti, s' kterimi niso vse zhasne shtrafenge, ampak le kak dél shtrafeng odpušhen. Takshni so odpustiki shtrideset dni, eniga, ali vezh lét.

Na kaj so odpustiki uterjeni?

Odpustiki so uterjeni na shaz zerkve, kteri je v' neskonzhnim saflushenji Jesusa Kristusa, v' saflushenji presvete devize Marije in drugih svetnikov; to nam zerkev per dodelenji odpustikov perlasti.

Ali naf zerkev s' odpustiki ne odveshe od dolshnosti sa grehe se pokoriti?

Zerkev naf ne od veshe do konza od dolshnosti sa gréhe se pokoriti, ona hozhe le:

1) duha pokore v' naf obuditi in trud plazhati, s' kterim spokorne déla opravljemo;

2) Nafhi slabosti in nesmoshnosti na pomozh priti, ktera nam vzhasi ne perpušti Bogu tako sadoshtoriti, kakor smo dolshni.

Kaj je s'he potrebno k' sadoblenju odpustikov?

1) De je zhlovek v' gnadi boshji; de se zhisto spove in vredno prejme f. Obhajilo.

2) De k' sadoblenju odpustika sapovedane spokorne dela opravi, in se sam potlej gréha fkerbno varuje, in brumno shivi.

Ali pomagajo odpustiki tudi dusham v' vizah?

Odpustiki tudi dusham v' vizah pomagajo kakor proshnja per Bogu, kadar so is tega namena dodeljeni; tedaj pa morejo shivi od zerkve k' sadoblenju odpustikov sapovedane dobre déla sa mertve Bogu ofrati.

Kaj je odpustik svetiga leta?

Odpustik svetiga leta je popolnoma odpustik, kteriga Rimski papes ob nekterih perloshnostih s' posebnimi oblastmi in postavami dodeli.

Od sakramenta f. poslednjiga olja.

Kaj je sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje je sakrament, v' kterim bolnik fkosi mas'nikovo pomasanje s' svetim oljem, in fkosi sapovedano molitev gnado boshjo sa osdravljenje dushe, in kadar mu je k' svelizhanju, tudi telefa sadobi. „Je kdo bolan med vami, naj poshlje po zerkvene mas'

nike, oni naj molijo nad njim, in naj ga pomashejo s' oljem v' imenu Gospoda; in verna molitev bo bolnika osdravila, in Gospod bo dal, de mu bo boljshi, in ako je v' grehah, mu bodo odpušteni." Jak. 5, 14 — 15.

Sakaj se ta sakrament poslednje olje imenuje?

Sato, ker se med vsimi svetimi masili, ktere je naš Svelizhar svoji zerkvi sapovedal, na sadnje deli.

Komu se s. poslednje olje deli?

Bolnikom, ki so nevarno bolni.

Kdaj se more s. poslednje olje deliti?

Zhe je mogozhe, takrat, dokler se bolniki s'he popolnoma savedo.

Kaj stori s. poslednje olje?

1) Posvezhujozho gnado poviksha.

2) Dodeli odpuščenje malih in tudi tistih smertnih gréhov, kterih se bolnik is nepregreshne posabljivosti ni spovedal, ali ko se jih ni mogel spovedati;

3) Refhi od hudih nastopkov greha in njegovih ostankov.

4) Da mozh, hudizhove skušnjavae in sapelovanje premagovati.

5) Dodeli pomozh v' preveliki britkosti savoljo blishne smerti in prihodne sodbe.

6) Osdravi tudi vezhkrat telo, zhe je duhi k' svelizhanju.

Kako se more bolnik sa f. poslednje olje perpravljati?

Bolnik se more sa f. poslednje olje perpravljati s' shivo vero in terdnim saupanjem v' Boga, s' popolnim isrozenjam v' boshjo voljo; s'he pred pa se more s' sveto spovedjo v' stan gnade boshje postaviti, ali zhe se ne more spovedati, pravo grevengo in shalost nad svojimi gréhi obuditi.

Kolikrat sme bolnik f. poslednje olje prejeti?

Bolnik sme f. poslednje olje tolikrat prejeti, kolikrat nova nevarnost smerti pride.

Kdo sme f. poslednje olje deliti?

Zerkveni masfniki.

Kako delé masfniki f. poslednje olje?

Masfniki pomashejo s' f. oljem bolniku ozhi, vshesa, usta, nos, roke in noge, in Boga prosijo de bi po svoji milosti in po tem f. sakramentu bolniku odpustil, kar je s' peterim pozhutki gresnil.

Je f. poslednje olje potrebno k' svelizhanju?

S. poslednje olje k' svelizhanju ni prav potrebno, vender ga pa bolnik ne sme samuditi prejeti, savoljo velikih gnad, ki jih skosi njega prejme.

Perstavek od bolesni.

Kaj naj misli kristjan, de je bolesen?

1) De je shtrafenga poverbaniga greha. Bog je zhloveka sizer tudi po telesu neumerjozhiga stvaril; ker je pa gréshil, je sgubil neumerjozhnost telesa, je bil slabostim, bolesnim in smerti podvershen.

2) De je tudi shtrafenga lastnih grehov.

Je bolesen vselej le shtrafenga sa greh?

Ni vselej, vezhkrat je le obiskovanje boshje. — Bog je Joba, Tobijeta, ki sta bila boshja priyatla, pravizhna mosha, obiskal s' bolesenijo.

Kaj bolesen zhloveku dobriga stori?

1) Stori, de zhlovek k' vezhimu sposnanju boshjimu pride, v' Boga bolj saupa, ga sa sdravje profi, in po sadobljenim sdravju sahvali.

Kraljizh v' Kafarnavmi je Jesufa sa sdravje svojiga sina profil, in je bil uslishan. Ravno tako so per Jesufu sdravja profili in bili uslishani: shena ki je bila dvanajst lét na tekozhikervi bolna, stotnik in od rojstva slepi. Vsi ti bi ne bili na Jesufa mislili in ne sposnali, zhe bi jih Bog ne bil s' bolesnijo objiskal; s' bolesnijo prefiljeni pa so k' Jesufu prishli, sdravje sprofil, in she vezh, tudi dobroto svete vere, sdravje dushe, sadobili.

2) Bolesen zhloveka ponisha, in k' molitvi nagne.

V' drugih nadlogah, v' preganjnji, v' uboštvi i. t. d. zhlovek le rad druge dolshi, v' bolesni pa boshjo roko vidi, ktera ga je sadela, ktera višhiga in niskiga tepe; tukaj more spoznati, de je njegovo shivljenje in njegova smert le v' boshjih rokah.

3) Bolesni zhlovekovo serze od ljubeshi do posvetnih dobrot in blaga odterga, in ga uzhi, de je vse nezhimernost.

4) Bolesni je greshniku nar perpravnishi perloshnost pokoro delati.

5) Bolesni spomni greshnika na smert, de se sa-njo perpravlja, preden pride.

Kako naj se kristjan v' bolesni sadershi?

1) V' bolesni naj bo poterpeshljiv, naj misli, de ga Bog obiskuje in tukej pokori, de mu bo v' vezhnosti sanesel.

2) Naj v' Boga stanovitno saupa, de ga ne bo zhes njegovo mozh skushal in terpeti pustil, ker vé sa njegovo terplenje, in mu samore pomagati, kadar bo njegova sveta volja, naj misli, de Bog vse prav stori. Joba in Lazara je Bog pustil terpeti, in oba sta bila srezhna, ker sta v' Boga saupala.

3) Naj svojo bolesni Bogu sa pokoro svojih grehov ofra, in naj bo tudi perpravljen umreti, de boshji pravizi sadoštstori.

4) Naj svojo dusho s' svetimi sakramenti preskerbi, in dobre sklepe v' serzu stori po volji boshji vselej shiveti.

5) Naj fkerbi, de sdravje sadobi; naj sdravnika poklizhe in sdravila vshiva, in sraven tega v' Boga saupa, od kteriga imajo sdravila svojo mozh. — Sveto pismo pravi: „Spofhtuj sdravnika savoljo potrebe, sakaj Narvishi ga je stvaril. Narvishi je is semlje sdravila stvaril, in pameten zhlovek se jih ne bo branil. Sin ne sapushaj sam sebe v' svoji bolesni, temuzh profi Gospoda, in osdravil te bo. Odverni se od greha, poravnaj svoje dela, in ozhisti svoje serze od vfiga greha; in potlej poklizhi sdravnika, sakaj Gospod ga je stvaril.“ Sir. 38.

6) Naj svoje premoshenje rasravna, de po smerti ne bo prepira, jese, kletve in toshba, in zhe ima kaj krivizhniga blaga, naj ga blishni-mu poverne.

Kaj naj kristijan stori, zhe mu Bog spet sdravje dodeli?

Osdravljen kristijan naj Boga sa sdravje sahvali, naj se greha varuje in dobro naj dela. „Lej, osdravljen si, nikar vezh greha ne delaj, de se ti kaj hujfhiga ne sgodi, je rekel Jesuf bolniku, ki je bil ofem in trideset lét bolan, ker ga je bil osdravil.“ Jan. 5, 14.

Od mafhnikoviga shegnovanja.

Kaj je sakrament posvezhevanja ali sheгна sploh?

Sakrament posvezhevanja sploh je sakrament, kteri tistim, ki se v' flushbo zerkve po-

dajo, duhovno oblast in posebno gnado dodeli, zerkvene opravila Bogu k' zhaſti in duſham k' svelizhanju prav in ſveto opravljati. „Sato te opominjam, de boſhjo gnado obudiſh, ktera je v' tebi ſkosi pokladanje mojih rok.“ II. Tim. 1, 6.

Kaj je ſakrament ſhegnovanja maſhnikov poſebej?

Sakrament ſhegnovanja maſhnikov poſebej je ſakrament, kteri tiſtim, ki ſo maſhniki poſvezheni, oblast do praviga teleſa Jeſufa Kriſtufa, in do njegoviga duhovniga teleſa, kar ſo verni, dodeli.

V' zhim je oblast poſvezhevanja maſhnikov?

Oblast poſvezhevanja maſhnikov je v' tém, de ſamorejo.

1) Kruh in vino v' pravo telo in pravo kri naſhiga Goſpoda Jeſufa Kriſtufa ſpremeniti, in ga nebeſhkimu Ozhetu ofrati.

2) Vernim grehe odpuſhati ali ſadershati, druge ſ. ſakramente deliti, verne viſhati, uzhati in druge duhovne opravila opravljati. „Kterim bote grehe odpuſtili, tem ſo odpuſheni, kterim jih bote ſadershali, tem ſo ſadershani.“ Jan. 20, 23.

Kdo ſamore maſhnike poſvezhevati ali ſhegnovati?

Samo ſhkofje imajo oblast maſhnike poſvezhevati.

Kako morejo perpravljeni biti, kateri shelé mafshnikovo shegnovanje prejeti?

Morejo imeti fofebno potrebno uzhenof, in favoljo fvojiga zhednofi polniga shivlenja dobro imé per kriftjanih.

Kaj mafshnikovo shegnovanje ftori?

1) Sraven tega, de pofvezhujozho gnado boshjo pomnoshi, dodeli tudi to pofebno gnado, de je pofvezhen mafshnik smoshen in perpraven fvojo zerkveno flushbo prav opravljati, in f. sakramente fpodobno deliti.

2) Vtisne neisbrifljivo snamnje v' dufho shegnanih, ktero jih od drugih vernih raslozhi, in le famo fa flushbo boshjo poftavi, sato fe shegnovanje mafshnikovo ne fme vezh ko enkrat prejeti.

Je sakrament mafshnikoviga shegnovanja potreben?

Slehernimu zhloveku ni potreben, fa zelo zerkev pa je potreben.

Od sakramenta f. sakona.

Kaj je sakrament f. sakona?

Sakrament f. sakona je nerasvesljiva svesa, s' ktero fe neoshenjen kriftjan in neomoshena kriftjana, mosh in shena, po Jefusovi poftavi do fmerti favesheta, fa kar jima Bog fvojo gna-do da, de v' sakonskim ftanu do fmerti v' bo-

shjim strahu shivita, in svoje otroke po ker-
shansko redita.

Kako imenuje s. Pavl ta sakrament?

S. Pavl imenuje ta sakrament velik v' sakra-
ment v' Kristusu in v' zerkvi, ker pomeni du-
hovno sdrushenje Kristusovo s' njegovo zerkvijo.
„To je velik sakrament, jest pa rezhem, v' Kri-
stusu in zerkvi.“ Efes. 5, 32.

Kdo je sakon postavil?

Sakon je Bog she v' sazhetku sveta para-
dishu postavil. Bog je rekel: „Ni dobro zhlo-
veku, de bi bil sam; storimo njemu enako po-
mozih.“ I. Mos. 2, 18. Takrat je stvaril Bog
Evo, de je bila Adamova shena, tovarshiza in
pomozhniza.

Koliko zhasa sakon terpi?

Sakon vedno, to je, do smerti terpi. Je-
sus pravi: „Kar je Bog vkup sklenil, naj zhlo-
vek ne lozhi.“ Mat. 19, 6.

Sakaj je sakon postavljen?

1) De se zhloveshki rod mnoshi in rase.
Bog je perve starshie poshegnal rekozh: „Rasite,
in pomoshite se, in napolnite semljo.“ Mos.
2, 22.

2) K' pomozhi eden drugimu.

3) Sa pomozh soper nezhistost. S Pavl pra-
vi: „Soper nezhistost pa imaj vsak svojo sheno,
in vsaka svojiga mosha.“ 1. Kor. 7, 2.

Je sakon potreben?

Sakon je potreben zhloveshkimu rodu, pa ne vsakimu zhloveku posebej.

Kaj je boljshi in Bogu bolj prijetno, tako ostati, ali se sarozhiti?

Boljšhi in Bogu bolj prijetno je tako ostati, zhe se to is ljubeshni do zhlistosti sgodi. „Ta, kdor zhlistost serza ljubi, bo savoljo svojih prijetnih shnablov kralja priyatla imel.“ Prip. 22, 11. S. Pavl pravi: „Neporozhenim in vedovam pa rezhem: Dobro je sa-nje, zhe tako ostanejo kakor jest. Kdor svojo devizo omoshi, prav stori, in kdor je ne omoshi, boljshi stori.“ I. Kor. 7, 8 — 38. Desiravno pa je boljshi ne v' sakon stopiti, bodo tudi sakonfski ravno tako svelizhani, zhe svoj stan sveto in prav dershe.

Kaj da sakrament f. sakona?

Sakrament f. sakona pomnoshi gnado boshjo, in deli posebno gnado, de 1) sakonfski sveto do smerti med seboj shive, in sakonfsko svestobo dershe.

2) De savoljo Boga teshave svojiga stanu voljno terpe.

3) De svoje otroke v' strahu boshjim sredé, in vse druge velike dolshnosti dopolnijo.

Kaj hozhe zerkev od shenina in neveste, preden v' sakon stopita?

1) De ni med njima nobeniga sadershika.

2) De is taziga namena v' ta stan stopita, is kakorshniga ga je Bog postavil.

3) De Boga sa gnado profita, de bi mogla v' tem stanu prav shiveti.

4) De se v' boshjim strahu in s' zhisto vestjo v' ta stan podaſta, de se tedaj pred ſpoveſta, in ſ. Obhajilo prejmeta. „Naj se omoshi, s' komur hozhe, ſamo de v' Goſpodu.“ I. Kor. 7, 39.

5) De ſta v' kerſhanſkim nauku dobro poduzhena, de ſamoreta po kerſhanſko ſhiveti, in ſvoje otroke lepo uzheti.

Sakaj moreta ſhenin in neveſta pred klizana biti, preden ſe porozhita?

Sato, de ſe ſadershki ſvedo, zhe ſo, ſatorej je vſak, kteri ſa kak ſadershek ve, dolshan ga goſpodu fajmoſhtu rasodeti.

Kdo ima oblaſt porozhevati?

Fajmoſhtri imajo oblaſt pred dvema prizhama porozhevati, ali pa drugi duhovni s' fajmaſhtrovim pooblaſtenjam.

Ktere naſprotne dolshnoſti imata moſh in ſhena?

1) De mirno in po kerſhanſko med ſabo ſhivita.

2) De moſh ſvojo ſheno kakor ſvoje laſtno telo ljubi, jo ſhivi, varuje, in ji ſgled v' lepih zhednoſtih daje, ſhena pa, de je moſhu v' pravizhnih in ſpodobnih rezheh pokorna; in de vſe odvrazhujeta, kar je ſakonſki zhitoſti in ſveſtobi naſproti.

3) De se v' nadlogah ne sapuštita, temuzh svešto do smerti vkupej ostaneta.

Sakaj more mosh svojo sheno ljubiti?

Mosh more sheno ko sam sebe ljubiti, ker Bog tako sapove. „Moshje ljubite svoje shene, kakor je tudi Kristuf zerkev ljubil in se sam sebe sa njo dal.“ Efes. 5, 25. „Moshje ljubite svoje shene, in ne bodite zhmerni do njih.“ Kol. 3, 19.

Sakaj morejo shene moshem pokorne biti?

Ravno sato, ker Bog tako sapove. „Shené naj bodo svojim moshem pokorne, kakor Gospodu. Sakaj mosh je shenina glava, kakor je Kristuf glava zerkve. — Kakor je pa zerkev Kristufu podloshna, tako naj bodo tudi shene svojim moshem v' vsih rezheh.“ Efes. 5, 22 — 24.

Ktere dolshnosti imajo sakonski do svojih otrok?

Dolshnosti sakonskih do otrok so, de jih po kerfhanfko redé, sa njih zhasno in vezhno shivljenje fkerbe, in nizh ne storé, kar bi dušhi ali telesu njih otrok vtegnilo shkodovati. „Ozhetje redite svoje otroke v' uku in v' bo-shjim strahu.“ Efes. 6, 4.

P e t i d é l.

Od kerfhanfke pravize.

Ali je k' svelizhanju sadoſti, de kristjan le véruje, kar je Jéfuf uzhil, in kar mati katolſhka zerkev verovati ukasuje?

Ni sadoſti, on more tudi is ljubesni in pokorſhine do Boga vſelej to ſtoriti, kar Bog ſapove, in le ſato ſtoriti, ker Bog ſapove.

„Ne vſaki, kateri mi pravi: Goſpod, Goſpod, pojde v' nebefhko kraljeſtvo, ampak kteri dopolne voljo mojiga Ozheta, ki je v' nebefih, tiſti pojde v' nebefhko kraljeſtvo.“ Mat. 7, 19 — 21.

Kaj je tedaj kerſhanska praviza?

Kerſhanska praviza, ali pravizhnoſt je hudiga ſe varovati in dobro delati.

Kteri dël kerſhanske pravize je prvi?

Hudiga ſe varovati.

O d g r é h a.

Kaj je gréh?

Gréh je savedno in radovoljno prelomljenje boshje sapovedi.

Koliko sort je gréh?

Gréh je dvojni, poverban, in djanski.

Kaj je poverban gréh?

Poverban gréh je tisti, ki ga je Adam v paradishu storil, in mi v Adamu, in ki ga mi vsi od njega poverbamo.

Sakaj temu gréhu poverban gréh pravimo?

Sato, ker ljudje, kateri od Adama pridejo, ta gréh in njegove shtrafenge poverbajo, in tudi vse, kar hudiga is njega isvira, terpeti morejo.

Kaj je djanski gréh?

Djanski gréh je prelomljenje boshje sapovedi, ki jo gréshnik sam radovoljno prelomi.

Kako se djanski gréh stori?

Djanski gréh se stori s' mislimi, sheljami, besedami, delmi in s' samudo dobrih dél.

Sakaj se pravi, de je gréh savedno in radovoljno prelomljenje?

Sato, ker zhlovek ne greshti, zhe ni per savedu, in zhe v' gréh ne pervoli. — Hudobo

greha je v' tem, de se zhlovek Bogu vstauvlje, ne mara sa boshje sapoved, hozhe le po svoji volji shiveti, in se brani to storiti, kar Bog hozhe. Tako postavim, majhni otrozi, ki se s'he ne savedo svoje pameti, in norzi, ki so ob njo prishli, ne gréshe, zhe ravno kako sapoved prelomijo; tako tudi jetnikam ni v' gréh per-sheteto, ko v' nedeljo k' mas'hi ne gredo, zhe iti ne smejo in ne morejo, sato ker nimajo proste volje.

Ali je pa odraffen zhlovek, ki je per pa-meti, isgovorjen, zhe ne vé, de je kaj gréh?

Nevednost, posabljivost, smota in kaj tazi-ga zhloveka isgovarja, zhe ima dobro voljo sraven, de hozhe le to storiti, kar Bog sapove; ako je pa radovoljno neveden, ni isgovorjen: sato je

1) pred Bogam isgovorjen, kateri s' shelj-nim ferzam boshjo voljo sposnati in vediti ishe, in sato rad boshjo besedo poslus'ha in moli; tode vender v' ponishnosti in v' strahu more vsak shiveti, ker ne more vediti, zhe vse to dé-la, ali ne.

2) Kteri pa je len, nemaren, spazheniga ferza, in v' greh saljubljen, nima isgovora sa svojo nevednost, ker je radovoljno neveden, in bi lahko vedil, kaj je prav, ko bi hudoben ne bil.

Kdaj zhlovek s' mislijo grés'hi?

Grés'hi, kadar hudobne, ali svoji brumno-sti nevarne rezhi premishljuje. „Hudobne misli

lozhijo od Boga.“ Buk. modr. 1, 3. „Is serza pridejo hudobne misli.“ Mat. 15, 19. „Hudobne misli so pred Gospodam gnusoba.“ Prip. 15, 16.

Kdaj se greshti s' sheljami, ali s' poshele-njem?

Se greshti, kader zhlovek kaj prepovedaniga s' pervoljenjem storiti shelji. Mat. 5, 18.

Zhe pa zhloveku zhes njegovo voljo kaka huda misel v' glavo pade, ali se mu kaka huda shelja v' serzi sbudi, in jo odganja, ker mu je soperna, mu ni greh. S. pismo pravi: „On je v' tem skushan in popolnoma snajden, on bo vezhno zhasht imel, on bi bil samogel prelomiti sapovedi, in vender jih ni prelomil, hudo storiti, in ni storil. Sir. 31, 10.

Kdaj se s' besedo greshti?

S' besedo se greshti, kadar zhlovek refnizi ali ljubesni kaj nasprotniga, ali pa kaj takiga govori, kar gre samolzhati. „Jest pa vam povem, de sa vsako prasno besedo, ki jo bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodni dan.“ Mat. 12, 56.

Kdaj se greshti v' djanji?

V' djanji se greshti, kadar zhlovek kako neperpushteno ali prepovedano delo stori. „Vsi se moremo pred Kristusovim sodnim stolam pokasati, de vsak prejme, kakor je delal v' svojim telesu, ali dobro, ali hudo.“ 2. Kor. 5, 11.

Kdaj se gresih s' samudo dobrih del?

S' samudo dobrih del se gresih, kader zhlovek ne stori, kar mu je Bog sapovedal. „Tisti hlapec pa, kateri voljo svojiga Gospoda vé, in se ni perpravil, tudi po njegovi volji ni storil, bo slo tepen.“ Luk. 12, 47. „Kteri tedaj vé storiti dobro in ne stori, mu je greh.“ Jak. 4, 17.

S' opufhenjam dobriga se nar vezhi fhtevilo grehov stori, in nar manj se na-nje misli. Boga ne ljubiti, va-nj ne upati, sa prejete gnade ga ne sahvaliti, zhes svoje posheljenje ne zhuti, svojiga krisha ne s' voljo nositi, svojih sovrashnikov ne ljubiti, sebe ne satajiti, fromakam ne pomagati, dolshnost svojiga stanu ne svesto dopolniti, zhasa ne k' dobrimu oberiniti; i. t. d. is vsiga tega si ljudje malo storé, desiravno je vse greh, kar zhlovek stori takiga, ki je Bog prepovedal, in opusti to, kar je Bog sapovedal. Gospod pravi Jesus, je nesvestiga (leniga) hlapza samo sato savergel, ker je bil sapupan talent le sakopal, desiravno ga ni sapravitl.

Kakshen raslozhek je med grehi?

Med grehi je ta raslozhek: nekteri so veliki ali smertni, nekteri pa majhni ali odpustljivi grehi; nekteri so lastni, nekteri pa ptuji gréhi.

Ta raslozhek med grehi najdemo v' s. Pis-mi. Jesus pravi Pilatushu: „Tisti, ki me je tebi sdal, je vezhi greh storil.“ Joh. 19, 11. „Kaj pa vidish pesdir v' ozhesu svojiga brata, bruna

pa, kateri v' tvojim ozhefu tezhi, ne zhutish.“
Luk. 6, 41.

Kaj je smertni greh?

Smertni greh je radovoljno veliko prelomljenje boshje sapovedi.

Kaj je mali ali odpustljivi greh?

Mali ali odpustljivi greh je malo prelomljenje boshje sapovedi.

Bolj ko zhlovek hudo sposna, in bolj radovoljno ko hudo stori, in vezhi ko je dolshnost, ki jo prelomi, in vezhi ko je hudobija volje ali serza, is ktere greh svira, vezhi in hujshi je tudi greh. Naglost, nesavednost, smota, nesadolshena nevednost i. t. d., smanjsajo hudobijo greha, torej tudi dolg in shtrafengo: is tega pride raslozhik med grehi, de so nekteri vezhi, in nekteri pa manjsi grehi.

Kaj shkoduje smertni greh?

Smertni greh vselej zhloveka na dushi; in vezhkrat tudi na telefi nefrezhniga stori; odvsa-me mu duhovno shivljenje, to je gnado boshjo; zhlovek postane sovrashnik boshji, sgubi Boga in nebesa, je sushen hudizha in vreden vezhniga pogubljenja. „Bog enako sovrashi hudobniga in njegovo hudobijo.“ Buk. mod. 14, 9. „On bo zhes greshnike saderge deshil, ogenj, shveplo in pisih bodo odlozhik njih terpljenja.“ Psalm 10, 7. „Kdor greh stori, je is hudizha, sakaj hudizh od sazhetka greshi.“ 1. Jan. 3, 8.

Kaj nas preprizha, de Bog gréh sovrashi?

Shtrafenge, s' kterimi je Bog she svet, de-
shele in ljudi posamim savoljo greha pokoril.
Shtrafal je Bog hudobni svet s' potopam ob
zhasu Noeta, mesta Sodomo in Gomoro s' o-
gnjam, Egipt savoljo terdovratnosti kralja fksi
Mosefa, Israelze v' pufhavi, Adama in Evo,
kralja Savla, Davida in vezh drusih nam k'
sgledu, de bi se uzhili greh zhertiti, in se ga
bolj kakor strupene kazhe ogibati, ker ga Bog
sovrashi, in ga she na tem svetu vezhkrat hu-
do shtrafuje, kako ga bo she le na unim sve-
tu v' vezhnosti shtrafoval. Tudi v' novim te-
stamentu najdemo sgled, kako Bog greh shtra-
fuje, nad rasdjanim mestam Jerusalem, in nad
všim tislím, ki so nesnane hudobije delali.

*Kaj nas she bolj preprizha od hudobije
gréha?*

Terplenje in smert Jesufa Kristusa, Sina bo-
shjiga. Nad njim je Ozhe nebeshki vse dopa-
denje imel, ker je bil sama svetost in nedolsh-
nost, in vender je savoljo gréha, ki ga nikoli
storil ni, toliko terpel, svojo svéto kri prelib,
in svoje shivljenje dal, de je plazhal nash dolg
pred pravizo boshjo, kteriga bi sami nikoli ne
bili mögli plazhati, in bi bili ravno sato vezh-
no pogubljeni. „On je bil ranjen savoljo na-
shih gréhov, rastert savoljo nashih pregréh.“
Isa. 53, 5.

Ali se je treba smertniga gréha varovati?

Treba se ga je skerbno varovati savoljo velike škode, ki jo stori, ker dušo in telo vezno pogubi. „Tvoja hudobija te je toshila, in tvoje odvrnenje od mene se bo zhes te vsdignilo. Vedi in vidi, kako hudo in grenko je sa te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga, in de se me ne bojiš, rezhe Gospod, vsigamogozhni Bog. Jerem. 2, 19. „Plazhilo sa gréh je smert.“ Rim. 6, 23. „Po tém, kadar posheljenje spozhne, rodi gréh, gréh pa, kadar je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 15.

Sakaj se je treba tudi malih gréhov varovati?

1) Sato, ker se tudi s' malim gréham Bog rasshali.

2) Ker Bog tudi male gréhe shtrafuje. „Nizh omadeshevaniga ne pojde v' nebesa.“ Skriv. ras. 21, 27.

3) Ker moremo perpravljeni biti rajshi vse preterpeti, kakor Boga tudi s' nar manjšim greham rasshaliti.

4) Ker mali gréhi, desiravno posvezhujo zhe gnade boshje ne odvsamejo, vender store, de zhlovek drugih posebnih gnad boshjih ne sadobi, nagnenje k' hudimu pa rase, in takiga greshnika po zhasu v' vezhi gréhe sapelje. „Kdor maliga ne zhisla, bo po zhasu padel.“ Sir. 19, 1.

„Kteri je svest v' nar manjšim, bo tudi svest v' vezhim, in kteri je v' majhnim krivizhen, je tudi v' vezhim krivizhen.“ Luk. 16, 10.

Ali Bog shtrafuje grešnika she na tem svet po saflushenji?

Ne vselej, shtrafal ga bo pa v' vezhnosti po saflushenji, ker je pravizhen. V' perglihi od bogatiga mosha in firotniga in bolniga Lazara vidimo, de bogatimu je na telefonu prav dobro bilo, dufha njegova pa je bila nefrezhna, in ko je umerl je bila v' pekel pokopana. Nasprot se je brumnimu Lazaru tukej sa telefon shivesh prav hudo godilo, sraven je pa she bolan bil; ali njegova dufha je bila Bogu ljuba, torej frezhna, in ko je umerl, so je angeli v' nebela nefli. Luk. 16.

Gréshnik je pa na dufhi tudi v' tem shivlenji nefrezhen, ker nima gnade boshje, bres ktere ne more nizh vezhniga shivlenja vredniga storiti; vest ga pezhe, vezhkrat zlo oterpne, zhe dalej v' vezhi gréhe pada, posabi Boga, in nefrezhno umerje.

Vezhkrat je pa tudi skosi hude nastopke gréhove na telefonu nefrezhen, postavim: sgubi sdravje, si perkrajsha shivljenje, obosha, nadlogo in pomankanje terpi, zhaft sgubi, je saframovan, preganjan, sovrashen i. t. d.

„Kdor hozhe shivljenje veselo imeti, in dobre dni viditi, naj dershi svoj jesik od hudiga, in njegovi shnabli naj ne govore golufije. Naj se varuje hudiga, in dobro naj dela, naj miru ishe, in se njega dershi, sakaj ozhi Gospodove so obernjene na pravizhne.“ 1. Pet. 3, 10 — 12.

Kaj so lastni gréhi?

Lastni grehi so tisti, ki jih zhlovek sam stori.

Kaj so ptuji gréhi?

Ptují gréhi so tisti, katerih fízer sami ne storimo, katerih pa smo vender krivi, zhe druge napeljemo, de jih store, ali zhe jih ne odvernemo, ko smo dolshni in tudi v' stanu jih odverniti.

Kolikeri so djanski grehi?

Djanski grehi so ti:

- 1) Sedem poglavitnih grehov.
- 2) Shešt grehov v' svetiga Duha.
- 3) Shtiri v' nebo vpijozhi grehi.
- 4) Devet ptujih grehov.

*Od sedmih poglavitnih gréhov.**Kteri so poglavitni gréhi?*

Poglavitni gréhi so: 1) napuh, 2) lakomnost, 3) nezhistost, 4) nevozhljivošt, 5) shertje ali samogoltnost, 6) jesa, 7) lenoba.

Sakaj se tém gréham poglavitni pravi?

Sato, ker se is vsakiga njih veliko drugih isvira.

Kaj je napuh?

Napuh je nesmirna ljubesen samiga sebe, posheljenje svoje lastne visokosti, ktera stori, de

zhlovek sam sebe bolj kakor druge zhišla, in tudi sheli bolj kakor drugi zhišlan biti.

Je gréh napuha pogosto med ljudmi?

Gréh napuha je pogosto med ljudmi vseh stanov, shé per otroku se kashe, in stariga na sadnje ne sapusti, vtika se med dobre déla, in pokriva se s' unanjo ponishnostjo. Prevsetnost ali napuh je bil gréh savershenih angelov in prvih starishev.

Kaj pride is napuha?

Is napuha pride nesména ljubesen samiga sebe, lakomnost zhaſti in hvale, bahanje, lastna hvala, sanizhovanje Boga, vere, zerkve in blishniga, rasboj, prepir in kreg, terdovratnost, nepokorshina, hinavshina in krivoverstvo. „Napuh je sleherniga greha sazhetek: kdor v' njem te-zhi, bo s' kletvo napolnjen.“ Sir. 10, 15.

Shtrafuje Bog prevsetnost?

Bog shtrafuje prevsetnost, ker jo sovrashi. „Bog in ljudjé napuh sovrashijo.“ Sir. 10, 7. „Gospod bo prevsetnih hisho poderel.“ Prip. 15, 25. „Kdor bo sam sebe povisheval, bo ponishan.“ Mat. 23, 12. „Bog prevsetnim soper ſtoji, ponishnim pa da gnado.“ Jak. 4, 6. S. pismo nam vezh takih sgledov pokashe. kako Bog prevsetniga shtrafuje. Farao je v' rudezhim morji utonil. 2. Mos. 5, 2. Kore s' svoji-mi tovarshi je bil v' semljo pogresnjen. 4. Mos. 10, 31. Holofernu je bila glava odsekana. Judit. 13, 10. Amon je bil obeshen. Ester. 7, 10.

Kralja Antioha so shiviga zhervi jedli. 2. Mak. 9, 5. Farisej je bil saviorshen. Luk. 18, 14.

Kaj je lakomnost?

Lakomnost je napazhna shelja po dnarjih in po blagu. „Nizh ni hudobnifhiga, kakor o-hernik. Nizh ni kervizhnifhiga, kakor denar ljubiti, sakaj tak zhlovek ima tudi dufho na prodaj.“ Sir. 10, 9 — 10.

Ali si ne sme zhlovek zhasniga blaga per-dobiti?

Poshteno, po pravizi in ljudém bres fhko-de si ga sme perdobiti, de bi s' njem vezh do-briga storil. „Dobro je premoshenje, v' zhigar vesti ni greha.“ Sir. 13, 30.

Kdaj zhlovek nesmerno ljubi zhasno blago?

Takrat, kader ljubi blago savoljo blaga, in ima serze vse v' blago samaknjeno: „Ako vam bogastvo rase, nikar serza na-nj ne obesite.“ Pfalm 61, 11. Bogatim téga sveta sapove f. Pavl, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na minljivo bogastvo, ampak na shiviga Boga, ki nam daja vsiga obilno k' vshivanju, 1. Tim. 6, 17.

Kako se sposna, de je serze na blago na-vesano?

1) Zhe je neumno vesel v' srezhi, in pre-vezh shaloften v' nesrezhi.

2) Zhe mermra zhes svoj reven stan.

3) Zhe varuje blaga s' straham in nepokojnostjo.

4) Zhe sheli krivizhno obogatiti.

5) Zhe je nevoshljiv tistim, ki obilno imajo.

6) Zhe od obilnosti svojiga blaga ubogim ne deli.

Kako se sposna serze, de ni lakomno?

1) Zhe ne sheli obilnosti blaga, in svoje uboshtvo voljno terpi.

2) Zhe s' hvaleshnim serzam ushiva, kar mu je Bog dal, in od svoje obilnosti fromakam rad podeli.

3) Zhe ni nesmerno vesel v' srezhi, in bres mere shalosten v' nesrezhi; zhe je perpravljen tudi vse dati, in sgubiti, ako je volja boshja, kakor je bil Job v' vsih nadlogah s' svojim Bogam sklenjen rekozh: Bog je dal, Bog je vsel, hvaljeno bodi njegovo ime. Job. 1, 21.

4) Zhe je zhlovek raj ubog, kakor de bi nar manji krivizo storil, ker ve, de blago vsiga sveta mu nizh ne pomaga, zhe na dufhi shkodo terpi, in de od téga blaga ravno tako ne bo nizh is sveta nesel, kakor ni nizh na svét pernesel.

Kteri gréhi isvirajo is lakomnosti?

Is lakomnosti isvira nepokoj, jesa, svijazhe, golufije, krivize, isdajanje, krive persege, neusmiljeno in k' boshjim rezhém neobzhutljivo

serze. „Lakomnost je korenina vsiga hudiga.“
1. Tim. 6, 10.

Shalošten sgled lakomnosti je Judesh, ki je Jesufa prodal.

Kaj naj kristjan stori, de se bo pred lakomnostjo obvaroval?

1) Naj denar sa pomozh sposna, s' kterim samore veliko dobriga sa nebefa storiti, in misli naj na Jesufove besede, ker pravi: „Loshej je, de kamela skosi uho shivanke gre, kakor de bogat (*lakomni bogatin*) v' boshje kraljestvo gre.“ Mat. 19, 24.

2) Naj Boga sa gnado profi, de se bo s' njo pred lakomnostjo obvarovati samogel.

Kako se zhlovek greha nezhistosti kriviga stori?

S' radovoljnimi, nezhistimi mislimi in sheljami, s' nezhistim govorjenjam, norzhijami in pesmi, in nespodobnim in nesramnim djanjem.

Kaj isvira is nezhistosti?

Is nezhistosti isvira oslepljenje pameti, odpad od vere, filne shelje po zhasnim shivlenji, posabljenje Boga, smerti in prihodne sodbe, oterpnost volje, zagovitnost, in na sadnje pogubljenje.

Kaj je zhloveku storiti, de se bo nezhistosti varoval?

1) More Boga sa gnado profiti. „O Bog, stvarj v' meni zhisto serze.“ Psalm 50, 12. „Go-

spod ti Ozhe in Bog mojiga shivlenja — vse hude shelje od mene odverni. Odvsemi meni poshreshne shelje, in naj se me ne poloti nezhisto posheljenje, ne isdaj me nesramnimu in rasedanimu serzu.“ Sir. 23, 4 — 6.

2) Se more hude perloshnosti skerbno ogibati. „Bejshi pred hudobnimi, de ne dobish perloshnosti svoje dushe pohujshati.“ Prip. 22, 25. O Gospod! ti vesh, de nisim nikoli med take shla, kateri si nespodobno kratek zhas dela-jo, in s' takmi, kateri so nesramniga shivlenja, se nisim pezhala, (*govori zhista Sara*). Tob. 3, 16 — 17.

3) Se more lenobe varovati, in delaven biti. „Sazhetik hudobije Sodomske je bilo shivlenje bres dela.“ Ezech. 16, 41.

4) More smeren v' jedi in pijazhi biti, in svoje pozhutke satajevati. „Kteri so Kristusovi, so svoje meso krishali s' grehi in sheljami vred.“ Gal. 5- 24. „Shivlenje bres dela in kruha fitost je bil sazhetek hudobije Sodome.“ Ezech. 16, 49.

5) More famoshljiv pred Bogam in ljudmi biti, svoje telo v' zhashti imeti, sosebno v' prizho nedolshnih otrok in tudi vsakiga zhloveka. „Vsaki smed vas naj ohrani svoje telo v' svetosti in zhashti.“ 1. Tes. 4, 4.

6) Vezhkrat in pogostim k' spovedi in k' f. Obhajilu hoditi, de bo gnada boshja v' njem povikshana, in de se bo loshej soper ta greh vojskoval.

7) Vsaki dan in posebno ob zhasi skushnjav na smert in prihodno sodbo misliti.

8) More Jesufovo terplenje vezhkrat premishljevati.

Kdaj je zhlovek nevoshljiv?

Nevoshljiv je zhlovek, kadar je shaloften, ko se blishnimu dobro godi, kakor de bi bila to njegova shkoda, in sheli, de bi on sam dobro imel, ne pa njegovi blishni.

Je nevoshljivost velik greh?

Nevoshljivost je velik greh, sato:

1) Ker je ljubesni blishniga nasproti.

2) Ker je hudizhov greh. „Skosi hudizhevo nevoshljivost je smert na svet prishla.“ 1. Buk. mod. 2, 24.

3) Ker is nje veliko drugih grehov isvira, in nevoshljivi nebeshkiga kraljestva ne bo dosegel.

Kaj hudiga pride is nevoshljivoſti?

Is nevoshljivoſti pride obleganje, krivo obdolshenje, opravljanje, kriva sodba, in sovraſtvo blishniga, veselje, kadar se mu hudo, in shaloſt, kadar se mu dobro sgodi, Is nevoshljivoſti so Egiptovſkiga Joshefa bratje prodali. Nevoshljivost je Daniela v' jamo levov perpravila, in is nevoshljivoſti so Judje Jesusa krichali.

Kaj je shertje in samogoltnost?

Shertje in samogoltnost je napzhino posheljenje jedi in pijazhe, ali nesmernost v' jedi in pijazhi. „Sakaj veliko je takih, od katerih fim vam she vezhkrat povedal, sdaj pa tudi s' solsami povém, de shivé, kakor sovrashniki krisha Kristusoviga, katerih konz je pogubljenje, katerih Bog njih trebuch.“ Filip. 3, 18 — 19.

Kdaj se zhlovek tiga greha kriviga stori?

1) Kadar vezh jé, kakor je treba k' ohra-
njenju shivljenja. „Gorje vam. ki ste nasiteni,
sakaj vi bote lazхни.“ Luk. 6, 25.

2) Kadar jé s' prevelikim sheljami in sato,
de svojimu poshelenju sfreshe. „Ne bodi per
nobeni jedi samogolten, in ne posheli vsakiga
jedila.“ Sir. 37, 32.

3) Kadar se v' pojedinah in pijazhah pre-
moshenje sapravlja. „Kdor pojedne ljubi, bo v'
pomankanju.“ Prip. 21, 17.

4) Kadar jé zhlovek sdravju fhkodljive je-
di, sato ker se njegovimu poshelenju perleshejo.

Je pijanost greh?

Pijanost je velik greh, ker pijanzi ne bodo
kraljestva boshjiga dosegli. 1. Kor. 6, 10. „Ho-
dimo poshteno, kakor po dnevi: ne v' po-
shrefhnosti in pijanosti, ne v' nezhistosti in ne-
framnosti, ne v' kregu in nevoshlivosti.“ Rim.
13, 13.

Kaj pride is shertja in samogoltnosti?

Is shertja in samogoltnosti pride oflepljenje uma, neperpravnost k' boshjim rezhém, samuda dolshnost svojiga stanu, nesramnost v' govorjenji, nezhiſtoſt, kreg, kletva, ubijanje, uboshtvo, bolesen, perkrajsſhanje shivljenja in sgodna smert.

Kaj je jesa?

Jesa je mozžno rasferdenje serza, in shelje se mashevati.

Je vsaka jesa greh?

Ni vsaka jesa greh, pravizhna jesa je perpuſhena, ker ſ. piſmo pravi: „Jesite ſe, in nikar ne greſhite.“ Pfalm. 4, 5.

Kdaj ni jesa pregreſhna?

Jesa ni pregreſhna, kader pride is pravizh-niga urshaha, is gorezhnosti sa boshjo zhaſt in svelizhanje bliſhniga, in is ſhaloſti nad krivizo. Taka jesa, zhe le ni nesmérna, in drugim k' pohuiſhanju, je pravizhna, ker isvira is ljubes-ni boshje in bliſhniga. Mojſef je imel tako je-so, kader je is goré priſhel, je vidil Israelze okrog ſlatiga teleta plefati, in od velikiga ſerda nad to hudobijo, je ob tla ſagnal in rasbil ta-ble; na kterih je bila boshja poſtava ſapiſana. 2. Mos. 32. Tako jeso je imel David, kader je pergliho od ovze ſliſhal. 2. Kralj. 12, 5. Jeſuf, kadar je kupze in prodajavze is tempel-na iſgnal. Jan. 2, 14. Mat. 21, 12. Tako jeso imata ozhe ali mati nad nerodnoſtjo svojih otrok,

duhovni pastir nad rasedanjem svojih nepokornih ovaz, gospodar ali gospodinja nad svojo nepokorno drushino i. t. d.

Kaj isvira is pregresshne jese?

Is pregresshne jese isvira nejevolja, kreg, sovrashtvo, smerjanje, kletva, mashevanja, pravde, omota pameti, poboj in v' zhasih morija. „Vsa grenkost in jesa, in serd, in vpitje, in preklinvanje naj bo dalez od vas s' vso hudo-bijo.“ Efes. 4, 31. „Jest pa vam povem, de vsak, kteri se nad svojim bratom po krivim serdi, bo sodbi podvershen. Kdor bo pa svojimu bratu rekel raka, bo sboru podvershen. Kdor bo pa rekel norz, bo podvershen peklenfskimu ognju. Mat. 5, 22.

Kako se gre kristjanu per pravizhnih pravdah sadershati?

Kristjan naj se tudi pravizhne pravde s' persadevanjem ogible, kolikor je mogozhe; zhe se je pa nikakor ne more ogniti, naj ravna: 1) s' svojim neprijatlam po ljubesni.

2) Naj konzha pravdo hitreji ko more, zhe prav kaj shkode terpi.

3) Naj bo po dokonzhani pravdi s' svojim sopernikam dobrovoljen. „Kdor hozhe tebe v' pravdo spraviti, in tvojo sukno vseti, temu tudi plajsh pusti.“ Mat. 5, 40. Bodi hitro dobrovoljen pruti svojimu soperniku, dokler si s' njim na poti.“ Mat. 5, 25.

Kdaj je zhlovek lenobe kriv?

Lenobe je zhlovek takrat kriv, kadar nerad in s' nejevoljo stori, kar je k' boshji zhaſti in k' svelizhanju njegove duſhe potrebniga. „Preklet, kdor Gospodovo delo nesveſto dela.“ Jer. 48, 10. „Delaj po mozhi, karkoli tvoja roka storiti samore, sakaj v' grobi, kamor hiſtiſh, ni dela, ni rasuma, ne modroſti, ne snanja.“ Prid. 9, 10.

Kako ſe bo godilo zhloveku, kateri je ſa boshjo zhaſt in ſa svelizhanje duſhe sanikern in len?

Tako ſe mu bo godilo, kakor figovimu dreveſu, ki ga je Kriſtus preklel. Mat. 21, 19. Kakor hlapzu, ki je ſvoj talent ſakopal, in kteriga je njegov goſpod v' unajno temo vrezhi ſapovedal. Mat. 25, 30.

Kaj pride iſ lenobe?

Sanikernost v' flushbi boshji, samuda v' sadoblenji gnade boshje in potrebnih pomozh vezhno svelizhanje doſezhi, ſhaloſt, klavernoſt, odlafhanje ſpreobernenja in pokore, neſpokornoſt in ſadnizh obupanje nad ſvojim svelizhanjem.

Od ſheſtih grehov v' ſvetiga Duha.*Kteri ſo grehi v' ſvetiga Duha?*

Ti le: 1) predersno v' boshjo miloſt greſhiti.

2) V' boshjo miloſt obupati.

3) Sposnani kerfhanfski refnizi se soperstaviti.

4) Svojimu bratu ali blishnimu savoljo boshje gnade nevošhljiv biti.

5) Proti dobrimu k' svelizhanju pomagljivim opominvanju oterpnjeno serze imeti.

6) V' nepokori terdovratno oštati.

Kaj pravi Jesus od grehov v' f. Duha?

Jesus pravi: „Vsaki greh in preklinvanje bo zhloveku odpusheno, ampak preklinvanje Duha ne bo odpusheno. In kdorkoli bo kako besedo rekel soper Sinu zhlokoviga, mu bo odpusheno, kdor bo pa govoril soper f. Duha, mu ne bo odpusheno, ne na tém svetu, ne v' prihodnim.“ Mat. 12, 31 — 32.

Kaj se pravi v' f. Duhu greshtiti?

Se pravi, dobroto in gnado boshjo, ktera se sosebno perlastuje f. Duhu, od kteriga vse dobro v' nas isvira, s' oterpnjeno hudobijo sametovati in sanizhevati.

Sakaj se rezhe, de grehi v' f. Duha bodo teshko odpusheni, ali pa she zelo ne v' tem, ne v' unim shivlenji?

Sato, ker tak greshtnik vezhi dél gnado boshjo in vso pomozh sa svoje svelizhanje do konza shivlenja is hudobije sametuje, bres gnade boshje pa se ne more poboljšhati in spokoriti, in ravno sato ne v' nehesa priti.

Kdaj grešnik predersno v' boshjo milost grešhi?

Kadar greh na greh naklada, in si misli, Bog je usmiljen, nobeniga ne savershe, nebefa je sa na stvaril; Kristuf je sa grešnike umerl; po svoji neskonzhni milosti mi bo she odpustil, in po svoji volji napazhno shivi, takrat predersno na boshjo milost grešhi. S. Duh pa pravi: „Ne rezi: Grešhil sim, in kaj shaliga se mi je sgodilo. Sakaj Narvikshi je poterpeshljiv mashevaviz. In ne rezi: Usmilenje boshje je veliko, Bog se bo usmilil nad obilnostjo mojih grehov, sakaj njega serd se tako hitro perbli-sha, kakor usmilenje, in v' grešnike se njegovi serd oséra.“ Sir. 5, 4 — 7. „Ali sanizhujesh bogastvo njegove dobrote in poterpeshljivosti in sanafhanja? Ne vesh, de te boshja dobrota k' pokori napeljuje.“ Rim. 2, 3.

Kaj je na boshjo milost obupati?

Na boshjo milost obupati je upanje sgubiti nad odpufhanjem grehov, in nad persadevanjem v' nebefa priti. Kriva sta bila tega greha Kajn in Judesh.

Kdaj je sploh zhlovek tega greha kriv?

Kriv ga je: 1) zhe sgubi vso serzhnost sa nebefa fkerbeti, kadar le veliko shtevilo svojih smertnih grehov premishljuje in rezhe: Moji grehi so preveliki, in prevezh jih je, de bi mi jih Bog odpustil, jest morem pogubljen biti.

2) Zhe zhlovek fizer sposna svoj pregresh-ni stan, pa misli, de je preslab pravo pokoro

storiti, s' straham smisli na svojo she vkoreninjeno pregresšno navado, in pravi, ne morem jo premagati, Bog mi ne da gnade, in tako ostane v' svojih grehah.

Kaj more grešnik storiti, kadar svoje grehe sposna in obshaljuje, de ne obupa?

1) More premisliti, de boshja milost je nesména, in terplenje Jesusa Kristusa je neskonzhne zene, sato sme tudi in more terdno upati, de mu bo Bog vse grehe odpustil, ako se poboljšha. „Gospod zhaka, de se bo val u-smilil, in bo povikshan skosi to, ker bo vam odpustil.“ Isa. 30, 18. „Rezite bojezhim: Bodite serzhni, nikar se ne bojite: sam Bog bo prishel, in val reshil.“ Isa. 35. 4. „Tam, kjer je greh obilen, je gnada she obilnisthi postala.“ Rim. 5, 20.

2) More misliti, de Bog nozhe smerti (*po-gubljenja*) grešnika, ampak de se spreoberne is shivi, torej mu bo tudi gnado dal se spreoberniti, zhe bo ponishno in saupljivo sa-njo profil. „Zhe bo hudobni pokoro storil, tudi vsih hudobij ne bom vezh spomnil; kakor resnizhno shivim: jest nozhem smerti grešnika, ampak de se spreoberne in shivi.“ Ezech. 18, 21, 22.

3) More premishljevati, de Jesuf Sin boshji ni na svet prishel, de bi svet sodil, ampak de bi ga svelizhal. Jan. 3, 17.

4) Ob zhasu skušnjav in v' shalosti se more tolashiti s' tem, de misli, kako ljubesnivo in usmiljeno je Jesuf s' sgrevanimi grešniki ravnal.

Petra je milo pogledal, ki ga je satajil, in nikoli mu tega greha ni ozhital. Tako priasno je tudi Magdaleno sprejel, in de jo je v' upanji odpušhanja grehov poterdil, se ji je na prvo, in potlej Petru po svojim od smerti vstajenju perkasal. Sgrevano preshefhtnizo vprašha: Shena, te ni nobeden obsodil? Odgovorila je: Gospod, nobeden. In Jesus ji rezhe: Tudi jest te ne bom obsodil, pojdi, in sanaprej vezh ne greshti. Jan. 8, 10. Tako tudi rasbojnika na krišhi uslišhi sadnje uro, in mu rezhe: Danš bošh s' mano v' paradishu. Luk. 23, 43.

Kdaj se zhlovek sposnani keršhanski resnizi soper stavi?

Zhe posna in vé. resnizo katolshke vere, pa is hudobiye drugazhi veruje, govori in uzhi, kakor je Bog rasodel, in katolshka zerkev verovati sapové. Taki so bili fariseji, saduzeji in vezh drusih ob Jesufovím zhasu; torej jim je f. Shtefan rekel: Vi tredovratni in neobresani na serzih in ushesih se vedno svetimu Duhu soper stavite, kakor vašhi ozhetje, tako tudi vi. Apost. djaj. 7, 51. In f. Pavl se je jesil nad Elimam, ki je hotel deshel'niga oblašt'nika od vere odverniti, in mu je rekel: O polen vsih svijazh in vse hudobiye, sin hudizhov, sovrashnik vse pravize, ne jenjash prave poti Gospodove prevrazhati. Djan. apost. 13, 10.

Od kod isvira ta greh?

Ta greh isvira vezhi del is prejšhniga pregrésh'niga shivlenja, ker tak zhlovek vezh temo

kakor luzh ljubi, sakaj njegove déla so hude, sato luzh sovrashi, in ne pride na svetlobo, de niso njegove dela svarjene. Jan. 3, 19 — 20. Soseben isvirk tega greha je nezhistost; nezhistnik hozhe samopafhno shiveti, sato se pa resnizi soper stavi. „Shivinški zhlovek ne umé tega, kar je boshjiga Duha.“ 1. Kor. 2, 14.

Kdo je svojimu bratu savoljo boshje gnade nevosfhljiv?

Kdor je shalofst in savi di svojiga blishniga, ker skosi gnado svetiga Duha brumno shivi, in si s' dobrimi deli nebefa flushi: in zhe ne sheli se poboljshti, ampak ga smotiti in sapeljati. Tak nevosfhljiviz je hudizh, tak je bil tudi Rajn do svojiga brata Abelna.

Kdo ima proti dobrimu k' svelizhanju pomagajozhimu opominvanju oterpnjeno serze?

Pruti dobrimu k' svelizhanju pomagajozhimo opominovanju ima oterpnjeno serze, kdor v' pregrehah smiram ofstane, vse dobro opominovanje in svarjenje sametuje, in zlo sa shtrafenge ne mara. Farao ni maral sa Mojsesa, ki mu je pravil, kaj Bog hozhe, in tudi sa shtrafenge ne.

Kdo v' nepokori terdovratno ofstane?

Kdor ve, de je gresfhnik, in ve, de vse, kar je Bog po Jesufu storil, je le sato storil, de bi zhlovek svelizhan biti samogel, pa si ne persadeva se poboljshti, temuzh oterpnjen v' grehih shivi.

Taki gresniki so bili Kajn, Farao, Savi, Antioh, Judesh isdajavez in vezh tazih, ki so pregresno shiveli in nefrezhno umerli. „Ishite Gospoda, dokler se da najdi, klizhite ga, dokler je bliso. Naj sapusti hudobni svojo pot, in kervizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se ga bo usmilil, in k' nashimu Bogu, sakaj per njem je veliko odpushtanja,“ Isa. 55, 6.

Od v' nebo vpijozhih grehov.

Kteri so v' nebo vpijozhi grehi?

- 1) Radovoljno ubivanje, ali pobj.
- 2) Mutahti ali sodomski greh.
- 3) Satiranje ubogih vdov in sirot ali sapushenih otrok.
- 4) Delavzam in najemnikom saflushek sadershevati ali pertergovati.

Kdaj je zhlovek radovoljniga ubivanja kriv?

Radovoljniga ubivanja je zhlovek kriv, kadar s' premislikam, radovoljno in bres pravizhne oblasti svojiga blishniga umori ali sam ali pa skosi druge. Tako je umoril Kajn Abelna, David Urijeta. 2. Kralj, 13. Jesabel Nabota, 3. Kralj 21. Judje Kristufa.

Sakaj se drugimu v' nebo vpijozhimu grehu mutahti ali sodomski pravi?

Sato, ker je tako grosen in Bogu toliko sopern, de se od njega she govoriti ne sme;

sodomski pa sato, ker so ga Sodomljani dopernafhali, ktere je pa Bog savoljo tega strafhni-ga greha tudi s' ognjem is nebes shtrafal. 1. Mos. 19, 24.

Kdo je tretjiga v' nebo vpijozhiga greha kriv?

1) Kdor uboge satira. „Ne stori file ubo-gimu sato, ker je ubog: tudi ne satiraj med vratni sodne hishe potrebniga. Sakaj Gospod bo njegovo rezh sodil, in bo tiste stiskal, kateri so njega stiskali.“ Prip. 22, 22 — 23. „Profh-nja ubogiga bo is njegovih ust do Boga prishla, in hitro se mu bo praviza sgodila. Sir. 21, 6.

2) Kdor vdove in sapushene otroke, kakor si bodi, satira. Vdovam in sirotam ne delajte shkode. Ako jih shkodjete, bodo k' meni vpili, in jest bom njih vpitje uslishal, in moj serd se bo ushgal. 2. Mos. 22 — 22. Kaj vdovine solse ne tezhejo po njenih lizih, in njeno vpi-tje zhes tega, kateri jih stiska? Ali is njenih liz gredo gori v' nebesa. Sir. 35, 18 — 19.

Kdo je zhetertiga v' nebo vpijozhiga greha kriv?

Kdor delovzam, najemnikam ali poslam saflushek uterga, ali pa od dne, do dne plazhati odklada. „Glejte plazhilo od vas utergano delavzam, kateri so vashe polje posheli, vpije, in njih vpitje je do ushes Gospoda Sabaot, prishlo.“ Jak. 5, 4. „Ne sadershuj saflusheniga plazhila svojimu potrebnimu ubogimu bratu, sa-kaj on je uboshen, in se is tega shivi, de ne

bo soper tebe k' Gospodu klizal, in de ne bo tebi v' greh perpifano." 5. Mos. 24, 14 — 15.

Sakaj se tém greham v' nebo vpijozhi pravi?

1) Sato, ker je v' f. pismu od ufaziga posebej rezhenó, de v' nebo po shtrafenge vpijejo.

2) Ker boshjo pravizo sosebno k' shtrafovanju filijo,

Od ptujih grehov.

Kteri so ptuji grehi?

1) V' greh svetovati. — Kdor v' kako delo svetuje, ki je soper ljubesen do Boga ali do blishniga, in zhe je storjeno, je kriv tega greha. Kajfesh je svetoval v' Jesufovo smert. Herodija je svoji hzheri svetovala, de naj si isvoli Janesovo glavo.

2) Drugim greseliti vелеvati. — Kdor oblast ima sapovedovati, in sapove svojim podloshnim kako pregreshno rezh storiti, je tega greha kriv. David je sapovedal Joabu, de naj postavi Urijeta predej, kjer je boj nar hujshi, in naj ga popusti, de ga sovrashniki ubijejo, in de umerje. 2. Kralj 11, 15.

3) V' greh pervoliti. — Kdor greh ravno tako hozhe ko drugi, v' hudobne naklepe drusih pervoli, ali v' karkoli si bodi, ki je soper boshjo sapoved ali soper dobro vest, je vsiga hudiga deleshen, kar se je sgodilo, s' njimi

vred, ki so storili. Pilatush je v' Jesufovo smert pervolil. S. Pavl pishe, de ne samo kateri hudo delajo, so smerti vredni, ampak tudi, kateri hudobnim pervoljo. Rim. 1, 29 — 32.

4) Druge v' greh napeljati. — Kdor druge spodbada bodi si s' besedo, s' djanjem ali s' sapeljivim sunanjim obnašhanjam, de se boshjimu imenu nezhaſti godi, kako dolshnost opuſti ali samudi, kako krivizo ali kar si bodi ſlabiga sгоди, ſe vdeleſhi greha njih, ki ſo ga ſtorili; on je ko hudoben duh, ſapeljiviz. Jero-boam Israelfki kralj je ſvojim podloſhnim dva ſlata teleta moliti poſtaval. 3. Kralj 12, 28.

5) Drugih grehe hvaliti. — Kdor druge ſlepi, de jim dopade, in ſato njih ſlabo pregreſhno ſhivljenje pravo imenuje, jih s' hvalo ſhe predersniſhe v' grehih ſtori, je neſramni perliſnjenz, in deleſhen grehov hvaleniga. Takim Bog hudo ſhuga, in jim bo gorje. Gorje vam, kateri hudo dobro, in dobro hudo imenujete, kateri imate temo ſa luzh, in luzh ſa temo. Isa. 5, 20. „Gorje tem, kateri ljudem vſake ſtaroſti podglavje pokladajo; de love njih duſhe.“ Ezech. 13, 18.

6) K' grehu molzhati. — Kakor je Pilatush molzhal, ker ſo Judje Jeſufa po krivim k' ſmerti obſodili. Mat. 27.

7) Greh pregledati (grehov ne ſvariti). — Téh dveh grehov je vſaki deleſhen, kteriga ſluſhba, ſtan ali pa ljubesen do bliſhniga veſhe ſe hudimo vſtavljati, pa is nemarnoſti, mlazhnoſti ali is ſrabu pred ſlabimi jeſiki ſvojo dolsh-

nost opusti. Heli je vedil, de se njegova sinova hudobno in pohujšljivo vedeta, pa jih ni shtralfal. 1. Kralj. 3, 23.

8) Greha se deleshniga storiti. — Vdeleshi se grehov drusih, kadar v' greh pomaga, postavim: zhe tatém potuho daja, ukradene rezhi prodaja, i. t. d. od otrok in posljov rezhi vsame, ki so jih staršem in gospodarjem ukradili. is-hodisha slabih ljudi v' svoji hishi terpi, perloshnost slabim ljudém, hudo storiti, nakloni i. t. d. Taki ljudje so v' flushbi hudobniga duha, njegovi pomagavizi. Judesh pelje Jesufove sovrashnike ga lovit. Mat. 26.

9) Greh sagovarjati. — Tega greha je kriv, kteri je tako hudoben, de se sa greh poteguje, kakor de bi nizh hudiga v' njem ne bilo, de siravno je nar vezhi hudo na svetu. „Kdor hudobnimu perterdi, in pravizhniga pogubi, sta gnušoba pred Bogam.“ Prip. 17, 15.

Kdaj sploh smo ptujih grehov krivi ali deleshni?

Kadar smo krivi, de jih drugi storé, ali zhe jih od grehov ne odvernemo, ker smo jih dolshni in v' stanu odverniti.

Sakaj smo dolshni hudo odverniti, kolikor samoremo?

1) Is dolshne ljubesni do Boga, ki se s' grehmi rasshali.

2) Is ljubesni do blishniga, kteri skosi greh vezhno nesfrezhen postane; ker je Bog slednimu sapovedal sa blishniga skerbeti. Sir. 17, 12.

3) Vezhkrat tudi is dolshnosti stanu, kakor gosposke, starshi, gospodarji in uzheniki.

Ko je greh nar vezhi hudo na svetu, is kteriga vse hudo na svetu in vezhno pogubljenje isvira, kdo nas bo od njega reshil?

Gnada boshja nas reshi od greha. Gnada boshja ali pomozh, ktera Bog gresniku salvjo Jesufoviga saflushenja daje, budi, spodbada in daja mozh gresniku, greh sapustiti, pravizhno shiveti, tode gresnik more gnado boshjo radovoljno sprejeti, ji pokoren biti, si na vso mozh persadevati greh sapustiti, in svojo voljo boshji volji podvrezhi; tako bo reshen od grehov. „Jest nesrezhen zhlovek, kdo me bo reshil od telefa smerti? gnada boshja po Jesusu Kristusu Gospodu nashim.“ Rim. 7, 25. „S' gnado boshjo pa sim, kar sim, in njegova gnada v' meni ni bila prasna, ampak sim vezh ko vsi drugi delal, ali ne jest sam, ampak gnada beshjo s' menoj.“ 1. Kor. 15, 10.

Drugi del kerfhanfke pravize: Stori dobro.

Kaj je dobro?

Dobro je vse, kar je po boshji volji, ali po boshji sapovedi.

Kaj je po boshji sapovedi?

Po boshji sapovedi so zhednosti in dobre dela.

Kaj je kerfshanska zhednost sploh?

Kerfshanska zhednost sploh je dar, kteriga Bog dufhi s' posvezhujozho gnado daja, de zhloveshko voljo k' takim delam perpravno in nagnjeno stori, ktere so po postavi Jesufa Kristusa, in vezhniga shivlenja vredne. „Bog je kteri v' val dela, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filip. 2, 13.

Koliko je zhednost, ktere more kristjan v' djanji skasati?

Nektere so boshje kakor vera, upanje in ljubesen, druge pa zhednosti sadershanja, ali djanjske.

Ali je zhlovek dolshan se v' treh boshjih zhednostih vaditi?

Dolshan je, ker v' tem obstoji shivlenje kristjana.

Kdaj je kristjan sosebno dolshan tri boshje zhednosti obuditi?

- 1) Kakor hitro se pameti savé.
- 2) Vezhkrat v' shivlenji.
- 3) Kadar kak svet sakrament prejme.
- 4) Ob zhafi skufhnjav soper te zhednosti.
- 5) Ob smertni nevarnosti in na smertni posteli.

Kako se da vera obuditi?

Vera se da tako obuditi: Moj Bog! verujem v' tebe praviga, shiviga Boga, ediniga v' natori, in trojniga v' perfhonah: Ozheta, Sina,

in f. Duha: verujem, de je Sin boshji, druga pershona v' sveti Trojizi sa nas zhlovek postal, terpel in umerl; de je tretji dan od smerti vstal, in de po svojim v' nebo odhodu sedi na desni-zi Boga Ozheta, in bo prishel sodit shive in mertve: verujem, de je Jesus Kristus svete sakramente postavil, de nobeden bres vere in kersta, in po tem, kadar v' greh pade, bres pokore svelizhan ne bode: verujem, de je gnada boshja vsm potrebna: verujem tudi, de ti moj Bog vse dobro s' dobrim, in vse hudo s' hudim plazhujesh, de nam nashe saflushenje samo skosi tvoje pomaga: verujem neumerjuzhnost zhloveshke dushe: verujem sadnizh tudi vse, kar si ti skosi svojo sveto katolsko zerkev sapovedal verovati, in de sunaj nje nobeden svelizhan ne bode. Vse to pa sato verujem, ker si ti to rasodel, kateri si vezhna modrost in refniza, ki ne moresh ne golufati, ne golufan biti. V' ti in sa to katolsko véro shelim shiveti in umreti. O moj Bog! poterdi me s' svojo gnado v' ti sveti veri.

Kako se da upanje obuditi?

Upanje se da tako obuditi: Moj Bog! terdno upam po saflushenji, terplenji in smerti svojiga Gospoda in Svelizharja, Jesusa Kristusa sadobiti odpušhanje vseh svojih grehov: saupam s' tvojo gnado in pomozhjo tvojo voljo dopolniti, greha se varovati, in tako vezhno veselje in svelizhanje dosezhi. In vse to upam sato, ker si ti, moj Bog, to obljubil, kateri si vfigamogozhen, neskonzhno dober in svest v' svojih ob-

ljubah. Moj Bog in Gospod! stori s'he vezhi to moje upanje.

Kako se da ljubesen obuditi?

Ljubesen se da tako obuditi: Ljubim te moj Bog! is zeliga serza, in zhes vse, sato ker fi ti sam v' sebi nar vezhi, vse ljubeshni in zhafti vredna dobrota in lepota. Is te ljubeshni proti tebi je meni mozhno shal savoljo vsih grehov mojiga zeliga shivlenja; ker fim s' njimi, tebe svojiga Boga rasshalil: in sklenem od sdaj na dalej tebe svojiga Boga nikoli vezh rasshaliti, tebi samimu shelim flushiti, tebi v' vsih rezheh dopasti: svojiga blishniga hozhem savoljo tebe, kakor sebe ljubiti, in tako shelim v' té ljubeshni shiveti in umreti. O Bog! ushgi v' meni ogenj svoje ljubeshni, de hom v' svojim serzu gorezho ljubeshen do troje dobrote vedno ohranil. Amen.

Od djanskih zhednost.

Ktere so poglavitne djanske zhednosti, ki jih gre kristjanu imeti?

Poglavitne zhednosti so: 1) modrost, 2) smernost ali smafnost, 3) praviza, 4) serzhnost. „Ako kdo pravizo ljubi: nje dela so nar vezhi zhednosti; sakaj ona uzhi tresnost in rasumnost, pravizo in terdnost, ktere rezhi so ljudem v' shivlenju k' nar vezhimu pridu.“ Mod. buk. 8, 7.

Kaj je kershanska modrost?

Kershanska modrost je zhednost, s' ktero

kristjan k' svelizhanju perpravne pomozhi isvoli in jih prav obrazha, in opusti vse, kar bi ga svelizhanje sadobiti odvrazhevalo.

Kako se sadershi modri kristjan?

Modri kristjan 1) nizh takiga ne stori, kar bi ga posneji grevalo. „Sin, bres svéta nizh ne stori, in storjeno delo te ne bo grevalo.“ Sir. 32, 24.

2) Skosi soperne sgodbe ne bo smotljen, in se ne premenja; v' vseh okoljshinah se ve tako sadershati, de voljo boshjo dopolni. „Modri ni kakor zholn od viharja sem ter tje metan.“ Sir. 33, 2. „Bodite rasumni kakor kazhe, in priprosti kakor golobje.“ Mat. 10, 16.

3) Modri nizh pred ne govori in ne stori, de preudari, kaj bi utegnilo is tega priti. „Bratje, glejte, kako bi varno hodili, ne kakor nes pametni, ampak kakor pametni, odkuplujte zhas, ker so dnovi hudi, nikar tedaj neumni ne postanite, ampak sastopite, kaj je volja boshja.“ Efes. 5, 15 — 17.

4) Svoji lastni modrosti ne upa. „Preden kaj sazhnesih, poprej svešto oprashuj, in preden kaj storish, poprej k' temu terden svet pojish.“ Sir. 37, 20.

5) Per vseh svojih delih preudari, kaj je dobro, Bogu dopadljivo, in ga samore svelizhati, sato se ne ravna po svetu. „Ne versite se po tem svetu, ampak spremenite se skosi ponovljenje svojiga uma: de preudarite, ktera je dobra, dopadljiva in popolnoma volja boshja.“ Rim. 12, 2.

6) Modrí se le s' pametnimi tovarshi pe-
zha. „Kdor se s' modrimi pezha, bo moder,
kdor je pa nespametnih prijatel, bo njim enak
postal.“ Prip. 13, 20.

Kaj je keršhanska smernost ali smasnost?

Keršhanska smernost je zhednost, skosi kte-
ro kristjan vse napzhno in greslino nagnjenje
v' sebi kroti in satira, in zhasno blago in ve-
selje vedno le s' mero vshiva, in serza na-nje
ne veshe.

Ali je ta zhednost kristjannu potrebna?

Slo potrebna mu je, ker njega po njegovi
spazheni notori vse stvari s' svojo sapeljivo slad-
kostjo od ljubesni do Stvarnika odpeljujejo, in
njegovo serze na se vlezhejo, in storé, de na-
mešt, de bi jih le is hvaleshnosti do Boga vshi-
val, jih vezhkrat bolj kakor Boga ljubi.

Kaj s. písmo od te zhednosti uzhi?

S. písmo od te zhednosti uzhi, de ne sme-
mo méfu po njegovih sheljah strezhi, ne shelja
mesa spolnovati, ampak po dubu shiveti, in se
vsiga sdershati, kar poshelenje sdrashi, vse pa
fi persadjati, de bi ga loshej premagali, in vse-
lej tresni in zhujezhi bili. „Glejte pa sami na-
se de vashe serza ne bodo preobloshene v'
poshreshnosti in pijanosti in zhasnih skerbéh.
Zhujte tedaj, in molite vsaki zhas.“ Luk. 21,
34 — 36.

Kaj je kershanska praviza?

Kershanska praviza je zhednost, s' ktero kristjan is ljubesni do Boga vse dopolni, kar je Bogu in blishnimu dolshan.

Kaj s. pismo od pravize govori?

S. pismo pravi: „Praviza ljudstvo povsdigne, in skosi pravizo bo kraljevi sedesh uterjen.“ Prip. 14, 34, in 16, 12. „Dajte zesarju, kar je zesarjeviga, in Bogu, kar je boshjiga.“ Mat. 22. 21. „Dajte vsm, kar jim gre: komur dazija, dazijo: komur zol, zol: komur strah, strah: komur zhaft, zhaft.“ Rim. 13, 7.

Kaj je kershanska serzhnost?

Kershanska serzhnost je zhednost, s' ktero kristjan is ljubesni boshje dobro delati sazhe in stori, zhe ravno sadershke in teshave premagati more; blago in tudi shivljenje raji sgubi, kakor boshje sapovedi prelomi.

Kaj govori s. pismo od te zhednosti?

S. pismo opominja, de se zhlovek nikogar ne sme bati, ampak de more v' dopernafhanji dobriga, in premagovanji hudiga serzhen biti.

„Ne bojite se tistih, ki telo umore, dushe pa ne morejo umoriti.“ Mat. 10, 28. „Hudobni beshi, ako ravno ga nobeden ne podi, pravizhni pa bo serzhen kakor lev bres strahu.“ Prip. 28, 1. „Kdo bo vam shkodoval, ako hote sa dobro uneti. Strahovanja njih (*hudobnih*) se ne bojite, in ne dajte se motiti.“ 1. Pet. 3, 13

— 14. To zhednost so stari Eleazar, sedem makabejskih bratov, 2. Makab. 6, 7. apostelni in materniki kristjanam v' sgled skasali.

Ktere zhednosti so sedmim poglavitnim graham nasproti?

1) Ponishnost napuhu, 2) Radodarnost lakomnosti, 3) Zhistost nezhistosti, 4) Ljubesen nevoshljivosti, 5) Smernost shertju in samogoltnosti, 6) Poterpeshljivost jesi, 7) Gorezhnost ali aifer v' dobrim lenobi.

Kaj je ponishnost?

Ponishnost je zhednost, skosi ktero zhlovek od sebe in svojih lastnost tako sodi, kakor je, in ne gleda le svojih sosebnost, kakor napuhnjeni, in se savoljo njih ne povsdiguje zhes druge, ampak she bolj svoje napzhnosti in slabosti sposna, in se torej ponishuje?

Je prava ponishnost k' svelizhanju potrebna?

Prava ponishnost je tako potrebna, de bres nje ne bo nobeden svelizhan, ker je resniza vere, de bres gnade boshje zhlovek ne more svelizhan biti, Bog pa svojo gnado le ponishnim daje, prevsetnim se pa soper stavi. Jak. 4, 6. In Jesus pravi: „Ako ne bote postali, kakor otrozi (*ponishni*) ne pojdete v' nebesko kraljestvo. Mat. 18, 3.

Sakaj she more zhlovek ponishen biti?

Zhlovek more pa tudi sato ponishen biti, ker ni drusiga, kakor prah in pepel, in sraven

še grešnik, in kar dobriga nad seboj ima, je vse le dar boshje gnade, ne pa zhlovekova lastina. „Ako kdo od sebe meni, de je kaj, ker nizh ni, sam sebe sapelje.“ Gal. 6, 3.

Kdo nas refnizhno ponishnost uzhi?

Jesuf Kristuf sam s' besedo in sadershanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest sim krotak in is serza ponishen.“ Mat. 11, 29. Jesuf je sam sebe v' nizh storil, in podobo hlapza na-se vsel, med nevedne in grešnike prishel, zhe je ravno luzh sveta in svetnik svetnikov bil, vender sam sebi ni dopadel. Skrit, od sveta odlozhen, je shivel, in se je le takrat ozhitno pokasal, kadar se je sa zhaft svojiga Ozheta potegnil. Marijo prezhisto devizo med vsimi devizami si je savoljo nje velike ponishnosti mater svolil. Lep isgled ponishnosti nam je tudi sveti Janes kerstnik dal, Mat. 3, 11. stotnik, Mat. 8. Peter v' zholni, Luk. 5. ozhitni grešnik, Luk. 18. in vezh drusih.

Kako se refnizhno ponishni sposna?

Se sposna: 1) saref ponishni je poterpesljiv v' nadlogah, sopernostih, preganjanji, sovrasenji, in opravljanji, sa ref ponishni pravi v' takih okoljshinah: Grešhil sim, dobro je sa me, de sim ponishan.

2) Saref ponishni, kar dobriga nad seboj ima, sagerne kolikor je treba pred svetam, sato de ga drugi ne hvalijo, de bi nad hvalo dopadenja ne imel, in de bi tako njegovo dobro delo pred Bogam svoje vrednosti ne sgubilo.

„Glejte, de svojih dobrih del ne delate pred ljudmi (njim k' videsu) fizer ne bote imeli plazhila per svojim Ozhetu.“ Mat. 6, 1.

3) Ponishni sakriva svoje napzhnosti in slabosti, pa ne sato, kakor de bi se sanizhevanja bal, ampak sato, de drusih ne pohujsha. On pokashe pa tudi svoje dobre dela ali zhednosti, tode le takrat, kadar je k' povikshanju boshje zhashti potrebno, savoljo lastne hvale pa nikoli. To storiti Jesuf sam sapove. „Naj sveti vasha luzh pred ljudmi, de bodo vidili vashe dobre dela, in zhashtili Ozheta, ki je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

4) Ponishni sposna, de je greshtil, pa se ne sgovarja, ne jesi, zhe mu kdo njegove napzhnosti rasodene, ampak se veseli to shtishti, kar ga ponishuje, in profi sa odpushtanje.

5) Ponishni malo govori, per delih ni sbiraven, je svojim vikshim rad in vselej pokoren, in do ljudi svoje enakosti ali slabshiga stanu postreshljiv in prijasen.

6) Ponishni nad drugimi le dobro, nad sabo pa slabosti vidi, torej od drugih le dobro govori, in kadar hudiga dela nad blishnim ne more sgovoriti, sgovarja njegovo misel, ali pa rezhe: morebiti se je prenaglil, Bog ve, kako velike so bile njegove skushtnjave, ali kaj bi bil sht le jest v' takih okolshinah storil, in le gnada boshja me je dosdaj pred takim greham obvarovala.

7) Ponishni is serza sa gnado boshjo profi.

Kaj je radodarnost?

Radodarnost je zhednost, ktera se v' djanji kashe, kadar zhlovek potrebnim ljudém rad, in kolikor uterpi, od svojiga da. „Dajte, in se vam bo dalo, dobro natlazheno, verhato mero.“ Luk. 6, 38. „Ne posabite pa dobrotljivosti in podarovanja: sakaj s' takimi darmi se Bogu per-kupimo.“ Heb. 13, 16. „Sleherni daj ne s' shaloštjo ali po fili, sakaj veseliga darovavza Bog ljubi. 2. Kor. 9, 6.

Kakshne so dolshnosti bogatiga zhloveka?

So té le:

1) Naj bo Bogu sa bogastvo hvaleshen, in naj ga sposna kakor dar njemu posojen, s' kterim je dolshan veliko dobriga storiti, ker bo mogel Bogu kdaj od svojiga bogastva odgovor dati. Vdova Tabita mu more biti sgled. Djan. apost. 9, 36 — 42.

2) Savoljo bogastva ne sme prevseten in neusmiljen biti. „Bogatim tega sveta sapovej, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na neobstojezhe bogastvo, ampak na shiviga Boga, kteri nam vsiga obilno k' vshivanju da. De naj dobro storé, bogatijo naj v' dobrih delih, radi naj podajo, s' drugimi naj delé, in naj si perpravljajo stanoviten saklad sa prihodno, de bodo dosegli vezhno shivljenje.“ 2. Tim. 6, 17 — 19.

Kaj je zhístoſt?

Zhístoſt je zhednost, ktera se v' djanji skashe, kadar se zhlovek vsiga prepovedaniga me-

seniga veselja v' mislih, besedah in djanji sder-shi. „O kako lep je zhist rod, kateri se od zhednosti sveti! sakaj njegov spomin je vezhen, ker per Bogu in ljudeh hvalo ima. Buk. mod. 4, 1.

Je zhistost Bogu dopadljiva?

Zhistost je Bogu dopadljiva zhednost, in bres nje zhlovek ne pride v' nebesa.

Ta zhednost, pravijo sveti uzheniki zerkve, poviksha zhloveka zhes angele, sakaj angeli zhistost ohranijo bres vojske zhes skusnjave, ker so zhisti duhovi, zhlovek se pa more sa njo vojskovati, Jesus je veliko vrednost zhistosti vidno pokasal. Devizo vsih deviz, Marijo, si je mater svolil, in zhistiga Joshesa svojiga rednika.

Kaj je ljubesen?

Ljubesen je zhednost, skosi ktero se drugih dobriga in frezhe veselimo, in jim vse dobro voshimo in tudi storimo.

Kaj je smernost?

Smernost je zhednost, skosi ktero zhlovek napzhno poshelenje jedi in pijazhe v' sebi kroti, in s' mero vshiva.

Je sdershnost zhloveku k' velikimu pridu?

K' velikimu pridu mu je, sakaj pomaga mu k' sdravju, posebno pa mu prav pride, ker zhlovek svoje telo sa storjene grehe pokori, in saflushene shtrafenge odvrazhuje, pa tudi pred prihodnimi grehi se varuje, ker svoje poshelenje slabi, de ga toliko v' greh ne vlezhe, de-

la se vredniga gnade boshje, bres ktere bi se ne mogel ne grehu ubraniti, in ne dobriga storiti.

Kaj naj kristjan misli, kadar se per kakim veselji snajde?

Takrat naj na pravo in resnizhno veselje v' nebesih misli, ker svet s' vsm svojim veseljam mine, in le ta, kateri boshjo voljo stori, ostane vekomaj. I. Jan. 2, 17.

Ktero veselje more kristjanu nar vikshi biti?

Voljo boshjo dopolniti, more pervo in nar vikshi veselje kristjanu biti, kakor je Jesuf govoril: Moja jed je, de stirim voljo tistiga, kateri me je poslal, in de dopolnim njegovo delo. Jan. 4, 34.

Kaj je poterpeshljivost?

Poterpeshljivost je zhednost, skosi ktero zhlovek terplenje in sopernosti v' voljo boshjo vdan preterpi.

Ali poterpeshljivost veliko pomaga?

Veliko pomaga:

1) Terplenje polajsha. „Hvalimo se s' nadlogami, ker vemo, de nadloga poterplenje pernese, poterplenje pa skushnjo, skushnja pa upanje, upanje pa ne oframoti. „Rim. 5, 3 — 5. „Nepoterpeshljiv bo neumnost dopernashal.“ Pri. 14, 17.

2) Poterpeshljivost nashe saflushenje per Bogu poviksha, ker stori, de nadloge voljno

poterpimo. „Menim, de terplenje sdajnega zha-
fa ni veliko proti prihodni zhasti, ktera bo nad
nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

3) Skosi voljno terplenje sa svoje grehe
Bogu sadoštitorimo. „Tega, ki Gospod ljubi,
ga pod shibo ima, tepe pa vsakiga otroka, kte-
riga sprejme.“ Heb. 12, 6. Rasbojnik na krishu
je sposnal, de terpi, kar je saflushil. Luk. 23, 41.

*Je poterpeshljivost tudi potrebna zhloveku,
in kdaj posebno?*

1) Tudi potrebna mu je, kadar na svojim
blagi shkodo terpi. Takrat naj s' poterpeshlji-
vim Jobam rezhe: „Nizh nisim na svet pernesel,
kakor tudi nizh seboj ne ponešem. Gospod je
dal, Gospod je vsel, kakor je Gospodu dopa-
dlo, tako se je sgodilo; naj bo hvaljeno ime
Gospodovo.“ Job. 1, 21.

2) V' bolesni. „Sin, ne sapusti sam sebe v'
svoji bolesni, ampak profi Gospoda, in te bo
osdravil. Odverni se od greha, poravnaj svoje
delo in ozhisti svoje serze od vsiga greha.“ Sir.
38, 9 — 10.

3) Kadar se mu zhes zhast in poshtenje
govori. Zhe je resnizhno, kar se govori, naj
terpi kakor shtrafengo sa svoje napazhno sader-
shanje; zhe pa ni resnizhno, naj se veseli, de
ima perloshnost sa Boga kaj terpeti, in si tako
nebefa flushiti. „Srezhni ste vi, kadar vas bodo
kleli in preganjali, in vse hudo soper vas lash-
njivo govorili savoljo mene: veselite se sato, ker
je vashe plazhilo obilno v' nebesih.“ Mat. 5,
11 — 12.

4) Kadar ga bres sadolshenja ljudje ne spofhtujejo. Premagaj shelje ljudém dopasti, sakaj sovrashniza je tvojiga svelizhanja, in rezi s' f. Pavlam: „Ako bi ljudem dopadel, bi Kristu-fov hlapez ne bil.“ Gal. 1, 10. Hvala ljudi zhloveka pred Bogam nizh boljshiga ne stori.

5) Kadar ga sovrashniki preganjejo, in mu krivizo in hudo delajo, kjer le morjo.

Takrat naj zhlovek ne misli na hudo, kar se mu stori, ampak na to, de jim odpuisti, jih ljubi in jim dobro stori, kakor je Jesus sapo-vedal in storil. „Vam pa povem, hudimu se ne stavite, ampak kdorkoli te bo vdaril na tvoje desno lize, temu pomoli she drugo. In kdor te hozhe v' pravdo spraviti in tvojo sukno vseti, temu tudi plajsh pusti, *(rajshi, kakor de bi se pravdal)*.“ Mat. 5, 39 — 40.

6) Kadar ima opraviti s' napuhnenim in v' sebe saljubljenim zhlovekam, ker prevsetni hozhe, de bi vselej le njegova veljala. Prepri s' takim ljudém nikoli dobriga ne stori, she dobre rezhi je boljshi molzhati, kadar se vidi, de jih blishni ne bo poterdil in gorivsel. „Svo-je ulfa sim obersdal, sim omolknil, in sim v' svoji ponishnosti tudi dobro samolzhal.“ Pf. 38, 2 — 3.

7) Kadar ima opraviti s' togotnim, jesnim zhlovekam. S. Duh pravi: „Ne delaj prijasnosti s' jesi podvershenim zhlovekam, tudi se ne pe-zhaj s' togotnim mosham, de se njegoviga sadershanja ne nauzhish, in perloshnosti ne do-bish svojo dusho pohujshati.“ Prip. 22, 24 —

25. „Sladka beseda veliko prijatlov napravi; in vtolashi sovrashnike, in dobriga zhloveka prijasen jesik obilno dobriga pernese.“ Sir. 6, 5.

8) Je treba poterpeshljivosti per nehvaleshnih, katerim se je dobro storilo. „V' svoji poterpeshljivosti bote svoje dushe ohranili.“ Luk. 21, 19.

9) V' dolshnostih svojiga stanu in v' vsakdanjih krishih-

Kaj je gorezhnost ali aifer v' dobrim?

Je zhednost, skosi ktero kristjan vesel vse stori, kar boshjo zhasht in svelizhanje dushe sadene.

Kako se sposna kristjan, de ima aifer k' dobrimu?

De 1) tak kristjan rad boshjo besedo poslusha, ne is navade, ampak is serzhne shelje, de bi sposnal in storil, kar je Bogu dopadljiviga, torej jo v' dobrim serzu ohrani.

2) Od boshjih rezhi rad in vesel govori.

3) Se tudi per drugih sa boshjo zhasht poshene.

4) V' molitvi svoji troshta in mozhi ishe, torej rad moli.

5) Veselje sveta in prasni pogovori so mu soperni, torej je le rad med brumnimi.

6) Vsako dobro delo ga veseli, sato skerbi, kako bi samogel prav veliko dobriga storiti,

však greh zherti, sato ga odverne, kjer in kakor ga po refnizi odverniti samore.

Je gorezhnost k' dobrimu potrebna?

Potrebna je, de premagujemo lenobo k' dobrim, in postanemo sveti, ker naš je Bog k' svetosti poklizal. Efes. 1, 4.

Ktere dolshnosti je Jesus Kristus posebno perporozhil?

Le te: 1) Nar prej boshjiga kraljestva in njegove pravize iskati. 2) Sam sebe satajiti. 3) Svoj krish nositi. 4) Sa Kristusam hoditi. 5) Krotak in ponishen biti. 6) Sovrashnike ljubiti, dobro storiti tem, kateri naš sovrashijo, moliti sa te, k' naš shalijo in preganjejo.

Kaj se pravi boshjiga kraljestva in njegove pravize iskati?

Se pravi: Jesusov nauk smiraj bolj sposnovati, po njem na tanko shiveti, in tako boshje ljubeshni, gnade in vezhniga svelizhanja se vredniga delati.

To vidimo Jesusa storiti, na svet je savoljo našhiga odreshenja in svelizhanja prifhel, uboshno je shivel, preganjenje terpel, kervavi pot potil, s' ternjam kronan, krishan in umorjen bil. Vse to je sa naš terpel, de bi mi v boshje kraljestvo prifhli. Zhe si je Kristus sa naše svelizhanje toliko persadjal, moremo tudi mi pred vsm drugim narprej boshjiga kraljestva iskati, in si vse persadjati, de ga sadobi-

mo, sakaj vse drugo je nam saſtonj, zhe nebe-
ſa ſgubimo.

Kaj ſe pravi ſam ſebe ſatajiti?

„Se pravi ſvoje greſhno nagnenje ſatirati, hudo opuſtiti, zhe nam ſhe toliko dobizhka in veſelja obeta, in dobro ſtoriti, zhe je nam ſhe tako ſoperno. „Ako kdo hoſhe ſa menoſj priti, naj ſataſi ſam ſebe.“ Luk. 9, 23. „Kteri ſo pa Kriſtuſovi, ſo ſvoje meſo kriſhali ſ' grehi in ſheljami vred.“ Gal. 5, 24. Poſtavim, ko bi bil raſſhalen, nagnenje te k' jeſi fili, ti pa ne ſto-riſh, kar natora, ampak kar Bog hoſhe, ſe ne jeſiſh, ſlabiga ne voſhiſh in ne govorſh, ſla-
bo perloſhnoſt ſapuſtiſh, takrat ſi ſam ſebe ſa-
tajil.

*Je ſatajenje ſamiga ſebe vſakterimu potre-
bno?*

Vſakimu zhloveku, naj bo pravizhen, greſh-
nik ali ſpokornik je potrebno.

Sakaj pravizhnimu?

Sato, ker nagnenje k' hudimu ſmiraj tudi
v' pravizhnim oſtane, ktero zhe dalej mozhnej-
ſhi perhaja, zhe ſe mu naſproti ne ſtavi, in
nar ſvetejſhiga zhloveka v' velik greh ſapelje.
ſhaloſten ſgled k' poterjenju te reſnize ſo nam
ſavl, David, ſalomon, Judeſh Iſhkarijot.

Sakaj greſhniku?

Sato, de bi od Boga gnado ſadobil, de bi
ſe ſpreobernil, bres ſatajenja ſamiga ſebe pa

svojiga shivlenja spreoberniti ne more; on more vse sapustiti, kar mu je bilo perlošnost k' grehu, ali drugim k' pohujšhanji. Zhe je ravno vse to teshko, se vender sgoditi more, ker bres tega ni refnizhniga poboljšhanja, in ravno sato tudi svelizhanja ne.

Sakaj spokorniku?

Dokler je she greh delal, mu je bilo satajenje samiga sebe potrebno, de je gnado od Boga sadobil, sdaj mu je potrebno, de gnado boshjo ohrani. Zhe greschnik tudi gréh sapusti, pa nagnjenje k' hudim greschnika ne sapusti, torej se more satajevati.

S. Pavl je bil sa ref popolnoma spreobenjen, in ves Bogu vdan, in kakshen sgled satajenja samiga sebe daja vsm spokornikam, ker govori. „Tarem svoje telo, in ga v' fushnost devam.“ I. Kor. 9, 27.

Kaj je svoj krish nositi?

Svoj krish nositi je bolesen, uboshtvo, nefrezho in vsako sopernost voljno in stanovitno terpeti.

So krishi kristjanam k' pridu?

So k' velikimu pridu:

1) Zhe krishe voljno terpimo, Bogu sa svoje grehe sadoštujemo.

2) Brumnishi, pravizhnishi in Bogu dopadljivishi perhajamo. „Kakor slato v' ognji, tako skusha Gospod ferza.“ Prip. 17, 3.

3) Si vezhi krono v' nebesih škosi voljno terplenje suflushimo. Torej vdajmo se vselej v' voljo boshjo, naj poshlje Bog, karkoli ho-zhe zhes nas, de bomo po premaganih zlo majhnih nadlogah sedajnega shivlenja vredni vezhne nestrohljive krone. „Kdor ne vsame svo-jiga krisha, in ne hodi sa mano, ni mene vre-den.“ Mat. 10, 38.

Kaj se pravi sa Kristusam hoditi?

Se pravi, po njegovim sgledu shiveti; to je, vse nashe misli, besede in djanje morejo Jesufovim enake biti. „Jest sim luzh sveta, kdor sa mano hodi, ne hodi po temi, ampak bo imel luzh shivlenja.“ Jan. 8, 12.

Kako nas Jesus Kristus krotkost in ponish-nost uzhi?

S' besedo in sadershanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest sim krotak in is serza poni-shen.“ Mat. 11, 29. Posvaril je Jakoba in Jane-sa, ker sta hotla ogenj is nebes sprofiti, de bi bil poshgal mesto, v' ktero Jesusa niso hotli sprejeti. Kristus polen krotkosti jima rezhe: „Ne vesta kteriga duha sta.“ Luk. 9, 55.

Sakaj smo dolshni sovrashnike ljubiti?

1) Ker so sovrashniki nashi ravno tako, ko mi, otrozi boshji, po podobi boshji stvarjeni, od Jesusa odresheni, in namenjeni sa nebesa.

2) Ker Jesus sapové sovrashnike ljubiti, in jim is serza odpustiti. „Ljubite tudi svoje ne-prijatle, storite dobro tem, kateri vas sovrashijo,

in molite sa te, kateri vas preganjejo in krivo dolshe, de bote otrozi svojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 5, 44. Kristuf je s. Petru rekel, de naj blishnimu sedem desetkrat, to je vselej odpusti. Mat. 18, 21 — 22.

3) De odpufhanje svojih grehov od Boga sadobimo. Kristuf nas to she v' ozhenafhu uzhi, ker molimo po njegovi sapovedi: „Odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpufhamo svojim dolshnikom.“ Mat. 6, 12. Ravno tako se to tudi is preglihe od hlapza vidi, ki je bil svojimu Gospodu deset tavshent talentov dnarjev dolshan. Ker Kristuf na sadnje pravi: Ravno tako bo tudi moj nebeshki Ozhe vam storil, ako ne bote odpustili vsakkteri svojimu bratu is svojih ferz.“ Mat. 18, 23 — 35.

4) Moremo svoje sovrashnike ljubiti, de so nashe druge dobre dela Bogu dopadljive, sakaj tako dolgo, dokler sovrashnikov ne ljubimo, tudi nashe dobre dela Bogu dopasti ne morejo. Satorej pravi Kristuf: „Kadar svoj dar k' altarku pernesesh, in se tam spomnish, de tvoj brat kaj soper tebe ima, pusti ondi svoj dar, in pojdi popred se spraviti s' svojim bratom, in potlej pridi, in daruj svoj dar.“ Mat. 5, 23. Ako bote ljubili te, kateri vas ljubijo, kakshno plazhilo bote imeli? ali ne delajo tega tudi zolnarji. Mat. 5, 46.

5) Smo dolshni sovrashnike ljubiti, de nebeshkiga Ozheta posnemamo, kateri pusti svoje sonze is-hajati zhes hude in dobre, in kateri desh poshilja zhes pravizhne in krivizhne. Mat.

5, 45. In ravno tako tudi vémo, de je Jesuf she na krishu sa svoje sovrashnike molil. Luk. 23, 34.

Kaj naj storimo, de bomo loshej sovrashnike ljubili?

1) Se moremo varovati, de se v' svojih sodbah ne prenaglimo, in de si kakiga zhloveka sovrashnika ne mislimo, dokler se v' resnizi ne preprizhamo, de nam shkodovati hozhe. Prava ljubesen, (*pravi f. Pavl*), ne misli hudiga. I. Kor. 13.

2) Moremo blishniga she sami pred sabo isgovarjati, de morebiti tako hudo ni mislil, ali de she zlo vedil ni, de naf bo to, kar je govoril ali storil, rasshalilo; ali de se je morebiti prenaglil, ali pa she popolnoma is nevednosti storil. „Ozhe! odpusti jim, sej ne vedo, kaj delajo.“ Luk. 23, 34.

3) Se moremo spomniti, de nam tudi sovrashniki veliko k' dobrimu perpomorejo. Sakaj oni nam perloshnost dajo, de se bolj sami sebe sposnamo, ker nam marskaj ozhitajo, sa kar pred nismo vedili, in kar nam je lastna ljubesen smiram perkrivala. Sovrashniki nam dalej perloshnost dajo, de svojo lastno ljubesen premagamo, de pokoro delamo, de sa nebesa vezh storimo, in de se bolj v' poterpeshljivosti in v' ponishnosti vadimo. „Tistim, kteri Boga ljubijo, (*pravi f. Pavl*), vse k' dobrimu tekne.“ Rim. 8, 28.

4) Moremo sovrashnikam dobro storiti, de jih spet v' prijatle spreobrnemo. „Ako bo tvoj

sovrashnik lazhen, nasiti ga, ako bo shejin, daj mu piti, sakaj tako bosh sherjavzo na njegovo glavo spravljaj, in Gospod bo tebi povernil.“ Prip. 25, 21 — 22.

Kaj gre she k' kerfshanski pravizi?

K' kerfshanski pravizi gre she tistih ofem prelepkih zhednost, ktere je Kristuf v' svoji pridigi na gori uzhil, in savoljo kterih je tiste, ki jih imajo, frezhne imenoval, in ktére se ravno sato svelizhanske zhednosti imenujejo.

Ktere so te svelizhanske zhednosti?

Te le: 1) Blagor ubogim v' duhu, sakaj njih je nebeshko kraljestvo.

2) Blagor krotkim, sakaj semljo bodo posedli.

3) Blagor shalostnim, sakaj potroshtani bodo.

4) Blagor jim, kteri so lazni in shejni pravize, sakaj nasiteni bodo.

5) Blagor milostljivim, sakaj milost bodo dosegli.

6) Blagor jim, kteri so zhistiga serza, sakaj Boga bodo gledali.

7) Blagor mirnim, sakaj otrozi boshji bodo imenovani.

8) Blagor jim, kteri so savoljo pravize preganjani, sakaj njih je nebeshko kraljestvo.

Kteri so ubogi v' duhu?

Ubogi v' duhu so: 1) tisti, kteri so ref uboshni, in kteri obogatiti ne shelé, in svoje uboshtvo s' voljo prenaschajo.

Ubogi v' duhu so pa, 2) tudi lahko bogati in premoshni, kateri na to, kar imajo, svojiga serza ne navesujejo, in kateri so savoljo Boga vse svoje blago sgubiti perpravljeni, in ga ravno sato sebi in drugim v' svelizhanje obrazhajo. Taki ubogi v' duhu, desiravno bogati, so bili: Job, Abraham, kralj David, apostelni in pervi kristjani, ki so se savoljo Kristusove vere vsimu bogastvu odpovedali. — Tisti mladenh pa, kateri je Kristusa vprashal, kaj de naj stori, de bo nebeshko kraljestvo dosegel, in kterimu je Kristus rekel, de naj vse svoje premoshenje proda, de naj denarje med uboge rasdeli, in de naj sa njim hodi, ni bil ubog v' duhu, sakaj shalosten je bil teh Kristusovih besedi ravno sato, ker je bolj svoje premoshenje ljubil, kakor pa de bi bil sa Kristusam hodil.

Ali je stan ubogih sanizhljiv stan?

Stan ubogih ni sanizhljiv, kar 1) she lahko is tega sklenemo, ker si ga je bil Jesus sam isvolil; ako ravno je stvarnik vsih rezhi, kralj nebes in semlje, je le vender smiram od svojiga rojstva noter do sadnjiga sdihleja v' uboshtvi shivel, in tudi uboshne apostelne in uzhenze imel.

Stan ubogih 2) ni sanizhljiv, ker je Jesus uboge posebno ljubil. Ko so bili Janesovi uzhenzi Jesusa vprashat prishli, kdo de je, zhe je on Mesija sveta, ali de naj drugiga zhakajo? jim je tako odgovoril: Pojte in povejte Janesu: Slepí vidiyo, gluhi slis'hijo, kruljevi hodijo, in ubogim se evangeli osnanuje,

3) Uboštvo pelje k' popolnamaſti, kakor je Kristuf mladenzhu povedal rekozh: „Ako ho-
zheſh popolnama biti, pojdi, prodaj, kar imaſh,
in daj ubogim, in boſh ſaklad v' nebeſih imel.“
Mat. 19, 21.

4) Uboštvo je lahko nar lepſhi pokora.
Zhe zhlovek ſvoje uboſtvo s' voljo prenaſha,
ſi s' njim lahko vezhno nebeſhko veſelje ſa-
luſhi.

5) Uboštvo zhloveka maſkakah hudob
obvarje, in mu perloſhnoſt da bolj na Boga
miſliti, in ſvojiga ſerza na poſvetne rezhi ne
navesovati.

Kteri ſe imenujejo krotki?

Tiſti, kteri ſe ne raſferde, zhe jih kdo ſhali,
kteri hudo s' hudim ne vrazhujejo, ampak vſe
valjno preterpe, in v' miri ſvoje duſhe oſtanejo.

Je krotkoſt kriſtjanu potrebna?

Krotkoſt je kriſtjanu potrebna ſato, ker ga
malopridni, nevkretni in ſvojoglavni ljudje vezh-
krat ſhalijo, in ker vezhkrat med takimi ſhive-
ti more. Jeſuf je ſvojim apoſtelnam rekel:
„Poſhljem vaſ, kakor ovze v' ſredo volkov.“
Mat. 10, 16.

Sakaj tedaj Kriſtuſ krotke ſrezhne imenuje?

ſato, ker ſo v' reſnizi ſrezhni, ſakaj njih
ſerze 1) nobeniga taziga nepokoja nima, kteri-
ga jeſen zhlovek obzhuti.

2) Ker to malo, kar imajo, v' lepim mi-
ru vſhivajo.

3) Ker bodo Gospodove dobrote v' desheli shivih (*to je v' nebesih*) vidili.

Ktere shalostne Kristus frezhne imenuje?

1) Tiste, kateri zhes svoje ne le samo smertne ampak tudi majhne grehe shaljujejo.

2) Kteri so savoljo svojih, s' grehi pomno-shenih, hudih shelja shalostni.

3) Kteri savoljo pomankljivosti per svojih dobrih delih shaljujejo, ker jih niso vselej is zhisite ljubesni do Boga dopernashali.

4) Kteri savoljo velikih skushnjav in pre-gresnih nevarnost, v' kterih se snajdejo, sdi-hujejo, in she vsi po nebesih hrepene.

5) Kteri nad grehi drugih shaljujejo.

Sakaj more zhlovek nad svojimi smertnimi grehi shalovati?

Sato, ker je smerten greh sa zhloveka nar vezhi hudo; ker s' smertnim graham sgubi gnado boshjo, boshjo prijasnost, pravizo do ne-beshkiga kraljestva, in se vezhniga pogublenja vredniga stori.

Sakaj more zhlovek tudi zhes svoje majhine grehe shalovati?

Sato, ker tudi majhini grehi Boga shalijo, in ker ga tudi majhini grehi od boshje ljubes-ni odvrazhejo, de Boga tako ne ljubi, kakor ga je dolshan ljubiti.

Kteri se imenujejo lazhni in shejni pravize?

Tisti, kteri po refnizah in po brumnim shivlenji ravno tako hrepene, kakor lazhni po jedi in shejni po pijazhi hrepene. Taki, defiravno so pravizhni, si persadevajo, de bi she pravizhnishi bili, in njih persadevanje ni saftonj, ker sadobé, kar shelé.

Kdaj je kristjau milostljiv?

Takrat, kadar svojimu blishnimu v' dushnih in telefkih potrebah pomaga. To se sgodi, zhe blishnimu kaj k' brumnosti perpomore, zhe pohujshanje odvrazha, nevedniga poduzhi, mu kak dober svet da, in ga na dobro opominja. Ravno tako tudi na telefku, zhe ga nesre zhe varuje in mu k' frezhi pomaga.

Komu je kristjan milost fkasati dolshan?

Vsakimu zhloveku bres raslozhka, kakor je tudi nebeshki Ozhe proti vsm, proti dobrim in hudobnim milostljiv. „Semlja je polna Gospodoviga usmiljenja.“ Psal. 118, 64.

Satorej more:

1) S' ubogimi prijasno govoriti, jih v' nalogah tolashiti, in jim po svojim premoshenji pomagati.

2) Usmiljen proti gresnikam biti, jih savolj njih shivlenja ne sovrashiti, ker so le usmiljenja in objokovanja vredni. Spomniti se more, de bi morebiti on she hudobnishil bil, zhe bi v' ravno takih okolshinah bil, in zhe bi ga Bog s' svojo gnado ne podpiral.

3) Usmiljen biti proti svojim sovražnikom, jim is serza odpustiti, se s' njimi spraviti, in sa-nje moliti.

4) Usmiljen biti proti svojim vikšhim, sakaj tudi vikšhi so mnogim slabostim podversheni, tudi oni se lahko v' kaki rezhi pregreshé. Torej je dolshnost s' njimi poterplenje imeti, jih sgovarjati, njih prestopke sakrivati, in se nikoli predersniti jim savoljo tega nepokorfhi-no fkasati.

5) Usmiljen biti proti podloshnim, ker imajo po besedah f. pisma tudi oni Gospoda v' nebesih, kateri na stan nobeniga ne gleda. Efes. 6, 4.

6) Usmiljen biti tudi proti mertvim, sa-nje moliti, in druge dobre dela sa-nje Bogu ofrati.

Ktere imenuje Kristuf zhistiga serza?

Tiste, kateri niso le v' svojim sunajnim sadershanji zhisti, ampak tudi v' svojih mislih in v' svojih sheljah. Taki she na tem svetu Boga bolj sposnajo, in v' nebesih ga bodo vekomaj od oblizhja do oblizhja gledali, in vekomaj vshivali.

Ktere imenuje Kristuf mirne?

Tiste, kateri blishnimu radi odjenjejo in se s' njim spravijo, in tudi raji krivizo terpé, kakor de bi jo delali.

Koliko sort je pravi mir?

Pravi mir je trojni, mir s' Bogam, sam s' sabo in s' svojim blishnim.

Kdaj ima zhlovek mir s' Bogam?

Takrat, kadar po njegovi sveti volji, to je, po njegovih f. sapovedih shivi, sakaj greh mir med Bogam in zhlovekam vselej rasdere.

Kdaj je zhlovek v' miri sam s' seboj?

Takrat, kadar je njegova vest mirna, in mu nizh hudiga ne ozhita. „Tisti, kateri tvojo postavo ljubijo, imajo velik mir, in nizh jih ne pohujsha. Psalm 118, 165.

Kdaj ima zhlovek mir s' blishnim?

Kadar s' njim prijasno, sloshno shivi, in se ne prepira, ampak njegove slabosti s' ljubeshno prenasha.

Kaj more kristjan storiti, de v' miri s' blishnim shivi?

More vse opustiti, kar ljubesen do blishniga smanjshuje, in vse storiti, kar ljubesen do blishniga ohrani. V' to je pa posebno ponishnost, krotkost, poterpeshljivost in persaneshljivost potrebna.

Kdaj je mir golufen?

Takrat, kadar zhlovek svojimu poshelenju in svojimu nagnenju pervoli in svojo vest tako sadufhi, de v' nji nobeniga nepokoja ne zhuti. „Sa hudobne ni miru, pravi Gospod po prero-ku, Isaiju. 48, 22.

Kaj se pravi savoljo pravize preganjan biti?

Se pravi, savoljo Boga, savoljo njegovih svetih resniz, ali savoljo brumniga shivlenja kakke sopernosti preštati. Takim Kristuf posebno plazhilo obeta rekozh: „Veselite se, in od veselja poskakujte, sakaj vashe plazhilo je obilno v' nebesih. Mat. 5, 12. In s. Peter pravi: „Ako bote savoljo Kristusoviga imena saframovani, bote frezhni, sakaj nad vami pozhiva, kar je hvale, zhastu in mozhi boshje, in njegovi duh. 1. Petr. 4, 14.

Od dobrih del in njih saflushenja.

Kaj je dobro delo knistjana?

Je tako djanje, ktero je Bogu prijetno, in ktero zhloveku v' svelizhanje flushi.

So dobre dela v' svelizhanje potrebne?

Potrebne so: 1) sato, ker je zhlovek she sato stvarjen? de bi s' dobrimi deli Bogu flushil, in si nebefa saflushil. „Blagor mertvim, kteri v' Gospodu umerjo, sakaj njih dela gredo sa njimi.“ Skriv. rasod. 14, 13.

2) Ker je vera bres dobrih del ravno tako mertva, kakor truplo bres dushe. Jak. 2, 20 — 26.

Kaj s' dobrimi deli sadobimo?

1) Dobre dela gnado boshjo v' zhloveku mozhnejshi storé, in ga k' popolnamasti peljejo.

„Vidish (*pravi f. Jakop od Abrahama*) de je vera s' njegovimi deli delala, in is del je vera popolnoma postala.“ Jak. 2, 22.

2) Bog je takim, kateri dobro delajo, vezhno plazhilo obljudil. „Tisti, kateri so dobro storili, bodo prishli (is svojih grobov) k' shivlenju, ti pak, kateri so hudo delali, k' obsojenju.“ Jan. 5, 29. „Kdor stori voljo mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih, tisti pojde v' nebeshko kraljestvo.“ Mat. 7, 21.

Samore zhlovek is svoje lastne mozhi dobre dela delati?

Dobrih del, karkosne so k' svelizhanju potrebne, in per Bogu saflushenja vredne, zhlovek is svoje lastne mozhi ne more delati, temuzh le s' gnado boshjo.“ „Ne kakor is sebe, ampak nasha mozh je is Boga.“ 2. Kor. 3, 5.

Kako se morejo dobre dela opravljati?

1) V' stanu gnade boshje, 2) radovoljno, 3) ne is sgolj natornih in nezhimernih nagibkov; postavim ne savoljo hvale ljudi, ali savoljo kakiga zhasniga dobizhka, ampak le savoljo Boga.

Fariseji so bili per vsih svojih dobrih delih, per vsih svojih dolgih molitvah, in ojsrih postih gnusoba pred Bogam, sato, ker so vse to le savoljo ljudi pozheli, de bi jih bili hvalili. Satorej pravi Kristuf: „Povem vam, ako vasha praviza ne bo obilnish, kakor pismarjov in farisejov, ne pojdete v' nebeshko kraljestvo.“ Mat. 5, 20.

Ktere so nar imenitniſhi dobre dela?

Nar imenitniſhi dobre dela ſo: molitev, poſt in ubogajme dajati. „Boljſhi je molitev ſ' poſtam in almoſhno, kakor ſaloge ſlata ſpravljati.“ Tob. 12, 18.

Kaj ſapopade v' ſebi molitev?

Molitev v' ſebi ſapopade vſe bogabojezhe premišljevanje, vſak dober ſklep, vſako lepo djanje, ki ſe Bogu k' zhaſti ſtori, in ſ' beſedo vſe, kar ſe ſavoljo Boga pozhne. „Molite bres prenehanja.“ I. Tef. 5, 15.

Kaj ſapopade v' ſebe poſt?

Poſt ne ſapopade le ſamo tega, de ſe zhlovek po ſapovedi katoliſhke zerkve ob ſapovedanih poſtnih dnevih v' jedi in pijazhi kaj perterga, ampak ſapopade vſe, kar zhlovek ſvoji-mu poſhelenju naſproti ſtori. Poſt je, zhe zhlovek ſvoje hudo nagnenje kroti, ſvoje pozhutke ſatira, ſi marſkako poſvetno dopuſheno veſelje odrezhe, in druge take ſpokorne dela dopernaſha.

Kaj je almoſhna?

Vſaka dobrota, ktera ſe bliſhnimu ali na truplu ali na duſhi ſkaſhe.

Ali je ubogajmé dajati ſapovedano, ali je le ſvetovano?

Ubogajme dajati je ſapovedano, torej dolſhnoſt ker:

1) Nam to Bog she v' starim in tudi v' novim testamentu velevala. „Sin, ne odtegni mu daru, in ne odverni svojih ozhi od ubogiga, ne sanizhuj lazhniga, in ne rasshali ubogiga v' njegovi potrebi, ne shali revniga serza, in potrebnimu ne odlashaj daru dati.“ Sir. 4, 1 — 6. „Dajte ubogajme od tega, kar imate.“ Luk. 11, 41.

2) Ker smo blishniga tako, kakor sami sebe ljubiti dolshni, ljubesen pa se more v' djanji skasati. „Ako bi kdo premoshenje tega sve-ta imel, in bi vidil svojiga brata, de je v' potrebi, in bi svoje serze pred njim saperl, kako prebiva boshja ljubesen v' njem? — Ne ljubimo s' besedo, tudi ne s' jesikam, ampak v' djanji in v' refnizi.“ I. Jan. 3, 17 — 18.

3) Ker Kristuf tistim, kateri ubogajme ne dajejo, vezhno gorje shuga rekozh: „Poberite se prekleti v' vezhni ogenj, kateri je hudizhu in njegovim angelam perpravljen. Sakaj jest sim bil lazhen, in me niste nasitili, jest sim bil shejin, in me niste napojili, jest sim bil ptuj, in me niste pod streho vseli, jest sim bil nag, in me niste oblekli, i. t. d. Mat. 25, 41 — 46.

4) Is hvaleshnoſti proti Bogu, ktero nar bolj s' tém skashemo, zhe smo tako, kakor je on nam dober, tudi mi drugim, njegovim otrokam, dobri. Vse kar revnim ſtorimo, je po besedah ſamiga Jeſufa ravno tako, kakor, de bi bili njemu ſtorili. Mat. 25, 40.

Ali so le bogati ubogajme dajati dolshni?

Vfaki je ubogajme dajati dolshan, kolikor uterpi. „Kakor bosh premogel, tako bodi usmiljen; zhe bosh veliko imel, obilno dajaj, zhe bosh malo imel, glej de tudi malo rad pode-lish.“ Tob. 4, 8 — 9.

Po kateri versti se more ubogajme dajati, kadar zhlovek ne more vsim kaj?

Tistim, katerim je vezhi fila, se more dati pred, kakor drugim, svoji uboshni shlahti pred kakor ptujim, brumnim pred kakor pregreshnim, bolnim pred kakor sdravim, delavnim pred kakor sanikernim, domazhim pred kakor nesnanim.

Ali je ubogajme deliti zhloveku k' velikim pridu?

K' velikim pridu mu je, sakaj zhe ubogajme daje sadobi: 1) odpushtenje grehov, gnado boshjo in vezhno shivljenje. „Almoshna od smerti refhi, in ona je, ktéra grehe sbrishe, in pomaga najti milost in vezhno shivljenje.“ Tob. 12, 9. „Blagor temu, kateri se ubogiga in fromaka usmili, Gospod ga bo ob hudim dnevu obvaroval, in ga bo na semlji srezhniga storil. Psalm 40, 1 — 2. Dajte ubogajme od tega, kar imate, in vse vam bo zhisto. Luk. 11, 41. Korneli je bil savoljo almoshne gnado prave vére in svelizhanja dose-gel. Torej mu je rekel angel: „Tvoje molitve in almoshne so prishle v' spomin pred Bogam.“ Apost. djan. 10, 4.

Kako se more ubogajme dajati?

Ubogajme se more dajati: 1) Is ljubesni. 2) Od svojiga premoshenja. 3) S' veseljam, bres godernjanja in ozhitanja. 4) Ne savoljo hvale ali savoljo kakiga drusiga zhasniga dobizhka. 5) Po pameti, to je, de je potrebam ubogiga permerjeno. „Kadar ubogajme dajesh, ne trobi pred seboj, kakor hinavzi delajo, de bi bili hvaljeni. Gotovo vam povém, oni so prejeli svoje plazhilo. Kadar ubogajme dajesh, naj ne vé tvoja léviza, kaj dela tvoja desniza, de bo tvoja almoshna na skrivnim, in tvoj Ozhe, kateri na skrivnim vidi, ti bo povernil. Mat. 6, 2.

Ktere so telefne dobre dela?

Te le: 1) Lazhne nasititi. „Lomi lazhnemu svoj kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v' svojo hisho.“ Jes. 58, 7.

2) Shejne napojiti. „Kdorkoli bo piti dal komu is tih majhnih en kosarz mersle vode v' imenu uzhenza, resnizhno vam povem, de ne bo sgubil svojiga plazhila. Mat. 10, 42.

3) Popotne prenozhevati. Tako je delal Abraham, Lot. Mos. 18 in 19.

4) Nage oblezhi. „Kader nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa.“ Isa. 58, 7. „Kdor ima dve suknji, naj da eno temu, kateri nobene nima. Luk. 3, 11.

5) Bolnike obiskovati. „Ne bodi len bolnika obiskati, sakaj s' tem bosh v' ljubesni poterjen.“ Sir. 7, 39.

6) Jetnike rešhiti. „Sim bil vjet, in ste k' meni prishli.“ Mat. 25, 36.

7) Merlizhe pokopovati.

Je sadoſti, zhe ſe bolniki le obišhejo?

To ſhe ni sadoſti, ampak bolnike je treba tolashiti, jih k' voljnemu poterplenju opominjevati, de naj ſe v' boſhjo voljo vdajo, in de naj ſvoje teſhave v' duhu pokore prenaſhajo. Per bolnikih ſe je varovati poſvetnih pogovorov in vſiga, kar bolnika od Boga odvrazha.

Je merlizhe pokopovati dobro delo?

Dobro delo je, zhe ſe is prave kerſhanſke ljubezni ſgodi.

Kako nam je Bog to raſodel?

Po angelu Rafajelu, kteri je Tobiju tako govoril: „Kadar ſi s' ſolsami molil, in mertve po dnevi v' ſvoji hiſhi perkrival, po nozhi pa pokopoval, ſim jeſt tvojo molitev pred Goſpoda noſil.“ Tob. 12, 12.

Kaj more kriſtjan ſtoriti, kadar mertviga k' grobu ſpremlja?

More ſa njegovo duſho moliti, in ſraven tudi na ſvojo ſmert in na nesnano uro miſliti, ktera bo tudi njega is ſveta vsela, ſato de ga ne bo neperpravljjeniga najdila.

Bo dobro tem ſodni dan, kteri teleſne dobre dela dopernaſhajo?

Dobro in lahko jim bo, ſakaj pravizhni

sodnik jim porezhe: Pridite, vi ljubi mojiga Ozheta, in prejmite kraljestvo od sazhetka sveta vam perpravljenò. Sakaj lazhen fim bil, in vi ste me nasitili. — Refnizhno vam povém, karkoli ste storili nar manjshimu mojih bratov, to ste meni storili.“ Mat. 25, 34 — 29.

Kako bo pa neusmiljenim sodni dan?

Strašno hudo jim bo, ker jim boshji sodnik porezhe: Poberiti se spred mene, vi pre-kleti, v' vezhni ogenj, ki je hudizhu in vsm njegovim angeljam perpravljen. Sakaj jest fim bil lazhen, in me niste nasitili. — Refnizhno vam povém, karkoli niste storili enimu smed teh nar manjshih, meni niste storili. Mat. 25, 41 — 45.

Je sadoſti le sa truplo blishnuga ſkerbeti?

To ſhe ni sadoſti, ampak ſhe bolj, kakor sa truplo, ſe more tudi sa njegovo duſho ſkerbeti.

Ktere ſo duhovne dela miloſti?

1) Greſhnike ſvariti. 2) Nevedne uzhiti. 3) Tém kteri dvomijo ali zviblajo dober ſvet dati. 4) Shaloſtne troſhtati. 5) Krivizo voljno terpeti. 6) Tém, kteri naſ raſſhalijo, is ſerza odpuſtiti. 7) Sa ſhive in sa mertve Boga proſiti.

Ali je greſhnike ſvariti dobro delo?

To je prav dobro délo, ker ſe s' tem blishni vezhkrat is poti pogublenja na pot ſvelizhanja perpelja. „Bratje! ako bo kdo od ka-

kiga greha prenaqljen, takiga vi, kateri ste duhovni, poduzhite v' duhu krotkosti." Gal. 6, 1. „Bratje moji! ako bo kdo med vami od refni-ze safhel, in ga bo kdo nasaj vernil, naj vé, de kdor greslnika verne od njegove krive poti, refhi njegovo duſho od ſmerti, in pokrije veliko ſhteвило grehov. Jak. 5, 9 — 10.

Kako more kristjan ſvojiga bliſhniga ſvariti?

„Svariti ga more vſelej s' ljubesnijo in s' krotkoſtjo, ob pravim zhaſu in na pravim kraji, in more tudi po ſvarjenji s' njim prijaſen biti. Tako je Natan Davida. 2. Kral, 12, 7. Elija Judovsko ljudſtvo. 3. Kralj. 18, 22. Janes kerſtnik Herodesha. Mat. 14, 4. f. Shteſan Jude ſvaril. Apoſt. djan. 7, 51.

„Svariti torej ga ne ſme nikoli is jeſe, ali nevoſhljivoſti, in tudi ne, zhe preprizhan ni, de je bliſhni refnizhno tega kriv, kar je obdolſhen. Svariti ga ne ſme takrat, kadar ni bliſhni ſvarjenja poſluſhati perpravljen, ne v' prizho drugih, de ga ſhe bolj ne ſaſferdi in ne raſſhali, tudi ne ſmiram eno ſa drugim in preterdo, ſakaj tako ſvarjenje nikoli dobriga ne ſtori. In kar ſe ſhe poſebno poſabiti ne ſme, je, de kdor s' pridam ſvariti hozhe, naj ſvarjenje s' molitvijo ſklene. „Starſhiga ne smerjaj, ampak proſi ga kakor ozheta, mlajſhe kakor brate, ſtare ſhene kakor matere, mlade dekle-
ta kakor ſeſtre v' vſi zhifoſti.“ 1. Tim. 5, 1 — 2.

Kako se pa more svarjeni zhlovek sader-shati?

Naj ponishno, krotko in poterpeshljivo svarjenje poslušha, in naj ga na-se vsame. „Rasumen in poduzhen mosh ne bo godernjal, kadar bo svarjen.“ Sir. 10, 28. „Kako dobro je na posvarjenje pokasati spokorjenje, sakaj tako bosh radovoljnemu grehu ubeshal.“ Sir. 20, 4.

Ali so le duhovni druge uzhiti dolshni?

Ne le duhovni, ampak vsakteri po perloshnosti, posebno pa starshi svoje otroke, gospodari in gospodinje svoje podloshne. uzheniki svoje uzhenze i. t. d.

Kadar je zhlovek v' kakimu zvilu, koga more sa svet vprashati?

Vprashati more pametniga, sastopniga in brumniga zhloveka, ne pa perlisnjenja, kateri tako govori, kakor vidi, de zhlovek rad ima. „Imej veliko tazih, kateri bodo s' tabo mirni; ali smed taushent imej le eniga svetovavza.“ Sir 6, 6. „Norzu se njegova pot prava sdi, kdor pa je moder, sveta poslušha.“ Prip. 12, 15.

Na kaj more svetovaviz per svetvanji gledati?

Vselej na zhaft boshjo in na svelizhanje svojiga blishniga. Zhe mu sam svetovati ne ve, naj mu to odkrito pove, de ga ne sapelja, in naj mu koga drugiga nasvetuje.

Kako se morejo shaloſtni tolashiti?

Se morejo vselej s' ljubesnivo besedo in s' kershanſkimi reſnizami, ne pa s' nezhimernimi, poſvetnimi rezhmi, in s' prasnim upanjem troſhtati, in jim, zhe njih ſhaloſt is pomanjkajna isvira, pomagati. Opominjati jih je treba, de naj ſe v' boſhjo voljo vdajo, bres, ktere ſe nizh ne ſgodi, in bres ktere ſhe laſ is naſhe glave ne pade. Spomniti jih je, kaj je Kriſtus nedolſhno jagnje terpel, in de naj torej tudi oni s' voljo terpe, ker ſo greſhniki, in de naj pomislijo, de jih bo terplenje v' nebeſhko veſelje perpeljalo.

Kako ſe more ſhaloſten zhlovek ſam tolashiti?

Tolashiti ſe more: 1) s' molitvijo. „Je kdo med vami ſhaloſten, naj moli.“ Jak. 5, 13.

2) Naj ſe ſpomni, de je Bog per njem, in de vſe dobro ve, kako ſe mu godi. Jeſt ſe ſpomnim Boga, in to me rasveſeli.“ Pfalm 76, 4.

3) Ne ſme na zhaſne rezhi, na zhaſno terplenje tolkanj gledati, in naj miſli, de terplenje ni ravno tako hudo, kakor ſi ga laſtna ljubesen miſli.

4) More premiſliti, de vſe zhaſne teſhave in nadloge le nekej zhaſa terpe, in ſe vſe zhaſno terplenje brumnih v' nebeſih v' veſelje ſpreoberne.

5) Zhe ſi je zhlovek ſvoje ſhaloſti ſam kriv, naj jo noſi v' duhu pokore, in naj ſe v' prihodno varuje takih rezhi, ktere ſhaloſt perneſo.

Ali tisti, kateri krivizo s' voljo terpi, svojemu blishnimu milost skashe?

Skashe mu jo, ker ga jése in vezh grehov obvaruje, kar bi se ne sgodilo, zhe bi godernejal, se jesil, hudo s' hudim povrazheval in ga toshil. „Eden drugiga butaro nosite, tako boste Kristusovo postavo dopolnili.“ Gal. 6, 2.

Kdaj kristjan shesto duhovno delo usmiljenja svojimu blishnimu skashe?

Zhe mu, kadar ga rasshali, is serza odpusti, mu dobro stori, sa njega moli, in si vse persadene, de si ga spet v' priyatla spreoberne. Tako zhlovek svojimu blishnimu veliko dobroto skashe, ker sovrashtvo vstavi, ktero bi morebiti she dolgo zhafa terpelo.

Kaj je pa storiti tistim, kateri blishnimu nobeniga do sdaj imenovaniga dobriga dela skasati ne morejo?

Taki naj pa sa svojiga blishniga, posebno pa sa terdovratne greshnike, molijo, ker jim Bog vse to lahko dodeli, kar bi jim oni radi storili. „Molite eden sa drugiga, de bote ohranjeni, sakaj stanovitna molitev pravizhniga veliko samore.“ Jak. 5, 16. Tako je Abraham profil sa Sodomljané. I. Mos. 18, 23. Mojsef sa Israelze. 2. Mos. 32, 11.

Ali smo le sa shive moliti dolshni?

Ne le sa shive, ampak tudi sa mertve, ki so morebiti v' vizah. She v' starim testamentu se bere, de je Juda Makabej v' Jerusalem

dnarjev poslal, de so se darovi sa mertve opravljali. 2. Mak, 12, 43.

Od evangelskih svetov.

Kaj so evangelski sveti?

So take dobre dela, ktere same na sebi k' svelizhanju niso potrebne, ktere so pa le vender od Jesusa Kristusa ljudem po samim svetovane, pa ne sapovedane.

Zhemu pa so evangelski sveti?

De zhlovek loshej bolj popolnoma shivi, in se svelizhanja vredniga stori.

Kteri so evangelski sveti?

Leti trije: 1) Radovoljno uboshtvo. 2) Vedno divishtvo. 3) Vedna pokorshina pod kakim duhovnim poglavarjem.

Per kteri perloshnosti je Kristus od radovoljniga uboshtva govoril?

Takrat, ko ga je mladenzh vprashal, kaj de naj stori, de bo nebeshko kraljestvo dosegel.

Kakshen je bil ta pogovor?

Kristus mu rezhe: Mladenzh, zhe hozhesh v' shivljenje iti, spolnuj sapovedi. Mladenzh ga vprasha: ktere? Kristus odgovori: Ne vbijaj, ne presheshtevaj, ne kradi, ne prizhuj po krivim, sposhtuj ozheta svojiga in mater svojo, in ljubi svojiga blishniga kakor sam sebe. Mladenzh mu rezhe: Vse to sim spolnoval she od svoje mladosti, kaj mi pa she manjka? Jesuf mu pove: Ako hozhesh popolnoma biti, pojdi,

prodaj, kar imash, in daj ubogim, in bosh saklad v' nebesih imel, in potlej pridi, ter hodi sa mano. Mat. 19, 16 — 22.

Kako s. pismo vedno devishtvo perporozha?

Jesuf hvali tiste, kateri savoljo nebeshkiga kraljestva v' divishkim stanu ostanejo. Mat. 19, 9 — 12. S. Pavl od devishtva v' I. Kor. 7, 7 — 40. Tako govori: „Shelim de bi vi vsi tako bili, kakor sim jest, ali vsak ima lasten dar od Boga, eden sizer tako, eden pa tako. — „Od deviz nimam Gospodoviga povelja, svet pa dam, ker sim od Gospoda milost prejel, de naj bom svest. Satorej menim, de je to dobro savoljo sdanje nadloge, ker je zhloveku dobro tako biti. — Zhe pa kdo v' svojim serzu terdno sklene, in ni permoran, in je gospodar svoje volje, in v' svojim serzu sklene svojo devizo tako ohraniti, prav stori. — Boljsihi pa bo sa njo, ako bo po mojim svetu tako ostala; menim pa, de imam tudi jest Duha boshjiga.

Kaj je vedno devishtvo?

Je radovoljno Bogu storjena obluba vedno zhisto shiveti, in v' sakonski stan nikoli ne stopiti sato, de se bolj popolnoma in bolj sveto na dushi in na telesu shivi. „Deviza misli, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta na telesu in duhu. Ktera je pa omoshena, misli kar je tega sveta, kako bi moshu dopadla.“ I. Kor. 7, 34.

Kaj je mati katolshka zerkev od devishkiga stanu vselej mislila?

Mati katolshka zerkev je devishki stan vse-

lej sa bolj shlahtni, kakor sakonski stan, imela, pa sato je vender sakonski stan zhaštala. 'V' devishkim stanu se loshej, kakor v' sakonskim, Bogu flushi. S. Janes pravi od deviz v' skriv. rasod. 14, 1 — 5, de v' nebeskim kraljestvu sa Jagnjetam hodiyo, in novo pesem pojejo, ktere nobeden drugi peti ne more.

Kakshni morejo biti, kteri hozhejo v' vednim devishtvu ofstati?

Morejo 1) sa dar zhystosti Boga profiti: „Ker sim vedil, de ne morem drugazhi sder-shen biti, kakor zhe mi Bog da, — sim pred Gospoda stopil in ga profil.“ Buk. mod. 8, 21.

2) Morejo biti ponishni in framoshljivi v' besedah in v' vsm svojim sadershanji.

3) Bres potrebe v' drushino drugiga spola ne hoditi, in Marijo devizo posnemati, ktera se je bila she zlo angela ustrashila.

4) Samoto in molzhezhnost ljubiti.

5) Delayno in spokorno shiveti. Smiram kaj delaj, de te hudizh nikoli bres dela ne najde, (pravi s. Hieronim v' listu do Hilarijona).

6) Svoje truplo v' zhashti imeti, in se ponishno nositi.

7) Ne smejo sheléti, de bi jih drugi vidili, in de bi drugimu spolu dopadli.

8) Morejo v' jedi in pijazhi smerni biti. Sit trebuh, je sijavniza nezhytosti, (pravi s. Hieronim, v' listu do Nepoziana).

Sakaj je devizam ponishnost potrebna?

Sato, ker je ponishnost korenina vsih zhe-dnost, in ker ravno sato Bogu bolj dopade po-

nishna shena, kakor pa prevsetna deviza. Bog, pravi f. pismo se prevsetnim soperstavi, in le ponishnim dodeluje svojo gnado.

Kaj je vedna pokorshina pod kakim duhovnim poglavarjem?

To, kadar se kdo svoji volji popolnoma odpové, in se savoljo Boga, to je, de bi bolj popolnoma bil, kakimu duhovnemu poglavarju podvershe, in njegovo povelje s' ponishnim serzam spolnuje. Leta evangelski svet vsi tisti nase vsamejo, kateri v' kaki kloshterski stan stopijo.

Kaj je sploh misliti od evangelskih svetov?

To je misliti, de so evangelski sveti prav dobri, de kristjanu, kateri se jih svesto poprime, veliko k' svelizhanju pomagajo, ker ga k' vikshi popolnamasti napeljujejo, in ga v' skushnjavah mozhnejshiga, in v' boshjih ozheh bolj prijetniga, in vezhi plazhila vredniga delajo. Kristuf pravi: „Sledni, kateri bo sapustil hisho, ali brate, ali sestre, ali ozheta, ali mater, ali sheno, ali otroke, ali njive savoljo mojiga imena, bo samosto prejel, in vezhno shivljenje dosegl. Mat. 19, 10 — 25.

Od shtirih poslednjih rezhi.

Ktere so shtiri poslednje rezhi?

Shtiri poslednje rezhi so: Smert, sodba, pekel, in nebefa. „Per vsih svojih delih spomni se svojih poslednjih rezhi, in ne bosh nikdar greshil. Sir. 7, 40.

Od smerti.

Kaj je smert?

„Smert je lozhitev dushe od telefa.

Ali morejo vsi ljudje umreti?

Vsi morejo umreti. „Ti si prah, in v' prah se bošh povernil. I. Mos. 3, 19.

Od kod pride, de vsi ljudje umreti morejo?

De vsi ljudje umreti morejo, pride od po-verbaniga greha. Zhe bi Adam ne bil gresnil, bi bili tudi na telesu neumerjzhi ostali. Smert je plazhilo greha. Sakaj Bog je zhloveka ne-umerjzohiga vstvaril, in ga je po svoji podobi storil. Po hudizhevi nevozhljivosti pa je smert na svet prishla. Buk. mod. 2, 24.

Ali vemo, kdaj in kako bomo umerli?

Tega ne vemo, to le sam Bog vé: „Sin zhlovekov bo prishel ob uri, sa ktero ne veste, pravi Jesus.“ Mat. 24, v4. Pergliha od 10 de-viz. Mat. 25, 1 in od hlapza. Luk. 12, 43.

Kaj naf to uzhi, ko ne vemo, kdaj in kako bomo umerli?

To naf uzhi, de naj se vsaki k' smerti fkerbno in vedno perpravlja tako, de s' f. Pav-lam lahko porezhe: „Tek sim dokonzhal, vero ohranil, meni je perpravljena krona pravize, ktero mi bo Bog dal, pravizhni sodnik, in ne le samo meni ampak vsm, kateri s' veseljem dneva njegoviga prihoda zhakajo, 2. Tim. 4, 78.

Kako se more zhlovek k' smerti perpravljati?

Tako: 1) Ker vemo, de naš bo smert od sveta lozhila, se moremo she pred v' shivlenji vezhkrat v' duhu od sveta lozhiti, kakor nam s. Pavl perporozha rekozh: „Zhaf je kratek, kteri svét vshivajo, naj bodo, kakor bi ga ne vshivali, sakaj podoba tega sveta prejde.“ I. Kor. 7, 29 — 31.

2) Ker vemo, de se bomo ob smerti od svojiga telefa lozhili, mu ne smemo vfiga pervoliti, kar posheli, in mu prevezh strezhi, de nam ne bo na sadnje lozhitev od njega preteshka.

3) Ko vemo, de naš bo smert od našhlh starishev, od našhe shlahte in od vsih našlih priyatlov in snanzov lozhila, se na nje prevezh navesovati ne smemo, ljubesen do njih naj ne bo vezhi, kakor ljubesen boshjo voljo spolniti. „Kdor svojiga ozheta, svojo mater, svoje brate in sestre bolj ljubi ko mene, mene ni vreden pravi Kristuf.“ Mat. 10, 37.

4) Ker se po smerti ni vezh mozh spreobniti in se spokoriti, in ker po besedah s. pisma dervo tako obleshi, kakor pade, si persadevajmo, de naš smert v' grehih ne dobi, satorej nikar pokore ne odlashtajmo, in shivimo tako, de naš smert, naj pride, kadar hozhe, nikoli neperpravljjenih ne najde.

5) Bodimo vedno ravno tako v' shivlenji kakor v' smerti v' boshjo voljo vdani, in dajmo s' smertjo Bogu radovoljno sadnji ofer, kteriga, od naš imeti hozhe savoljo svojih grehov.

Ali je prav odlašati se ob zhaš bolesni she le k' smerti perpravljati.

Ni prav 1) ker zhaš bolesni ni perpravni savoljo telesnih slabost in smote zhašnih skerbi se k' smerti prav perpravljati.

2) Je zhaš bolesni vezhkrat prekratek, de bi velik gresnik samogel vse poravnati, in se skosi resnizhno spreobernenje s' Bogam spraviti.

3) Ker ne vemo, kako bomo umerli, ali na naglim bres vse bolesni, ali po dolgi bolesni.

Kakshna je smert pravizhnih?

Smert pravizhnih je frezhna. S. pismo pravi: „Draga je pred ozhmi Gospoda smert njegovih svetnikov. Psalm 115, 15. — Sa pravizhniga je smert veliko veselje, ker takrat sapusti dolino solš, in je v' nebesa vset, ker sgu-bi zhašno premoshenje, pa nebeshke dobrote dofeshe, ker se fizer od ozheta, od matere, od bratov, od sestrá in od prijatlov lozhi, tode namesti njih nebeshkiga Ozheta, Jesusa Kristusa, f. Duha dobi, in pride is drushine gresnikov v' drushino svetnikov in svetniz. Sa pravizhniga je smert konz terplenja in sazhetek vezhniga veselja, konz skušnjav in pregresnih nevarnost, in sazhetek vezhniga miru, in prave zhište boshje ljubesni.

Kakshna je smert gresnikov?

Smert gresnikov je filno strashna. „Smert gresnikov je prav huda.“ Pf. 33, 22.

Sakaj je smert gresnikov strahna?

Smert gresnikova je strahna, 1) ker mu vezhi del neprevideno pride, in ga neperpravljena najde, kakor je gospodar v' s. evangelji hlapza najdel, kateri je v' svojim serzu rekel: Moj gospodar odlasla priti. „Norez to nozh bodo tvojo dusho od tebe terjali, kar si pa ukup spravil, zhigavo bo.“ Luk. 12, 20.

2) Je strahna smert sa gresnika, ker popred v' sdravji nikoli na-njo ni mislil; in zhe mu je tudi v' zhasu na misel prishla, si jo je bersh spet is glave isbil.

3) Je strahna, ker vidi, de se od sveta lozhiti more, kteriga je tolikanj ljubil; od svojiga blaga, na kteriga se je tolikanj sanaschal, in ga s' toliko skerbijjo vkup spravljaj; od prijatlov in snanzov, smed kterih ga nobeden pred sodni stol boshji ne spremi, in mu nizh pomagati ne more.

4) Je strahna, ker mu vest toliko shtevilo strasnih grehov ozhita, in ko ve, de ga po smerti drusiga ne zhaka, kakor vezhno pogubjenje.

Ali se ne samore gresnik ob zhasu smerti resnizhno spreoberniti?

Bogu je vse mogozhe, on ga samore naglo spreoberniti, kakor se je s' desnim rasbojnikam sgodilo; ali to bi bila posebno velika gnada, na ktero se nehvaleshni gresnik ne sme sanashati.

Od sodbe.

Kaj nam je od sodbe vediti?

To, de bo Jezus dušno vsaziga zhloveka prezej po smerti vsako posebej, konz sveta pa vse skupej dušno in telo sodil. S. pismo per-poveduje, de sta bila Lazar in bogatin prezej po smerti obsojena. Lazarjevo dušno so angeli v' Abrahamovo narozhje nesli, dušha bogatina pa je bila v' pekel sakopana. Luk. 16, 22. S. Pavl pravi: Zhlovekam je postavljeno enkrat umreti, potem pa je sodba. Heb. 9, 27.

Jezus naš od sodbe v' perglihah od saupanih talentov Mat. 25, 14, od hišnika Luk. 16, 1, prav sastopno poduzhi, in s. Pavl v' perglih od setve. Gal. 6, 9.

Po katerih rezheh bo Jezus vsaziga zhloveka sodil?

Jezus bo vsaziga zhloveka po vsih njegovih mislih, sheljah, besedah in po vsem njegovim djanji in nehanji sodil, in vsakimu, kakor si bo saflushil, ali plazhilo ali shtrafengo odlozhil.

„Sakaj vsi se moremo pred Kristusovim sodnim stolam pokasati, de vsaki prejme, kakor je delal v' svojim telesu ali dobro ali hudo.“ 2. Kor. 5, 10.

Kaj naš misel na posebno sodbo uzhi?

Uzhi naš, 1) de naj si persadevamo lepo, po Kristusovih naukih shiveti, ker naš ne bo

sodil tako, kakor ljudje mislijo ali govoré, ampak po svoji sveti besedi in po svojih sapovedih. „Beseda, katero sim vam govoril, bo zhloveka sodila poslednji dan. „Jan. 12, 48.“ Do smerti ne jenjaj v' dobrim rasti, sakaj boshje plazhilo vekomaj ostane.“ Sir. 18, 22.

2) De naj se takrat, kadar nas ljudje po krivim sodijo, ali kadar se nam tukej na svetu hudo godi, s' tém tolashimo, de se bo per boshji sodbi praviza fkasala, in de nam bo tamkej v' frezhni vezhnosti vse terplenje v' veselje saleglo.

Kam je dusha per posebni sodbi obsojena?

Kamor si je saflushila, ali v' vize, v' pekel, ali pa v' nebefa.

Kaj so vize?

Vize se imenujejo tisti kraj, kjer dushe zhasne shtrafenge sa svoje odpushene grehe terpe, kterih se v' shivlenji she niso sadosi spokorile.

Kakshne shtrafenge terpe dushe v' vizah?

Dushe v' vizah posebno sato veliko terpe, ker Boga gledati in ga vekomaj vshivati vse hrepene, in ga le vender ne morejo, sraven tega imajo pa tudi she veliko terplenje, ki jim ga je boshja praviza perfodila.

Ali se more kaj dusham v' vizah pomagati?

Pomaga se jim in fizer: s' ofram s. mashe, s' molitvijo, in s' drugimi dobrimi deli, „Juda Makabej pravi s. pismo, je dvanajst

tavshent drahem frebra v' Jerusalem poslal, de bi bil sa mertve ofer opravljen, ker je dobro in verno od vstajenja mislil, 2. Mak. 12, 43.

Smo dolshni dusham v' vizah pomagati?

Dolshni smo sploh vsim dusham v' vizah pomagati she is ljubeshni, s' ktero smo s' njimi sklenjeni; posebno pa smo to svojim starshem, bratam in sestram, prijatlam in dobrotnikam is hvaleshnosti storiti dolshni.

Doklej ostanejo dushe mertvih v' vizah?

Tega vediti ne moremo; toliko se lahko rezhe, de dushe so ali dalej ali manj zhafa v' vizah, kakor so Boga bolj ali manj rasshalile, kakor so ali vezh ali manj v' shivlenji pokore storile, in kakor jim verni stristjani na semlji ali bolj ali manj k' pomozhi pridejo.

Ali dushe v' vizah voljno terpe?

Dushe v' vizah so volji boshji vse vdane in voljno terpe, ker sposnajo, de je po pravizi.

Kaj naj se is premishljevanje terplenja v' vizah uzhimo?

De se moremo vsaziga she tako majhniga greha varovati, ker ga praviza boshja shtrafati more, in zhe smo ga storili, ga na tim svetu shtrafujmo, de ne bomo v' vizah terpeli, in od gledanja oblizhja boshjiga sadershevani.

Sakaj bo Bog konz sveta vse ljudi she enkrat sodil?

Sato, 1) de bo dusha s' svojim telesam

sojena in plazhilo ali shtrafengo s' njim prejel, ker je s' telefam vred dobro ali hudo delala.

2) De se bo boshja praviza, modrost in previdnost pred vsm ljudém ozhitno pokasala, ko bo vsak po svojih delih plazhilo ali shtrafengo prejel.

Pravizhni bodo preprizhani, kako potrebne so jim bile nadloge, ktere so jih na svetu vezhkrat stiskale, in kako nizh je bila srezha hudobnih, ki so jo na svetu vshivali.

3) De bodo pravizhni ozhitno od hudobnih lozbeni, kterih svet vezhkrat ni posnal, in dostokrat tudi savoljo njih brumnosti she savidil, sovrashil, in preganjal. „Tedaj bodo pravizhni s' veliko serzhnostjo soper te stali, kteri so jih stiskali, in njih dela odvseli. Kader bodo hudobni to vidili, bodo od grosniga strahu vsi prepadeni, in se bodo sazhudili, kako so uni tako naglo in zhes vse upanje svelizhanje dosegli. Tukaj bodo sami per sebi rekli, ker se bodo kfali in od duha britkosti sdihovali: Ti so tisti, kterim smo se mi nekdej posmehovali, in jih v' saframljiv pogovor imeli. Mi neumni smo njih shivljenje sa nespamet imeli, in njih konz sa nezhaft. Poglej kako so sdaj pershteti med boshje otroke, in njih odlozhik je med svetniki. Pravizhni pa bodo vekomaj shiveli, in per Gospodu je njih plazhilo, in Narvikshi sa-nje fkerbi, sato bodo prejeli zhaftljivo kraljestvo in lepo krono is Gospodove roke: sakaj on jih bo s' svojo desnizo pokril, in s' svojo sveto roko branil.“ Buk. modrost. 5, 1 — 17.

Ali je snano, kdaj bo sodni dan?

To nikomur ni snano, le sam Bog ve. S. Peter od tega dneva tako govori: „Prisihel bo pa dan Gospodov, kakor tat, ob katerim bodo nebesa s' velikim pokanjem presihle, in elementi se bodo od vrozhine raspuštili, semlja pa in stvari, ktere so v' nji, bodo sgorele. Ker ima tedaj vse to rasdjano biti, kakšni morete vi biti v' svetim in brumnim sadershanji? s' sheljnim zhakanjem hrepenite po prihodu Gospodoviga dneva, ob katerim bodo nebesa gorele, in se rasfule, in elementi od vrozhine ognja se raspuštili.“ 2. Pet. 3, 10 — 12.

Od pekla.*Kaj je pekel?*

Pekel je kraj, kjer pogubljeni vezhne shtrafenge terpe.

Kakšne so peklenške shtrafenge?

1) Pogubljeni so spred boshjiga oblizhja vekomaj pahnjeni. „Poberite se stran vi prekleti v' vezhni ogenj, kateri je hudizhu in njegovim angelam perpravljen.“ Mat. 25, 41. „Med vami, in med nami je velik prepad postavljen, de ti, kateri hozhjo od tod k' vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti.“ Luk. 16, 26.

2) Bodo v' vezhnim ognji goreli, v' grošno temo bodo pahnjeni, kjer bo tulenje in shkripanje s' sobmi; huda vest jih bo neprenehama pekla, ker bodo vedno sposnali, de so

fami te nefrezhe krivi, in vse nar strahnej terplenje bodo na dushi in na telesu vse vezhne zhase imeli, bres de bi si upanje delati mogli, de bi jim kdaj njih terplenje smanjshano, ali de bi kdaj resheni bili. S. pismo te resnize s' temi besedami poterdi. „Njih zherva ne bo konz, in ogenj ne pogasne.“ Mark. 9, 47. „Otrozi tega kraljestva bodo venkaj pahnjeni v' unajno temo, ondi bo jokanje in shkripanje s' sobmi.“ Mat. 8, 12. Bogati mosh v' peklu tako govori: „Ozhe Abraham! usmili se me, in poshli Lazarja, de pomozhi konz svojiga persta v' vodo, in ohladi moj jesik, ker grosovitno terpim v' tem plemenu.“ Luk. 16, 24.

Kaj naj premishljevanje peklenškiga terplenja per nas opravi?

Leto premishljevanje naj nas opomni, kako strahno je pasti v' roke pravizhniga Boga, in kako skerbno naj se greha varujmo in si persadevajmo, de bi se tukej spokorili in rasshaleni pravizi boshji sadošti storili. „Strahno je pasti v' roke shiviga Boga.“ Heb. 10, 31.

Od nebes.

Kaj so nebesa?

Nebesa so tisti frezhni kraj svetnikov, kjer se Bog svojim flushabnikom od oblizhja do oblizhja rasodeva, in kjer je on sam njih nefkonzhno plazhilo.

Je nebeshko veselje veliko?

Nebeshko veselje je neisrezhenno veliko. „Oko ni vidilo, uho ni slišalo, tudi v' serze zhlovekovo ni prishlo, kar je Bog tem, kateri njega ljubijo, perpravil. 1. Kor. 13, 12.

Kakshno je nebeshko veselje?

1) Isvoljeni boshji bodo Boga od oblizhja do oblizhja, kakor je sam na sebi, vekomaj gledali, ga ljubili in vshivali. „Sdaj vidimo v' shpeglu, kakor v' megli: takrat pa bomo vidili od oblizhja. — Sdaj nekoliko sposnam, takrat pa bom sposnal, kakor sim sam sposnam.“ 1. Kor. 13, 12.

2) Bodo vse, kar si je mogozhe dobriga misliti, ali sheleti, na telefonu in da dushi vekomaj imeli,

„Hvaljen bodi Bog, in Ozhe Gospoda nashiga, Jesusa Kristusa, kateri nas je po svojim velkim usmilenji prerodil k' shivimu upanju skosi ustajenje Jesusa Kristusa od mertvih, k' nestrohlivim deleshu v' nebesih, perhranjeno sa vas.“ 1. Pet. 1, 4 — 4.

3) Ne bodo nobeniga tudi nar manjshiga slega ne na dushi, in ne na telefonu imeli.

„Jagnje, ktero je v' sredi trona, jih bo vodilo, in peljalo k' studenzu shive vode, in Bog bo sbrisal vse solse od njih ozhi.“ Skriv. ras. 7, 17. „Bog bo sbrisal vse solse od njih ozhi, in smerti ne bo vezh, tudi ne shalovanja, ne vpitja in bolezhine ne bo vezh, ker je pervo minilo.“ Skriv. ras. 21, 4.

3) Bodo v' drufhni svolenjih svetnikov, angelov in tudi svojih, ki so v' gnadi boshji umerli.

Ali so kaki raslozhki v' nebeshkim veselji?

So, sakaj kdor je vezh dobriga storil, bo tudi vezhi plazhilo v' nebesh prejel. „Kdor skopo seje, pravi f. Pavl, bo tudi skopo shel: Kdor obilno seje, bo tudi obilno shel.“ 2. Kor. 11, 6.

Kaj se is premishljevanja nebeshkiga veselja uzhimo?

1) Se uzhimo, de naj vse krishe in teshave, ki naf na svetu sadenejo, poterpeshljivo preterpimo, ker vfi niso nizh proti veselju, ktero je isvoljenim v' nebesh perpravljeno. „Terplenje sdajniga zhasa ni veliko proti prihodni zhasi, ktera bo nad nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

2) De se vse zhasno veselje s' nebeshkim veseljem permeriti ne more. — Vse zhasno veselje zhloveshkiga serza nikoli popolnoma nasititi ne more, sakaj sa Boga je stvarjeno, pravi f. Avgufhtin, in ravno sato je tako dolgo nepokojno, dokler v' tebi, o Gospod! pokoja ne najde. Vse zhasno veselje le malo zhasa terpi, vse je od danš do jutri, nebeshko veselje pa bo vekomaj terpelo; isvoljeni boshji bodo vekomaj nesapopadljive nebeshke sladkosti vshivali, in vender se nikoli ne bodo navelizhali.

3) De stanovitno dobro delajmo, zhe naf tudi she tako teshko stane. „Kadar pa dobro delamo, nikar se ne utrudimo, sakaj ob svojim zhasi bomo sheli, ako se ne utrudimo.“ Gal. 6, 9.

HUJ,SHI POGRE,SHKI.

<i>Stran.</i>	<i>Versta.</i>	<i>Namesti</i>	<i>beri</i>
55	27	ſbo voje	bo ſvoje
61	29	paſtirji	paſtirji
80	11	ſvete	ſveto
103	11	zhafli	zhifla
119	19	2, 3, 4	2. Kor. 3, 4,
121	13	ktero	ktere
148	28	dopolneti	dopolniti
160	12	prepovedananiga	prepovedaniga
168	17	objube	obljube
259	23	odrefheni	odrafheni
279	19	ſpovevati	ſpovedati
288	12	boshje	boshji
288	18	kterim	kteri
293	28	miſliſi	miſliti
320	19	od veshe	odveshe
329	4	v'	—
329	10	ſveta	ſveta v'
353	20	is	in

